

การศึกษาวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง ต.บางคูเวียง อ.บางกรวย จ.นนทบุรี

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชามานุษยดุริยางควิทยา
กรกฎาคม 2559

การศึกษาวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง ต.บางคูเวียง อ.บางกรวย จ.นนทบุรี

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชามานุษยดุริยางควิทยา

กรกฎาคม 2559

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การศึกษาวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง ต.บางคูเวียง อ.บางกรวย จ.นนทบุรี

บทคัดย่อ
ของ
อนุสิษฐ์ มูลประมุข

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชามานุษยดุริยางควิทยา
กรกฎาคม 2559

อนุสิษฐ์ มูลประมุข. (2559). การศึกษาวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง ต.บางคูเวียง อ.บางกรวย

จ.นนทบุรี. ปรินญาณิพนธ์ ศป.ม. (มานุษยวิทยามหาวิทยาลัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ .คณะกรรมการควบคุม : ดร.วีระ พันธุ์เสื่อ, รองศาสตราจารย์ ดร.มานพ วิสุทธิ์แพทย์.

การศึกษาวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง ต.บางคูเวียง อ.บางกรวย จ.นนทบุรี มีความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

ศึกษาประวัติความเป็นมาของวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง ต.บางคูเวียง อ.บางกรวย จ.นนทบุรี

การบริหารจัดการของวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง ผลการวิจัยพบว่า

วงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง ต.บางคูเวียง อ.บางกรวย จ.นนทบุรี มีการก่อตั้งตั้งแต่สมัยของตาฆ่า ขางสีประมาณปี พ.ศ.2424ซึ่งตาฆ่า ขางสี ได้เรียนดนตรีไทยมาจากตาปั่น บัวทั้ง และเริ่มก่อตั้งที่วัดส้มเกลี้ยง และเริ่มมีการเรียนการสอนจากรุ่นสู่รุ่น โดยมีการแบ่งยุคสมัยเป็นทั้งหมด 3 ยุค 1. ยุคตาฆ่า ขางสี, 2. ยุคครูสง่า ปันบุญ, 3. ยุคครูอนันต์ชัย แมรา ซึ่งทั้ง 3 ยุคนี้นี้สืบทอดและถ่ายทอดต่อกันมาเป็นรุ่นๆ

การบริหารจัดการของวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง มีการจัดการวงที่ดีและมีการเรียนดนตรีที่เป็นระบบ มีการรับงานอย่างต่อเนื่อง มีการเรียนการสอนที่เป็นสายของครูเฉลิม บัวทั้ง มีเครื่องดนตรีไทยอยู่ด้วยกันทั้งหมด 3 วง คือวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง(บ้านนอก) วงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง (บ้านใน) และวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงของครูสง่า ปันบุญ ซึ่งทั้ง 3 วงนี้เป็นเครือญาติกันทั้งหมดและอยู่ในวัดส้มเกลี้ยงแต่ในปัจจุบันมีการรับงานอยู่แค่ 2 วง วงของครูสง่า ปันบุญ ปัจจุบันไม่ได้รับงานแล้ว การฝึกซ้อมในปัจจุบันก็มีการฝึกซ้อมอย่างเป็นประจำที่วัดส้มเกลี้ยง และนักดนตรีไทยที่เข้ามาเล่นดนตรีไทยกับวงวัดส้มเกลี้ยงก็มีมากมาย แต่ทุกคนต่างก็ล้วนมีความสัมพันธ์กับวงวัดส้มเกลี้ยง ซึ่งอาจจะเข้ามาในระบบเครือญาติ ครู เพื่อน ลูกศิษย์ เป็นต้น แต่ทุกคนล้วนเป็นกำลังที่สำคัญของวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง

THAI CLASSICAL MUSIC BANDS OF WATSOMKLING AT BANG KHU WLANG,
BANG-KRUAL DISTRICT, NONTABURI

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Arts Degree in Ethnomusicology
at Srinakharinwirot University

July 2016

Anusit Moonpamuk. (2016). **Thai Classical Music Bands of Watsomklang at Bang Khu Wiang, Bang-Kruai District, Nonthaburi.** Province Thesis: M.A. (Ethnomusicology). Bangkok: Faculty of Fine Arts, Srinakharinwirot University Director Committee: Dr.Veera Phansue, Committee, Assoc. Prof. Dr.Manop Wisuttiapat.

Thai Classical Music Bands of Watsomklang at Bang Khu Wiang, Bang-Kruai District, Nonthaburi has objectives as followed: To study the background Thai classical music band of Watsomklang at Bang Khu Wiang, Bang-Kruai District, Nonthaburi Province. To study the management Thai classical music band of Watsomklang The Result shown.

Thai classical music band of Watsomklang at Bang Khu Wiang Sub District, Bang-Kruai District, Nonthaburi had been established since the period of Grandpa Kam Changsi on BE 2424, Grandpa Kam studied Thai classical music from Grandpa Pan Buatang. He had built Watsomklang and had transferred knowledge of Thai classical music from generation to generation. There were 3 periods of contributors as followed : 1. Period of Grandpa Kam Changsi 2. Period of Teacher Sanga Panboon 3.Period of Teacher Ananchai Maera.

There was very good management Thai classical music band of Watsomklang with good systematic. The instructional method by Teacher Chalern Buatang with 3 Thai classical music bands: 1. Thai classical music band of Watsomklang (Baan Nai) 2. Thai classical music band of Watsomklang (Baan Nok) and Thai classical music band of Watsomklang by Teacher Sanga. The owners of each 3 bands were relatives, today only 2 bands that still performed. Thai classical

ประกาศคุณูปการ

งานวิจัยเล่มนี้เสร็จสมบูรณ์ลงได้ด้วยปัจจัยสนับสนุนหลายประการ ผู้วิจัยขอถือโอกาสนี้
ประกาศเกียรติคุณทั้งหลายดังต่อไปนี้

ขอขอบคุณคณะผู้เชี่ยวชาญที่กรุณาตรวจสอบข้อมูลต่างๆ คือ

- ดร.วีระ พันธุ์เสือ
- รศ.ดร.มานพ วิสุทธิแพทย์
- ผศ.ดร.เฉลิมพล งามสุทธิ

ขอขอบคุณคณะผู้ประสานงานเก็บข้อมูล คือ

- ครูอนันต์ชัย แมวรา
- นางสาวภัทริกา นันทวิจิต
- นางสาวพิมพ์ขวัญ สุกรเกียรติธนา

ขอขอบคุณคณะผู้ให้กำลังใจจากครอบครัว คือ

- นายสมหมาย – นางชัยรัตน์ มูลประมุข
- นางเรียม นุ่มแป้นและนางมาลี มูลประมุข

และสุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณครูอาจารย์ และคุณพ่อคุณแม่ที่กรุณาอบรมสั่งสอนมาแต่
อดีตจนทำให้มีปัจจุบันนี้ได้ รวมทั้งขอขอบคุณท่านที่มีส่วนช่วยเหลือแต่มิได้เอ่ยนามไว้ด้วย

อนุสิษฐ์ มูลประมุข

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายในงานวิจัย	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
กรอบแนวคิดการวิจัย	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนดนตรีไทยในสมัยอดีตถึงปัจจุบัน	6
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับลักษณะการบรรเลงของปี่พาทย์ไทย ปี่พาทย์มอญและ อังกะลุงในสมัยอดีตถึงปัจจุบัน	9
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับลักษณะการประชันและประกวดวงดนตรีไทย	10
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	14
ขั้นรวบรวมข้อมูล	14
ขั้นรวบรวมข้อมูลภาคสนาม	14
ขั้นศึกษาข้อมูล	15
ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล	15
ขั้นสรุปและอภิปรายผล	16
4 วิเคราะห์ข้อมูล	17
ประวัติความเป็นมาของวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง	17
ศึกษาสภาพชุมชนวัดส้มเกลี้ยงตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน	17
การก่อตั้งวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง	20
การถ่ายทอดและการสืบทอด	22

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
ยุคสมัยที่ 1 ตาขำ ชางสี (พ.ศ.2424-2490)	22
ยุคสมัยที่ 2 ครูสง่า ปั่นบุญ (พ.ศ.2493-2532)	25
ยุคที่ 3 ครูอนันต์ชัย แมว (พ.ศ.2533-ปัจจุบัน)	32
เกียรติประวัติและผลงาน	34
ด้านการประชันวง	34
ด้านรางวัลที่ได้รับ	38
การบริหารจัดการของวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง	45
การรับงาน	45
การรับศิษย์	55
การฝึกซ้อม	57
เครื่องดนตรี	60
รูปแบบเพลงที่ใช้	63
นักดนตรีที่บรรเลง	74
นักดนตรีอาชีพหลัก	75
นักดนตรีอาชีพเสริม	96
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	122
สรุปผลการวิจัย	122
อภิปรายผล	130
ข้อเสนอแนะ	131
บรรณานุกรม	133
ภาคผนวก	136
ภาคผนวก ก	137
ภาคผนวก ข	179

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

หน้า

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์ 185

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	รายชื่อนักดนตรีวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงที่เข้าร่วมประกวดวงปีพาทย์ไม้แข็ง ปี พ.ศ. 2550	41
2	รายชื่อนักดนตรีวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงที่เข้าร่วมประกวดวงปีพาทย์ไม้แข็ง ปี พ.ศ. 2553	42
3	รายชื่อนักดนตรีวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงที่เข้าร่วมประกวดวงปีพาทย์ไม้แข็ง ปี พ.ศ. 2554	43
4	รายชื่อนักดนตรีวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงที่เข้าร่วมประกวดวงปีพาทย์ไม้แข็ง ปี พ.ศ. 2554	44
5	รายชื่อนักดนตรีวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงที่เข้าร่วมประกวดวงปีพาทย์มอญ ปี พ.ศ. 2556	45

ภาพประกอบ	หน้า
1 อังกฤษราว	51
2 นางศรีนวล ปิ่นเย็น	76
3 นายอนันต์ชัย แมวรา	77
4 จำสืบเอก ไพศาล ปันบุญ	80
5 นายวินัย นาให้ผล	82
6 นายสุรินทร์ โกมลสิงห์	83
7 นายวัชรินทร์ นามเมือง	85
8 นายประทุม ไร่สมุทร	87
9 ผู้ใหญ่ธวัช สุกโขทัย	88
10 นายมนัส บัวทั้ง	89
11 นายพนมกร ปันบุญ	91
12 นายนาเดช หนูจ้อย	92
13 นายสงกรานต์ กลิ่นกลิ่น	94
14 นายบุญกุล สุกโขทัย	95
15 นายพุดผิพร ปิ่นเย็น	97
16 นายสมพร ปิ่นเย็น	98
17 นายสุภากร วัฒนากุล	100
18 นายสิทธิ ปันบุญ	102
19 นายอนุสิทธิ์ มุลประมุข	103
20 นายสมประสงค์ แดงวิสุทธิ	105
21 นายธนพล สีนุกุไชย	107
22 นางสาวธมนวรรณ อยู่ดี	108
23 นายวิโรจน์ กรุดอ่ำ	109
24 นายกวีศักดิ์ แจ่งโสภา	111
25 นายกิตติธัช ยิ้มถิ่น	112
26 นายนพดล แปลงรัตน์	114
27 นายชนาภัทร แซ่ฉั่ว	115

บัญชีภาพประกอบ (ต่อ)

ภาพประกอบ	หน้า
28 นายครองไทย อยู่ดี	117
29 ด.ญ.สุพินต์ แมวรา	119
30 น.ส.คุ้มเกล้า ศิริวาจา	120

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

วัฒนธรรมด้านหนึ่งที่บอกถึงความเป็นเชื้อชาติ คงไม่มีใครปฏิเสธศาสตร์หนึ่งที่เรียกว่า “ศิลปะ” ซึ่งศิลปะคำนี้เป็นตัวที่บอกถึงความเจริญรุ่งเรืองในยุคสมัยต่างๆ หากแต่ว่าศิลปะก็สามารถแบ่งออกไปได้หลายด้านเช่นกัน ดนตรีเป็นศิลปะที่พบเห็นได้ในทุกประเทศ ทุกกลุ่มชน ในแต่ละที่ก็ย่อมมีเอกลักษณ์การแสดงออกที่บ่งบอกความเป็นตัวตนแตกต่างกันไป ซึ่งสิ่งนั้นขึ้นอยู่กับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่แตกต่างกัน รวมทั้งภูมิประเทศ ภูมิอากาศ แม้กระทั่งด้านเศรษฐกิจก็เช่นกัน ทั้งหลายที่กล่าวมานี้ทำให้การดำรงชีวิตในแต่ละพื้นที่มีความแตกต่างกันไป จากวัฒนธรรมที่แตกต่างกันมีการรับความแตกต่างนั้นมาปรับใช้ให้เข้ากับวัฒนธรรมตน วัฒนธรรมในหลายพื้นที่จึงมีความคล้ายคลึงกัน เช่นเดียวกับดนตรีที่มีความคล้ายคลึงบ้างในเรื่องของลักษณะของเครื่องดนตรี วัสดุที่นำมาผลิต วิธีการเล่น ตลอดจนทำนองเพลง ล้วนเกิดจากการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมซึ่งกันและกัน

ดังที่กล่าวในข้างต้น ดนตรีในแต่ละที่แต่ละสังคมย่อมมีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง เพราะดนตรีของแต่ละสังคมสามารถสะท้อนให้เห็นถึงความรู้สึกนึกคิด ความรู้ความสามารถ ภูมิปัญญา ความต้องการของแต่ละสังคม ตลอดจนสภาพแวดล้อมและเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ของกลุ่มสังคมนั้นๆ (สุพจน์ ยุคลธวัช. 2558: 240) ดนตรีไทยคือดนตรีของกลุ่มคนที่เรียกตัวเองว่าไทยกลุ่มหนึ่ง เกิดจากการสร้างสรรค์ทางความคิดและสติปัญญา บ่งบอกถึงวิถีการดำเนินชีวิต เพราะดนตรีไทยมีบทบาทใช้คนไทยตั้งแต่เกิดจนตาย โดยอยู่ในพิธีกรรม ประเพณีต่างๆ รวมถึงการละเล่น การฟังเพื่อความเพลิดเพลินจรรโลงใจ ในอดีตนั้นการเรียนการสอนดนตรีไทยจะอยู่ในบ้านหรือสำนักดนตรี มีการถ่ายทอดแบบมุขปาฐะมายาวนานตั้งแต่สมัยอยุธยาตอนปลายถึงรัตนโกสินทร์ตอนต้น กล่าวคือ มีการสืบทอดไปตามบ้าน-วัด-วัง ที่มีความผูกพันเชื่อมโยงกันอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะในสมัยรัชกาลที่ 5 - รัชกาลที่ 7 ก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครองซึ่งถือว่าเป็นช่วงแห่งความรุ่งโรจน์ทางดนตรีไทย โดยในราชสำนักนั้นได้มีการตั้งวงดนตรีประจำวัง (มานพ ถนอมศรี; และคนอื่นๆ. 2546: 54-55)

การดนตรีไทยในสมัยรัชกาลที่ 5 เป็นช่วงที่เกิดการประชันวงดนตรีกันมาก ในแต่ละวังจะมีวงดนตรีไทยประจำวัง เจ้านายชั้นสูง พระราชวงศ์ ตลอดจนขุนนาง ต่างนิยมชมชอบดนตรีและหานักดนตรีมาประจำวังของตน ทำให้เกิดมีการประกวดประชันวงกัน และในยุคสมัยนี้เองเกิดเพลงและครูเพลงที่มีชื่อเสียงมากมาย เช่น พระเสนาะดุริยางค์ (ทองดี ทองฟรุฟฟี่) ครูซ้อย สุนทรวาทิน หลวงกัลยาณมิตตาวาส (ทับ พาทยโกศล) ขุนประสานดุริยศัพท์ (แปลก ประสานศัพท์) รวมไปถึงผู้ที่แต่งเพลงเขมรไทยโยคที่มีความไพเราะติดหูและนิยมบรรเลงมาจนปัจจุบัน สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้า

ฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ต่อมาเมื่อสู่สมัยรัชกาลที่ 6 ก็เป็นอีกยุคหนึ่งที่มีการดนตรีไทยมีความรุ่งเรืองมาก จนเรียกได้ว่ารุ่งเรืองสูงสุดในยุครัตนโกสินทร์ มีบทประพันธ์ที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 ได้พระราชนิพนธ์ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการให้ความสำคัญกับการดนตรีมาก ดังนี้

“ชนใดไม่มีดนตรีกาล	ในสันดานเป็นคนชอบกลนัก
อีกใครฟังดนตรีไม่เห็นเพราะ	เขานั้นเหมาะคิดขบถปลุกเสก
ฤาอุบายมุ่งร้ายฉมุนชัก	มโนหนกมีดมีดเหมือนราตรี
และดวงใจย่อมดำสกปรก	รวนรกรชนเช่นกล่าวมานี้
ไม่ควรใครไวใจในโลกนี้	เจ้าจงฟังดนตรีเถิดชื่นใจ”

จากบทประพันธ์ข้างต้นนี้ แสดงให้เห็นว่าพระองค์พระองค์ทรงชี้ประเด็นว่าเสียงเพลงหรือดนตรี งานศิลปะแขนงนี้เป็นเครื่องประเทืองอารมณ์ หากขาดหรือไม่ได้สัมผัสก็เท่ากับคนเหล่านั้น “ขาดสุนทรีรส” (สุรพล สุวรรณ. 2549: 18) ในยุคลนี้เกิดเพลงทางหวาน ทางกรอ ทางเปลี่ยน การตีระนาด 2 ราง เพลงสี่ชั้น และมีเครื่องดนตรีใหม่เพิ่มเข้าคือ อังกะลุง โดยมีหลวงประดิษฐไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง) เป็นผู้ให้นำเข้ามาและได้ปรับปรุงจนเป็นแบบของไทย

ในสมัยรัชกาลที่ 7 วงดนตรีประจำวังต่างๆ ก็ยังคงมีให้เห็นอยู่ เมื่อเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงการปกครอง ได้สร้างกรมศิลปากรขึ้นโดยมีหลวงวิจิตรวาทการเป็นอธิบดีคนแรก ราว พ.ศ.2475-24771 หลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง วังที่เคยรุ่งเรืองมีวงดนตรีประจำวังได้หมดความสำคัญลง ดนตรีไทยจึงไปปรากฏที่บ้านและวัดแทน เป็นต้นว่า บ้านจางวางทั่ว บ้านบาตร บ้านปลายเนิน บ้านส้มเกลี้ยง (พูนพิศ อมาตยกุล. 2539: 48)

วงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงหรือสำนักส้มเกลี้ยง เป็นชื่อของวงดนตรีไทยวงหนึ่งที่ตั้งอยู่ที่วัดส้มเกลี้ยง ตำบลบางคูเวียง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ก่อตั้งประมาณ พ.ศ.2424 โดยมีครูชำ ชังศรี เป็นผู้ก่อตั้งวงและขับเค็ล่อนวงดนตรีไทยวงนี้จากรุ่นสู่รุ่น จนในปัจจุบันนี้ก็ยังคงสืบทอด ถ่ายทอดดนตรีไทย และมีชื่อเสียงมากในระดับหนึ่ง วงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงรับงานทั้งเครื่องไทย เครื่องมอญ และอังกะลุง มีครูที่มีชื่อเสียงแวะเวียนเข้ามาสอนและปรับวง จนวงดนตรีไทยวงนี้ได้รับรางวัลต่างๆ มากมาย เช่น รางวัลชนะเลิศประเภทวงปี่พาทย์ไม้แข็งของสำนักงานสังคม รางวัลชนะเลิศวงปี่พาทย์ไม้แข็งของบ้านศรีม่วง ซึ่งทั้งสองรายการนี้ได้รับถ้วยพระราชทานของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี นอกจากนี้ก็ยังมีรางวัลต่างๆ มากมาย

จากข้างต้นทำให้เห็นว่าวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงมีความโดดเด่นมากวงหนึ่ง ผู้วิจัยจึงเห็นถึงความสำคัญในการเก็บข้อมูลและศึกษาวงดนตรีไทยวงนี้ เพื่อให้ทราบถึงความเป็นมา พัฒนาการ และบทบาทต่อสังคมเนื่องจากมีประวัติความเป็นมาที่ยาวนานและมีผลงาน การแสดงดนตรีไทยแต่ละครั้งของวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงมีการฝึกซ้อมและปรับปรุงทำให้เป็นวงที่มีความเข้มแข็งเป็นที่ชื่นชอบของคนฟังทั่วไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. ศึกษาประวัติความเป็นมาของวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง ต.บางคูเวียง อ.บางกรวย จ.

นนทบุรี

2. การบริหารจัดการของวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อให้ทราบประวัติความเป็นมาของวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง บทบาทที่มีในสังคม พัฒนาการของวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง การถ่ายทอดและการสืบทอดจากรุ่นสู่รุ่นและการบริหารจัดการของวงปี่พาทย์วัดส้มเกลี้ยง

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประวัติความเป็นมาของวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง
 - 1.1 ศึกษาสภาพชุมชนวัดส้มเกลี้ยงตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน
 - 1.2 การก่อตั้งวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง
 - 1.3 การถ่ายทอดและการสืบทอด
 - 1.4 เกียรติประวัติและผลงาน
2. การบริหารจัดการของวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง
 - 2.1 การรับงาน
 - 2.2 การรับศิษย์
 - 2.3 การฝึกซ้อม
 - 2.4 เครื่องดนตรี
 - 2.5 รูปแบบเพลงที่ใช้
 - 2.6 นักดนตรี

นิยามศัพท์เฉพาะ

วงล้มเกลี้ยง หมายถึง วงดนตรีไทยวัดล้มเกลี้ยง ต.บางคูเวียง อ.บางกรวย จ.นนทบุรี

สำนัก หมายถึง บ้านของครูดนตรีไทยที่มีชื่อเสียง มีการเรียนการสอนดนตรีที่บ้านมีลูกศิษย์สืบทอดทางเพลง การตั้งชื่อสำนักตั้งตามชื่อครู หรือชื่อสถานที่

ทาง หมายถึง วิธีการดำเนินทำนองของเพลงที่ประดิษฐ์ขึ้นโดยเฉพาะ เช่น ทางของครูประสงค์ พิณพาทย ก็หมายถึงครูประสงค์ พิณพาทยเป็นผู้ประดิษฐ์ทางเพลงนั้นๆ ขึ้น โดยเพลงหนึ่งๆ ที่บรรเลงด้วยเครื่องดนตรีชนิดเดียวกันสามารถดำเนินทำนองหรือบรรเลงทางที่แตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับปฏิภาณของผู้ประดิษฐ์ทางบรรเลง

ต่อเพลง หมายถึง การที่ครูบอกทำนองให้ลูกศิษย์บรรเลงทีละวรรค โดยอาจใช้วิธีบรรเลงให้ดูเป็นตัวอย่างแล้วให้ลูกศิษย์บรรเลงตาม หรือใช้วิธีบอกทำนองด้วยการนอเสียงปากเปล่า อาจทำทำทางประกอบ แล้วให้ลูกศิษย์ผู้เรียนบรรเลงตามเสียงที่ครูบอก

ไถ่ระนาด หมายถึง การบรรเลงระนาดเอกเป็นเวลานานๆ เพื่อฝึกฝนให้เกิดกำลัง และทักษะของเครื่องดนตรีนั้น

กินนอน หมายถึง การเรียนดนตรีอยู่ที่บ้านหรือสำนักดนตรี โดยมีการต่อเพลงและฝึกซ้อมอยู่ที่บ้าน กินข้าวที่บ้าน และนอนที่บ้าน

ออกงาน หมายถึง นักดนตรีที่ผ่านการฝึกฝนพอสมควรแล้ว ออกไปเล่นดนตรีตามงานต่างๆ

รับงาน หมายถึง นักดนตรีที่รับงานบรรเลงดนตรีโดยมีผู้ว่าจ้างผ่านหัวหน้าวงดนตรีให้ไปบรรเลงในงานต่างๆ

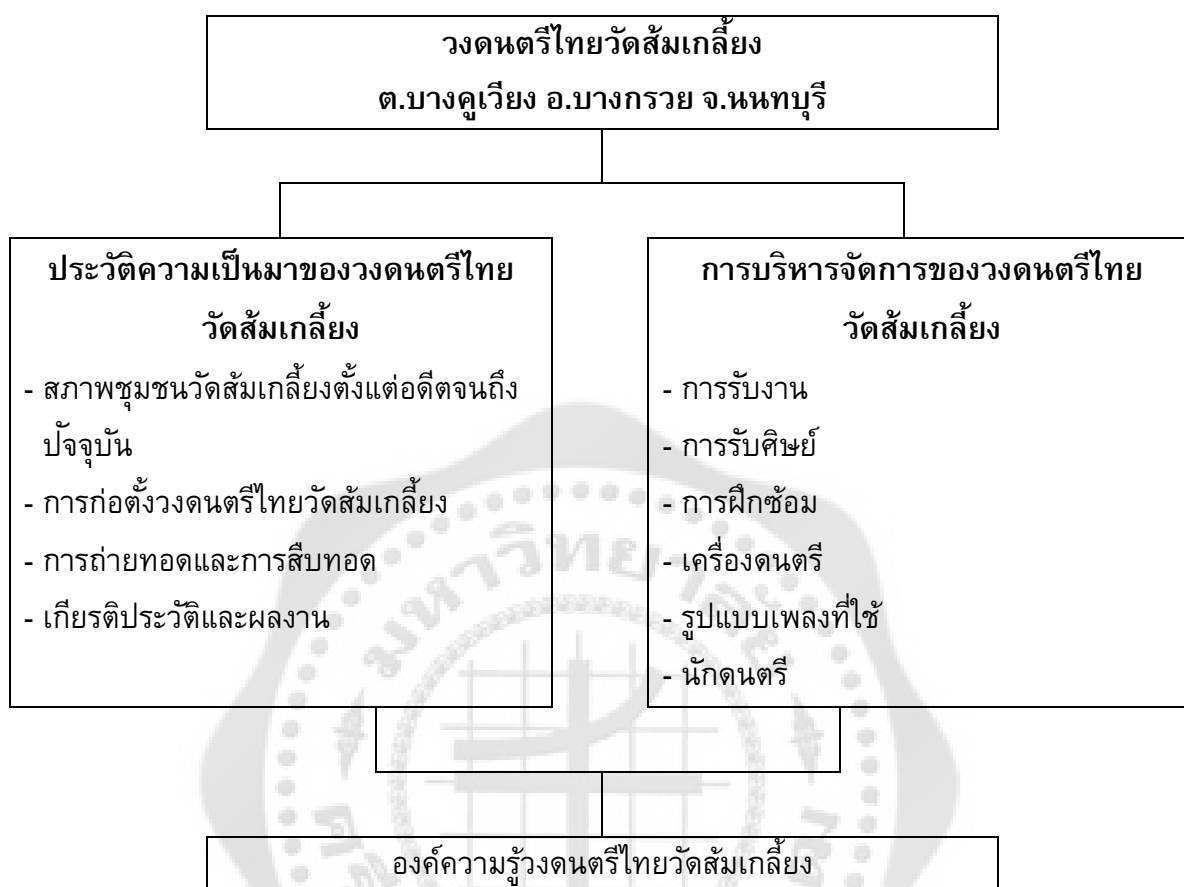
เครื่องไทย หมายถึง เครื่องดนตรีที่ใช้ประสมในวงปี่พาทย์ไทย

เครื่องมอญ หมายถึง เครื่องดนตรีที่ใช้ประสมในวงปี่พาทย์มอญ

ได้เฒ หมายถึง หัวหน้าวงหรือผู้จัดการวงที่ทำหน้าที่จัดหางานหรือรับงานบรรเลงดนตรีให้กับ

ลูกวง

กรอบแนวความคิดของโครงการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยการสืบทอดวงส้อมเกลี้ยง ผู้วิจัยได้ศึกษาและค้นคว้าข้อมูลซึ่งเป็นเอกสารทางวิชาการ งานวิจัย บทความ และเอกสารสิ่งพิมพ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบในการศึกษาครั้งนี้ โดยแบ่งเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนดนตรีไทย
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการบรรเลงของปี่พาทย์ไทย ปี่พาทย์มอญ และอังกะลุง
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับลักษณะการประชันและประกวดวงดนตรีไทย
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนดนตรีไทย

มนตรี ตราโมท (2530: 55) ได้กล่าวถึงการเรียนการสอนในสมัยโบราณว่า การเริ่มเรียนจะเริ่มเรียนกันในวันพฤหัสบดีเพราะถือว่าวันพฤหัสบดีเป็นวันครู ผู้ที่จะเรียนดนตรีจะต้องหาดอกไม้ธูปเทียนมาเคารพครูเป็นการฝากตัวเข้าศึกษา หน้าที่ของครูที่จะสอนภาคปฏิบัติ มีดังนี้

1. จะต้องสอนให้ผู้เรียนนั่งให้ถูกแบบแผน ให้มีท่าทางอกผายไหล่ผึ่ง อย่างหลังขมข้อ
2. สอนให้จับเครื่องดนตรีให้ถูกลักษณะ
3. เริ่มสอนให้กระทำสิ่งเหล่านี้ให้เป็นเสียงโดยยังไม่ต้องเป็นเพลง เช่น ดัดจะเข้สายเปล่า สี่ช่อสายเปล่า ต่อไปจึงไล่เสียงเรียงกันและข้ามขึ้นเป็นระยะๆ ตั้งแต่น้อยไปหายาก ส่วนการฝึกหัดปี่พาทย์ตามแบบแผนโบราณมาจะต้องฝึกหัดสั่งวงก่อน โดยครูจะจับมือให้ตีเพลงสาธุการและต่อเพลงใหม่โรงเรียนต่อไป ในจำพวกเครื่องดีด สี่ ควรจะได้ฝึกโสตประสาทให้รู้จักการเทียบเสียงเฉพาะเครื่องดนตรีของตนเสียในขั้นนี้ ขึ้นต่อไปจึงค่อยต่อเพลงสั้นๆ และง่ายขึ้น ไปก่อน เช่น เพลงฉิ่ง จระเข้หางยาว เป็นต้น แล้วจึงค่อยเลื่อนการต่อเพลงให้ยากขึ้นทุกๆ ที่ตามลำดับความสามารถของศิษย์ ในขั้นนี้ควรจะให้สอนให้รู้จักจังหวะไปด้วย

4. ถ้าผู้เรียนคนใดมีที่ทำว่าจะเรียนดนตรีชนิดใดต่อไปได้ดีก็จงเปลี่ยนเครื่องดนตรีให้แก่ผู้นั้น เช่น ผู้เรียนปี่พาทย์ เมื่อฝึกหัดดีซึ้งอยู่พอสมควรแล้วมีที่ทำว่าจะเป็นคนระนาดเอกได้ ก็เริ่มฝึกหัดระนาดเอกให้ หรือจะเป่าปี่ได้ดี ตีระนาดทุ้มได้ดี ก็เปลี่ยนเครื่องดนตรีให้ตามที่ครูสังเกตเห็นว่าผู้นั้นจะก้าวหน้าไปได้ต่อไป

5. สอนให้รู้ว่าการทำนองอย่างไรใช้แทนกันได้บ้าง ลองเปรียบเทียบให้เห็นว่าการทำนองอย่างนี้กับทำนองกับทำนองอย่างโน้นโดยใช้เม็ดพราายให้ผิดแปลกออกไปแล้วมีความยาวเท่ากัน หรือตรงกัน

อย่างไรให้ศิษย์ทราบอย่างชัดเจน ขึ้นต่อไปก็แล้วแต่ฝีมือ เซาว์นและความรู้ของศิษย์ว่าจะสมควร
อย่างไร ถ้ามีความสามารถพอที่จะต่อเพลงเดียวได้ โดยปฏิบัติในการพลิกเพลงต่างๆ ตามวิชาการของ
เครื่องดนตรีนั้นๆ ครูก็ควรจะสอนให้ เพื่อเป็นกำลังใจของศิษย์

นอกจากนี้ อานันท์ นาคคง; และอัฐภาวธู สาคริก (2547: 17-19) ยังกล่าวถึงการฝึกตีระนาด
ในสมัยโบราณไว้ว่า วิธีการฝึกตีระนาดในสมัยก่อนนั้นเข้มงวดจริงจังมาก ผู้ฝึกจะต้องลุกขึ้นไล่ระนาด
ตั้งแต่เช้าประมาณตีสี่ตีห้า แล้วไล่มือเรื่อยไปจนถึงเข้าจึงหยุดพักทานข้าว จากนั้นก็ฝึกไล่มือต่อไปอีก
ตามแต่กำลังของผู้ฝึก ระยะเวลาของการฝึก ใช้วิธีนับเวลาด้วยการจุดธูปดอกต่อดอกเรื่อยไป หรือนับ
เมล็ดผลไม้เมื่อไล่จบไปหนึ่งเที่ยว

การฝึกนั้นเริ่มตั้งแต่การหัดจับไม้ระนาด ทำนอง และการทรงตัวให้ตั้งตรง โดยใช้ขันใส่น้ำทูนไว
บนศีรษะแล้วบรรเลงระนาดโดยระวังไม่ให้น้ำในขันกระดกออกมา

ครูสิน ได้มอบไม้ระนาดซึ่งมีน้ำหนักถึง 10 บาท ก้านไม้และหัวไม้ทำด้วยทองแดง ให้
บุตรชายไว้ใช้ไล่มือ รวมทั้งการใส่กำไลตะกั่วถ่วงข้อมือเพื่อเพิ่มกำลังข้อและแขน ทำให้ตีระนาดได้ไหว
ขึ้นเมื่อเปลี่ยนมาใช้ไม้ระนาดธรรมดาเวลาตีจริง ๆ

การฝึกเป็นระยะเวลายาวนานเช่นนี้ ส่งผลให้ท่านเติบโตขึ้นมาเป็นนักดนตรีที่เก่งจริง
สามารถจริง แม้จนเมื่อท่านเป็นครูผู้ใหญ่ มีลูกศิษย์ที่มีความสามารถก็นำวิธีการฝึกของท่านไป
ถ่ายทอดอีกต่อหนึ่ง เช่น คำบอกเล่าของ นายเผือก นักระนาด ศิษย์เอกคนหนึ่งที่มีชื่อเสียงว่าตีระนาดดี
นัก ได้เรียนชั้นเชิงของการตีระนาดจากท่านไว้มาก

ครูเผือกได้เล่าว่า เมื่อท่านครูฯ เริ่มเข้ามากรุงเทพฯ ใหม่ ๆ นั้น ท่านมีความมานะพยายามเป็น
ยอด เมื่อหนุ่มๆ ท่านจะตื่นตี 4 เอาโซ่เหล็กถ่วงมือทั้งสองข้างแล้วตีเพลงมุล่ง ออกทะเล แยก กลับไป
กลับมาจนข้อมือวิ่งดี แล้วจึงทบทวนเพลงต่างๆ ตีจากเช้าไปเร็ว เร็วไปช้า จนกระทั่ง 7 โมงเข้าจึงหยุดตี
เตรียมตัวไปทำงาน ทำอย่างนี้ไม่มีวันหยุดเลยนอกเสียจากไม่สบาย ยิ่งกว่านั้น มีอยู่ครั้งหนึ่งขณะที่ไป
ราชการต่างจังหวัดที่อยุธยา ท่านยังไม่อยู่เฉย อยู่ในเรือ ท่านใช้ฝ่ามือระนาดซึ่งเข้ากับเสาเรือ 2 เสา ตีซ้อม
มือเรื่อยไปจนถึงอยุธยา ทั้งๆ ที่ขนาดนั้นมือของท่านไม่มีผู้ใดจะเทียบแล้ว ก็ยังไม่ยอมหยุดได้ระนาด

สงบศึก ธรรมวิหาร (2540: 202-203) ได้กล่าวถึงการเรียนการสอนดนตรีไทยในปัจจุบันไว้
ว่า การศึกษาดนตรีไทยเท่าที่ผ่านมาแล้วในอดีต ไม่ว่าจะเป็นดนตรีไทยเดิมหรือดนตรีพื้นเมืองก็ตาม
นิยมใช้หลักสำคัญ 3 ประการ คือ

1. การชี้แนะ คือ ให้ทำตามทีครูสั่ง
2. การท่องจำ ทั้งที่เป็นบทเพลงและท่าทางเทคนิคการบรรเลง โดยไม่มีการบันทึกเป็นตัว

โน้ต

3. ยึดมั่นในจารีตประเพณี

และอาจารย์บุญเสริม ภูสาลี ก็ได้เสนอว่าในที่นี้จะหมายเฉพาะแต่การเรียนการสอนตามสถาบันการศึกษาเท่านั้น โดยเจาะจงในระดับอุดมศึกษาก็คือ การเรียนการสอนดนตรีไทยหลายๆ สถาบัน มิได้เป็นหลักสูตรเป็นเพียงกิจกรรมของนักศึกษา ซึ่งนักศึกษาผู้สนใจก็จะมาสมัครเรียน ดังนั้นจึงเป็นการเรียนเพื่อรู้เป็นส่วนใหญ่ อย่างไรก็ตาม ก็ใครจะเสนอแนะแนวทางในการที่จะได้สมาชิกใหม่เพิ่มขึ้นในวงดนตรี (สมัครเล่น) ดังต่อไปนี้

1. การกำหนดเป็นตารางสอน ควรกำหนดและปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด
2. การกำหนดวิธีเริ่มหัดแก่ผู้ที่ยังไม่เคยเรียนดนตรีมาก่อน เช่น ทำนอง ทำจ๊ับไม้ ทำพันทวน ทำสี่ช่อ เป็นต้น
3. การกำหนดเพลง นับตั้งแต่เพลงแรกที่หัด ถ้าเป็นเครื่องสาย ก็มักจะนิยมเพลงจระเข้หางยาว และเป๊าะ ถ้าเป็นปี่พาทย์ก็มักใช้เพลงสาธุการ ส่วนเพลงต่อจากนั้น การจะใช้เพลงตามลำดับแบบโบราณ อาจจะทำให้ผู้เล่นเบื่อหน่าย เพราะยังฟังไม่ออกว่าเพราะอย่างไร ตรงไหน จึงใคร่เสนอให้ใช้เพลงที่คุ้นหูเสียก่อนจนกว่าผู้หัดใหม่จะชินกับเพลงมากพอควร แล้วจึงจะย้อนไปหัดเพลงตามลำดับแบบโบราณ อันจะทำให้พื้นฐานทางด้านดนตรีแน่นขึ้น
4. เกี่ยวกับตัวผู้สอน ควรจะมาสอนตรงเวลาตามตารางสอน เพราะนักศึกษาที่ตั้งใจเรียนคอยทำนองอยู่ บางแห่งปรากฏว่านักศึกษาที่มาที่ไรไม่พบผู้สอนสักครั้ง เมื่อเป็นดังนี้บ่อยๆ ชั่วนี้ก็เกิดการเบื่อหน่าย กลายเป็นผู้สกัดกั้นความเจริญทางด้านดนตรีไปในตัว
5. ควรจะมีสิ่งแวดล้อมหรือบรรยากาศที่เอื้ออำนวยให้สมาชิกใหม่เกิดความประทับใจในดนตรีไทย อันจะได้สมาชิกถาวรเพิ่มขึ้นอีกจำนวนมาก

เฉลิมศักดิ์ พิภูลศรี (2539: 137-138) ได้กล่าวถึงการเรียนการสอนดนตรีในอดีตไว้ว่า การฝึกหัดดนตรีไทยเพื่อยึดเป็นอาชีพส่วนใหญ่จะหมายถึง การฝึกหัดปี่พาทย์ ทั้งนี้เนื่องจากปี่พาทย์เป็นวงดนตรีที่มีบทบาทเป็นอย่างสูงในพิธีกรรม ประเพณีต่างๆ ของไทย มากกว่าวงดนตรีประเภทอื่นๆ ดังนั้นการฝึกหัดปี่พาทย์มอญ เพื่อสำหรับยึดเป็นอาชีพจึงเกิดขึ้น บ้างปี่พาทย์ในอดีตจึงเปรียบเสมือนโรงเรียนฝึกควบคุมกันเสมอ เพราะโอกาสในการบรรเลงในอดีตมีปริมาณที่มากพอกัน โดยที่ปี่พาทย์ไทยจะใช้บรรเลงในงานบวชนาค โกนจุก ทอดกฐิน ทอดผ้าป่า ทำบุญบ้าน ประกอบการแสดงลิเก ละคร เป็นต้น ในขณะที่ปี่พาทย์มอญใช้ในบรรเลงในพิธีศพ เพื่อให้การฝึกหัดเป็นไปตามลำดับจากง่ายไปยาก ชาวปี่พาทย์จึงเริ่มฝึกหัดนักดนตรีรุ่นใหม่โดยเริ่มจากวงปี่พาทย์ไทย หรือวงปี่พาทย์ไม้แข็ง เพลงที่ใช้ในการฝึกหัด จะมีลักษณะที่คล้ายกันเกือบทุกวง เพลงที่ฝึกหัดในเบื้องต้น นอกจากจะต้องให้พื้นฐานที่ถูกต้องแก่ผู้ฝึกหัดได้แล้ว เพลงกลุ่มนี้ยังต้องครอบคลุมภารกิจหลักในการรับจ้างบรรเลง ซึ่งประกอบด้วยไหมโรงเย็น ไหมโรงเช้า เพลงช้า เพลงฉิ่งพระฉัน เป็นต้น กว่าจะจบเพลงในเบื้องต้น

จะต้องใช้เวลาประมาณ 2-3 ปี ซึ่งในเวลานั้นพอมีสักยภาพในการออกงานประเภทสวดมนต์เย็น และฉันเข้าได้

สำหรับในการฝึกหัดปี่พาทย์มอญ ทุกคนจะต้องเริ่มที่ส่งวงใหญ่ด้วยเช่นกัน การฝึกหัดจะเริ่มจากเพลงประจำวัด เมื่อจบเพลงประจำวัดแล้ว ครูจะต่อเพลงประจำบ้านโดยปรับเปลี่ยนเฉพาะส่วนเริ่มต้นของเพลงประจำวัด ทั้งนี้เนื่องจากส่วนหลังถัดจากนั้นจะมีท่วงทำนองที่เหมือนกัน หลังจากนั้นจะเป็นการต่อเพลงประเภทมอญสองชั้น-ชั้นเดียว เช่น แเน ดาวกระจ่าง มะลิวัลย์ ฟุ้งหอก มอญยอหด แผล บางนางเกร็ง พม่าใหญ่ พม่าเล็ก พม่ากลาง เป็นต้น และเพลงพระฉันมอญ เมื่อต่อเพลงถึงระดับนี้แล้วสามารถที่จะบรรเลงในงานศพทั่วไปได้ แต่เมื่อให้เกิดความสมบูรณ์สูงสุด ระยะเวลาถัดมาครูก็จะต่อเพลงย่ำคำ ย่ำเพียง และเชิญ

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการบรรเลงของวงปี่พาทย์ไทย ปี่พาทย์มอญ และอังกะลุง ปี่พาทย์ไทย

ปัญญา รุ่งเรือง (2546: 97) ได้กล่าวถึงบทบาทการบรรเลงของวงปี่พาทย์ว่า เป็นวงดนตรีของชาวบ้านมาก่อน ก่อนที่จะมีบทบาทหน้าที่ในราชสำนัก หน้าที่หลักของวงปี่พาทย์ในแง่พิธีการก็คือการบรรเลงเนื่องในพิธีกรรมทางศาสนา ซึ่งเป็นบทบาทที่มีมาตั้งแต่เดิม ตั้งแต่ครั้งที่พุทธศาสนิกชนชั้นสูงนิยมสร้างวัดและถ้ำปนาทั้งวัด ที่ดิน วงดนตรีและนักดนตรีให้แก่วัดเพื่อถวายไว้ในพระศาสนา เนื่องจากพิธีกรรมทางศาสนามีความจำเป็นทั้งสำหรับราษฎรและในราชสำนัก หน้าที่ในการเป็นองค์ประกอบของพิธีกรรมทางศาสนาได้แก่การบรรเลงเพลงชุดใหม่โรงเรียน โหมโรงเช้า และเพลงเรื่อง เป็นต้น ในแง่ของความบันเทิง วงปี่พาทย์ทำหน้าที่ 2 ลักษณะ คือ บรรเลงบทเพลงที่ไม่เกี่ยวข้องกับพิธีกรรมอย่างหนึ่ง กับการบรรเลงประกอบการแสดงมหรสพ เช่น หนังใหญ่ โขน ละคร ซึ่งได้แก่บทเพลงประเภทหน้าพาทย์ และเพลงเกร็ดอย่างหนึ่ง

ปี่พาทย์มอญ

เฉลิมศักดิ์ พิภูลศรี (2542: 77) ได้กล่าวถึงบทบาทของวงปี่พาทย์มอญในอดีตไว้ว่า แต่เดิมทีเดิม วงดนตรีชนิดนี้บรรเลงกันเฉพาะในหมู่ของชาวไทยรามัญเท่านั้น บรรเลงทั้งในโอกาสมงคลและอวมงคลทั่วไป มิได้จำกัดเฉพาะพิธีศพเช่นในปัจจุบัน ถึงแม้ว่าเดิมทีเดิม วงดนตรีประเภทนี้จะเป็นที่นิยมแพร่หลายเฉพาะในหมู่ของชาวไทยรามัญ แต่กาลเวลาอันยาวนานนั้นได้ทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนผสมผสานเป็นรูปแบบที่มีเอกลักษณ์ใหม่เฉพาะตัว ดังนั้นไม่ว่าจะเป็นพัฒนาในด้านของเครื่องดนตรี การประสมวงและบทเพลงที่ปฏิบัติสืบทอดกันมา ล้วนเป็นภูมิปัญญาและผลผลิตของคีตาจารย์ไทยเกือบทั้งสิ้น

นอกจากนี้ เชนจิรา เบญจพงศ์ (2555: 181) ได้กล่าวถึงวงปี่พาทย์มอญในปัจจุบันอีกว่า นิยมใช้บรรเลงในงานศพ แต่ปัจจุบัน บางแห่งนิยมใช้บรรเลงในการแสดงลิเกให้ดูอลังการ วงปี่พาทย์มอญ (ดั้งเดิม) มีเครื่องดนตรีหลัก 5 อย่าง คือ 1. ปี่มอญ แบบปี่ไฉน ปากบาน 2. ระนาดเอก 3. ซ้องวง โค้งขึ้นข้างบน 2 ข้าง 4. ตะโพน 5. เปิงมางคอก คือกลองสองหน้าทรงกระบอก ขนาดกะทัดรัด มีหลายลูกเรียงลำดับเสียง ตั้งแขวนในคอกรูปจันทร์เสี้ยวล้อมคนตีเปิงมาง วงปี่พาทย์มอญ (ปัจจุบัน) มีเครื่องดนตรีเพิ่มและหลากหลาย ตามเครื่องมือในวง ปี่พาทย์ไทย เช่น ระนาดทุ้ม ซ้องวงเล็ก ระนาดเหล็ก ฯลฯ บางวงใช้ชนนิกยุงปักบนร้านซ้องพร้อมไฟกระพริบ แล้วเพิ่มซ้องวงให้มีจำนวนมากกว่ปกติตามต้องการก็ได้ เช่น 3,4,5 จนมากเป็นสิบๆ โค้งก็มี เพื่อแสดงความยิ่งใหญ่ของเครื่องดนตรีที่งามสง่าอย่างซ้องวงใหญ่

อังกะลุง

อานันท์ นาคคง; และอัฐภาวูธ สาคริก (2547: 77-80) ได้กล่าวถึงอังกะลุงไว้ว่า จางวางศร นำเครื่องดนตรีอังกะลุงนี้มาดัดแปลงปรับปรุงวิธีบรรเลงใหม่แตกต่างจากของชาว ให้มีขนาดและลักษณะเหมาะสมสำหรับนักดนตรีคนเดียวสามารถบรรเลงได้คนละ 2 เสียง โดยใช้ทั้งสองมือเขย่า ด้านหน้าทั้ง 2 มือ อีกทั้งยังปรับปรุงวิธีการบรรเลงด้วยเครื่องดนตรีชนิดนี้จากวิธี “การไกว” แบบชาว มาเป็น “การเขย่า” ด้วยกลวิธีการใช้กล้ามเนื้อข้อมือที่เอื้อต่อการสร้างเสียงสั้นสะเทือนได้ละเอียดและยาวนาน ขึ้นกว่าเดิม จากภูมิปัญญาของคนระนาด ซึ่งต่อมาได้คิดวิธีการบรรเลงแบบ “ทางกรอ” จนเป็นที่นิยมกันมาถึงทุกวันนี้

นักดนตรีกลุ่มแรกที่เขย่าอังกะลุงอย่างจริงจังเป็นนักดนตรีจากบ้านครูเอื้อน ดิษฐเชย นักดนตรีลูกวงท่านหนึ่งที่ยังมีชีวิตอยู่ในปัจจุบัน คือ ครูไมตรี พุ่มเสนาะ (อายุ 84 ปี พ.ศ.2544) เล่าให้ฟังว่า อังกะลุงรุ่นแรกๆที่เขย่านั้น ใหญ่และหนักมาก ตอนหลังจึงมีการปรับปรุงให้ขนาดเล็กลง วงอังกะลุงมาตรฐานวงหนึ่งจะใช้นักดนตรี 7 คน แต่ละคนถืออังกะลุง 2 ตับ คนละเสียงกัน เวลาบรรเลงจะนั่งล้อมเป็นวงกลม บรรเลงด้วยความจำ ไม่ต้องใช้น้ต และที่เป็นที่นิยมคือจะต้องมีโหม่ง 3 ใบ และกลองแขกคู่ บรรเลงประกอบด้วย เพลงที่บรรเลงนอกจากจะเป็นเพลงชุดที่หลวงประดิษฐไพเราะแต่งด้วยสำเนียงชาวแล้ว ก็เป็นเพลงซ้ำๆ ไพเราะทั่วไป เช่น เขมรไทยโยค ลาวดวงเดือน เป็นต้น

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับลักษณะการประชันและประกวดวงดนตรีไทย

ครูบรรเลง ศิลปบรรเลง (2446: 128-129) ได้กล่าวถึงการประชันในสมัยนั้นว่า เพลงที่ใช้ในการประชันงานสี่มะเส็ง เป็นเพลงในตระกูลปี่พาทย์เสภา ซึ่งเป็นเพลงแสดงฝีมือหลายมือของนักดนตรีทุกคนในวงและภูมิปัญญาของครูผู้ควบคุมวงที่จะสรรหาแนวทางการปรับปรุงเทคนิคการบรรเลงให้มีรสชาติประทับใจผู้ฟัง กติกาการประชันแบ่งออกเป็น 7 รอบ มีลำดับดังนี้

รอบที่ 1 โหมโรงต่างเพลง

รอบที่ 2 พม่าห้าท่อน

รอบที่ 3 จระเข้หางยาว, สืบท, บูลัน

รอบที่ 4 เดี่ยวแขกมอญ

รอบที่ 5 ทอยนอก

รอบที่ 6 เดี่ยวกราวใน

รอบส่ง เต่ากินผักบุ้ง, นกขมิ้น, พระอาทิตย์ชิงดวง

อานันท์ นาคคง; และอัมภราวุธ สาคริก (2547: 115-116) ได้กล่าวถึงการประชันที่วังลดาวัลย์ ว่า เพลงประชันสำคัญเท่าที่จำได้คือ โหมโรงคลื่นกระทบฝั่ง เพลงราตรีประดับดาว เพลงเขมรละออ องค์ พระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ถือเป็นการนำเพลงชุดนี้มาใช้บรรเลง ประชันเป็นครั้งแรกในงานนี้

เพลงโหมโรงคลื่นกระทบฝั่งกำหนดไว้ให้วงวงคอแหลมอวดฝีมือ นอกจากนี้มีเพลงที่แสดงความเด่นของแต่ละวง เช่น แยกกลพบุรีทางวังบางคอแหลม เชิดจีนทางวังหลวง เพลงพม่าห้าท่อน เภา (แต่ละวงแต่งเพิ่มเติมจากเมื่อครั้งประชันที่วังบางขุนพรหม) เพลงบูลันเภา และมีการเดี่ยวเครื่องดนตรีต่างๆ ประชันกันเป็นที่น่าตื่นตึ่งยิ่งนัก

พูนพิศ อมาตยกุล (2533:13) ยังกล่าวถึงการประชันอีกว่า คำว่าการประชันปีพาทย์นั้นฟังดู เฝิ่นๆ เหมือนกับว่าเป็นเรื่องที่คนทั่วๆ ไปเข้าใจในความหมายกันดี โดยเฉพาะผู้ที่คุ้นเคยกับดนตรีไทย แล้วอาจจะนึกว่าตัวเองเข้าใจคำนี้ดี และได้เคยเห็นเคยฟังมาแล้ว แต่ถ้าพิจารณาให้ถี่ถ้วนและลึกซึ้งจริงก็จะพบว่าคนที่เป็นนักฟังเพลงไทยนั้น ก็ยังมีอีกไม่ใช่น้อยที่ไม่รู้จะเข้าใจในเรื่องของการ ประชันวงอย่างแท้จริงว่าเป็นเรื่องที่เกิดความเจริญทางวิชาการก่อให้เกิดสติปัญญาทั้งผู้ฟังและผู้ บรรเลง หลายคนเห็นเป็นสิ่งที่ต้องแข่งขันที่ก่อให้เกิดความบาดหมางแตกร้าง อยากให้เราหันไป มองดู การแข่งขันกีฬา เช่น ฟุตบอลหรือมวยกันบ้าง แต่ก่อนเราจะได้เห็นทั้งคนเล่นคนดูที่กันบ่่อยๆ หรือ หุ่่มเถียงกันอย่างเอาเป็นเอาตาย แต่เดี๋ยวนี้อมวยเล็กหรือบอลเล็กจะไม่เห็นคนตีกัน ที่เป็นเช่นนั้น ก็ เป็นเพราะสาเหตุที่ว่า ทุกวันนี้คนดูก็ดี คนเล่นก็ดีต่างก็มีเหตุผลมีสติ ที่สำคัญคือมีความรู้เข้าใจใน เกมกีฬานั้นเป็นอย่างดีแล้ว จึงรู้ว่าอะไรผิดอะไรถูก อะไรเป็นบทเรียน อะไรเป็นสิ่งที่ต้องนำไป พิจารณาแก้ไข ไม่ใช่ใช้กำลังเข้าตีดุดสนกันและกันเพราะวิธีการใช้กำลังนั้นไม่เกิดประโยชน์อันใดแถม กลายเป็นข้อพิพาทบาดหมางต่อไปไม่รู้จบอีกด้วย

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พรรณิกา แซ่ลี (2555: 120-121) ได้ทำวิจัยเรื่องการศึกษาปีพาทย์มอญในอำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี พบว่า ประวัติหัวหน้านวและการสืบทอดปีพาทย์มอญของหัวหน้านวปีพาทย์มอญ ในอำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรีนั้น มีทั้งหมด 9 วง วงปีพาทย์มอญที่สืบทอดมาตั้งแต่สมัยบรรพบุรุษมี 5 วง คือ วงครูสกล แก้วเพ็ญภาศ วงครูกาหลง ฟุ้งทองคำ วงวันชัย ยิ้มสนิท วงช.ยิ้มสนิท วงศิลปธวัฒน์ วงปีพาทย์มอญที่ไม่ได้สืบทอดมาตั้งแต่สมัยบรรพบุรุษมี 4 วง คือ วงหลานครูสกล (ครูทเม้น) วงครูถวิล วงรักแจ้ง วงเต็มรักษ์ ปัจจุบันหัวหน้านวในอำเภอบางใหญ่นั้นสามารถแบ่งสายการเรียนดนตรีมาจากครูที่มีชื่อเสียงในจังหวัดนนทบุรี 2 สายคือ สายครูสกล และสายครูหยด (บิดาครูกาหลง) โดยวงปีพาทย์มอญที่หัวหน้านวรับการถ่ายทอดทางด้านดนตรีมาจากสายครูสกล มีจำนวน 5 วง ได้แก่ วงหลานครูสกล (ครูทเม้น) วงครูถวิล วงครูวันชัย ยิ้มสนิท วงช.ยิ้มสนิท และวงเต็มรักษ์ หัวหน้านวปีพาทย์มอญที่เป็นสายครูหยด มีจำนวน 1 วง คือ วงศิลปธวัฒน์ ส่วนหัวหน้านวปีพาทย์มอญที่ได้รับการถ่ายทอดจากครูทั้ง 2 สาย มีจำนวน 1 วง คือ วงรักแจ้ง

การรับศิษย์ รับตั้งแต่อายุ 5 ปีขึ้นไป โดยในปัจจุบันนอกจากลูกศิษย์จะต้องสมัครใจมาขอเรียนด้วยตนเองแล้ว จะต้องเป็นผู้ปกครองพามาด้วย เพื่อผู้ปกครองจะได้รับลูกของตนได้มาเรียนดนตรีที่บ้านครู และลูกศิษย์จะต้องเข้าพิธีไหว้ครู ซึ่งต้องเตรียมมาไหว้ครูคือ ข้าว ผ้าขาว ดอกไม้/พวงมาลัย รูป เทียน กำพล 6 บาท หรือ 12 บาท ซึ่งทุกวงจะกระทำพิธีในวันพฤหัสบดีหรือวันอาทิตย์เท่านั้น ในสมัยก่อนครูสกลและครูกาหลงจะเป็นผู้จับมือให้ลูกศิษย์ หลังจากท่านทั้ง 2 เสียชีวิตลงนั้นในปัจจุบันสายของครูสกลจะมีคุณครูทเม้นและคุณครูถวิลเป็นผู้จับมือให้ ส่วนในสายครูกาหลงนั้น แต่ละวงจะพาไปจับกับครูที่ตนเองนับถือ วงครูกาหลงให้ครูสำรวย (ปัจจุบันสอนดนตรีอยู่ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย) เป็นผู้จับมือให้ วงศิลปธวัฒน์ ให้ครูสนอง อำแสง และวงรักแจ้ง ที่หัวหน้านวมีโอกาสได้เรียนดนตรีกับครูทั้ง 2 บ้าน จะพาลูกศิษย์ไปจับมือกับครูทเม้นและครูทองใบ เรืองนนท์

พิชชาณัฐ ตูจินดา (2553: 270) ได้ทำวิจัยเรื่องการถ่ายทอดความรู้ของวงปีพาทย์บ้านใหม่ หางกระเบน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้กล่าวว่าวิธีการถ่ายทอดความรู้ของวงปีพาทย์บ้านใหม่ หางกระเบน จังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นวิธีการแบบมุขปาฐะ คือ วิธีการถ่ายทอดแบบปากต่อปาก กล่าวคือ ในการถ่ายทอดแต่ละครั้งครูผู้ถ่ายทอดจะปฏิบัติเครื่องดนตรีที่กำลังทำการถ่ายทอดให้แก่ศิษย์ได้ดูเป็นแบบอย่าง เพื่อให้ศิษย์ได้สังเกตวิธีการ จดจำท่วงทำนอง และสังเกตลักษณะการปฏิบัติเครื่องดนตรี จากนั้นศิษย์จึงปฏิบัติตามครูผู้ถ่ายทอด และฝึกซ้อมจนกระทั่งมีความชำนาญ

คณิต เทภูมินาค (2551: 175) ได้ทำวิทยานิพนธ์เรื่องการดำรงอยู่ของวงปีพาทย์ในสังคมเมืองตามแนวทางปรากฏการณ์วิทยา ได้กล่าวว่า การถ่ายทอดวิชาความรู้เป็นกลไกสำคัญที่ทำให้ศิลปวิทยาการแขนงต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นแขนงวิชาสาขาใดก็ตาม การถ่ายทอดความรู้ทางด้านดนตรี

ไทยเป็นแบบมุขปาฐะมาแต่โบราณ แม้ว่าปัจจุบันได้มีผู้พยายามคิดวิธีการบันทึกโน้ตไว้ในลักษณะต่างๆ แต่สัญลักษณ์เหล่านั้นก็ไม่สามารถถ่ายทอดวิธีการทางเทคนิคในการบรรเลงได้ครบถ้วนสมบูรณ์ ดังที่บูรพาจารย์ท่านได้สั่งสอนสืบต่อกันมา จนกระทั่งปัจจุบัน แม้ว่าสังคมจะรับวัฒนธรรมใดๆ ก็ตามมาใช้ในการดำรงชีวิต การสืบทอดแบบมุขปาฐะยังคงเป็นวิธีการที่เข้มแข็งและยังคงสืบต่อกันไป

กฤษฎาภรณ์ ไวยนันท์ (2548: 322) ได้ทำวิจัยเรื่องการสืบทอดวงปีพาทย์ในลุ่มน้ำลพบุรี ได้กล่าวว่าการรับศิษย์ของคณะปีพาทย์ในลุ่มน้ำลพบุรี ในอดีตยึดมั่นขนบธรรมเนียมประเพณีในการรับศิษย์คือ ต้องมีผู้ปกครองหรือญาติผู้ใหญ่นำมาฝากจึงจะรับเป็นศิษย์เข้าเรียนในสำนักขอแต่ละคณะ แต่ปัจจุบันพบว่าส่วนใหญ่ความเข้มงวดตามแบบขนบประเพณีโบราณได้เปลี่ยนไปจากอดีต

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาวิจัยการสืบทอดวงสัมเกลี้ยง เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพผู้วิจัยได้ศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร งานวิจัย ตลอดจนตำราที่เกี่ยวข้อง และออกปฏิบัติภาคสนาม โดยศึกษาสภาพทั่วไปของวงปีพาทยสัมเกลี้ยงพร้อมทั้งนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เรียบเรียงรายงานการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางในการดำเนินการวิจัยโดยมีรายละเอียดในการดำเนินงานดังนี้

1. ขั้นรวบรวมข้อมูล
2. ขั้นรวบรวมข้อมูลภาคสนาม
3. ขั้นศึกษาข้อมูล
4. ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล
5. ขั้นสรุปและอภิปรายผล

1. ขั้นรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลเอกสารหลักฐานได้รวบรวมข้อมูลและสิ่งพิมพ์ ได้แก่ เอกสาร วารสาร และการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวงดนตรีไทยวัดสัมเกลี้ยง โดยได้ทำการศึกษาค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2. สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยมหิดล
3. เกียรติประวัติต่างๆ ที่เคยได้รับ
4. สื่อบันทึกงานบรรเลงต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. ขั้นรวบรวมข้อมูลภาคสนาม

1. ข้อมูลจากนักดนตรีไทยวงสัมเกลี้ยง
 - 1.1 ครูอนันตชัย แมวรา ตำแหน่ง ครูผู้สอนและผู้ปรับวง
 - 1.2 พระสมพิศ ปิ่นเย็น ตำแหน่งหัวหน้าวงสัมเกลี้ยง (คนปี)
 - 1.3 นางศรีนวล ปิ่นเย็น ตำแหน่ง ผู้ขับร้อง (ภรรยาหัวหน้าวง)
 - 1.4 ครูพีระศิษย์ บัวท่ง ตำแหน่ง ครูผู้สอนและผู้ปรับวง
 - 1.5 ครูสุชีพ เพชรคล้าย ตำแหน่ง ครูผู้สอนและผู้ปรับวง
 - 1.6 พ.จ.อ.อนุชา พึ่งเจริญ ตำแหน่งครูผู้สอนและผู้ปรับวง

- 1.7 ผศ.เกี จันทพร ตำแหน่ง ครูผู้สอนและผู้ปรับวง
- 1.8 ครูเฉลิม ทองละมุล ตำแหน่ง ครูผู้สอนและผู้ปรับวง
- 1.9 นายสิทธิ ปันบุญ ตำแหน่ง ผู้รวบรวมข้อมูลของวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง
2. สัมภาษณ์นักดนตรีไทยที่ปฏิบัติงานอยู่กับวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงในปัจจุบัน
3. สัมภาษณ์บุคคลอาวุโสที่เกี่ยวข้องกับวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง (อาจไม่นักดนตรี)
4. เก็บข้อมูลภาคสนามโดยการสัมภาษณ์ การถ่ายภาพ การบันทึกเสียง และอื่นๆ โดยมีเครื่องมือและอุปกรณ์ ได้แก่
 - 4.1 แบบสัมภาษณ์
 - 4.2 การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและแบบไม่มีส่วนร่วม
 - 4.3 สมุดบันทึก กล้องวิดีโอ กล้องถ่ายรูป และเครื่องบันทึกเสียง

3. ขั้นศึกษาข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง ศึกษาข้อเด่นของวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง การประกวด การบรรเลงในงานต่างๆ และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยอาศัยการเก็บข้อมูลภาคสนามมาประมวลและเรียบเรียงลำดับเนื้อหาตามความสำคัญและสาระดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลจากเอกสารข้อมูลรายงานการวิจัย ตำรา และหนังสือต่างๆ
2. ศึกษาประวัติวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง การประกวด การบรรเลงในงานต่างๆ
3. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารและจากการเก็บข้อมูลภาคสนามมาประมวลและเรียบเรียงเนื้อหาโดยจัดลำดับให้สัมพันธ์กัน

4. ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประวัติความเป็นมาของวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง
 - 1.1 ศึกษาสภาพชุมชนวัดส้มเกลี้ยงตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน
 - 1.2 การก่อตั้งวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง
 - 1.3 การถ่ายทอดและการสืบทอด
 - 1.4 เกียรติประวัติและผลงาน
 - 1.4.1 ด้านการประชันวง
 - 1.4.2 ด้านรางวัลที่ได้รับ

2. การบริหารจัดการของวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง

2.1 การรับงาน

2.2 การรับศิษย์

2.3 การฝึกซ้อม

2.4 เครื่องดนตรี

2.5 รูปแบบเพลงที่ใช้

2.6 นักดนตรี

2.6.1 นักดนตรีอาชีพหลัก

2.6.2 นักดนตรีอาชีพเสริม

5. ขั้นสรุปและอภิปรายผล

การทำสรุปข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ แล้วนำมาเรียบเรียงในรูปแบบของการ
พรรณนา บรรยาย ความเรียง พร้อมสรุปรายงานการวิจัย

บทที่ 4

วิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยการสืบทอดวงล้อมเกลี้ยง มีวัตถุประสงค์การวิจัยในประเด็นต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. ประวัติความเป็นมาของวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง

1.1 ศึกษาสภาพชุมชนวัดส้มเกลี้ยงตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

จากการศึกษาประวัติความเป็นมาของวัดส้มเกลี้ยงพบว่า การก่อตั้งวัดส้มเกลี้ยง (บางคูเวียง) ไม่ปรากฏประวัติแน่ชัดว่าสร้างขึ้นในสมัยใดและใครเป็นผู้สร้าง จากคำบอกเล่าของ นายโตก รัตนชื่น ไวยาวัจกรของวัด ทราบแต่เพียงว่าเดิมวัดส้มเกลี้ยงมีชื่อว่า “วัดสังฆเดช” ซึ่งสามารถแยกความหมายได้คือ

1. “สัง” มาจากคำว่า “สงฺฆ” แปลว่า “หมู่ ชุมชน”

2. “เดช” มาจากคำว่า “เตช” แปลว่า “ความร้อน, เครื่องร้อน, ไฟ, อำนาจ, ความงาม, ความสูงใส, ชื่อเสียง”

ดังนั้น “สังฆเดช” จึงน่าจะมีความหมายว่า “ชุมชนแห่งอำนาจ” ซึ่งความหมายชื่อเดิมของวัดส้มเกลี้ยงสันนิษฐานว่าน่าจะเกี่ยวข้องกับประวัติเดิมของวัดแบ่งได้เป็น 2 ประเด็น คือ

1. “วัดสังฆเดช” น่าจะเป็นวัดที่มีพระสงฆ์ผู้ที่มีอำนาจทางการปกครองของพระสงฆ์ในสมัยอดีตจำพรรษาอยู่

2. “วัดสังฆเดช” อาจเป็นวัดที่ผู้สร้างเป็นพระสงฆ์ผู้ที่มีอำนาจทางการปกครองของคณะสงฆ์ จึงตั้งชื่อตามความเกี่ยวข้องกับผู้สร้างวัดเพื่อเป็นการให้ระลึกถึง

ในส่วนของระยะเวลาในการสร้างวัดส้มเกลี้ยงนั้น ตามหนังสือ “ประวัติวัดในประเทศไทย” ของกรมการศาสนาบอกว่า “วัดส้มเกลี้ยง สร้างขึ้นเมื่อประมาณ พ.ศ.2390 ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น” ซึ่งหากพิจารณาเปรียบเทียบกับลำดับพระมหากษัตริย์ไทยแล้วพบว่าอยู่ในช่วงรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว แต่เมื่อพิจารณาประกอบกับพระพุทธรูปที่ปรากฏในพระวิหารแล้ววัดส้มเกลี้ยงน่าจะมีการสร้างมาก่อนหน้านั้นซึ่งอาจจะย้อนกลับไปได้ถึงสมัยอยุธยาเลยทีเดียว

วัดส้มเกลี้ยง หรือ วัดสังฆเดช อาจมีการสร้างมาตั้งแต่สมัยอยุธยา ดังปรากฏหลักฐานทางพุทธศิลป์ของพระพุทธรูปในพระวิหาร ซึ่งสันนิษฐานได้ว่าเมื่อบ้านเมืองระส่ำระสายในสมัยเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 2 (พ.ศ.2310) วัดได้ถูกปล่อยร้างไปเพราะผู้คนพากันหนีสงคราม จนมาถึงในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวจึงได้มีการบูรณะวัดขึ้นใหม่อีกครั้งหนึ่ง ในการนี้อาจจะเป็นข้าราชการกรมการเมืองนนทบุรีหรือใคร่ผู้ใดผู้หนึ่งที่เป็นผู้บูรณปฏิสังขรณ์วัดส้มเกลี้ยงขึ้นมาใหม่

เพราะในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงโปรดการสร้างและบูรณปฏิสังขรณ์วัดต่างๆ ขึ้นเป็นอันมาก เมื่อเป็นพระราชนิมิตข้าราชการก็มักจะนิยมตามไปด้วย ดังนั้นจึงไม่แปลกที่วัดสังฆเดชหรือวัดส้มเกลี้ยงจะได้รับการบูรณะขึ้นมาใหม่อีกครั้งหนึ่ง

การเปลี่ยนชื่อวัดจาก “วัดสังฆเดช” เป็น “วัดส้มเกลี้ยง” สันนิษฐานว่าน่าจะเปลี่ยนชื่อไปตามสภาพแวดล้อมที่อยู่รอบบริเวณวัด กล่าวคือ พื้นที่รอบวัดในสมัยอดีตเป็นพื้นที่สวนที่นิยมปลูกผลไม้ที่เรียกว่า “ส้มเกลี้ยง” ซึ่งเป็นส้มชนิดหนึ่งมีลักษณะสีผิวเหลืองคล้ายกับส้มจินในปัจจุบัน ต่างกันที่ส้มเกลี้ยงจะมีขนาดใหญ่กว่ากำปั้นเล็กน้อย ปัจจุบันไม่ปรากฏสวนส้มเกลี้ยงรอบวัดแล้ว

วัดส้มเกลี้ยง ตั้งอยู่เลขที่ 35 หมู่ 2 ถนนกาญจนาภิเษก ตำบลบางคูเวียง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย มีที่ดินตั้งวัดในปัจจุบัน 10 ไร่ 1 งาน 34 ตารางวา ตามโฉนดเลขที่ 34979 ซึ่งทางราชการออกให้ตั้งแต่สมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทิศเหนือติดต่อกับคูน้ำ ทิศใต้ติดต่อกับคลองบางคูเวียง ทิศตะวันออกติดต่อกับถนนกาญจนาภิเษก ทิศตะวันตกติดต่อกับคลองชื่อขวาง พื้นที่ตั้งวัดเป็นที่ราบลุ่ม มีทางคมนาคมได้ทั้งทางบกและทางน้ำ

การศึกษาลำดับเจ้าอาวาสของวัดส้มเกลี้ยงในหนังสือ “ประวัติวัดในประเทศไทย” ของกรมการศาสนา ระบุรายนามเจ้าอาวาสของวัดส้มเกลี้ยงไว้ดังนี้

1. พระอธิการติด ไม่ทราบปีที่ครองวัด
2. พระอธิการปั้น ไม่ทราบปีที่ครองวัด
3. พระอธิการเที่ยง ไม่ทราบปีที่เข้าครองวัด - พ.ศ.2475
4. พระวินัยธร (ไพบ์ สุสารโก) พ.ศ.2475-2514
5. พระครูธีรพัฒนามภรณ์ (สมจิตร เวมงฺสโร) พ.ศ.2514 -ปัจจุบัน

วัดส้มเกลี้ยงตั้งแต่สมัยอดีตนั้นมีการสนับสนุนด้านดนตรีไทยและการแสดงมาเป็นอย่างดี จะเห็นได้จากที่วัดส้มเกลี้ยงนั้นในสมัยก่อนจะมีศาลาโรงลิเก ซึ่งวัดจัดสร้างให้เพื่อให้คนในชุมชนมีเวทีแสดงออก และเวลาที่วัดส้มเกลี้ยงมีงานต่างๆ นั้น ก็จะสามารถเล่นในศาลาโรงลิเกได้เลย ซึ่งศาลาโรงลิเกนี้เป็นศาลาที่มีการแสดงอย่างเป็นประจำ บางครั้งจะให้ดูฟรีบ้าง บางครั้งอาจจะเก็บเงินบ้าง ซึ่งศาลาโรงลิเกนี้สันนิษฐานว่าเกิดขึ้นมาพร้อมๆ กับวัดส้มเกลี้ยงและไม่ทราบว่าเกิดขึ้นในยุคสมัยของเจ้าอาวาสองค์ไหน แต่จากการสอบถามคนเก่าแก่ที่อาศัยอยู่บริเวณวัดนี้หลายๆ คนพูดเป็นเสียงเดียวกันว่า ตั้งแต่เกิดมาก็เห็นว่ามีโรงลิเกอยู่แล้ว เนื่องจากวัดชอบและเห็นความสำคัญของดนตรีและการแสดง ซึ่งศาลาโรงลิเกนี้ไม่ใช่แต่เพียงเพื่อทำการแสดงลิเกเพียงอย่างเดียว แต่รวมถึงเป็นสถานที่ของคนในชุมชนที่จะใช้ในการประชุมประมาณปี พ.ศ.2537 ศาลาโรงลิเกถูกรื้อทิ้งและสร้างเป็นศาลาใหญ่ของวัดส้มเกลี้ยงแทนที่ ปัจจุบันนี้ศาลาใหญ่ก็จะใช้ทำกิจกรรมต่างๆ ทางด้านศาสนา และใช้ศาลาเล็กเป็นที่ฝึกซ้อมของวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง จึงเห็นได้ว่าวัดส้มเกลี้ยงก็ยังคงให้การสนับสนุนด้านดนตรีไทย

อยู่เสมอตลอดมา นอกจากนี้ชาวบ้านในละแวกนี้ ก็ยังมีการให้การสนับสนุนวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงเป็นอย่างดี โดยมีการส่งลูกหลานที่อาศัยอยู่ในละแวกวัดส้มเกลี้ยงนี้มาเรียนดนตรีไทย เวลาฝึกซ้อมก็จะมีชาวบ้านมาดูมาฟัง

จากคำบอกเล่าของนางเรียม นุ่มแป้นภรรยาของผู้ใหญ่บ้าน ต.บางคูเวียง และมีบ้านอยู่ติดกับวัดส้มเกลี้ยง เล่าถึงบรรยากาศคนในชุมชนส้มเกลี้ยงว่า ในสมัยอดีตคนในชุมชนนี้มีอาชีพทำสวน ทำไร่ ทำนา และรับจ้างทั่วไป พืชที่ผู้คนนิยมปลูกกันในบริเวณวัดส้มเกลี้ยงนี้ได้แก่ ต้นส้ม ต้นมะม่วง ต้นทุเรียน ต้นกล้วย ต้นตาล เป็นต้น ในทุกๆเช้า ผู้คนในบริเวณนี้ก็จะนำผลผลิตไปจำหน่ายตามตลาดต่างๆ เช่น ปากคลองบางคูเวียง และถ้าวันไหนมีผลผลิตมากก็จะนำไปจำหน่ายยังตลาดปากคลองหรือตลาดเทเวศน์ เป็นต้น

การเดินทางในสมัยนั้น ส่วนใหญ่มักจะเดินทางกันโดยทางเรือเป็นหลัก เพราะในสมัยอดีตนั้นยังไม่มีถนนตัดผ่าน การที่จะเดินทางไปยังวัดส้มเกลี้ยงจะต้องมาทางเรือ หรือไม่ก็ใช้วิธีการเดินเท้าเท่านั้น บ้านเรือนในบริเวณชุมชนวัดส้มเกลี้ยงก็ปลูกกันอยู่แบบห่างๆ แต่รู้จักกันทุกคนที่อยู่ในบริเวณวัด

ประมาณปีพุทธศักราช 2520 เริ่มมีถนน 4 เลนตัดผ่านการคมนาคมเริ่มมีความเจริญขึ้น การไปมาหาสู่กันสะดวกมากขึ้น เริ่มมีรถเมล์ รถสองแถวผ่าน จึงทำให้บุคคลภายนอกเริ่มเข้ามาสร้างบ้านเรือนมากขึ้น มีการย้ายเข้ามาเป็นจำนวนมาก และบ้านเรือนของบุคคลเก่าแก่ที่อยู่ที่นี่เดิมที่เคยอยู่ติดคลองและแม่น้ำก็เริ่มย้ายเข้ามาปลูกสร้างบ้านเรือนติดถนนมากขึ้นจึงทำให้บทบาทของกาใช้ชีวิตที่อยู่ติดกับแม่น้ำลำคลองเริ่มลดน้อยลง แต่ก็ยังคงมีการใช้อยู่ สังเกตได้จากพระที่วัดในสมัยนี้ส่วนใหญ่ก็ยังคงบิณฑบาตทางเรือ มีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่บิณฑบาตโดยการเดินเท้า

หลังจากนั้นก็มีการเรียนชุมชนวัดส้มเกลี้ยงก่อตั้งขึ้น โดยอาศัยที่ดินของวัดส้มเกลี้ยง เด็กที่ได้รับการศึกษาในสมัยนั้นจะมีเพียงลูกหลานของคนในชุมชนที่มีบริเวณบ้านอยู่ติดกับวัดและเป็นบุคคลที่มีรกรากอยู่ที่ชุมชนนี้มานาน ต่อมาทางวัดก็เริ่มมีบุคคลภายนอกเข้ามาทำบุญมากขึ้น การเดินทางไปมาก็สะดวกสบายมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้บริเวณวัดยังอยู่ติดกับถนนใหญ่ วัดส้มเกลี้ยงจึงเป็นวัดที่มีการประชาสัมพันธ์ให้คนในชุมชนและนอกชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับวัดได้ง่าย

ในประมาณปีพุทธศักราช 2535 เริ่มมีการขยายถนนเพิ่มจาก 4 เลน เป็น 12 เลน ทำให้มีความเจริญเพิ่มขึ้นไปอีกเป็นอย่างมาก ผู้คนดั้งเดิมที่เคยอยู่ในเขตบริเวณนี้บางส่วนเริ่มมีการขายที่ทำสวน ทำนา ทำไร่ ให้กับนายหน้าเพื่อสร้างหมู่บ้าน แล้วก็เปลี่ยนตัวไปทำอาชีพค้าขาย ทำงานบริษัท ทำงานราชการ รับจ้างทั่วไป หรือไม่ก็ไปซื้อที่ดินใหม่ในบริเวณอื่น จึงทำให้เกิดหมู่บ้านเยอะมากขึ้นในบริเวณเขตที่ใกล้กับวัดส้มเกลี้ยงตั้งแต่ซอยถัดไปจนถึงอำเภอสาลายา จังหวัดนครปฐม จึงทำให้คนที่มาทำบุญแต่เดิมที่เป็นคนในพื้นที่ เปลี่ยนไปเป็นคนจากหมู่บ้านต่างๆ เข้ามาร่วมทำบุญมากขึ้น

ปีพุทธศักราช 2543 มีห้างสรรพสินค้าเกิดขึ้นซึ่งห่างจากวัดส้มเกลี้ยงประมาณ 1 กิโลเมตร ทำให้หมู่บ้านเพิ่มขึ้นมากไปอีกและทำให้คนจากต่างจังหวัดเริ่มเข้ามาซื้อบ้านเพื่อสร้างครอบครัวเพิ่มมากขึ้น จากชุมชนชนบทธรรมดาพัฒนาเป็นชุมชนใหญ่อาจเรียกว่าชุมชนเมืองย่อมๆ ก็ได้ในระยะเวลาอันสั้น

ปีพุทธศักราช 2555 เขตบางใหญ่ซึ่งอยู่ห่างจากวัดส้มเกลี้ยงถัดไปประมาณ 10 กิโลเมตรเริ่มมีการสร้างรถไฟฟ้าสายสีม่วง ส่งผลกระทบต่อชุมชนวัดส้มเกลี้ยงมากขึ้นอีก โดยมีการสร้างหมู่บ้านสร้างคอนโด และเกิดศูนย์การค้าเพิ่มขึ้นอีกมากมาย ทำให้ที่ดินในบริเวณนี้มีมูลค่าสูงขึ้นมาก ผู้คนอยากที่จะมาอยู่อาศัยในบริเวณนี้มากขึ้น เนื่องจากการเดินทางไปมาสะดวก และการจราจรไม่ติดมากนักเหมือนกับในเมืองหลวง

ลักษณะของชุมชนวัดส้มเกลี้ยงในปัจจุบันก็จะมีลักษณะคล้ายกับชุมชนเมืองหลวงเพราะมีการพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว มีศูนย์การค้า มีถนนตัดผ่าน มีทางด่วน มีรถไฟฟ้า ทำให้คนที่อยู่ในบริเวณนี้มีการใช้ชีวิตเหมือนกับคนในเมืองหลวง ความเจริญ ความทันสมัย ความสะดวกสบาย เทคโนโลยีต่างๆ ฯลฯ ได้เข้ามาสู่ชุมชนวัดส้มเกลี้ยง ทำให้ระบบที่เคยมีอยู่แบบเครือญาติ ความเป็นพี่น้องเริ่มลดน้อยหายไป แต่ก็ยังคงมีอยู่ไม่ถึงกับหายไป หดเหมือนกับชุมชนในเมืองหลวง คนในบริเวณนี้ยังคงมีความรัก ความเมตตา เอื้อเฟื้อ โอบอ้อมอารีแก่กันเสมอเพราะยังมีบุคคลเก่าแก่ที่อาศัยอยู่ในเขตบริเวณวัดส้มเกลี้ยง

1.2 การก่อตั้งวงศ์ตระกูลไทยวัดส้มเกลี้ยง

สำนักดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง เป็นสำนักดนตรีไทยที่ตั้งอยู่ ณ วัดส้มเกลี้ยง ต.บางคูเวียง อ.บางกรวย จ.นนทบุรี ซึ่งได้ก่อตั้งมาเมื่อประมาณปี พ.ศ.2424 โดย ครูขำ ขางสี ท่านเป็นคนในจังหวัดนนทบุรีโดยกำเนิด ครูขำ ขางสี ได้ศึกษาวิชาการเรียนดนตรีไทยมาจากครูปั้น บัวท่ง ซึ่งเป็นบิดาครูเฉลิม บัวท่ง และเป็นนักดนตรีอยู่สังกัดในวังพระองค์เจ้าเพ็ญพัฒนพงศ์ กรมหมื่นพิชัยมหินทโรดม โดยในยุคของครูขำ ขางสี มีลูกศิษย์มากมายเช่น ครูชด ดีเหนียง, ครูดี (ไม่ทราบนามสกุล) ครูวัด (ไม่ทราบนามสกุล) ครูเจียม (ไม่ทราบนามสกุล) ครูพลู (ไม่ทราบนามสกุล) ครูสี (ไม่ทราบนามสกุล) ครูพั่ง (ไม่ทราบนามสกุล) ครูจำลอง (บัง) แดงวิสุทธครูสง่า บัณฑิต ครูช่วย บัณฑิต ครูศิริ ชมสุดา ซึ่งบรรดาครูบางท่านได้เสียชีวิตลงไปแล้ว ส่วนมากนักดนตรีในสำนักดนตรีวัดส้มเกลี้ยงจะเป็นชาวบ้านอีกทั้งประกอบอาชีพทำไร่ ทำสวน ทำนา ขายต้นไม้ เป็นต้น

ครูศิริ ชมสุดา ปัจจุบันอายุ 82 ปี เป็นอีกบุคคลหนึ่งที่เคยเรียนกับตาขำ ขางสี และยังมีชีวิตอยู่ ได้บอกเล่าเรื่องราวของวงศ์ตระกูลไทยวัดส้มเกลี้ยง ชาวบ้านที่เป็นนักดนตรีดังกล่าวนั้นเมื่อว่างเว้นจากการทำสวน ทำไร่ ทำนาแล้ว ก็จะมาฝึกซ้อมดนตรีกัน ในสมัยก่อนละแวกนี้ยังมีวงปี่พาทย์ที่

เป็นที่รู้จักกันดีอยู่หลายวงเช่น วงของครูสกล แก้วเพ็ญภาค วงของครูหยด ศรีอยู่ สองวงนี้ตั้งอยู่ย่าน บางใหญ่ วงของครูเฉลิม บัวทั้ง ที่อยู่ในย่านคลองอ้อม อ.บางใหญ่ และมีวงเล็กๆ อย่างเช่น วงส้มเกลี้ยงที่รวมอยู่ในย่านบางคูเวียงอีกด้วย

สำนักดนตรีวัดส้มเกลี้ยงนั้นเป็นสำนักดนตรีที่มีความเจริญรุ่งเรืองทางด้านดนตรีอย่างต่อเนื่องและมีชื่อเสียงมายาวนาน อีกทั้งยังมีครูที่มีฝีมือและเป็นที่ยอมรับในเรื่องดนตรีไทยด้านต่างๆ ได้แวะเวียนมาให้ความรู้ทางดนตรีให้กับสำนักดนตรีวัดส้มเกลี้ยงตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันไม่ว่าจะเป็น ครูเฉลิม บัวทั้งครูพิริศชัย บัวทั้งครูประสงค์ พิณพาทย์ครูทัศนัย พิณพาทย์ครูนิกร จันทศรครูเฉลิม ทองละมุลผศ.กั จันทศรครูสุชีพ เพ็ชรคล้ายพ.จ.อ.อนุชา พึ่งเจริญครูสุระพล น้อยนิศย์ เป็นต้น

ตาปั่น บัวทั้ง เป็นหนึ่งคนสำคัญในยุคเริ่มแรกก่อตั้งวงที่ได้เข้ามาอยู่ที่วงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง เนื่องจากเป็นครูของตาชำ ขางสี ซึ่งตาปั่น บัวทั้ง ก็มีวงดนตรีไทยวงใหญ่ของตัวเองโดยตั้งวงดนตรีไทยอยู่ที่วัดบางศรีราษฎร์ ตาปั่น บัวทั้ง เป็นเหมือนคนบดคือผู้ที่มีฐานะค่อนข้างดีในยุคสมัยนั้น และตาชำ ขางสี ก็เคยอยู่ร่วมวงดนตรีไทยด้วยกันมาก่อน หลังจากนั้นก็ได้แยกตัวออกมาสร้างวงดนตรีไทยของตัวเองที่วัดส้มเกลี้ยง แต่ก็ยังคงให้ความนับถือกันอยู่ มีการจ้างงานตาปั่น บัวทั้ง มาบรรเลงและไปมาหาสู่กันประจำ สันนิษฐานว่าตาปั่นมีอายุร่นราวคราวเดียวกับตาชำ

ในช่วงที่ตาปั่น บัวทั้ง ได้รับงานของวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงนั้นก็ได้มีการชักชวนตาหวาด บัวทั้ง ซึ่งเป็นพี่ชายครูเฉลิม บัวทั้ง (พี่ชายคนละแม่) เข้ามาร่วมวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงด้วย หลังจากนั้นตาหวาดก็ได้ดึงตัวน้องชาย (ลูกพี่ลูกน้อง) เข้ามาร่วมงานในวงส้มเกลี้ยงด้วยก็คือ ครูเฉลิม บัวทั้ง นั้นแสดงว่าวงส้มเกลี้ยงนั้นมีการไปมาหาสู่กับนามสกุลบัวทั้งนานมาแล้ว

ตาปั่น บัวทั้ง เป็นผู้ที่อยู่ในยุคที่ตาชำ ขางสี กำลังก่อตั้งวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงด้วย จึงมีส่วนเป็นอย่างมากในการหางานไปบรรเลง และนำเอาผู้คนที่อยู่จากภายนอกเข้ามาช่วยงานบรรเลง เพราะตาปั่น บัวทั้ง มีวงดนตรีไทย ที่อยู่วัดบางศรีราษฎร์อยู่แล้ว ก็นำเอาสมาชิกจากของวงตัวเองบ้าง เอาสมาชิกจากวงของครูสกล แก้วเพ็ญภาคบ้าง จากวงของครูหยด ศรีอยู่ บ้าง จึงทำให้วงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงมีความสนิทสนมคุ้นเคยกับวงดนตรีไทยหลายวงที่อยู่ในจังหวัดนนทบุรีเป็นอย่างดี ถึงแม้วงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงจะเป็นวงดนตรีไทยที่เล็กๆ ในสมัยนั้น แต่ก็มีมีการนำเอานักดนตรีที่มีชื่อเสียงหลายท่านเข้ามาร่วมวงเป็นประจำ เข้ามาให้ความรู้ เข้ามาในฐานะครูญาติ เป็นต้น

การเข้ามาของตาปั่น บัวทั้ง และเครือญาติตั้งแต่สมัยที่ตาชำ ขางสี เริ่มก่อตั้งวงดนตรีไทยก็ทำให้ตาชำ ขางสี กับตระกูลบัวทั้ง มีความสนิทสนมกันเป็นอย่างดี เพราะเมื่อเวลาว่างงานต่างๆ ตาชำ ขางสี ก็จะไปร่วมงานต่างๆ ของวงของครูปั่น บัวทั้ง ทั้งงานที่วัดบางศรีราษฎร์ และแถวอำเภอบางใหญ่ ตาชำ ขางสี เป็นผู้ที่มีความสามารถรอบด้านในวงดนตรีไทย คือ สามารถเล่นเครื่องดนตรีได้ครบทุกชนิด คือ ดีด สี ตี เป่า นอกจากนี้ ตาชำ ขางสี ยังเป็นพิธีกรในการอ่านโองการพิธีไหว้ครูงานต่างๆ อีก

ด้วย ซึ่งในสมัยก่อนนั้นการที่จะได้รับการอ่านโองการได้นั้นจะต้องเป็นที่บุคคลที่มีความสามารถมาก เก่งรอบด้าน มีผู้คนรู้จักเยอะ และมีผู้คนนับถือเป็นอย่างยิ่งถึงจะเป็นพิธีกรอ่านโองการพิธีไหว้ครูได้

ตาข่า ขางสี จึงเป็นที่รู้จักกับผู้คนในละแวกวัดส้มเกลี้ยง และวัดที่ใกล้เคียงเป็นอย่างดี ซึ่งถือเป็นบุคคลที่มีหน้ามีตาในทางสังคมอีกด้วย เมื่อถามผู้คนที่เคยได้เคยอยู่บริเวณวัดส้มเกลี้ยงปัจจุบันนี้ พูดถึงวงดนตรีไทยที่อยู่กับวัดส้มเกลี้ยงมานานไม่มีใครไม่รู้จัก ตาข่า ขางสี

ในสมัยตาข่า ขางสี เริ่มมีการเรียนการสอนดนตรีไทยที่บ้านและได้รับสมัครเด็กๆ ที่สนใจ ทางด้านดนตรีไทยเข้ามาเรียนดนตรีไทย และการเรียนการสอนในสมัยนี้ได้ๆ มีไหวพริบมากกว่าทุกยุค เพราะการเรียนในสมัยนี้จะมีเรียนแบบครูพักลักจำด้วย เนื่องจากวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงมีงานบ่อยมาก พอเริ่มไปหลายงานเพลงที่ไม่เคยได้เรียนก็จะบรรเลงได้เอง เพราะจากการฟังเพลงเดิมๆ จนนชิน แต่ก็ยังคงมีแบบแผนอยู่โดยเด็กทุกคนที่อยู่ทั่ววัดส้มเกลี้ยงจะต้องเรียนเพลงใหม่โรงเรียนและใหม่โรงเรียนเข้าก่อน หลังจากนั้นจึงค่อยไปครูพักลักจำกันตามงานต่างๆ เพื่อเป็นเพลงเบื่องต้นในการฝึกหัดมือ การแบ่งมือ และเข้าใจจังหวะเพลง

1.3 การถ่ายทอดและการสืบทอด

ตาข่า ขางสี ได้เรียนดนตรีไทยมาจากครูปั้น บัวทั้ง ซึ่งเป็นบิดาครูเฉลิม บัวทั้ง และเป็นนักดนตรีอยู่สังกัดในวังพระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าเพ็ญพัฒนพงศ์ กรมหมื่นพิชัยมหินทโรดม หรือวังของพระองค์เพ็ญ หลังจากที่เริ่มมีความสามารถในการประกอบอาชีพนักดนตรีแล้ว ก็เริ่มเก็บเงินหนึ่งก้อนเพื่อมาใช้ในการสร้างวงดนตรีไทยที่บ้านเกิดของตนเอง ซึ่งใกล้กับบริเวณวัดส้มเกลี้ยง และเริ่มมีการรับงานต่างๆ การที่ครูปั้น บัวทั้ง มาสอน และการที่ตาข่าเป็นนักดนตรีจากวงของพระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าเพ็ญพัฒนพงศ์ กรมหมื่นพิชัยมหินทโรดม หรือพระองค์เพ็ญ ทำให่วงของตาข่า ขางสี มีงานไปบรรเลงอย่างต่อเนื่อง และอีกเหตุผลหนึ่งคือเพราะมีนักดนตรีจากในวังมาบรรเลงด้วย

ยุคสมัยที่ 1 ตาข่า ขางสี (พ.ศ.2424-2490)

หลังจากปีพุทธศักราช 2424 ตาข่า ขางสี ก่อตั้งวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ก็เริ่มมีการไหว้ครูดนตรีไทยทุกๆ ปี และในแต่ละปีก็จะมีคนนำเอาลูกๆ หลานๆ ที่อยู่แถวบริเวณวัดส้มเกลี้ยงเริ่มมาฝากเรียนดนตรีไทยกับตาข่า ขางสี เพราะเห็นว่าเป็นวิชาความรู้ที่ติดตัวในการประกอบอาชีพไปจนตาย โดยเอาอาชีพทำนา ทำสวน ทำไร่ เป็นอาชีพหลัก และเอาวิชาดนตรีไทยเป็นอาชีพเสริม เพื่อช่วยผู้ปกครองในการแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายภายในบ้าน

ราวปีพุทธศักราช 2470 หลังจากการก่อตั้งวงดนตรีไทย ครูเฉลิม บัวทอง ก็เริ่มเข้ามามีบทบาทกับวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงจากการไปมาหาสู่ในเรื่องของการทำงาน แต่สมัยนั้นครูเฉลิม บัวทอง ยังคงเป็นเด็กอยู่โดยเข้ามาจากการหางานของตาบ้าน บัวทอง

ตาข้า ขางศรีมีอายุมากกว่าครูเฉลิม บัวทอง มาก ครูเฉลิมจึงเคารพนับถือตาข้าเป็นเหมือนอาคนหนึ่ง โดยเข้ามาเพราะบ้านครูเฉลิม บัวทอง อยู่ในจังหวัดนนทบุรีด้วยกัน มีการไปมาหาสู่กันมานานมากแล้ว ครูเฉลิม บัวทองเข้ามาช่วงแรกจากการหางานไปบรรเลงตามงานต่างๆ เพราะครูเฉลิม บัวทองมีฝีมือในการเล่นดนตรีไทยได้ทุกเครื่องมือ โดยส่วนใหญ่มักจะหามาบรรเลงระนาดเอก

ในสมัยตอนปลายของยุคนี้ตาข้า ขางสี เริ่มอ่านโองการไม่ไหวแล้วนั้น ก็ได้ให้ ครูเฉลิม บัวทอง รับหน้าที่เป็นผู้อ่านโองการแทนในงานพิธีไหว้ครู นั่นก็หมายความว่าครูเฉลิม บัวทอง เป็นที่เคารพนับถือกับวงส้มเกลี้ยงเป็นอย่างมาก ครูเฉลิม บัวทอง เข้ามาอยู่ในวงส้มเกลี้ยงก็ได้ถ่ายทอดเพลงจากที่ได้เรียนมาจากพ่อบ้าง จากห้องอัดเทปเสริมมิตรบรรเลงบ้าง จากการแต่งขึ้นเองบ้าง ให้กับวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงไว้อย่างมากมาย นอกจากเพลงที่ถ่ายทอดให้แล้ว ยังถ่ายทอดเทคนิคการแต่งเพลง วิธีการบรรเลงหลายๆ อย่าง นอกจากนี้ครูเฉลิม บัวทอง ก็ยังได้ชักชวน ครูประสงค์ พิณพาทย์ ซึ่งเข้ามาในฐานะลูกศิษย์ของครูเฉลิม บัวทองเข้ามาอยู่ที่วงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงอีกด้วย

ในสมัยครู ข้า ขางสี มีลูกศิษย์มากมาย เช่น เช่น ครูชุด ดีเหนียง ครูดี (ไม่ทราบนามสกุล) ครูวัด (ไม่ทราบนามสกุล) ครูเจียก (ไม่ทราบนามสกุล) ครูพลู (ไม่ทราบนามสกุล) ครูสี (ไม่ทราบนามสกุล) ครูพัง (ไม่ทราบนามสกุล) ครูจำลอง(บัง) แดงวิสุทธ์ครูสง่า ปันบุญครูช่วย ปันบุญครูศิริ ชมสุดา ครูเฉลิม บัวทอง เป็นต้น รายชื่อลูกศิษย์ของตาข้า ขางสี ยังมีอีกมากมายบางคนไม่ได้เล่นตลอด อาจจะมีเหตุการณ์บางอย่างเช่นแยกย้ายไปอยู่ที่อื่น สืบค้นไม่ได้ บ้างก็เสียชีวิตไปแล้ว

ในราวปีพุทธศักราช 2491 ภายหลังจากที่ตาข้า ขางสีได้เสียชีวิตลง ผู้ใหญ่ผาด ปันเย็นได้มารับเป็นผู้ดูแล และจัดการเรื่องทุกอย่างเกี่ยวกับวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง เพราะผู้ใหญ่ผาด ปันเย็นมีศักดิ์เป็นลูกเขยของตาข้า ขางสี จึงได้รับมรดกตกทอดมาถึงผู้ใหญ่ผาด ปันเย็น แต่ตัวผู้ใหญ่ผาด ปันเย็นนั้น ไม่ได้เป็นดนตรีไทยเลย จึงไม่สามารถสอนได้ โดยอาศัยที่ตนเองเป็นผู้ใหญ่บ้าน จึงสามารถรับงานต่างๆ และยังคงใช้นักดนตรีไทยในสมัยของตาข้า ขางสี ในการทำให้วงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงมีการขับเคลื่อนต่อไป

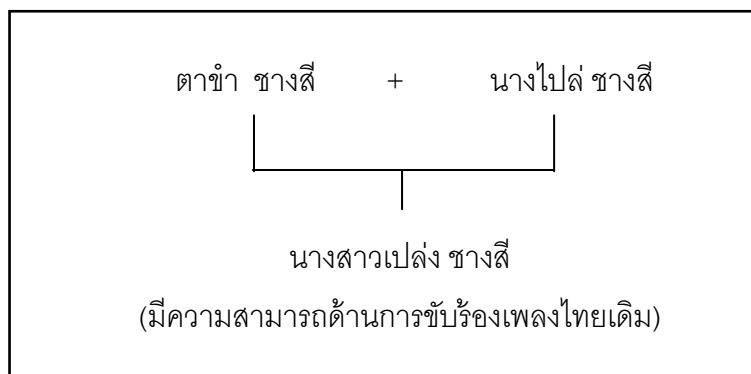
ผู้ใหญ่ผาด ปันเย็น เป็นลูกชายของนายพูน ปันเย็น กับนางเนื่อง มีพี่น้องร่วมสายเลือดเดียวกันทั้งหมด 3 คน ผู้ใหญ่ผาด ปันเย็น เป็นบุตรคนสุดท้อง

ผู้ใหญ่ผาด ปันเย็น ได้แต่งงานกับนางเปล่ง ขางสี (ธิดาของตาข้า ขางสี) มีบุตรธิดาด้วยกัน 6 คน คือ

1. นายสมพิศ ปิ่นเย็น (เจ้าของวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงบ้านนอก) ปัจจุบันบวชเป็นพระสงฆ์ อยู่วัดตะเคียน
2. นางสาวพิศสมัย ปิ่นเย็น (รับจ้างทั่วไป)
3. ผู้ใหญ่สมพงษ์ ปิ่นเย็น (เจ้าของวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงบ้านใน) ปัจจุบันถึงแก่กรรม
4. นางสมร ปิ่นเย็น (รับจ้างทั่วไป)
5. นายสมศักดิ์ ปิ่นเย็น (ข้าราชการ)
6. นางสาวกัญกร ปิ่นเย็น

ผู้ใหญ่ผาด ปิ่นเย็น มีหน้าที่คือจัดหางานมาให้ที่บ้านเพื่อทำมาหากินเล่นดนตรี เพื่อนำงานมาจุนเจือครอบครัว เนื่องจากตัวเองนั้นเป็นผู้ใหญ่บ้าน เป็นบุคคลที่มีหน้าที่ในสังคมเป็นที่รู้จักของคนทั่วไปอย่างกว้างขวางจึงทำให้มีผู้คนมาหางานกันอย่างไม่ขาดสาย โดยใน 1 เดือน มีงานประมาณ 20-25 วัน เพราะไม่ได้หากินเฉพาะที่วัดส้มเกลี้ยงเพียงเท่านั้น แต่ยังได้รับความนิยมในวัดบริเวณใกล้เคียงอีกด้วย และมีเครือข่ายกระจายอยู่ตามวัดต่างๆ ไปจึงทำให้ในยุคสมัยนี้ผู้คนบริเวณวัดส้มเกลี้ยง ก็จะส่งลูกหลานมาเรียนดนตรีไทยกัน ทำให้ในยุคสมัยนี้มีจำนวนนักดนตรีไทยจำนวนมาก เพราะผู้ปกครองมีความคิดว่าเวลาลูกหลานโตไปสามารถนำไปประกอบอาชีพช่วยเหลือตัวเองช่วยเหลือครอบครัวได้ และยังเป็นวิชาที่ติดตัวเพื่อหากินไปจนตาย

ผู้ใหญ่ผาด ปิ่นเย็น ได้สานต่อดนตรีไทยวงส้มเกลี้ยง ต่อจากตาข้า ขางสี ในฐานะ ลูกเขย เพราะผู้ใหญ่ผาดได้แต่งงานกับยายเปล่ง ขางสี ลูกสาวที่เกิดจากตาข้ากับยายไปละ แต่ตัวผู้ใหญ่ผาด ปิ่นเย็นนั้นไม่ได้เป็นดนตรีไทย จึงไม่สามารถสอนหรือถ่ายทอดดนตรีให้ใครได้เท่าที่ควร จึงยกหน้าที่ให้ลูกพี่ลูกน้องที่ชื่อครูสง่า บัณฑิต เป็นผู้สอน เพราะครูสง่า บัณฑิตนั้น ได้เล่าเรียนดนตรีไทยมาจากตาข้า ขางสี โดยตรง โดยมีนักดนตรีที่ทำมาหากินกันตั้งแต่สมัยตาข้า ขางสี อยู่และคงร่วมวงดนตรีไทยเพื่อช่วยวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงต่อไป คนส่วนใหญ่ในวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงนั้นเป็นคนในพื้นที่ มีบ้านอยู่ในบริเวณเขตวัดส้มเกลี้ยง

แผนผังแสดงสายตระกูลของตาข้า ขางสี

ยุคสมัยที่ 2 ครูสง่า บัณบุญ (พ.ศ.2493-2532)

ในสมัยนี้ครูสง่า บัณบุญ เป็นผู้ขับเคลือนวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง โดยมีการฝึกซ้อมดนตรีกันอย่างหนักแบบเอาจริงเอาจัง เพื่อพัฒนานักดนตรีไทยที่อยู่วัดส้มเกลี้ยงนี้ให้ทัดเทียมกับวงอื่นๆ โดยตัวครูสง่า บัณบุญ นั้นมีบ้านอยู่ตรงข้ามกับบ้านของผู้ใหญ่ผาด ปิ่นเย็น ในทุกๆ วันก็จะพายเรือข้ามฝั่งมาสอนนักดนตรีและเด็กๆ ที่ฝั่งฝึกหัดดนตรีที่ฝั่งบ้านของผู้ใหญ่ผาด ปิ่นเย็น ในยุคสมัยนี้ ได้มีการเข้ามาของนักดนตรีจากภายนอกมากมาย เพราะในสมัยนี้เป็นเสมือนการเปิดวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงอย่างชัดเจน จากการเดินทางที่สะดวกขึ้น การส่งลูกหลานไปเรียนดนตรีไทยตามสถาบันต่างๆ และได้ชักชวนเพื่อนๆ ที่เล่นดนตรีไทย ที่มีบ้านอยู่ต่างจังหวัดมาอาศัยอยู่กินนอนที่บ้าน เพื่อซ้อมดนตรี แลกเปลี่ยนความรู้ทางด้านดนตรีที่ได้ร่ำเรียนมา หรือมาเป็นครูสอนเพื่อถ่ายทอดและสืบทอดเพลงต่จากครู หนึ่งในนั้นก็มี ครูเฉลิม บัวท่ง ที่เข้ามามีบทบาทอย่างมาก แต่ครูเฉลิม บัวท่ง ไม่ได้พึ่งเข้ามามีบทบาทในสมัยครูสง่า บัณบุญ แต่ตระกูลบัวท่งได้เข้ามาสู่วงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงตั้งแต่ในสมัยตาข้า ขางสี ก่อตั้งวงดนตรีไทย

ครูสง่า บัณบุญ เป็นลูกของตาอยู่ บัณบุญ กับยายโถม ปิ่นเย็น (ภายหลังใช้นามสกุลบัณบุญ) ยายโถม บัณบุญ เป็นน้องสาวแท้ๆ ของตาพูน ปิ่นเย็น ครูสง่า บัณบุญ สมรสกับนางเผื่อน บัณบุญ มีบุตรด้วยกัน 1 คนชื่อ นายสรยุทธ(หนึ่ง) บัณบุญ ต่อมา เป็นคนระนาดที่มีชื่อเสียงคนหนึ่งในยุคสมัยของครูอนันต์ชัย แมรวั

ครูสง่า บัณบุญ มีอาชีพนักดนตรีไทย และเป็นครูสอนดนตรีไทยด้วย เรียนดนตรีจากตาข้า ขางสี ครูเฉลิม บัวท่ง ครูประสงค์ พิณพาทย์ ครูปั้น บัวท่ง เป็นต้น จึงทำให้ครูสง่า บัณบุญเป็นผู้ที่มีความรู้ดนตรีไทยในหลายๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็น ดีด สี ตี เป่า แต่ที่ถนัดมากที่สุดก็คือประเพณตี เพราะต้องใช้ในการประกอบอาชีพอยู่เป็นประจำ

ในราวปีพุทธศักราช 2505 สมัยของครูสง่า ปันบุญ ที่เป็นคนบริหารจัดการวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง และเป็นครูสอนดนตรีไทยอยู่ที่วัดส้มเกลี้ยงนั้น ครูเฉลิม บัวท่ง ได้ชักชวนครูประสงค์ พิณพาทย์ เข้ามาสู่วงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง และการที่เข้ามาสู่วงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงของครูเฉลิม บัวท่ง ทำให้ครูประสงค์ พิณพาทย์ ที่มีอายุไล่เลี่ยกับครูสง่า ปันบุญ เด็กๆ นักดนตรีไทยที่เรียนดนตรีกับครูสง่า ปันบุญ จึงนับถือ ครูประสงค์ พิณพาทย์เป็นครูอีกคนหนึ่งคน

ครูจำลอง (บัง) แดงวิสุทธิ เป็นลูกศิษย์ของครูสง่า ปันบุญ นอกจากนี้ครูจำลอง(บัง) แดงวิสุทธิ ยังทำงานอยู่ที่ห้องอัดเสริมมิตรบรรเลง เครื่องมือเอกคือเครื่องหนัง เทปของเสริมมิตรเกือบทั้งหมดครูจำลอง(บัง) แดงวิสุทธิ ดีเครื่องหนัง และครูจำลอง แดงวิสุทธิ ยังเป็นสามีของนางลาววัลย์ บัวท่ง ธิดาของครูเฉลิม บัวท่ง ทำให้มีการไปมาหาสู่กันเป็นประจำและยังเป็นผู้ที่นำเพลงที่ใช้บันทึกในห้องอัดเสริมมิตรบรรเลง มาเผยแพร่ให้กับวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงอีกด้วย วงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงจึงมีเพลงที่ห้องอัดเสียงเสริมมิตรบรรเลงเกือบทุกเพลง และบรรเลงได้อย่างถูกต้อง นอกจากครูเฉลิม บัวท่งและครูประสงค์ พิณพาทย์ที่เข้ามาสู่วงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงแล้ว ยังมีเด็กๆ ที่อยู่ที่ห้องอัดเสียงเสริมมิตรบรรเลงเข้ามาสู่วงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงอีกด้วย โดยชักชวนกันมาอยู่ที่วงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง มาอยู่ในรุ่นเดียวกันกับ ครูอนันต์ชัย แมวรา นี่จึงเป็นอีกหนึ่งเหตุผลที่ทำให้ครูเฉลิม บัวท่ง และครูประสงค์ พิณพาทย์ เข้ามาสู่วงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง

นอกเหนือจากที่นายจำลอง (บัง) แดงวิสุทธิ จะชักชวนนักดนตรีจากห้องอัดเสริมมิตรเข้ามาสู่วงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงแล้ว ก็ยังเฝ้านักดนตรีไทยอีกหลายๆ คนเข้าไปบรรเลงอัดเสียงที่ห้องอัดเสริมมิตรด้วย ได้แก่ นายอนันต์ชัย แมวรา นายทวีศักดิ์ ปันบุญ นายจำรัส แดงวิสุทธิ เป็นต้น

หลังจากที่ครูประสงค์ พิณพาทย์ ได้เข้ามาอยู่วงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงนั้นก็เกิดความสนิทสนมกันเป็นอย่างมาก กับครูสง่า ปันบุญ และ ผู้ใหญ่ผาด ปันบุญ จึงได้ชักชวนลูกศิษย์ 2 คน จากห้องอัดเสริมมิตรเข้ามาอยู่ที่นี่ด้วยก็คือ สุชีพ เพ็ชรคล้าย และ อนุชา พึ่งเจริญ สมัยนั้นทั้งสองคนอายุประมาณ 12-15 ปี เป็นขนาดเอกทั้งคู่ ก็ถูกชักชวนมาอยู่ที่วัดส้มเกลี้ยง กินนอนและเรียนหนังสือและไปบรรเลงตามงานวัดต่างๆ ด้วย การเข้ามาของทั้ง 2 คนนี้ยังเข้ามาถูกช่วงจังหวะพอดี เพราะในสมัยนั้นเด็กที่หัดดนตรีไทยเป็นเด็กที่มีอายุประมาณ 10-18 ปี ทำให้อายุไม่ต่างกันมากนัก เวลาไปงานต่างๆก็จะไปกันเป็นกลุ่มๆ ทำให้มีความสนิทสนมกันมาก ครูประสงค์ พิณพาทย์เข้ามาสู่วงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงนี้ ก็ได้ถ่ายทอดเพลงทั้งเพลงไทยและเพลงมอญไว้ที่นี้อย่างมากมาย ทำให้ที่นี่เป็นเสมือนอีกสถานที่หนึ่งที่เก็บเพลงครูประสงค์ พิณพาทย์ไว้ เช่น เพลงเหรา(ทางวอลซ์) เพลงมอญบัวขาว เพลงมอญลุยแหลก เพลงมอญคองก้า เป็นต้น

ครูสุชีพ เพ็ชรคล้าย เริ่มเรียนดนตรีไทยกับพ่อก่อน แล้วภายหลังพ่อได้พาไปฝากเป็นลูกศิษย์ครูเฉลิม บัวท่ง และในรุ่นเดียวกันนั้นก็มีการดาถูกๆ ของตาพิศ ไร่สมุทร มาเรียนกับครูเฉลิม บัวท่ง

ด้วย ได้แก่ พี่แดงพี่เปี้ยว พี่เชิดพี่น้องทุกคนยกเว้นคนสุดท้อง มาเรียนกับครูเฉลิม บัวทั้ง ที่บ้านสวนใหญ่ ปัจจุบันอยู่ข้างโรงเรียนการณศึกษา เป็นถนน 3 แยกเลี้ยงเมืองตัดผ่านจึงทำให้ไม่มีร่องรอยแล้ว

ครูเฉลิม บัวทั้ง พาครูสุชีพ เพ็ชรคล้าย ไปอัดเทปที่ห้องเสริมมิตรบรรเลง ทำให้ได้พบเจอกับครูประสงค์ พิณพาทย์ และได้เรียนดนตรีกับครูประสงค์ พิณพาทย์ หลายเพลงเพราะจำเป็นต้องไปอัดเทปทุกๆ วันเสาร์ที่ห้องเสริมมิตรบรรเลง ทั้งเพลงโหมโรง เพลงเถา เพลงเรื่อง เพลงเดี่ยว เป็นต้น ซึ่งในยุคนั้นครูเป็นคนระนาดของวงเสริมมิตร และครูจำลอง(บัง) แดงวิสุทธิ เป็นคนกลองแขกประจำวงเสริมมิตรบรรเลงเช่นกัน โดยทุกๆ วันเสาร์จะมีการอัดเทปที่ห้องเสริมมิตรบรรเลง ก็ทำให้เจอกันเป็นประจำและสนิทสนมกันมาก

ดาพิศ ไร่สมุทร (พ่อของนายประชุม ไร่สมุทร) บ้านอยู่แถวคลองควาย มีวงดนตรีไทยประจำวัดใหม่ผดุงเขต เวลาที่บ้านมีงานก็จะมาเช่าเครื่องดนตรีไทยบ้านผู้ใหญ่ผาด ปิ่นเย็น (วงส้มเกลี้ยง) แล้วให้ครูจำลอง (บัง) แดงวิสุทธิ เป็นคนหาคนระนาดมาด้วย นายจำลอง แดงวิสุทธิ ก็จะไปเอาครูสุชีพ เพ็ชรคล้าย เข้ามาบรรเลงระนาด จึงทำให้ครูสุชีพ เพ็ชรคล้าย ได้เจอกับนายอนันต์ชัย แมรา เพราะนายอนันต์ชัย แมรา เป็นคนฆ้องวงใหญ่ ของวงส้มเกลี้ยง ครูสุชีพ เพ็ชรคล้าย ก็ได้มาเข้ามาช่วยงานอยู่หลายครั้ง พอเริ่มสนิทกับครูจำลอง แดงวิสุทธิ ก็ชวนมาเที่ยวบ้านที่วัดส้มเกลี้ยง แรกๆ ก็มาเที่ยวก่อนโดยที่ไม่มีงานแล้วก็กลับ ภายหลังก็มาอยู่กินนอนที่นี่เลย เนื่องจากมีงานที่วัดส้มเกลี้ยง จึงทำให้รู้จักคนในวัดส้มเกลี้ยงเยอะ และได้เจอกับครูประสงค์ พิณพาทย์ ครูสุชีพ เพ็ชรคล้าย เข้ามาสู่วงวัดส้มเกลี้ยงประมาณปี พ.ศ. 2528 เมื่อพูดถึงวงดนตรีไทยในยุคสมัยของครูสง่า บัณบุญ ครูสุชีพ เพ็ชรคล้าย กล่าวไว้ว่า

“จะนึกถึงความอบอุ่น ความสนุก ความตลก เฮฮา ช่วงที่มีความสุขมาก เพราะถ้านึกถึงครูสง่า ก็ต้องนึกถึงการล้อเลียน ที่นักดนตรีไทยวงวัดส้มเกลี้ยงคิดกลอนและแต่งให้ เป็นบุคลิกเด่นๆ ประจำตัวบุคคล ความว่า คนเหนียวนายหนั้น คนขยันนายหิริ คนตินายสง่า คนด่านายพงษ์ คนโง่งนายเหล้ง คนเก่งนายบ๊อ คนลืกลายยัน คนพาลนายพุท คนทุกขุนายเหยก พระเอกนายซด คนตตนายสง”

อีกหนึ่งคนที่เข้ามาสู่วงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงพร้อมกับครูสุชีพ เพ็ชรคล้าย ก็คือ ครูอนุชา พึ่งเจริญโดยครูอนุชา พึ่งเจริญ ได้เริ่มเรียนดนตรีกับพ่อก่อน หลังจากพี่เสียก็ไปเรียนดนตรีกับครูประสงค์ พิณพาทย์ ที่บ้านท่าพระ อยู่กินที่บ้านครูเลย หลังจากนั้นครูได้พาไปอัดเทปที่เสริมมิตรบรรเลง จึงได้รู้จักกับ จำลอง (บัง) แดงวิสุทธิ และสุชีพ เพ็ชรคล้าย ที่เป็นเพื่อนรุ่นราวคราวเดียวกัน หลังจากนั้นทั้งคู่ก็ได้เข้ามาที่วงส้มเกลี้ยง จากการชักชวนของนายจำลอง(บัง) แดงวิสุทธิ

เนื่องจากสมัยก่อนมีถนนวังแค่เลนเดียว การเดินทางต้องนั่งรถสองแถวสีแดงวิ่งจากท่าน้ำศิริราช จนถึงวัดศรีประวัติ แล้วจะต้องเดินเท้าต่ออีกหน่อยจึงถึงวัดส้มเกลี้ยง ครูอนุชา พึ่งเจริญ เข้ามาอยู่กินนอนที่นี่ และต่อเพลงจากครูประสงค์ พิณพาทย์ และครูสง่า บัณฑิต ซึ่งเป็นผู้ขับเคื่อนของวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงนั้นหมายความว่า การเดินทางในสมัยก่อนนั้นค่อนข้างที่จะยากลำบาก จึงต้องมีการกินนอนอยู่ที่วงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงเลย

ในสมัยครูสง่า บัณฑิต มีนักดนตรีไทยเข้ามาสู่วงส้มเกลี้ยงอีกมากมาย หนึ่งในนั้นก็มีครูนิกร จันทกร ซึ่ง ครูนิกร จันทกร เข้ามาสู่วงดนตรีไทยวงส้มเกลี้ยงจากการรู้จักกับตาสว่าง (เขียว) บัวเหม (คนระนาดเอกวงวัดส้มเกลี้ยง) ตาสว่าง (เขียว) บัวเหม สมัยเด็กๆ เคยไปเรียนดนตรีไปกับตาแกลม จันทกร (พ่อของครูนิกร จันทกร) พอเริ่มสามารถทำมาหากินได้ก็กลับมาช่วยที่วงส้มเกลี้ยง แต่ก็ยังคงไปๆ มาๆ บรรเลงดนตรีทั้งของวงส้มเกลี้ยงและวงของครูแกลม จันทกร ทำให้ตาสว่าง (เขียว) บัวเหม ได้พบกับครูนิกร จันทกร และสนิทกันมาก ตาเขียวมีอายุมากกว่าครูนิกร จันทกร จึงให้ความเคารพเป็นอย่างมาก

พอครูนิกร จันทกร อายุได้ประมาณ 15 ปี ครูแกลม จันทกร ซึ่งเป็นบิดา ก็อยากจะให้ลูกชายได้เข้าเรียนที่วิทยาลัยนาฏศิลป์ (วังหน้า) แต่เนื่องจากบ้านของตัวเองอยู่อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ทำให้การเดินทางในการเรียนของลูกชายลำบาก จึงปรึกษาตาสว่าง (เขียว) บัวเหม ว่าจะให้ครูนิกร จันทกร มาอยู่ที่ส้มเกลี้ยง แล้วขอเอาตัวคนระนาดเอกวงส้มเกลี้ยงหนึ่งคนไปประจำวงที่นครชัยศรี เกิดการแลกตัวกันเกิดขึ้นโดยให้นำครูนิกร จันทกร มาอยู่กินนอนที่วงส้มเกลี้ยงเลย และให้ผู้ใหญ่สมพงษ์ ปิ่นเย็น (คนระนาดเอก) ไปบรรเลงระนาดเอกประจำวงของครูแกลม จึงมีการแลกเปลี่ยนนักดนตรีไทยของวงส้มเกลี้ยง และเอาครูนิกร จันทกร มาหากินที่วงส้มเกลี้ยง ครูนิกร จันทกร จึงมีความสนิทสนมกับวงส้มเกลี้ยงเป็นอย่างมาก และถ้าพูดถึงวงส้มเกลี้ยงครูนิกร จันทกร ก็มักจะพูดเป็นกลอนว่า

“ฝึกดี หินโง่ ดีอยู่ นานดี”

บทกลอนด้านบนนี้ไม่ใช่ครูนิกร จันทกร คิดขึ้นเอง แต่เป็นบทกลอนที่อยู่ที่วงวัดส้มเกลี้ยง ที่เขียนติดฝาผนังบ้านที่ล้อมดนตรีไว้ บทกลอนจะสอนว่าคนไหนที่ขยันฝึกหัดดนตรีไทย ก็จะเป็นคนที่มีฝีมือ เก่ง และในอนาคตก็จะสบาย เพราะความรู้นั้นจะอยู่กับตัวเราไปตลอดจนวันตาย แต่คนไหนที่ไม่ใส่ใจขี้เกียจในด้านดนตรี ไม่ฝึกซ้อม และไม่มีอดทน ก็จะเสียเวลาเปล่า และสุดท้ายในอนาคตก็จะเสียใจว่ามีเวลาแล้วไม่ฝึกซ้อม ครูนิกร จันทกร จึงฝึกตัวเองและใช้บทกลอนนี้ในการเตือนใจเตือนสติ ของตัวเองอยู่เสมอ ว่าเราต้องซ้อม ซ้อมให้หนัก และต้องอดทนให้ได้ สุดท้ายครูนิกร จันทกร เป็นบุคคลที่มีความสามารถด้านการบรรเลงฆ้องวงใหญ่เป็นที่รู้จักโดยทั่วไป

หลังจากที่ครูนิกร จันทศร ได้มาอยู่ที่ส้มเกลี้ยงแล้ว ก็ได้ไปเรียนหนังสือที่วิทยาลัยนาฏศิลป์ (วังหน้า) ครูนิกร จันทศร เป็นคนที่มีความสามารถในการบรรเลงดนตรีไทยเป็นอย่างมากโดยเฉพาะ ซอวงใหญ่ ซึ่งเป็นเครื่องมือเอกที่ทำให้ครูนิกร จันทศร เป็นที่รู้จักของคนดนตรีไทยทั่วไป ครูนิกร จันทศร เรียนที่วิทยาลัยนาฏศิลป์ (วังหน้า) ทำให้รู้จักเพื่อนที่เล่นดนตรีไทยอีกมากมาย และได้ชักชวนเพื่อนที่เรียนที่วิทยาลัยนาฏศิลป์เข้ามาสู่วงส้มเกลี้ยงอีก ทำให้วงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงนั้นเป็นที่รู้จักในวิทยาลัยนาฏศิลป์อีกทางหนึ่ง

ผู้ใหญ่มพงษ์ ปิ่นเย็น เป็นบุตรคนที่ 3 ของ ผู้ใหญ่ผาด ปิ่นเย็น กับยายเปล่ง ปิ่นเย็น ซึ่งเป็นลูกศิษย์ของครูสง่า บัณฑิต ครูประสงค์ พิณพาทย์ ผู้ใหญ่มพงษ์ ปิ่นเย็น เป็นคนระนาดที่บรรเลงได้ดีมากคนหนึ่ง ในสมัยนั้น เพราะมีการเรียนการสอนที่ดีขึ้นกว่าเดิม โดยมีการเรียนที่เป็นแบบแผนทั้งจากครูสง่า บัณฑิต และครูประสงค์ พิณพาทย์ ทำให้ในสมัยนั้นชื่อเสียงของ ผู้ใหญ่มพงษ์ ปิ่นเย็น เป็นที่รู้จักในละแวกนั้นและในต่างอำเภอ

ผู้ใหญ่บ้านในสมัยก่อนนั้นถือว่าเป็นผู้ที่ถูกนับหน้าถือตาของหมู่บ้านด้วย และการเป็นผู้ใหญ่บ้านนี้ ทำให้ชื่อเสียงในการหางานมาบรรเลงมีอยู่เกือบทุกวัน ในสมัยของผู้ใหญ่มพงษ์ ปิ่นเย็น นี้ ใน 1 เดือนจะมีวันว่างอยู่ประมาณ 3-4 วันต่อเดือน ส่วนที่เหลือออกงานทุกวัน ทำให้ในยุคสมัยนี้มีนักดนตรีเยอะ และหลายๆ คนยึดเอาอาชีพนี้เป็นอาชีพหลักแทนการทำการค้า ทำนาทำไร่

ผู้ใหญ่มพงษ์ ปิ่นเย็น เป็นผู้ดูแลวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง(บ้านโน) วงบ้านโนเป็นวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงที่สืบทอดมาจาก ตาขำ ขางสี และตกทอดมาถึง ผู้ใหญ่ผาด ปิ่นเย็น บิดาของผู้ใหญ่มพงษ์ ปิ่นเย็น โดยในยุคสมัยของครู ผู้ใหญ่ผาด ปิ่นเย็น ยังอยู่นั้นก็ได้ให้ครูสง่า บัณฑิต เป็นผู้สอนเด็กๆ ที่อยู่ในละแวกนี้ให้เล่นดนตรีไทยได้ โดยเครื่องดนตรีไทยนี้ใช้ในการเรียนการสอนมาตั้งแต่สมัยของตาขำ ขางสี

วงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง (บ้านโน) มีอีกชื่อที่เรียกกันก็คือ “วงผู้ใหญ่ปิ่นเย็น” ชื่อนี้เป็นชื่อที่สืบทอดมาตั้งแต่สมัยของ ผู้ใหญ่ผาด ปิ่นเย็น และปัจจุบันก็ยังคงใช้ชื่อนี้ในการรับงานต่างๆ แต่ถ้าคนในละแวกนี้ก็จะรู้จัก “วง ผ.ญ.ปิ่นเย็น” เป็นที่รู้จักว่าวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงบ้านโน เพราะวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงนั้นปัจจุบันมีการรับงานอยู่ด้วยกันทั้งหมด 2 วง คือวงบ้านโน และวงบ้านนอก ซึ่งทั้งสองวงนี้ เป็นพี่น้องกันแต่ขยายการรับงานเป็นสองวง ซึ่งนักดนตรีไทยก็ใช้ชุดเดียวกันทั้งหมด มีที่แตกต่างกันอยู่ก็คือวงบ้านนอกจะใช้เด็กๆ ในการบรรเลงตามงานต่างๆ แต่ถ้าเป็นวงบ้านโนก็จะเน้นที่ผู้ใหญ่ก่อนแล้วค่อยนำเด็กๆ เข้าไปบรรเลง เนื่องจากวงนี้เป็นวงที่เริ่มต้นของคำว่า วงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง ก็คงใช้มาตรฐานแบบนี้ต่อไป

วงของผู้ใหญ่มพงษ์ ปิ่นเย็น เป็นวงแรกที่เป็นรากฐานของวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง และให้ครูสง่า บัณฑิต มาเป็นผู้สอน ภายหลัง ครูสง่า บัณฑิต ก็ต้องการมีเครื่องดนตรีไทยไว้เป็นของตนเอง

บ้าง จึงสร้างเครื่องดนตรีไทยขึ้นมาอีกชุด เพื่อไว้ใช้ในการเรียนการสอน และใช้ในการทำมาหากินด้วย แต่การสร้างวงดนตรีไทยขึ้นมาใหม่นี้ ครูสง่า บัณฑิต ก็ยังคงใช้นักดนตรีไทยชุดเดิม ชุดเดียวกับที่เป็นครูผู้สอนอยู่ที่บ้านครูผาด ปันเย็น

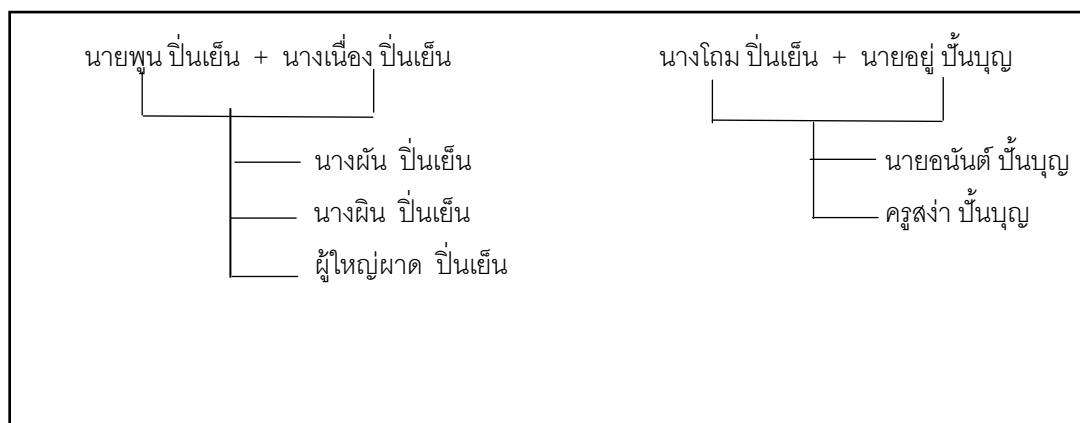
ครูสง่า บัณฑิต ก่อตั้งวงดนตรีไทยด้วยตัวเองในวัดส้มเกลี้ยง โดยแยกตัวออกมาจากผู้ใหญ่ ผาด ปันเย็น โดยวงดนตรีไทยของครูสง่า บัณฑิต ตั้งอยู่ที่ในบ้านของครูสง่า บัณฑิต จะได้สะดวกไม่ต้องพายเรือข้ามฝั่งมาสอนที่บ้านของ ผู้ใหญ่ผาด ปันเย็น และเป็นการสร้างเครื่องดนตรีไทยที่เพื่อขยายสาขาในเครือญาติ

ผู้ใหญ่สมพงษ์ ปันเย็น เป็นนักดนตรีไทยที่มีฝีมือในการบรรเลงระนาดเอกมาก ทำให้เป็นที่รู้จักในละแวกแถบบางกรวยและบางใหญ่ ยุคนี้เป็นยุคที่มีนักดนตรีไทยเข้ามาอยู่มากมายในวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง โดยเข้ามาจากการเป็นเครือญาติ จากลูกของลูกศิษย์ และจากการชักชวนกันเข้ามาอยู่ จากการเป็นเพื่อนและมาอยู่ที่นี้ ต่อเพลง กินนอน เนื่องจากอยู่ที่นี้ไม่จำเป็นต้องใช้เงิน เพราะมีงานการบรรเลงตามงานแทบทุกวัน จึงทำให้ยุคนี้เป็นเหมือนยุคที่วงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงมีจำนวนนักดนตรีเยอะ และเป็นเสมือนการเปิดบ้านส้มเกลี้ยงแบบเต็มตัว เนื่องจากผู้คนสมัยก่อนส่วนใหญ่มีอาชีพทำไร่ ทำนา ทำสวน แต่ยุคสมัยนี้มีการยึดถือเอาอาชีพนักดนตรีไทยเป็นอาชีพหลัก คนส่วนใหญ่จึงรู้จักวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงจากยุคสมัยนี้ เพราะมีการชักชวนกันเข้ามาเยอะมาก และบางคนเข้ามาจากการแลกเปลี่ยน เช่น ผู้ใหญ่สมพงษ์ ปันเย็น แลกกับครุฑนิกร จันทศร บ้านของครูสง่า บัณฑิต เป็นบ้านที่ตรงข้ามกับบ้านผู้ใหญ่ผาด ปันเย็น (ปัจจุบันก็เป็นบ้านของ ผู้ใหญ่สมพงษ์ ปันเย็น) ผู้ดูแลก็เป็น นายสมพร ปันเย็น หลังจากที่ผู้ใหญ่สมพงษ์ ปันเย็นถึงแก่กรรม

ครูพิริศชัย บัวทั้ง เป็นบุคคลหนึ่งที่อยู่กับวงส้มเกลี้ยงตั้งแต่เด็กๆ แล้ว โดยเข้ามาอยู่จากการติดตามครูเฉลิม บัวทั้ง (บิดา) และมีบทบาทสำคัญมากในยุคต่อจากครูสง่า บัณฑิต เข้าสู่ยุคสมัยของครูอนันต์ชัย แมระ เหมือนกับพ่อที่เข้ามามีบทบาทสำคัญในยุคของครูสง่า บัณฑิต

ครูพิริศชัย บัวทั้ง เป็นผู้ที่มีความรู้ด้านดนตรี และประวัติศาสตร์ด้านดนตรีไทยเป็นอย่างมาก และได้ให้ความรู้กับเด็กดนตรีไทยที่วัดส้มเกลี้ยงอยู่เป็นประจำ ทำให้เด็กๆ ดนตรีไทยที่วัดส้มเกลี้ยงนี้มีความรู้ด้านดนตรีไทยและประวัติศาสตร์ด้านดนตรีไทยเยอะมาก เพราะก่อนที่ครูพิริศชัย บัวทั้ง จะสอนเพลงอะไร ครูก็จะอธิบายบทเพลงนั้นไว้อยู่ทุกครั้ง และเป็นการให้เด็กๆ ได้ช่วยจำอีกทางหนึ่งด้วย เพราะพอเวลาผ่านไป บางครั้งครูก็อาจจะลืมไปบ้าง แต่ก็ก็จะกลับมาถามเด็กๆ ที่เรียนดนตรีไทยว่าเพลงนี้ เพลงนั้น ที่มาครูแต่งมาจากไหน เป็นต้น

ผลงานที่ได้ประพันธ์ขึ้นให้กับวงส้มเกลี้ยงบรรเลง ได้แก่ เพลง โหมโรงธรรพประทานเพลง ประวัติศาสตร์เพลงแสนเสนาหาเพลงหางเครื่องอีกมากมาย เป็นต้น

แผนผังแสดงสายตระกูลพี่น้องปิ่นเย็น คือ นายพูน และนางโถม ปิ่นเย็น

แผนผังแสดงสายตระกูลของผู้ใหญ่ผาด ปิ่นเย็น

ยุคที่ 3 ครูอนันต์ชัย แมรา (พ.ศ.2533-ปัจจุบัน)

นายอนันต์ชัย แมรา ปัจจุบันเป็นดนตรีไทยอิสระ และยังเป็นผู้ที่ขับเคลื่อนวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงในยุคสมัยปัจจุบัน ต่อจาก ครูสง่า ปั่นบุญ หลังจากเสียชีวิตไปแล้ว ครูอนันต์ชัย แมรา เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถทางด้านดนตรีไทยเป็นอย่างดี จากการเรียนดนตรีกับครูสง่า ปั่นบุญ ครูเฉลิม บัวท่ง ครูพิริศชัย บัวท่ง ครูวิจักข์ เย็นเปี่ยม ครูโปร่ง อยู่ดี ครูเฉลิม ทองละมุล ครูสุรินทร์ สงค์ทอง ครูสมศักดิ์ ไตรवास ครูนิกร จันทศร ครูกี จันทศร เป็นต้น จะเห็นได้ว่าครูอนันต์ชัย แมรา เรียนกับครูหลายๆ ท่าน แสดงให้เห็นว่าครูอนันต์ชัย แมรา นี้ เป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียนทางด้านดนตรีไทย แล้วพยายามหา

ความรู้ใหม่ๆ อยู่เสมอ ครูมักจะสอนลูกศิษย์ทุกคนอยู่เสมอว่า “อย่าอวดรู้ และพยายามหาความรู้อยู่เสมอ เพื่อในวันข้างหน้าเราเป็นครูจะได้ถ่ายทอดสิ่งที่ถูกต้องและดีงามให้กับเด็กๆ ได้”

ในสมัยนี้เริ่มมีการสอนแบบจริงจังในราวประมาณปีพุทธศักราช 2533 โดยการเรียนการสอนนั้นก็ยังคงยึดหลักแบบโบราณ ใครที่สนใจในดนตรีไทยก็ต้องผ่านกรรมวิธีจับมือให้ถูกต้องแบบแผนตามแบบโบราณที่ปฏิบัติกันมา

ครูอนันต์ชัย เมธา เริ่มต้นจากการที่ตัวเองนั้นเป็นสมาชิกคนหนึ่งในวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง แต่ในสมัยนั้นหลังจากที่ครูสง่า ปิ่นเย็น เสียชีวิตไปแล้ว ก็ไม่มีใครเป็นผู้ที่ให้ความรู้ทางด้านดนตรีไทยต่อ จึงต้องผันตัวเองมาเป็นครูด้วยความจำเป็น แต่ก็บอกกับตัวเองว่า “ผมต้องทำให้ดีที่สุด”

การถ่ายทอดที่ครูอนันต์ชัย เมธา ได้รับมา มีลักษณะเป็นแบบรุ่นต่อรุ่น คือครูเป็นผู้สอนเพียงคนเดียว แต่ตัวครูนั้นก็จะไปหาเพลงดนตรีไทยจากที่อื่นมาสอนด้วย คือไม่ได้สอนเฉพาะเพลงที่ตนได้ แต่ตัวเองต้องไปเรียนเพิ่มและมาสอนให้ศิษย์ผนวกกับพาคคนที่อยู่นอกวงเข้ามามีบทบาทในการสอนเพิ่ม ปรับวง ซึ่งมีลักษณะแบบเครือญาติ

ในยุคของครูอนันต์ชัย เมธา นี้ เป็นยุคที่มีลูกศิษย์ที่สนใจทางด้านดนตรีไทยเยอะมาก และในนี้เองเป็นสมัยปัจจุบันที่การเดินทางไปมาหาสู่กันสะดวกมาก และการฝึกซ้อมได้ย้ายจากบ้านในออกมาสู่บ้านนอก เพื่อการสะดวกสบายของผู้ที่สนใจด้านดนตรี และเป็นการประชาสัมพันธ์ได้อย่างดีในการทำให้รู้ว่าที่นี่มีการรับงานแสดงดนตรีไทยต่างๆ

รายนามักดนตรีไทยในแต่ละยุคสมัย ที่เข้ามามีบทบาทในวงวัดส้มเกลี้ยง

ยุคสมัยที่ 1

นักดนตรีไทยที่เข้ามามีบทบาทในยุคสมัย นายขำ ช่างศรี

1. นายปั้น บัวทอง	2. นายชดดีเหิงยม
3. นายวัด	4. นายดี
5. นายเจียก	6. นายพลู
7. นายสี	8. นายพัง
9. นายจำลอง (บัง) แดงวิสุทธิ	10. นายสง่า ปันบุญ
11. นายช่วย ปันบุญ	12. นางศิริ ชมสุดา

ยุคสมัยที่ 2

นักดนตรีไทยที่เข้ามามีบทบาทในยุคสมัย นายสง่า ปันบุญ

1. นายอนันต์ชัย แมวรา	2. นายพิศ ปันเย็น	3. ผู้ใหญ่สมพงษ์ ปันเย็น
4. นายไพศาล ปันบุญ	5. นายใจหาญ ปันบุญ	6. นายบุญส่ง สมชู
7. นายเฉลิม บัวทั้ง	8. นายประสงค์ พิณพาทย์	9. นายพีรศิษฐ์ บัวทั้ง
10. นายทัศนัย พิณพาทย์	11. นายจำลอง แดงวิสุทธิ	12. นายทวีศักดิ์ ปันบุญ
13. นายประจวบ ชมสุดา	14. นายประเสริฐ ชมสุดา	15. นายวินัย นาให้ผล
16. นายจำลอง แดงวิสุทธิ	17. นายสมบัติ โตพลู	18. นางพิศมัย ปันเย็น
19. นายสนิท นุ่มแป้น	20. นายสิทธิพงษ์ นุ่มแป้น	21. นายสมพัทธ์ ปันเย็น
22. นายสว่าง(เขียว) บัวเหม	23. นายวันชัย วงศ์ทอง	24. นายนิกร จันทศร
25. นายสุชีพ เพ็ชรคล้าย	26. จ.ส.อ.อนุชา พึ่งเจริญ	27. นายสุรินทร์ โกมลสิงห์
28. นายประทุม ไร่สมุทร	29. นายพิศ ไร่สมุทร	30. นายวิโรจน์ คมขำ
31. นายเสวก ไสวตร	32. นายสมพร ปันเย็น	33. นายพุดิพร ปันเย็น
34. นายฤทธิ อยู่ดี	35. นายฐิติพล น้อยนิสัย	36. นายพนมกร ปันบุญ
37. นายปราศรัย อยู่ดี	ฯลฯ	

ยุคสมัยที่ 3

นักดนตรีไทยที่เข้ามามีบทบาทในยุคสมัย นายอนันต์ชัย แมวรา

1. นายสิทธิ ปันบุญ	2. นายฐากร วัฒนากุล	3. นายสมประสงค์ แดงวิสุทธิ
4. นายอนุสิษฐ์ มูลประมุข	5. นายธนพล สิ้นธุไชย	6. น.ส.ธมนวรรณ อยู่ดี
7. จ.อ.กฤษดา จวนเจริญ	8. นายชานนท์ นกออน	9. นายกี จันทศร
10. นายทรงพล เลิศกอบกุล	11. นายเสน่ห์ เพ็ชรพิมพา	12. นายสุพจ ขำคำ
13. นายทวีศักดิ์ แจ้งโสภา	14. นายสุรเกียรติ์ สุอังคะวาทีน	15. นายบุญญพัฒน์ อยู่ดี
16. นายสุเมธา ทรัพย์รังสี	17. นายกิตติวิช ยิ้มถิ่น	18. นายณัฐนันท์ จันทศร
19. น.ส.ศิริขวัญ ขำคำ	20. นายคัมภีร์ ศิริวาจา	21. ด.ญ.สุพิมล แมวรา
22. นายชณนภัทร แซ่ฉั่ว	23. นายนวดเดช หนูจ้อย	24. นายฐิติพล ดงเรืองศรี
25. นายสมศักดิ์ ไตรवास	26. นายเฉลิม ทองละมุล	27. นายยุทธศักดิ์ วณิสมศิริ
28. นายบุญญพัฒน์ อยู่ดี	29. นายพนมกร ปันบุญ	30. นายเสน่ห์ เพ็ชรพิมพา
31. นายสิทธิโชค คุ่มกัน	32. นายเฉลิมพร พรหมโย	33. นายชณนภัทร แซ่ฉั่ว
34. นายบุญกุล สุขไย	35. นายเสกสันต์ ธนกิจปรีชา	36. นายสรยุทธ ปันบุญ

ฯลฯ

1.4 เกียรติประวัติและผลงาน

1.4.1 ด้านการประชันวง

ในยุคสมัยของตาข้า ซางสี เนื่องจากนักดนตรีไทยส่วนใหญ่มีอาชีพหลักคือทำสวน ทำไร่ ทำนาอยู่แล้ว จึงทำให้ในยุคสมัยนี้การประชันวงดนตรีเป็นเรื่องที่ลำบากมากทั้งความสามารถของนักดนตรีเอง หรือความรู้ทางด้านเพลง และการบรรเลงดนตรีไทยในยุคสมัยของตาข้า ซางสี นั้นเป็นการทำเป็นอาชีพเสริมเท่านั้น แต่ก็ยังมีการประชันวงให้เห็นอยู่บ้างประปราย การประชันวงในยุคสมัยนี้ยังไม่ได้มีความรู้มากเท่าที่ควรเพราะจุดประสงค์ของวงนี้เน้นในเรื่องการบรรเลงเพื่อประกอบอาชีพ เพราะฉะนั้นการประชันวงในยุคนี้จึงมีการประชันวงที่มิรู้ล่วงหน้ามาก่อนว่าจะมีการประชัน คือต่างคนต่างมาเจอกันในงานเดียวกัน ศาลาเดียวกันและทำให้เกิดความเปรียบเทียบซึ่งกันและกัน แต่ในยุคนี้ไม่มีปัญหาใดๆ เนื่องจากในยุคสมัยนี้ความรู้ความสามารถทางด้านดนตรีไทยของวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงนั้นก็ยังไม่เด่นชัดเท่าที่ควร จะเป็นลักษณะการสร้างมิตร สร้างเพื่อน และคนรู้จักมากกว่า ทำให้ในยุคสมัยของตาข้า ซางสี เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย เป็นการประกอบอาชีพทางด้านดนตรีและสร้างชื่อเสียงไปในตัวเองอีกด้วย

ในยุคสมัยของครูสง่า บัณฑิต เริ่มมีการระดมตัวมากขึ้นทางด้านดนตรีไทย เพราะเริ่มมีลูกศิษย์มากขึ้น และลูกศิษย์หลายคนยึดเอาอาชีพนักดนตรีเป็นอาชีพหลัก ทำให้การทำวงดนตรีในยุคสมัยนี้เป็นไปโดยง่ายเพราะลูกศิษย์ส่วนใหญ่ก็จะมากินนอนอยู่ที่บ้านของครูสง่า บัณฑิตเลย และในยุคสมัยนี้เองที่มีครูทางด้านดนตรีเข้ามาอยู่ที่วงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงเยอะมาก ทำให้นักดนตรีไทยที่นี่เริ่มมีความแข็งแรงทางด้านดนตรี มีความรู้ทางด้านดนตรี มีไหวพริบมากขึ้นในการแก้เพลง ในยุคสมัยของครูสง่า บัณฑิตนั้น เริ่มมีการประชันวงอย่างจริงจังจากการเข้ามาของครูประสงค์ พิณพาทย์ เนื่องจากครูประสงค์ พิณพาทย์ เป็นผู้ที่มีทั้งความรู้และความสามารถทางด้านดนตรีไทยอย่างดี จึงมีการรับเชิญให้นาวงดนตรีไทยไปบรรเลงอยู่หลายครั้ง และครูประสงค์ พิณพาทย์ ก็มักจะนำวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงเป็นผู้บรรเลงร่วมในทีมกับครูอีกด้วย จากการบอกเล่าของครูสุชีพ เพ็ชรคล้าย กล่าว

ครูสุชีพ เพ็ชรคล้าย เคยบรรเลงงานวัดพระพิเรนทร์ ทั้งหมด 3 ครั้ง โดยครั้งแรก ปีพ.ศ. 2526 หลังจากกลับจากงานมาครูประสงค์ พิณพาทย์ ก็ชวนกันไปดูการบรรเลงดนตรีไทยในงานไหว้ครูที่วัดพระพิเรนทร์ แต่บังเอิญปีนั้นวงดนตรีไทยที่มาบรรเลงหมดก่อนเวลา ตาอำนวย (ไม่ทราบนามสกุล) โฆษกประจำงาน จึงมาเชิญ ครูประสงค์ พิณพาทย์ ให้ขึ้นไปบรรเลง 2 เพลง ซึ่งไม่ได้มีการเตรียมตัวมาก่อน ก็ขึ้นไปเป็นวงซ่อม คำว่าวงซ่อมก็คือวงเฉพาะกิจ เพราะธรรมดาทุกปี วงดนตรีไทยจะต้องบรรเลงกันยันเช้า แต่พอดีปีนั้นวงดนตรีไทยหมดวงแล้ว ครูประสงค์ พิณพาทย์ จึงตกลงขึ้นไปบรรเลง นั่นเป็นครั้งแรก โดยมีรายชื่อผู้บรรเลงดังนี้

ระนาดเอก ครูสุชีพ เพ็ชรคล้าย
 ระนาดทุ้ม ครูประสงค์ วัฒนพาทย์
 บรรเลงเพลง ทวยอวยวน
 ผู้ปรับวง ไม่มีเพราะไปบรรเลงเฉพาะหน้า

ครั้งที่ 2 ปี พ.ศ. 2527 ขึ้นบรรเลงที่วัดพระพิเรนทร์ ใช้ชื่อว่า หลานศิษย์ดุริยศัพท์ ครูสุชีพ เพ็ชรคล้าย ตีระนาด ตายูร ตีฆ้องวงใหญ่ (ปัจจุบันอยู่คลอง 6 ัญบุรี) ครูอนุชา พึ่งเจริญ บรรเลงฆ้อง วงเล็ก นายบรรเลง นำทองสุข ตีระนาดทุ้ม (ปัจจุบันไม่ได้เล่นดนตรีแล้ว) จำสับเอกดุสิต เหมือนแย้ม ตี กลอง คู่กับนายประทุม ไร่สมุทร (บุตรตาพิศ ไร่สมุทร) มีรายนามผู้บรรเลงดังนี้

ระนาดเอก ครูสุชีพ เพ็ชรคล้าย
 ระนาดทุ้ม นายบรรเลง นำทองสุข
 ฆ้องวงใหญ่ ตายูร (ปัจจุบันอยู่คลอง 6 ัญบุรี)
 ฆ้องวงเล็ก ครูอนุชา พึ่งเจริญ
 กลองแขก จำสับเอกดุสิต เหมือนแย้ม
 กลองแขก นายประทุม ไร่สมุทร
 ร้อง สมชาย ทับพร
 เพลงที่บรรเลง เขกมอญ, เขกมลบุรี
 ผู้ปรับวง ครูประสงค์ วัฒนพาทย์

ครั้งที่ 3 ปี พ.ศ. 2528 ขึ้นบรรเลงที่วัดพระพิเรนทร์ ใช้ชื่อว่า ผู้ใหญ่สมพงษ์ ปิ่นเย็น โดยครั้งนี้ใช้ทีมคนจากวงส้มเกลี้ยงทั้งหมด ครูสุชีพ เพ็ชรคล้าย บรรเลงระนาดเอก ครูอนุชา พึ่งเจริญ บรรเลง ระนาดทุ้ม ครูอนันต์ชัย แมรา บรรเลงฆ้องวงใหญ่ และได้ดึงนายสุรินทร์ โกมลสิงห์ เข้ามาบรรเลงฆ้อง วงเล็ก เนื่องจากในช่วงนี้ครูประสงค์ วัฒนพาทย์ เป็นผู้ที่เข้ามามีบทบาทในวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงเป็น อย่างมาก และเป็นผู้ปรับวง ให้ขึ้นบรรเลงวัดพระพิเรนทร์ เพราะทุกคนที่อยู่ในวงผู้ใหญ่สมพงษ์ ปิ่นเย็น นี้เป็นลูกศิษย์ และทุกคนเข้ามาอยู่กินนอนที่วัดส้มเกลี้ยงด้วยกันทั้งหมด จึงทำให้ชุดนี้เป็นชุดที่แข็งแรง มาก เพราะฝึกซ้อมและกินนอนอยู่ที่วัดส้มเกลี้ยงด้วยกันเป็นเวลานาน มีรายนามผู้บรรเลงดังนี้

ระนาดเอก ครูสุชีพ เพ็ชรคล้าย
 ระนาดทุ้ม ครูอนุชา พึ่งเจริญ
 ฆ้องวงใหญ่ ครูอนันต์ชัย แมรา
 ฆ้องวงเล็ก นายสุรินทร์ โกมลสิงห์

กลองแขกตัวผู้ นายวิโรจน์ คมขำ
 กลองแขกตัวเมีย นายประชุม ไร่สมุทร
 ฉิ่ง มนต์รี เปรมปรีดา
 ผู้ปรับวณ ครูประสงค์ พิณพาทย์ และครูพิริศษย์ บัวทั้ง
 เพลงที่บรรเลงแขกไท (ทางครูเฉลิม บัวทั้ง) ออกหางเครื่องอยากรดัง, เพลงทยอยเขมร (ทางครูเฉลิม บัวทั้ง)

หลังจากนั้นก็อยู่รวมตัวด้วยกันตลอด จนประมาณปี พ.ศ.2529 ได้รับเชิญให้ไปบรรเลงงานงานไหว้ครู ชมรมสังคีตสัมพันธ์ ปทุมธานี ครั้งที่ 1 ณ หอประชุมโรงเรียนคณะราษฎร โดยใช้ชื่อว่า “ศิษย์บัวทั้ง” มีรายชื่อผู้บรรเลงดังนี้

ระนาดเอก ครูสุชีพ เพ็ชรคล้าย
 ระนาดทุ้ม ครูอนุชา พึ่งเจริญ
 ซ้องวงใหญ่ ครูอนันต์ชัย แมวรา
 ซ้องวงเล็ก นายสุรินทร์ โกมลสิงห์
 ปี่ อู๊ด โตพูล
 กลองสองหน้า นายจำลอง (บัง) แดงวิสุทธิ
 กลองแขกตัวผู้ นายวิโรจน์ คมขำ
 กลองแขกตัวเมีย นายประชุม ไร่สมุทร
 ฉิ่ง มนต์รี เปรมปรีดา
 ผู้ปรับวณ ครูประสงค์ พิณพาทย์และครูพิริศษย์ บัวทั้ง

เพลงที่บรรเลง โหมโรงประเวศชล (ทางครูเฉลิม บัวทั้ง) ซึ่งบรรเลงเป็นครั้งที่ 2 เพลงสี่บท เพลงแขกไท เพลงทยอยญวน เพลงเขมรราชบุรี เพลงกิ่งทอง (เพลงลา)

ในงานนี้มีวงบรรเลงโซ่คือวงของกองดุริยางค์ทหารอากาศ และมีวงที่เชิญทั้งหมด 4 วง คือ

1. วงประคองศิลป์ (สมนึก ศรีประพันธ์ บรรเลงระนาดเอก)
2. วงศิษย์สุพจน์โตสง่า (ชัยยุทธ โตสง่า บรรเลงระนาดเอก)
3. วงสุบินทร์ จันแก้ว (เจียบ จันแก้ว)
4. วงวัดส้มเกลี้ยง

ซึ่งงานนี้ถือเป็นงานที่สร้างชื่อเสียงให้กับวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงเป็นอย่างมาก เพราะงานนี้มีนักดนตรีไทยมาเยอะมากและทุกคนต่างชื่นชมวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงเป็นอย่างมากซึ่งตรงกับการบอกเล่าของครูอนันต์ชัย แมวรา ที่บอกว่าวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงนั้น มีการประชันอยู่ก็หลายครั้ง แต่

ในการประชันวงแต่ละครั้งนั้นก็แตกต่างกันออกไป เกิดจากความพร้อมบ้าง ไม่พร้อมบ้าง การประชันวงของวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงนั้น ถ้าเจองานที่มีวงดนตรีไทยมากกว่า 1 วงในงานแนวการบรรเลงก็จะผิดไปจากปกติ คือ จะต้องมีการแก้เพลง ส่วนใหญ่วงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงนั้นมักจะมียานประเภทประชันตามงานศพ(เครื่องมอญ) ต่างๆ ซึ่งนั่นหมายความว่าเพลงที่ใช้บรรเลงในเครื่องมอญจะต้องเป็นเพลงที่มีชื่อชั้นในแต่ละเพลงที่ไม่เท่ากัน และเพลงมอญของวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงนั้นส่วนใหญ่เป็นเพลงสายของครูเฉลิม บัวทั้ง และครูประสงค์ พิณพาทย์ แต่ในการบรรเลงถ้าเจอกันมากกว่า 1 วงส่วนใหญ่ก็จะบรรเลงเพลงทั่วๆ ไป เพื่อให้วงอื่นๆ รู้ว่าเราบรรเลงเพลงอะไร แต่ส่วนใหญ่จะบรรเลงเพลงใหญ่ๆ เช่น พม่าใหญ่ เขียวใหญ่ ฉิ่งใหญ่ เป็นต้น หลังจากนั้นก็จะอาศัยดูสถานการณ์ ถ้าเขาไม่แก้เพลงมากี่ต่างคนต่างบรรเลง แต่ถ้ามีการแก้เพลงมา เช่น วงวัดส้มเกลี้ยงบรรเลงเพลงพม่าใหญ่ และอีกวงบรรเลงเพลงพม่ากลางหรือพม่าเล็ก ก็จะต้องมีการวางแผนในการบรรเลงเพลงต่อไป

การแก้เพลงของวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงนั้น ถ้าเป็นเพลงมอญก็จะดูที่ชื่อของเพลงนั้นๆ เช่น วงตั้งบรรเลงเพลงมอญขว้างดาบมา วงวัดส้มเกลี้ยงก็จะบรรเลงเพลงรำดาบ เป็นต้น ถ้าเป็นเพลงเถา ก็ดูที่สำเนียงเป็นสำคัญว่าเขาบรรเลงเพลงนั้นๆ สำเนียงอะไร ถ้าไม่ประชันก็หนีไปบรรเลงเพลงที่มีสำเนียงต่างออกไป แต่ถ้าหนีไปบรรเลงสำเนียงที่ต่างออกไปแล้วยังมาบรรเลงสำเนียงทับกันอยู่ ก็จะต้องมีการประชันกันเกิดขึ้น นอกจากจะดูที่สำเนียงเป็นหลักแล้ววงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงนั้นก็จะต้องดูถึงเรื่องของอัตราจังหวะของหน้าทับกลองที่มีจำนวนใกล้เคียงกับจังหวะที่จะประชันด้วย

ถ้าเป็นเมื่อในสมัยก่อนก็อาจจะมีโทรศัพท์ตามนายสุชีพ เพ็ชรคล้าย และนายอนุชา พึ่งเจริญ มาช่วยบรรเลงในวงในกรณีที่ถึงต้องบรรเลงเดี่ยว แต่ในยุคปัจจุบันนั้นเด็กๆ รุ่นหลัง มีการเรียนการสอนเดี่ยวไว้เยอะแยะมากมาย ทำให้ไม่จำเป็นจะต้องตามให้ใครมาช่วยบรรเลง เนื่องจากเด็กๆ ชุดนี้มีความสามารถในการเรียนเพลงเดี่ยวและเป็นการบรรเลงเดี่ยวแบบเป็นทีมด้วย เพราะจำนวนเด็กๆ ของวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงที่มีการเรียนดนตรีมีการต่อเพลงกันอยู่ในยุคปัจจุบันนั้นมีจำนวนถึง 15-20 คน ทุกคนอายุไล่ๆ กันหมด ต่ำสุดอยู่ที่ 14 ปี สูงสุดอยู่ที่ 38 ปี เป็นต้น

ถ้ารู้ก่อนหน้าว่าจะมีการประชันเราก็สามารถเตรียมตัวได้ถูกต้องว่าจะต้องใช้ใครบรรเลงเพลงอะไร แต่การประชันในส่วนใหญ่มักจะเป็นวงปี่พาทย์มอญ เนื่องจากเจ้าภาพมักจะหางานแบบไม่รู้กัน ทำให้มีการบรรเลงในงานถึง 2 วง ก็ทำให้วงดนตรีไทยเองที่มานั้นเกิดการจะต้องเตรียมเพลงในการบรรเลงให้ดี เพราะการบรรเลงแต่ละเพลงนั้นจะหมายถึงภูมิความรู้ทางด้านดนตรีไทยที่มีความพร้อมความสามารถขนาดไหน เนื่องจากบทเพลงบางบทเพลงนั้นสามารถใช้แก้กันได้ และเป็นการแสดงความพร้อมของวงดนตรีวงนั้นๆ ด้วย เพราะเพลงบางเพลงนั้นคนในวงก็ไม่สามารถบรรเลงได้ครบทุกคน จึงต้องมีการวางนักดนตรีให้ดี ครูอนันต์ชัย แมรา บอกว่า จะต้องเตรียมพร้อมในการบรรเลง

ประชันอยู่เสมอ เพราะเราไม่สามารถรู้ได้เลยว่างานในแต่ละงานนั้นจะเป็นอย่างไร และงานประเภทนี้ มักจะชอบมีตอนที่เรารู้ไม่ได้ตั้งตัว

1.4.2 ด้านรางวัลที่ได้รับ

รางวัลการประกวดทั้งหมดที่เกิดขึ้นกับวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงเป็นการเกิดขึ้นในยุคสมัยของครูอนันต์ชัย แมรา ทั้งหมด เพราะยุคสมัยนี้มีความเห็นว่าการประกวดเป็นสิ่งที่ดี ทำให้ดนตรีไทยดำรงอยู่ และเพื่อเป็นช่องทางในการเข้าศึกษาต่อ จึงช่วยกันระหว่างครูอนันต์ชัย แมรา และลูกศิษย์ทั้งหมด ในการหาข้อมูลก่อนประกวด แนวทางการประกวดเป็นอย่างไรใครเป็นผู้จัดการประกวด เป็นต้น ครูอนันต์ชัย แมรา เป็นผู้ที่มีความคิดกว้างไกลในการประกวด เพราะทุกครั้งที่ส่งเด็กวัดส้มเกลี้ยงประกวด นั้นหมายถึงการนำเอาชื่อเสียงของวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงไปประกวดด้วย แต่การประกวดแต่ละครั้งถ้าไม่ได้อยู่ในวงการดนตรีไทยก็จะไม่รู้ว่าวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงนั้นมีการใช้ชื่อวงที่เปลี่ยนไปเกือบทุกครั้ง ขึ้นอยู่ที่ว่าการประกวดครั้งนั้นเราให้ความสำคัญกับบุคคลใด และเราประกวดในหน่วยงานใด

ในการประกวดนั้นก็จะมีใช้ชื่อในการประกวดอยู่หลายชื่อได้แก่ 1. วงพิริศชัย 2. วงหลานศิษย์ครูประสงค์ 3. วงส้มเกลี้ยง ซึ่งการประกวดดนตรีไทยของวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงจะเปลี่ยนตามโอกาสว่าใครเป็นผู้ปรับวงหรืองานนั้นๆ ใครเป็นผู้จัดการประกวดก็จะใช้ดุลพินิจ ของครูอนันต์ชัย แมรา รางวัลการประกวดดนตรีไทยของวงวัดส้มเกลี้ยงนี้ เป็นรางวัลทั้งหมดที่เข้ามาอยู่ที่วงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง บางคนอาจจะมีพื้นฐานทางด้านดนตรีมาจากที่อื่น แต่ก็เข้ามาที่วัดส้มเกลี้ยงให้ครูอนันต์ชัย แมรา เป็นผู้สอนและผู้ปรับเทคนิค ในการส่งเข้าประกวด ซึ่งอาจจะมีลูกศิษย์ลูกหาที่มีฝีมือ เคยมีประสบการณ์ในเรื่องการประกวดดนตรีไทย เคยปรับวงและมีแนวทางในการประกวด เข้ามาช่วยแต่การตัดสินใจครูอนันต์ชัย แมรา จะเป็นผู้ชี้แนะเกือบทุกครั้ง

รางวัลที่ได้จากการประกวดเดี่ยวเครื่องดนตรีไทย

ชื่อ - นามสกุล	เครื่องดนตรี	รายการประกวด	รางวัลที่ได้รับ	หน่วยงานที่จัด
นายสมพร ปิ่นเย็น	ฆ้องวงเล็ก	SET เยาวชนดนตรีแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 5 พ.ศ. 2545	รางวัลเหรียญเงิน	คณะดุริยางคศิลป์ ม.มหิดล
นายอนุสิทธิ์ มูลประมุข	ฆ้องวงใหญ่	งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ครั้งที่ 52 พ.ศ.2545	ชนะเลิศเหรียญทอง ระดับจังหวัดนนทบุรี	สพฐ.

ชื่อ - นามสกุล	เครื่องดนตรี	รายการประกวด	รางวัลที่ได้รับ	หน่วยงานที่จัด
นายอนุสิทธิ์ มูลประมุข	ฆ้องวงใหญ่	งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ครั้งที่ 52 พ.ศ.2545	เหรียญทองแดง ระดับภาคกลางและภาคตะวันออก	สพฐ.
นายอนุสิทธิ์ มูลประมุข	ฆ้องวงใหญ่	ประลองเพลง ประเลง มโหรี ปีพ.ศ.2547	รองชนะเลิศอันดับที่ 2	ธนาคารกรุงเทพ
นายอนุสิทธิ์ มูลประมุข	ฆ้องวงใหญ่	ประกวดดนตรีไทยแห่งชาติ พ.ศ.2551	รองชนะเลิศอันดับที่ 1	ธนาคารไทยพาณิชย์
นายรัชชานนท์ ยิมระยับ	ฆ้องวงใหญ่	ประกวดดนตรีไทยแห่งชาติ พ.ศ. 2551	ชนะเลิศ	ธนาคารไทยพาณิชย์
นายทรงพล เลิศกอบกุล	ฆ้องวงใหญ่	ประกวดดนตรีไทยแห่งชาติ พ.ศ.2551	รองชนะเลิศอันดับที่ 2	ธนาคารไทยพาณิชย์
ชื่อ - นามสกุล	เครื่องดนตรี	รายการประกวด	รางวัลที่ได้รับ	หน่วยงานที่จัด
นายธนพล สีนธุ์ไชย	ระนาดทุ้ม	ประลองเพลง ประเลง มโหรี ปีพ.ศ.2549	ชมเชยอันดับที่ 1	ธนาคารกรุงเทพ
นายธนพล สีนธุ์ไชย	ระนาดทุ้ม	ประลองเพลง ประเลง มโหรี ปีพ.ศ.2549	ชนะเลิศ	ธนาคารกรุงเทพ
น.ส.ธมนวรรณ อยู่ดี	ระนาดเอก	งานศิลปหัตถกรรม ระดับเขต พื้นที่การศึกษาปีพ.ศ.2550	ชนะเลิศ	สพฐ.
น.ส.ธมนวรรณ อยู่ดี	ระนาดเอก	งานศิลปหัตถกรรม ระดับภาคกลางและภาคตะวันออก ปีพ.ศ.2550	ชนะเลิศ	สพฐ.
น.ส.ธมนวรรณ อยู่ดี	ระนาดเอก	งานศิลปหัตถกรรม ระดับประเทศ ปีพ.ศ.2550	รองชนะเลิศอันดับที่ 1	สพฐ.
น.ส.ธมนวรรณ อยู่ดี	ระนาดเอก	งานศิลปหัตถกรรม ระดับเขตพื้นที่การศึกษา ปี พ.ศ.2551	ชนะเลิศ	สพฐ.
น.ส.ธมนวรรณ อยู่ดี	ระนาดเอก	งานศิลปหัตถกรรม ระดับภาค ปีพ.ศ.2551	ชนะเลิศ	สพฐ.
น.ส.ธมนวรรณ อยู่ดี	ระนาดเอก	งานศิลปหัตถกรรม ระดับประเทศ ปีพ.ศ.2551	ชนะเลิศ	สพฐ.

ชื่อ - นามสกุล	เครื่องดนตรี	รายการประกวด	รางวัลที่ได้รับ	หน่วยงานที่จัด
น.ส.ธมนวรรณ อยู่ดี	ระนาดเอก	ประลองเพลง ประเลง มโหรี ปีพ.ศ.2553	ชนะเลิศ	ธนาคารกรุงเทพ
นายสมประสงค์ แดงวิสุทธ์	ฆ้องวงใหญ่	SET เยาวชนดนตรีแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 5 พ.ศ. 2545	เข้ารอบรองชนะเลิศ	คณะดุริยางคศิลป์ ม.มหิดล
นายบุญญพัฒน์ อยู่ดี	ระนาดทุ้ม	งานศิลปหัตถกรรม ระดับเขตพื้นที่การศึกษา ปี พ.ศ.2554	ชนะเลิศ	สพฐ.
นายบุญญพัฒน์ อยู่ดี	ระนาดทุ้ม	งานศิลปหัตถกรรม ระดับภาคกลางและภาค ตะวันออก ปีพ.ศ.2554	เหรียญทอง	สพฐ.
นายบุญญพัฒน์ อยู่ดี	ระนาดทุ้ม	งานศิลปหัตถกรรม ระดับเขตพื้นที่การศึกษา ปี พ.ศ.2555	รองชนะเลิศอันดับที่ 2	สพฐ.
นายเฉลิมพร พรหมโย	ระนาดทุ้ม	ประกวดดนตรีไทยแห่งชาติ พ.ศ. 2552	รองชนะเลิศอันดับที่ 1	ธนาคารไทย พาณิชย์
นายกิตติธัช ยิ้มถิ่น	ฆ้องวงเล็ก	ประกวดดนตรีไทยแห่งชาติ พ.ศ.2551	รางวัลชมเชย	ธนาคารไทย พาณิชย์
นายกิตติธัช ยิ้มถิ่น	ฆ้องวงเล็ก	ประลองเพลง ประเลง มโหรี ปีพ.ศ.2555	ผ่านเข้ารอบชิง ชนะเลิศ	ธนาคารกรุงเทพ
นายจิตติพล ดงเรืองศรี	ฆ้องวงเล็ก	ประกวดดนตรีไทยแห่งชาติ พ.ศ.2551	รางวัลชมเชย	ธนาคารไทย พาณิชย์

รางวัลที่ได้จากการประกวดประเภทวงปี่พาทย์ไม้แข็ง

รายการที่ 1 รางวัลชนะเลิศการประกวดวงปี่พาทย์ไม้แข็ง ซึ่งถ้วยรางวัลของสมเด็จพระเทพ
พระรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ปี พ.ศ.2550 งานนี้ใช้ชื่อว่า วงพิริศษย์

ตาราง 1 รายชื่อนักดนตรีวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงที่เข้าร่วมประกวดวงปี่พาทย์ไม้แข็ง ปี พ.ศ. 2550

ชื่อ - นามสกุล	เครื่องดนตรี	เพลง	หน่วยงานที่จัด
น.ส.นาถนภา ช่อชั้น	ขับร้อง	เพลงช้าง ประสานงา (เถา)	สำนักงานกองกลาง สังกัดกรุงเทพมหานคร และกระทรวงวัฒนธรรม
นายกฤษดา จวนเจริญ	ปี่ใน		
น.ส.ธนมวรรณ อยู่ดี	ระนาดเอก		
นายธนพล ลินธุ์ไชย	ระนาดทุ้ม		
นายอนุสิษฐ์ มูลประมุข	ฆ้องวงใหญ่		
นายสมประสงค์ แดงวิสุทธ์	ฆ้องวงเล็ก		
นายสิทธิ บันบุญ	กลองแขกตัวผู้		
นายฐากร วัฒนากุล	กลองแขกตัวเมีย		
นายสมพร ปิ่นเย็น	ฉิ่ง		
นายชานนท์ นกออน	กรับ		
นายเสน่ห์ เพ็ชรพิมพา	ฉาบเล็ก		

รายการที่ 2 ราชวัลชนะเลิศการประกวดวงเป็พาทย์ไม้แข็ง ซึ่งถ้วรราชวัลของสมเด็จพระเทพ
พระรัตนราชสุตาฯ สยามบรมราชกุมารีปี พ.ศ.2553 งานนี้ใช้ชื่อวงว่า วงส้มเกลี้ยง

ตาราง 2 รายชื่อนักดนตรีวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงที่เข้าร่วมประกวดวงเป็พาทย์ไม้แข็ง ปี พ.ศ. 2553

ชื่อ - นามสกุล	เครื่องดนตรี	เพลง	หน่วยงานที่จัด
น.ส.วันดี สุขนวม	ซำบร้อง	เพลง จะเข้หางยาว 3 ชั้น	มูลนิธิอาภากรร่วมกับ บ้านศรีผ่อง
นายกฤษดา จวนเจริญ	ปี่ใน		
น.ส.ธนมวรรณ อยู่ดี	ระนาดเอก		
นายธนพล สิ้นธุไชย	ระนาดทุ้ม		
นายอนุสิษฐ์ มูลประมุข	ฆ้องวงใหญ่		
นายฐิติพงษ์ ดงเรืองศรี	ฆ้องวงเล็ก		
นายสิทธิ บันบุญ	กลองแขกตัวผู้		
นายฐากร วัฒนากุล	กลองแขกตัวเมีย		
นายสมพร ปิ่นเย็น	ฉิ่ง		
นายจักรกฤษ จวนเจริญ	กรับ		
นายทรงพล เลิศกอบกุล	ฉาบเล็ก		

รายการที่ 3 ราชวัลชนะเลิศการประกวดวงเป็พาทย์ไม้แข็ง ซึ่งถ้วรราชวัลของสมเด็จพระเทพ
พระรัตนราชสุตาฯ สยามบรมราชกุมารีปี พ.ศ.2554 งานนี้ใช้ชื่อวงว่า หลานศิษย์ครูประสงค์

ตาราง 3 รายชื่อนักดนตรีวงดนตรีไทยวัดสัมเกลียงที่เข้าร่วมประกวดวงปี่พาทย์ไม้แข็งปี พ.ศ. 2554

ชื่อ - นามสกุล	เครื่องดนตรี	เพลง	หน่วยงานที่จัด
น.ส.นาถนภา ช่อชั้น	ขับร้อง	เพลง จะเข้หาง ยาว 3 ชั้น	กระทรวงวัฒนธรรม
นายกฤษดา จวนเจริญ	ปี่ใน		
น.ส.ธนมวรรณ อยู่ดี	ระนาดเอก		
นายธนพล สิ้นธุไชย	ระนาดทุ้ม		
นายรัชชานนท์ ยิมระยับ	ฆ้องวงใหญ่		
นายอนุสิทธิ์ มูลประมุข	ฆ้องวงเล็ก		
นายอนุกุล จิตอรุณ	กลองแขกตัวผู้		
นายประจักษ์ จิตรอรุณ	กลองแขกตัวเมีย		
นายสมประสงค์ แดงวิสุทธิ	ฉิ่ง		
นายจักรกฤษ จวนเจริญ	กรับ		
นายทรงพล เลิศกอบกุล	ฉาบเล็ก		

รายการที่ 4 รางวัลรองชนะเลิศอันดับที่ 1 การประกวดวงปีพาทย์ไม่แข่ง ซึ่งถ้วยรางวัลของ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ปี พ.ศ.2554 งานนี้ใช้ชื่อว่า พิระศิษย์

ตาราง 4 รายชื่อนักดนตรีวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงที่เข้าร่วมประกวดวงปีพาทย์ไม่แข่ง ปี พ.ศ.2554

ชื่อ - นามสกุล	เครื่องดนตรี	เพลง	หน่วยงานที่จัด
น.ส.ปรีชญา คุณวิวัฒกานต์	ขับร้อง	เพลงถวายพระพร โหมโรง มหाराช และ เพลงพม่า 5 ท่อน 3 ชั้น	กรมศิลปากร
น.ส.นาถนภา ช่อชื่น	ขับร้อง		
นายกฤษดา จวนเจริญ	ปี่ใน		
น.ส.ธนมวรรณ อยู่ดี	ระนาดเอก		
นายธนพล สิ้นธุไชย	ระนาดทุ้ม		
นายรัชชานนท์ ยิมระยับ	ฆ้องวงใหญ่		
นายอนุสิษฐ์ มูลประมุข	ฆ้องวงเล็ก		
นายปริชา สุขไย	กลองสองหน้า		
นายอนุกุล จิตรอรุณ	กลองแขกตัวผู้, โทน ชาตรี		
นายประจักษ์ จิตรอรุณ	กลองแขกตัวเมีย, โทน ชาตรี		
นายพศิน อินทร์ก	กลองสองหน้า, กลองฝรั่ง		
นายสมประสงค์ แดงวิสุทธิ	ฉิ่ง		
นายทรงพล เลิศกอบกุล	กรับ		
นายจักรกฤษ จวนเจริญ	ฉาบเล็ก		

รายการที่ 5 รางวัลชนะเลิศการประกวดวงปีพาทย์มอญ ซึ่งถ้วยรางวัลของสมเด็จพระเทพ
พระรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ปี พ.ศ.2556 งานนี้ใช้ชื่อว่า “หลานศิษย์ครูประสงค์”

ตาราง 5 รายชื่อนักดนตรีวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงที่เข้าร่วมประกวดวงปีพาทย์มอญ ปี พ.ศ.2556

ชื่อ - นามสกุล	เครื่องดนตรี	เพลง	หน่วยงานที่จัด
นายประทุม ไช้สมุทร	ปี่มอญ	เพลง เชิญผี	กระทรวงวัฒนธรรม
น.ส.ธนมวรรณ อยู่ดี	ระนาดเอก		
นายธนพล สีนุไชย	ระนาดทุ้ม		
นายอนุสิทธิ์ มูลประมุข	ฆ้องมอญวงใหญ่		
นายจักรกฤษ จวนเจริญ	ฆ้องมอญวงเล็ก		
นายฐากร วัฒนากุล	ตะโพนมอญ		
นายยุทธศักดิ์ วัฒนสมศิริ	เปิงมางคอก		
นายสมพร ปิ่นเย็น	ฉิ่ง		
นายสุระเกียรติ สุอังคะวาทีน	ฉาบเล็ก		
นายบุญญพัฒน์ อยู่ดี	โหม่ง		
นายกวีศักดิ์ แจ่งโสภา	กรับ		
นายกิติรัช ยิมถิ่น	ฉาบใหญ่		

2. การบริหารจัดการของวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง

2.1 การรับงาน

การรับงานของวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงมีการรับงานหลากหลายรูปแบบทั้งที่เป็นงานที่รับ
ทั่วๆ ไป เช่น งานบวช งานทำขวัญนาคน งานโกนจุก ขึ้นบ้านใหม่ งานเจ้า แตรวง งานศพ เป็นต้น และมี
งานที่พิเศษที่มีมาไม่มากนัก เช่น งานแสดงดนตรีเปิดสถานที่ต่างๆ งานบรรเลงประกอบการแสดง งาน
บันทึกเสียง งานประชัน งานบรรเลงโชว์ งานไหว้ครู งานประกวด งานทำผลงานวิชาการของข้าราชการ
งานการกุศล เป็นต้น

การรับงานของวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงเป็นการรับงานที่ใครคนใดคนหนึ่งรับมาก็ได้ ไม่
จำเป็นที่จะต้องเป็นเจ้าของวงเท่านั้น นั่นก็หมายความว่าราคาที่ว่าจ้างนั้นขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคล ว่า
ใครเป็นผู้รับงานมา และงานนั้นมีความเกี่ยวข้องกับตัวผู้รับมากน้อยขนาดไหน ราคานั้นเป็นเรื่องที่แต่

ละบุคคลนั้นเป็นผู้กำหนดขึ้นมาเอง แต่จะมีค่าเครื่องดนตรีไทย ที่จะต้องใช้ของที่วงล้มเกลี้ยง ก็จะมีราคาเดียวกันทั้งวงดนตรีไทยวัดล้มเกลี้ยงบ้านใน และวงดนตรีไทยวัดล้มเกลี้ยงบ้านนอก

การรับงานประเภทธรรมดาที่ทำกันอยู่ทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับพิธีกรรมศาสนา จะมีราคาที่ตายตัว เพราะเป็นราคาที่ตั้งขึ้นตั้งแต่สมัยรุ่นพ่อเป็นผู้ตั้งราคาเอาไว้ อาจจะมีเพิ่มราคาขึ้นมาบ้างแต่ไม่มากนัก ตามยุคตามสมัยที่มีการปรับขึ้นค่าแรงของนักดนตรีไทย

วงดนตรีไทยวัดล้มเกลี้ยงนั้นถูกแบ่งวงดนตรีไทยเป็น 2 บ้าน คือบ้านนอก และบ้านใน ซึ่งทั้ง 2 วงนี้ เป็นพี่น้องกัน แต่ที่แยกตัวออกมาเพราะต้องการขยายเครื่องดนตรีไทย เพราะสถานที่บ้านในค่อนข้างคับแคบ

เป็นระยะเวลาพอสมควรกว่าบ้านนอกจะมีลักษณะของสถานที่ซ่อมเป็นมาตรฐาน โดยการซ่อมดนตรีไทยที่บ้านนอกนั้นเป็นเสมือนการประชาสัมพันธ์วงดนตรีไทยวัดล้มเกลี้ยงด้วยว่าสามารถมาติดต่อว่าจ้างงานได้ ทำให้การติดต่อกันเป็นไปโดยง่าย สะดวกขึ้น เพราะเนื่องจากวงของบ้านนอก มีถนนตัดผ่าน อยู่ปากทางวัดล้มเกลี้ยง ใครที่ผ่านเข้าวัดล้มเกลี้ยงก็ต้องได้ยินเสียงของดนตรีไทยที่กำลังซ่อมอยู่เป็นประจำจึงทำให้การติดต่อรับงานเป็นไปด้วยความง่าย สะดวก และรวดเร็ว

ราคาการรับงานของวงบ้านนอกและบ้านในจึงไม่เท่ากันเนื่องจาก การขนย้ายเครื่องดนตรีไทยด้วย และนักดนตรีไทยที่ใช้ในการบรรเลงที่มีบางส่วนที่ต่างกัน เนื่องจากบ้านนอกมีเด็กมาซ่อมดนตรีไทยเยอะ ก็จะใช้เด็ก ๆ ที่สามารถบรรเลงในงานพิธีกรรมได้แล้วออกงาน แต่บ้านในจะใช้นักดนตรีไทยเก่าแก่ที่มีอายุ เป็นการสร้างรายได้ให้กับผู้ใหญ่ด้วย และด้วยประสบการณ์ของนักดนตรีไทยรุ่นอาวุโสนี้ ทำให้เวลาไปบรรเลงตามงานเป็นไปโดยง่าย เนื่องจากประสบการณ์สูง ทำให้เข้าใจในแต่ละงานเป็นอย่างดี

การรับงานของวงดนตรีไทยวัดล้มเกลี้ยง บ้านนอกก็คือ คุณศรีนวล ปิ่นเย็น ซึ่งเป็นภรรยาของคุณสมพิศ ปิ่นเย็น มีบุตรธิดาด้วยกัน 3 คน คือ นายพุฒิพร ปิ่นเย็น นางสาวเสาวนีย์ ปิ่นเย็น นางสาวศรีวรรณ ปิ่นเย็น ซึ่งในบรรดาพี่น้อง 3 คนนี้มีนายพุฒิพร ปิ่นเย็นคนเดียวที่บรรเลงดนตรีไทยด้วย เวลารับงานมา ป้าศรีนวล ปิ่นเย็น จะจัดตัวผู้บรรเลงให้เหมาะสมกับแต่ละงาน เพราะนักดนตรีแต่ละคนสามารถบรรเลงเครื่องดนตรีได้แตกต่างกัน จึงจะต้องมีการจัดวางตัวของนักดนตรีไทย หากวันใดมีการรับงานมา 2 งานก็จะต้องมีการแบ่งคนตามความเหมาะสมว่านักดนตรีคนใดสามารถบรรเลงอะไรได้บ้าง

ส่วนการรับงานของวงดนตรีไทยวัดล้มเกลี้ยงบ้านในก็คือ คุณสมพร ปิ่นเย็น เป็นบุตรของผู้ใหญ่สมพงษ์ ปิ่นเย็น กับนางละออง ปิ่นเย็น ซึ่งคุณสมพร ปิ่นเย็น นั้นมีอาชีพหลักก็คือ ทำงานอยู่โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า จะต้องทำงานตั้งแต่วันจันทร์ – วันศุกร์ จะหยุดในวันเสาร์ และอาทิตย์ วงบ้านในนี้จะไม่นิยมรับงานพร้อมกัน 2 งาน เนื่องจากเครื่องดนตรีไทยมีน้อยกว่าของวงบ้านนอก และมี

นักดนตรีไทยบางส่วนที่ร่วมกับวงบ้านนอกด้วยจึงมีข้อจำกัดในการรับงานต่างๆ แต่ถ้ามีงานเข้ามาพร้อมๆ กัน ก็จะมีการโอนงานให้กับทางวงดนตรีไทยแถบนครชัยศรี ที่มีการไปมาหาสู่กันอย่างเป็นประจำ

ราคาการรับงานของวงวัดส้มเกลี้ยงโดย คุณศรีนวล ปิ่นเย็น วงวัดส้มเกลี้ยง (บ้านนอก)

งานมงคล

วงปี่พาทย์เครื่อง 5	รับในราคา 4,500 – 5,500 บาทต่อ 1 เวลา
วงปี่พาทย์เครื่องคู่	รับในราคา 5,500 – 6,500 บาทต่อ 1 เวลา
วงปี่พาทย์เครื่องใหญ่	รับในราคา 7,000 – 7,500 บาทต่อ 1 เวลา
วงอังกาลู 3 แผง	รับในราคา 6,500 – 7,500 บาทต่อ 1 เวลา
วงอังกาลู 4 แผง	รับในราคา 7,500 – 8,500 บาทต่อ 1 เวลา
วงอังกาลู 5 แผง	รับในราคา 8,500 – 9,500 บาทต่อ 1 เวลา
วงอังกาลู 6 แผง	รับในราคา 10,000 – 11,000 บาทต่อ 1 เวลา
วงอังกาลู 7 แผง	รับในราคา 11,000 – 12,000 บาทต่อ 1 เวลา
วงมโหรี	รับในราคา 6,500 – 7,500 บาทต่อ 1 เวลา
แตงหลวง 3 รอบโบสถ์	รับในราคา 4,500 – 5,500 บาทต่อ 1 เวลา
แตงหลวงและบรรเลงจนถึงพระฉันทเพล	รับในราคา 6,500 – 7,500 บาทต่อ 1 เวลา

งานอวมงคล

วงปี่พาทย์มอญเครื่องคู่	รับในราคา 5,500 – 6,000 บาทต่อ 1 เวลา
วงปี่พาทย์มอญ 3 โฉ่ง	รับในราคา 6,000 – 6,500 บาทต่อ 1 เวลา
วงปี่พาทย์มอญ 4 โฉ่ง	รับในราคา 6,500 – 7,000 บาทต่อ 1 เวลา
วงปี่พาทย์มอญ 5 โฉ่ง	รับในราคา 7,000 – 7,500 บาทต่อ 1 เวลา
วงปี่พาทย์มอญ 6 โฉ่ง	รับในราคา 7,500 – 8,000 บาทต่อ 1 เวลา
วงปี่พาทย์มอญ 7 โฉ่ง	รับในราคา 8,000 – 8,500 บาทต่อ 1 เวลา
วงปี่พาทย์มอญ 8 โฉ่ง	รับในราคา 8,500 – 9,000 บาทต่อ 1 เวลา
วงปี่พาทย์มอญ 9 โฉ่ง	รับในราคา 9,500 – 11,000 บาทต่อ 1 เวลา
แตงหลวง 3 รอบเมรุ	รับในราคา 3,500 – 4,500 บาทต่อ 1 เวลา

หมายเหตุ ทั้งนี้ยังไม่รวมค่าน้ำมันรถและจำนวนรถที่ใช้ในการขนย้ายเครื่องดนตรี

ราคาการรับงานของวงวัดส้มเกลี้ยงโดย คุณสมพร ปิ่นเย็น วงวัดส้มเกลี้ยง (บ้านโน)

งานมงคล

วงปีพาทย์เครื่อง 5	รับในราคา 5,000 – 6,000 บาทต่อ 1 เวลา
วงปีพาทย์เครื่องคู่	รับในราคา 6,000 – 7,000 บาทต่อ 1 เวลา
วงปีพาทย์เครื่องใหญ่	รับในราคา 7,000 – 8,000 บาทต่อ 1 เวลา
แตรวงแห่ 3 รอบโปสัถ์	รับในราคา 5,000 – 5,500 บาทต่อ 1 เวลา
แตรวงแห่และบรรเลงจนถึงพระฉันทเพล	รับในราคา 6,000 – 7,500 บาทต่อ 1 เวลา

งานอวมงคล

วงปีพาทย์มอญเครื่องคู่	รับในราคา 5,000 – 5,500 บาทต่อ 1 เวลา
วงปีพาทย์มอญ 3 โค้ง	รับในราคา 6,000 – 6,500 บาทต่อ 1 เวลา
วงปีพาทย์มอญ 4 โค้ง	รับในราคา 7,000 – 7,500 บาทต่อ 1 เวลา
วงปีพาทย์มอญ 5 โค้ง	รับในราคา 8,000 – 8,500 บาทต่อ 1 เวลา
วงปีพาทย์มอญ 6 โค้ง	รับในราคา 9,000 – 9,500 บาทต่อ 1 เวลา
วงปีพาทย์มอญ 7 โค้ง	รับในราคา 10,000 – 10,500 บาทต่อ 1 เวลา
วงปีพาทย์มอญ 8 โค้ง	รับในราคา 11,000 – 11,500 บาทต่อ 1 เวลา
วงปีพาทย์มอญ 9 โค้ง	รับในราคา 12,000 – 12,500 บาทต่อ 1 เวลา
แตรวงแห่ 3 รอบเมรุ	รับในราคา 4,000 – 4,500 บาทต่อ 1 เวลา

หมายเหตุ ทั้งนี้ยังไม่รวมค่าน้ำมันและจำนวนรถที่ใช้ในการขนเครื่องดนตรี

ราคานี้เป็นราคาที่เจ้าของวงเป็นผู้รับงานและเป็นผู้จ่ายค่าตัวผู้บรรเลงเอง ราคาตัวผู้บรรเลงก็ขึ้นอยู่กับว่าเป็นวงชนิดไหน ใครมีหน้าที่บรรเลงอะไร และอายุเท่าไร เพราะราคาของบทบาทหน้าที่การบรรเลงของแต่ละบุคคลไม่เท่ากัน เช่น

คนระนาดเอก	จ่ายในราคา	300 – 500 บาทต่อ 1 เวลา
คนระนาดทุ้ม	จ่ายในราคา	300 – 500 บาทต่อ 1 เวลา
คนฆ้องวงใหญ่	จ่ายในราคา	300 – 500 บาทต่อ 1 เวลา
คนฆ้องวงเล็ก	จ่ายในราคา	300 – 500 บาทต่อ 1 เวลา
คนตะโพนไทย, มอญ	จ่ายในราคา	300 – 500 บาทต่อ 1 เวลา
คนกลองทัด, เปิงมางคอก	จ่ายในราคา	300 – 500 บาทต่อ 1 เวลา

คนปี	จ่ายในราคา	300 – 500 บาทต่อ 1 เวลา
คนขับร้อง	จ่ายในราคา	400 – 700 บาทต่อ 1 เวลา
คนฉิ่ง	จ่ายในราคา	250 – 300 บาทต่อ 1 เวลา
คนกรับ	จ่ายในราคา	250 – 300 บาทต่อ 1 เวลา
คนฉาบเล็ก,ใหญ่	จ่ายในราคา	250 – 300 บาทต่อ 1 เวลา
คนโหม่ง	จ่ายในราคา	250 – 300 บาทต่อ 1 เวลา

ราคาการรับงานของวงวัดส้มเกลี้ยงที่ไม่ใช่ได้โฝประจำเป็นผู้รับ จะมีด้วยกันอีกหลายประเภท ซึ่งงานในแต่ละงานก็จะไม่เหมือนกันคือที่ มีงานทั้งแบบได้ค่าตอบแทน และงานที่ไม่มีค่าตอบแทน แต่ทุกคนเต็มใจไป เนื่องจากครูเป็นผู้สั่ง และงานในแต่ละงานถ้าครูอนันต์ชัย แมรา เป็นผู้รับงานมาก็จะมีราคาที่สูงกว่าทั้ง 2 วง เพราะครูอนันต์ชัย แมรา กล่าวไว้ว่า

“ถ้าจะรับงานต้องรับให้ได้ราคามากกว่าทั้ง 2 วงคือวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง(บ้านใน) และวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง(บ้านนอก) เพราะถ้าเรารับน้อยกว่าเท่ากับเป็นการตัดราคาการทำมาหากินของนักดนตรีไทยด้วยกัน”

นั่นจึงเป็นการสร้างมาตรฐานในการรับงานของวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงในการรับงานต่างๆ แต่ถ้างานไหนเป็นงานที่ไม่ได้รับค่าตอบแทนแล้ว ครูอนันต์ชัย แมรา จะบอกก่อนและขอความช่วยเหลือจากลูกศิษย์ ถ้าใครว่างก็ไปช่วยกันแต่ถ้าใครไม่ว่างหรือติดธุระก็ไม่เป็นไร เพราะครูอนันต์ชัย แมรา มีลูกศิษย์จำนวนมาก จึงสามารถจัดวงไปบรรเลงได้เสมอ แต่เมื่อหลังจากการเสร็จสิ้นงานที่ไม่มีค่าตอบแทน ครูอนันต์ชัย แมรา ก็จะมีการจัดการเลี้ยงขอบคุณลูกศิษย์ทั้งหลาย ที่มาช่วยในงานนั้นๆ งานส่วนใหญ่ถ้าไม่ใช่ได้โฝรับแล้วก็จะป็นครูอนันต์ชัย แมรา เป็นผู้รับ และครูอนันต์ชัย แมรานี้ ยังเป็นผู้ที่สร้างมาตรฐานการรับงานที่ไม่ใช่ได้โฝรับ และสอนลูกศิษย์ในเรื่องการรับงานอีกด้วย

งานช่วยแบบไม่มีค่าตอบแทน

งานประเภทนี้ไม่จำเป็นต้องเป็นได้โฝคนเดิม งานประเภทนี้ต้องอาศัยความสนิทสนมของแต่ละบุคคล งานส่วนใหญ่ถ้าเป็นลักษณะที่ไม่ใช่ได้โฝเป็นผู้รับประจำก็มักจะเป็นงานช่วย งานขอแรง คือไปบรรเลงแบบไม่คิดค่าแรง ไปบรรเลงเพราะขอให้ไปช่วยงาน มักจะเข้ามาในระบบเครือข่าย หรือไม่ก็มาในลักษณะของนักดนตรีไทยด้วยกันเอง ที่เคยมาร่วมบรรเลงกันตามงานต่างๆ ไม่ก็มาในลักษณะของเพื่อน พ่อ แม่ ญาติพี่น้อง ของนักดนตรีไทยด้วยกันที่รู้จักกันในวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง ในปัจจุบัน

งานประเภทนี้เมื่อบรรเลงเสร็จสิ้นจบงาน กลับมาแบบไม่ได้ค่าตัวการบรรเลง แต่ผู้ที่เป็นคนนำไปบรรเลงตามงานนั้นๆ ก็มักจะมีการเลี้ยงเป็นการขอบคุณ หลังจากไปช่วยการบรรเลงนั้นๆ งานประเภทนี้โดยมากเช่น งานบวช งานขึ้นบ้านใหม่ งานแต่ง งานศพ เป็นต้น

งานประเภทการประกวด

งานประเภทนี้เริ่มเกิดขึ้นครั้งแรกในสมัยของครูอนันต์ชัย แมรา จากการเรียกร้องของผู้ใหญ่และเด็กๆ ในวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงให้ทางวงดนตรีไทยเข้าประกวดบ้าง เพื่อเป็นเวทีให้กับเด็กๆ ในวงส้มเกลี้ยง และเพื่ออนาคตของเด็กในวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงในการเข้าศึกษาเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น การทำวงประกวดนั้นเป็นเรื่องที่ทำหายของครูอนันต์ชัย แมรา มาก เพราะเริ่มต้นครั้งแรกไม่เคยทำวงดนตรีไทยประกวดมาก่อน เงินทุนก็ไม่มี ต้องอาศัยเงินทุนของตัวเองออกเก็บทั้งหมดเพื่อให้ลูกศิษย์ได้ไปประกวด และการประกวดในแต่ละครั้งจะต้องไปแล้วหวังผลคือติด 1 ใน 3 ให้ได้ จะได้เป็นกำลังใจในการทำวงต่อไป และเป็นแรงผลักดันกับเด็กรุ่นต่อไป ด้วย ให้มีกำลังใจในการซ้อมดนตรีไทย และจะต้องประสบความสำเร็จเหมือนรุ่นพี่

การประกวดในวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงก็จะเป็นหน้าที่ของครูอนันต์ชัย แมรา (เจี๊ยบ) เป็นโต้โผหลักและเป็นผู้ปรับวงหลัก และจะมีการเชิญครูพิริศชัย บัวท่ง ครูอนุชา พึ่งเจริญ ครูสุชีพ เพ็ชรคล้าย ครูเฉลิม ทองละมุล เป็นต้น เข้ามาร่วมแสดงความคิดเห็นในการปรับวงดนตรีไทย แต่การประกวดนั้นจะต้องฟังพาดำจจัยในหลายๆ ด้าน ในการประกวดนั้น ต้องอาศัยการคุยกันก่อน การตกลงกันก่อน ว่าสนใจในการทำการประกวดไหม เพราะงานประเภทนี้เป็นงานที่ละเอียดอ่อนมาก ต้องอาศัยเวลาของนักดนตรีในแต่ละบุคคลที่มีเวลาร่วมพร้อมๆ กัน จึงสามารถทำได้ และการประกวดจะต้องมีการวางแผนที่ดี มีการดึงความสามารถเฉพาะตัวของแต่ละบุคคลออกมาใช้ให้มากที่สุด การประกวดนี้บางครั้งจะต้องใช้ค่าใช้จ่ายบ้างในระหว่างซ้อม วงส้มเกลี้ยงนี้ก็มีจัดการโดยการเขียนโครงการไปเสนอตามสถานประกอบการของรัฐ บริษัทของเอกชน เพื่อให้มีเงินมาใช้จ่ายระหว่างซ้อมเพื่อไปประกวด และพอมีเงินระหว่างซ้อมดนตรี แล้วก็จะมีการตกลงกันว่าถ้าไม่ได้รางวัลทุกคนต้องไม่เสียใจนะ เพราะว่าเราทำเต็มที่ที่สุดแล้ว ทุกคนเต็มที่กับการซ้อม และถือว่าการมาซ้อมเป็นการฝึกตัวเองไปในตัวให้มีความสามารถในทางด้านดนตรีมากขึ้น แต่ถ้าได้รางวัลมาจะทำอย่างไรก็จะมีมีการตกลงกันว่า จะแบ่งเท่าๆ กัน และหักค่าเครื่องดนตรี ค่าน้ำค่าไฟ เหลือเท่าไรหักเงินเข้าสู่งกลาง หรือว่าจะรวเงินเป็นเงินกองกลาง เลยทีเดียวและจัดเที่ยวกันทั้งวงส้มเกลี้ยงกันตามต่างจังหวัด เพื่อเป็นการผ่อนคลายความเครียด หรือจะเก็บไว้ทั้งหมดหักแต่ค่าน้ำ ค่าไฟ และค่าเครื่องดนตรี ไว้เป็นทุนในการประกวดครั้งต่อไป

งานประเพณีทวงอังกะลุง

ภาพประกอบ 1 อังกะลุงราว

วงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงนี้มีการงานประเพณีทวงอังกะลุงที่ไม่เหมือนกับที่อื่น เพราะอังกะลุงของที่นี่เป็นลักษณะของอังกะลุงแบบแผง ทำให้ง่ายต่อการบรรเลง ใช้เนื้อที่ในการบรรเลงน้อย และคนเดียวสามารถบรรเลงเป็นเพลงได้เลย ไม่จำเป็นต้องใช้หลายๆ คนช่วยบรรเลง

ปัจจุบัน อังกะลุง ได้รับความนิยมนอย่างสูงในบรรดาเยาวชนและสถานศึกษาต่างๆ ของไทย แม้กระทั่งสำนักดนตรีของภาครัฐและเอกชน มีการเรียนการสอนอังกะลุงกันอย่างแพร่หลาย มีกิจกรรมการบรรเลง การประกวด การประชัน การแสดงอังกะลุงในงานสังคัม การบันทึกเสียงเป็นสินค้าเพลง การนำไปใช้ในกิจกรรมรักษาโรค ไปจนถึงการออกแบบและพัฒนารูปแบบอังกะลุงขึ้นใหม่ให้มีรูปลักษณะที่แปลกแตกต่างไป ซึ่งถือว่าเป็นนวัตกรรมภูมิปัญญาไทยที่รู้จักการเปลี่ยนแปลงสิ่งต่างๆ ให้เข้ากับรสนิยมและยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไปของคนไทย

ครูเฉลิม บัวท้ง (ศิลปินแห่งชาติ) เป็นครูท่านหนึ่งซึ่งมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเครื่องอังกะลุงสืบต่อมา โดยมีการพัฒนา ปรับปรุง จากอังกะลุงเขย่าธรรมดา มาเป็น อังกะลุงราว และได้ถ่ายทอดวิชาความรู้ทั้งในเรื่องของการบรรเลงและการผลิตอังกะลุงให้แก่ ครูพีระศิษย์ หรือ ครูพัฒน์ บัวท้ง ซึ่งเป็นลูกชายของครูเฉลิม บัวท้ง ภายหลัง ครูพีระศิษย์ บัวท้ง ได้นำแนวคิดจากอังกะลุงราวของครูเฉลิม บัวท้ง มาพัฒนาเป็น อังกะลุงแผง หรือ อังกะลุงแป้นกด ซึ่งสามารถช่วยให้ผู้บรรเลงมีความคล่องตัวในการบรรเลงมากขึ้น นอกจากนี้ยังช่วยให้การเรียนรู้ในเรื่องของการปฏิบัติอังกะลุงให้มีความเข้าใจและเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น

อังกะลุงแป้นกด เป็นการพัฒนารูปแบบและวิธีการบรรเลงอังกะลุง จากรูปแบบเดิมเป็นอังกะลุง 1 ตับ ต่อ 1 เสียง มาเป็น อังกะลุง 1 ชุด โดยในชุดนี้ มีเสียงครบทั้ง 7 เสียง โดยมีแป้นกดกด (Keyboards) เป็นตัวทำให้เกิดทำนอง ส่วนวิธีการบรรเลง จากเดิมใช้ผู้เล่นหลายคนบรรเลงสลับเสียงกันเพื่อให้เกิดทำนองเพลง แต่อังกะลุงแป้นกดนี้ สามารถบรรเลงได้คนเดียว โดยใช้นิ้วมือทั้งสองมือกดลงไปทีแป้นกด (Keyboards) เพื่อให้เกิดทำนองเป็นคู่เสียงได้อย่างชัดเจน แถมยังเล่นลูกกวาด เช่นเดียวกับเครื่องดนตรีปี่พาทย์ได้อย่างคล่องแคล่ว ตลอดจนในปัจจุบันนี้ อังกะลุงราว ได้รับความนิยมจากสถาบันการศึกษาและสำนักดนตรีไทยต่างๆ

อังกะลุงแบบนี้สะดวก สอนง่าย นักเรียนเล่นง่าย สามารถบรรเลงเป็นรูปแบบวงก็ได้ เล่นคนเดียวก็ดี เลือกขนาดวงตามความเหมาะสมกับโอกาสต่าง ๆ ได้ และสามารถบรรเลงที่มีความง่าย ตลอดจนเพลงที่มีความยากได้อังกะลุงราวเป็นเครื่องดนตรีที่บรรเลงคนเดียวก็สามารถเป็นเพลงได้ นักเรียนเห็นจึงมีความสนใจที่อยากจะเล่น นอกจากนี้ยังมีทั้งระดับเสียงที่เป็นทั้งไทย และสากล สะดวกในการนำไปแสดงงานต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี

นอกจากการเรียนการสอนอังกะลุงในระบบโรงเรียนแล้วในวงดนตรีไทยวัดสัมเกลียง ซึ่งเป็นวงดนตรีไทยที่มีรับงานการแสดงดนตรีไทยทั่วๆ ไปแล้ว ยังรับงานแสดงอังกะลุงด้วย ครูอนันต์ชัย แมระกล่าวว่

“อังกะลุงแป้นกดนี้เสียงเพราะ มีหลายขนาด หลายระดับเสียง และยังเล่นง่าย คนเขาชอบกัน และยังสามารถเล่นได้ทุกงาน ทุกโอกาส บางคนเขาก็ชอบเสียงดนตรีที่ฟังสบายมากกว่าฟังเสียงปี่พาทย์ที่มีความอึกทึบครึกโครม ก็นำอังกะลุงแป้นกดนี้แหละไปบรรเลง อีกทั้งยังประหยัดคนเล่น และสะดวกในการเคลื่อนย้าย”

นอกจากความนิยมในการบรรเลงในโรงเรียนและสำนักดนตรีที่ได้กล่าวมาข้างต้น อังกะลุงแป้นกดนี้ยังเป็นที่นิยมในโรงเรียนอื่น ๆ และบรรดานักดนตรีโดยทั่วไป โดยสรุปจากยอดการขาย อังกะลุงแป้นกดต่อเดือน มียอดการซื้อขายไม่ต่ำกว่า 15 ชุดต่อเดือน ซึ่ง 1 ชุด มีราคา 7,500 บาท เป็นราคาเริ่มต้น ซึ่งราคาจะสูงขึ้นตามขนาดของอังกะลุง โดยการทำอังกะลุงนั้นครูพีระศิษย์ บัวทั้ง จะเป็นผู้ผลิตและผู้จำหน่าย โดยส่วนใหญ่มักจะเข้ามาติดต่อที่วงดนตรีไทยวัดสัมเกลียง

จากความสำคัญที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นว่า อังกะลุงแป้นกดเป็นเครื่องดนตรีที่มีความพิเศษ และเป็นที่ยอมรับอย่างมากในวงการดนตรีไทยและสถาบันการศึกษาต่างๆ อีกทั้งในปัจจุบัน ครูพีระศิษย์ บัวทั้ง ซึ่งเป็นทายาทคนสำคัญของครูเฉลิม บัวทั้ง ผู้ที่ได้รับการถ่ายทอดกรรมวิธีการผลิตอังกะลุงราวจากบิดา และด้วยภูมิปัญญาของท่าน ได้พัฒนาจากอังกะลุงราวมาเป็นอังกะลุงแผงหรืออังกะลุงแป้น

กต ซึ่งในปัจจุบันนี้ ครูพระศิษย์ บัวทั้งก็ได้มาเผยแพร่ที่วัดส้มเกลี้ยง โดยให้ครูอนันต์ชัย แมร่า เป็นผู้ดูแลและเป็นครูสอนให้กับลูกศิษย์ที่อยู่ที่นี่ที่วัดส้มเกลี้ยง นอกจากนี้ครูพระศิษย์ บัวทั้ง ยังให้ครูอนันต์ชัย แมร่า เป็นผู้รับงานอีกด้วย

งานที่ครูอนันต์ชัย แมร่า รับนั้นมีราคาการรับงานไว้ข้างต้นแล้ว แต่นอกเหนือจากจำนวนแผงของอังกะลุงที่ระบุไว้ในข้างต้นแล้ว ก็ได้ใส่เครื่องประกอบจังหวะเข้าไปด้วย เช่น ตะโพนมอญ เปิงมางคอก ปี่มอญกลองแขก ปี่ชวา ฉิ่ง ฉาบเล็ก และกรับ เป็นต้น เพื่อให้ครบเป็นรูปแบบเหมือนกับวงปี่พาทย์ทั่วไป

การรับงานของวงอังกะลุงราวของวงวัดส้มเกลี้ยงนั้น มีการรับงานด้วยกันอยู่ 2 แบบ คือ รับงานแบบมีค่าตัว กับรับงานแบบไม่มีค่าตัว ซึ่งทั้ง 2 รูปแบบนี้มีบริบทที่ต่างกันก็คือ

งานที่รับค่าตอบแทน จะเป็นงานทั่วไปใครจ้างก็นำเอาไปบรรเลง ตามงานต่างๆ ตั้งแต่งานบวช งานขึ้นบ้านใหม่ งานเจ้า งานแต่ง และงานศพ เป็นต้น ไม่จำเป็นต้องรู้จักก็ได้ หรือรู้จักแต่อาจจะไม่ค่อยสนิทมาก ก็จะไปบรรเลงแบบคิดราคาไปเลย

งานที่ไม่มีค่าตัว จะเป็นลักษณะ การนำวงอังกะลุงไปช่วย ไม่ว่าจะเป็นงานบวช งานขึ้นบ้านใหม่ งานเจ้า งานแต่ง และงานศพ เป็นต้น แต่งานชนิดที่ไม่มีค่าตัวนี้ จะต้องเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับนักดนตรีไทย หรือเครื่องดนตรี หรือผู้มีอุปการคุณ เป็นต้น งานประเภทนี้จึงมีอยู่มากกว่างานประเภทรับเงิน เพราะว่าในวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง เป็นวงดนตรีไทยที่มีนักดนตรีไทยเข้าไปทำมาหากินเยอะมาก และการเข้าไปของแต่ละคนก็จะมีชักชวนเพื่อนๆ และเครื่องดนตรีตามกันเข้ามาอีกด้วย และการที่นำเอาวงอังกะลุงนี้ไปช่วยงานบรรเลงแบบไม่คิดค่าตัว เป็นการช่วยงานที่สะดวกสบายกว่าการที่จะนำเอาวงปี่พาทย์เข้าไปช่วย เพราะจำนวนชิ้นเครื่องดนตรีไม่เยอะเท่ากับวงปี่พาทย์ อีกทั้งน้ำหนักเบากว่าวงปี่พาทย์ และยังเป็นการหลีกเลี่ยงของการนำวงปี่พาทย์เข้าไปช่วยเพิ่มอีกหนึ่งวงในงานอีกด้วย เพราะงานในลักษณะนี้ในงานมักจะมียวงปี่พาทย์บรรเลงอยู่แล้ว ถ้าเรานำไปอีกผู้ฟังก็จะเบื่อเพราะซ้ำอีกวงหนึ่ง และยังเป็นการสร้างสามัคคีกับอีกวงด้วยเพราะเราไปในลักษณะวงอังกะลุง ครู พระศิษย์ บัวทั้งจึงให้ครูอนันต์ชัย แมร่า มีการจัดการวงอย่างเต็มที่ โดยให้มีการรับงานและการสอน เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์อังกะลุงราว และทำให้อังกะลุงยังคงดำรงอยู่ในสังคมของคนไทยสืบต่อไป

งานประเภทบรรเลงโชว์ (งานไหว้ครู)

งานประเภทนี้เป็นงานที่มีมาตั้งแต่สมัยครูสง่า ปันบุญ เป็นครูผู้สอนแล้ว งานประเภทนี้จัดขึ้นเพื่อน้อมรำลึกถึงครูผู้เป็นเทพเจ้าและครูที่ล่วงลับไปแล้วและครูที่ยังมีชีวิตอยู่ เพราะฉะนั้นเพลงที่ใช้ในการบรรเลงแต่ละครั้งจะเป็นเพลงที่นักดนตรีไทยสามารถฟังรู้เรื่อง มักจะเป็นเพลงประเภทเพลงใหม่โรง

เพลงเสภา เพลงเถา(ปรบไก่) เพลงเถา(ทยอย) เพลงเดี่ยว เพลงลา เป็นต้น เพลงที่นักดนตรีไทยจะรู้จักกันเป็นอย่างดี หรือในบางครั้งในการไปบรรเลงงานให้ครูนั้นก็จะมีเพลงประจำบ้านนั้นๆ ไปบรรเลงด้วย เพื่อเป็นการให้เกียรติเพลงประจำบ้านนั้นๆ งานประเภทนี้เป็นงานที่ไม่มีเงินค่าตอบแทน เป็นงานที่สนุก และเป็นงานที่ต้องอาศัยความเป็นทีมมากกว่าทุกๆ ประเภท เพราะการบรรเลงในงานให้ครูนี้ จะมีการปรับวงที่สนุก ดุดัน และโชว์ความสามารถของนักดนตรีไทยอย่างเต็มที่และเป็นการพบปะสังสรรค์ของบรรดาครูดนตรีไทยด้วย จึงเป็นเสมือนงานที่น่านักดนตรีไทยรุ่นใหม่ กับนักดนตรีไทยรุ่นเก่ามาพบเจอกัน รู้จักกันและแลกเปลี่ยนแนวทางการบรรเลงแบบสมัยใหม่กับสมัยเก่าเข้าไว้ด้วยกัน งานประเภทนี้ในสมัยปัจจุบันมีได้หลากหลายมาก เพราะขึ้นอยู่กับว่าในการบรรเลงในแต่ละครั้งไปบรรเลงที่ไหน และไปบรรเลงในนามของใคร ในยุคปัจจุบันการบรรเลงงานให้ครูของวงล้มเลิกกันแล้ว มีเด็กให้เลือกใช้บรรเลงอยู่ด้วยกัน 2 ชุด คือชุดใหญ่ กับ ชุดเล็ก และในชุดเล็กก็จะมีแยกย่อยอีก 2 – 3 ชุด เพราะจำนวนเด็กมีจำนวนมากและในแต่ละคนสามารถบรรเลงได้มากกว่า 1 เครื่องดนตรี สามารถสลับสับเปลี่ยนเครื่องมือการบรรเลงได้ งานให้ครูในแต่ละงานนั้นจะต้องมีผู้ที่มาปรับวง เพื่อการบรรเลงที่เหมาะสมกับบริบทของแต่ละงาน เพราะบางงานมีข้อจำกัดในการบรรเลงว่าให้บรรเลงได้กี่เพลง ให้ออกทางเครื่องหรือทำเพลงได้หรือไม่ ให้บรรเลงเวลาใด เป็นต้น เพราะฉะนั้นเพราะจะบรรเลงในแต่ละครั้งจะต้องอาศัยความพิถีพิถันในการบรรเลง ก่อนจะบรรเลงวงดนตรีวัดล้มเลิกจะมีการซ้อมกันก่อนทุกครั้ง เพื่อให้การบรรเลงในแต่ละครั้งออกมาดี และการบรรเลงจะต้อง อาศัยพร้อมเพรียงกัน และมีการบรรเลงที่เป็นทีม ทีมจะเป็นเช่นไร ขึ้นอยู่กับที่ผู้ปรับวงต้องการ เพราะฉะนั้นการบรรเลงในแต่ละงานให้ครูจึงมีแนวทางการบรรเลงที่ไม่เหมือนกัน ขึ้นอยู่กับว่างานนั้นไปบรรเลงในนามของใคร และได้ใ้ต้องการให้บรรเลงออกมาในลักษณะใด

งานประเภทบรรเลงโชว์ (งานทั่วไป)

งานบรรเลงโชว์นี้วงดนตรีไทยวัดล้มเลิกยังมีเจ้าภาพมาหางานประเภทนี้อยู่บ่อยครั้ง แต่อาจจะรับได้ไม่ทุกครั้งเนื่องจาก งานประเภทนี้ต้องการวงดนตรีไทยที่ไม่จำเป็นต้องเป็นวงปี่พาทย์อย่างเดียว บางครั้งอาจจะต้องนำนักดนตรีเครื่องสายจากภายนอกมาเข้าร่วมงานและบางครั้งนักดนตรีอาจจะไม่ว่างบ้าง ไกลจากบ้านบ้าง จึงทำให้การรับงานของวงดนตรีไทยประเภทนี้รับมีข้อจำกัดอยู่บางประการ งานประเภทบรรเลงโชว์นี้จะมีลักษณะคล้ายๆ กับการงานให้ครู แต่จะต่างกับงานให้ครูตรงที่บริบทของผู้ฟังนั้นไม่ใช่ นักดนตรีไทยเป็นผู้ฟัง แต่จะเป็นบุคคลทั่วไปที่มีอาชีพหลากหลาย แต่มีความสนใจในดนตรีไทย เพราะฉะนั้นการเลือกเพลง การเลือกนักดนตรีไทยของวงล้มเลิกก็จะต้องเปลี่ยนไป หรือแม้กระทั่งบางครั้งอาจจะต้องเปลี่ยนลักษณะรูปแบบวงไปเลย เพื่อให้ผู้ฟังที่ไม่ใช่นักดนตรีไทยฟังแล้วมีความเข้าใจในบทเพลงดนตรีไทย มีความไพเราะ มีความสนุก สามารถฟังแล้วมี

อารมณ์ คล้อยตามบทเพลงได้ ฉะนั้นไม่ใช่เรื่องง่ายเลยที่จะต้องให้ผู้คนที่ไม่ใช่นักดนตรีไทยสามารถเข้าถึงดนตรีไทยได้ จึงต้องมีการปรึกษาเรื่องเพลงที่จะบรรเลงว่าสื่อแล้วเกี่ยวข้องกับงานประเภทนี้หรือไม่ และถูกกาลเทศะหรือไม่ เพื่อไม่ให้มีการเสื่อมเสียในเรื่องวัฒนธรรมของดนตรีไทย ในการทำงานในลักษณะนี้ เพื่อให้งานนั้นออกมาดี จะต้องมีการปรึกษากันหลายเรื่องมากเพราะเพลงบ้างครั้งเราอาจจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงไปบ้างเพื่อให้การฟังแล้วฟังง่ายเข้าใจง่าย และถูกต้องต่อเทศกาล และไม่ผิดธรรมเนียมประเพณี

งานประเภทนี้ครูอนันต์ชัย แมร่า มักจะเป็นได้โฟ เพราะจะต้องมีการเรียกลูกศิษย์หลายๆ คนเข้ามาที่วัดส้มเกลี้ยง เพื่อปรึกษาหารือว่าแต่ละคนว่างหรือไม่ และสนใจในการทำโชว์หรือไม่ ถ้าสนใจและเราจะต้องทำรูปแบบอย่างไร เพลงไหนที่จะเหมาะกับงานประเภทนี้

งานประเภทนี้จึงมีการรับงานในราคาที่สูงขึ้นอยู่ที่ว่าเจ้าภาพต้องการวงประเภทแบบใด และต้องการให้บรรเลงในลักษณะใด ให้บรรเลงนานหรือไม่ และระยะเวลาเดินทางไกลหรือป่าว เพราะการที่จะทำออกไปบรรเลงโชว์นั้น จะต้องเป็นเพลงที่ฟังง่าย ไม่ซ้ำเกินไป ไม่เร็วเกินไป บรรเลงแล้วผู้ฟังมีความสุข นั่นถือว่างานประเภทนี้ประสบความสำเร็จ

งานประเภทประกอบการแสดง

งานประเภทนี้เป็นงานที่เคยรับเป็นประจำในอดีต เพราะได้เงินเร็ว งานสบาย ไม่เหนื่อย และค่าตอบแทนในราคาที่สูงกว่าปกติ งานประเภทนี้จะมีการรับงานมาอีกทอดหนึ่งจากได้เฒ่าของการแสดง แล้วโอนงานมาให้วัดส้มเกลี้ยงเป็นผู้จัดการเรื่องวงดนตรีไทยที่นำไปบรรเลงประกอบการแสดง นั้นๆ เช่น วงปี่พาทย์เครื่องคู่ วงปี่พาทย์มอญ วงอังกะลุง เป็นต้น แต่ปัจจุบันไม่ได้รับแล้ว เนื่องจากการรับงานแบบนี้จะต้องมีการตระเวนไปทั่ว มีการเดินทางไกลๆ บางครั้งต้องไป จังหวัดระยอง บางครั้งต้องไป จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ บางครั้งไป จังหวัดสมุทรปราการ เป็นต้น จึงทำให้ไม่คุ้มกับการเดินทางและเหนื่อยกับการเดินทางมากกว่าการบรรเลง เพราะการบรรเลงประกอบการแสดงนี้ บางครั้งไปบรรเลงแค่ 1-2 เพลง แล้วก็จบงาน จึงทำให้ราคาที่รับมีราคาค่อนข้างสูง จึงบอกกับได้เฒ่าของการแสดงว่าให้ติดต่อหาวงดนตรีไทยที่คณะอื่นๆ ในละแวกนั้นดีกว่า เพราะบางครั้งค่ารถ ค่าเดินทางมีจำนวนมากกว่าค่าตัวของนักดนตรีไทยซะอีก แต่ถ้ามีงานในละแวกแคว้นนี้ก็ยังคงใช้วงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงในการบรรเลงประกอบการแสดงได้อยู่เช่นเดิม จึงทำให้ปัจจุบันงานประเภทนี้ลดน้อยลงเป็นอย่างมาก เพราะส่วนใหญ่การแสดงมักจะทำการแสดงกันที่ต่างจังหวัด

2.2 การรับศิษย์

การรับศิษย์ของวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงนั้น จะต้องผู้ใหญ่ที่ครูผู้สอนให้ความเคารพนับถือฝากเข้าเรียนดนตรีไทย เพราะการเรียนดนตรีไทยที่วัดส้มเกลี้ยงนี้จะเป็นลักษณะแบบเครือญาติมา

ก่อน จึงค่อยๆ พัฒนาจากญาติๆ มาฝากเรียน เป็นนักดนตรีไทยด้วยกันมาฝากเรียน และก็พัฒนาไปจนเป็นลักษณะลูกศิษย์ของลูกศิษย์มาฝากเรียน ทำให้การเข้าเรียนดนตรีไทยนั้นถ้าไม่มีคนรู้จักที่เป็นนักดนตรีไทย หรือมีที่อยู่อาศัยอยู่ในละแวกวัดส้มเกลี้ยงเป็นไปได้ยากที่จะรับฝากเข้ามาเรียนที่วงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง

ในการรับศิษย์นั้นก็ยังคงยึดถือแบบโบราณ คือการที่จะรับเป็นลูกศิษย์นั้นยังคงต้องรับในงานพิธีไหว้ครู มีการจับมือ การจะเป็นศิษย์ได้นั้น ผู้ที่จะเข้ามาฝากตัวเป็นศิษย์นั้นจะต้องเตรียม กำนัล ก็จะมี ชัน เงิน 12 บาท ดอกไม้ธูปเทียน ผ้าขาวบาง เหล้า บุหรี่ และมีจิตใจที่แน่วแน่ที่จะเรียนดนตรีไทยแบบโบราณ เพราะการเรียนที่นี้นั้นจะไม่เหมือนกับการเรียนตามสถาบันคือไม่มีผลการเรียนให้เด็ก ไม่มีใบรับรองการจบหลักสูตร แต่ที่นี่จะมีการเรียนไปเรื่อยๆ ไม่มีวันจบ และลูกศิษย์ที่เข้ามาเป็นศิษย์นั้นก็เข้ามาเรียนกันอย่างสม่ำเสมอ เป็นการเรียนการสอนแบบใจแลกใจ โดยไม่หวังผลตอบแทน แถมยังได้รับรายได้จากการออกงาน เล่นตามงานต่างๆ เช่น งานขึ้นบ้านใหม่ งานโกนจุก งานบวช งานแต่งงาน เปิดสถานที่ต่างๆ งานรำ งานแสดงโชว์ งานบันทึกเทป งานประกวด และงานศพ เป็นต้น งานเหล่านี้ล้วนแต่เป็นงานที่มีบทบาททางสังคมอย่างมากและเป็นงานที่สร้างอาชีพ สร้างรายได้ให้แก่ผู้ที่สนใจในดนตรีไทยให้หันมาเรียนดนตรีไทยกันมากขึ้นเพราะเป็นการเรียนแล้วได้รายได้ ทำให้แบ่งเบาภาระของผู้ปกครอง นี่จึงเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ผู้ปกครองให้ความสนใจสนับสนุนลูกหลานในการเรียนดนตรีไทย

คนที่อ่านโองการของบ้านส้มเกลี้ยงนั้นมีหลายคนเข้ามาทำหน้าที่นี้นั้นมากมาย ซึ่งในแต่ละยุคแต่ละสมัยก็ต่างกันออกไป ขึ้นอยู่ที่ว่าในสมัยนั้นใครเป็นผู้บริหารจัดการดูแลวงดนตรี และก็ขึ้นอยู่กับความสนิทสนมของคนที่อ่านโองการด้วย คนที่เคยมาอ่านโองการนั้นก็เช่น ครูเฉลิม บัวทอง ครูกาหลง พึ่งทองคำ ครูสอน อ่ำแสง เป็นต้น

การรับศิษย์นอกจากการรับแบบในสมัยโบราณที่ทำกันต่อๆ มาแบบดั้งเดิมแล้ว ก็ยังมีการรับเป็นศิษย์แบบลักษณะการฝากมา แต่ในการฝากมานั้นเด็กก็ต้องผ่านพิธีการจับมือมาแล้ว และในการที่มีการฝากมานั้นก็ต้องรู้จักกันพอสมควรเพราะถ้าไม่รู้จักรวงส้มเกลี้ยงนั้นก็ไม่น่าจะมาเป็นศิษย์ เพราะการรับมาเป็นศิษย์นั้นจะต้องมีการไว้เนื้อเชื่อใจสามารถช่วยเหลือกันและต้องมีความกตัญญูต่อครูผู้สอน ในการรับศิษย์ที่ไม่ได้จับมือไหว้ครูที่วงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงนั้นก็ยังสามารถสอนได้ แต่ก็ต้องผ่านกรรมวิธีการไหว้ครูมาเสียก่อน เพราะถือเป็นธรรมเนียมแบบโบราณ และยังคงต้องสืบไป

การเรียนดนตรีไทยที่วงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงนี้ไม่จำเป็นต้องใช้เงินเป็นค่าเล่าเรียน เพราะครูผู้สอนแต่ละท่านยึดถือขนบธรรมเนียมแบบโบราณว่า

“การเรียนในสมัยโบราณเขาไม่คิดค่าเล่าเรียนยุคสมัยนี้ก็ต้องเป็นเช่นนั้น ครูถ่ายทอดให้เราแบบไม่คิดค่าเล่าเรียน แล้ววันนี้เราเป็นครู เราจะคิดค่าเล่าเรียนกับลูกศิษย์เราได้อย่างไร”

ครูอนันต์ชัย แมรา ได้กล่าวไว้ นี่จึงเป็นที่มาว่าเด็กเขาเสียเงินค่าเดินทางมาเล่าเรียนแล้ว เรายังจะเก็บค่าเล่าเรียนเขาอีกหรือ เพราะเหตุนี้ทำให้ผู้ปกครองในละแวกวัดส้มเกลี้ยงก็จะนำพาเด็กๆ บุตรหลาน มาฝากเล่าเรียนดนตรีไทยเพื่อแบ่งเบาภาระของผู้ปกครอง และยังเป็นความรู้ทางด้านดนตรีไทยที่ใช้ในการเข้าศึกษาต่อในระดับชั้นที่สูงขึ้นอีกด้วย

ในปัจจุบันนอกจากจะมีเด็กๆ ละแวกวัดส้มเกลี้ยงที่มาเรียนดนตรีไทยแล้ว ยังมีเด็กๆ ภายนอกมาเรียนอีกมากมาย ไม่ว่าจะเป็นอำเภอบางใหญ่ อำเภอบางบัวทอง อำเภอไทรน้อย หรือแม้กระทั่งอยู่จังหวัดสุพรรณบุรี จังหวัดนครปฐม จังหวัดสงขลา เป็นต้น ก็ยังมาเรียนที่วงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง บ้างก็มาจากคนรู้จักฝากเข้ามาเรียนโดยมาอาศัยอยู่ใกล้ๆ กับวัดส้มเกลี้ยงเพื่อไปมาซ่อมสะดวก บ้างก็มาเองด้วยใจที่รักดนตรีไทย มาเองเพราะได้ยินเสียงซ่อมดนตรีไทยจึงเข้ามาสอบถามและมาฝากตัวเป็นลูกศิษย์ในวันไหว้ครู

2.3 การฝึกซ้อม

การฝึกซ้อมดนตรีไทยของวัดส้มเกลี้ยงตั้งแต่ในสมัยของครูสง่า ปันบุญ ตั้งแต่อดีต – ปัจจุบัน มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก เนื่องจากสถานะของนักดนตรีไทยที่เปลี่ยนไป จากการเรียนดนตรีไทยอย่างเดียวในอดีต ก็ต้องไปเรียนในระบบของกระทรวงศึกษาธิการ ทำให้การฝึกซ้อมดนตรีไทยในสมัยของอดีต กับปัจจุบัน มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก

ในสมัยของครูสง่า ปันบุญ มีการฝึกซ้อมที่วัดส้มเกลี้ยง (บ้านโน) โดยจะใช้เครื่องดนตรีไทยของผู้ใหญ่ผาด ปิ่นเย็น และภายหลังได้ย้ายไปใช้เครื่องของครูสง่า ปันบุญ ซ้อมที่บ้านของครูสง่า ปันบุญ การฝึกซ้อมดนตรีไทยในสมัยของครูสง่า ปันบุญนี้ เป็นการฝึกซ้อมจริงจังเพราะมีการกินนอนอยู่ที่บ้านของครูสง่า การซ้อมในสมัยนี้จะเริ่มมีการพัฒนาความสามารถของนักดนตรีไทยเป็นอย่างมาก มีการซ้อมดนตรีกันตั้งแต่ เวลา 9.00 น. – 11.00 น. แล้วพักรับประทานอาหาร หลังจากนั้นเด็กๆ ก็จะต้องกลับมาซ้อมต่อในเวลา 14.00 น. - 16.00 น. และก็ปล่อยพักและมีการซ้อมดนตรีต่อในช่วงตอนเย็นอีกครั้งในเวลา 18.30 น. เป็นต้นไป แต่จะไม่เกินเวลา 22.00 น. ในยุคสมัยครูสง่า ปันบุญนี้ มีการฝึกซ้อมที่เป็นระบบมากขึ้น และการฝึกซ้อมนี้จึงมีบทกลอนที่เขียนไว้ที่บ้านว่า

“ฝึกดี หินโง่ ดีอยู่ นานดี”

เขียนไว้เพื่อให้ใช้เตือนสติของลูกศิษย์ทุกๆ คนและให้มีกำลังใจในการฝึกซ้อมดนตรี เด็กๆ ทุกคนที่อยู่ที่วงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงนี้ ก็จะทึ่งได้ชื่นใจ และใช้ในการสอนลูกศิษย์ทุกคนว่าให้อดทนต่อความยากลำบาก และในบทกลอนก็ยังแฝงการให้กำลังใจอยู่อีกด้วย ว่าให้สามารถผ่านความลำบากไปได้

การฝึกซ้อมดนตรีในสมัยของครูสง่า บัณฑิต ถ้าที่บ้านไม่มีงานบรรเลงที่ไหน ก็เป็นอันรู้กันว่าวันนั้นต้องฝึกซ้อมกันตามปกติ แต่จากการบอกเล่าของครูหลายๆ คนที่อยู่ที่วงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงต่างพูดเป็นเสียงเดียวกันว่า ในยุคสมัยของครูสง่า บัณฑิต เป็นยุคสมัยที่มีการออกงานมากที่สุด ใน 1 เดือนจะว่างฝึกซ้อมกันแค่ประมาณ 2-3 วันเท่านั้น วันอื่นๆ ที่เหลือออกงานอย่างเดียว เป็นยุคที่มีงานดนตรีไทยเยอะมาก เพราะในแถบนี้มีอยู่ 3 วงใหญ่ๆ ก็คือ วงครุฑหยด ศรีอยู่ วงครุฑกล แก้วเพ็ญภาค และวงวัดส้มเกลี้ยง จึงทำให้งานในสมัยนี้ชุกมาก และเด็กๆ ที่ออกงานต่างๆ ในยุคสมัยนี้ ก็จะมีครูพักลักจำเยอะ คือบางครั้งไม่จำเป็นต้องต่อเพลง อาศัยฟังบ่อยๆ ก็สามารถบรรเลงเองได้

การฝึกซ้อมดนตรีไทยของวงวัดส้มเกลี้ยง (บ้านนอก) มีการฝึกซ้อมดนตรีไทย โดยใช้เครื่องดนตรีไทยของป่าศรีนวล ปิ่นเย็น ซึ่งปัจจุบันเป็นได้โขของวงวัดส้มเกลี้ยง (บ้านนอก)

จะมีการฝึกซ้อมกันอยู่เป็นประจำตั้งแต่วันจันทร์ – วันเสาร์ จะหยุดซ้อม 1 วัน ในวันอาทิตย์ เนื่องจากเด็กที่เรียนดนตรีไทยที่วงวัดส้มเกลี้ยงจะมีงานให้ไปบรรเลงเกือบทุกอาทิตย์ เด็กๆ ก็จะมีรายได้จากการเล่นดนตรีไทย เพื่อช่วยเหลือครอบครัวในแต่ละคน

เด็กที่เริ่มเรียนดนตรีไทยใหม่ๆ ครูที่วงวัดส้มเกลี้ยงจะต้องสอนเพลงชุดใหม่โรงเรียน และใหม่โรงเข้าทุกคน นั่นคือเพลงพื้นฐานของนักดนตรีไทยที่จะต้องบรรเลงได้ทุกคน และเพลงชุดใหม่โรงเรียนใหม่โรงเข้านี้ ยังเป็นเพลงพื้นฐานในการบรรเลงดนตรีไทยในเพลงต่อไปอีกด้วย

ช่วงประมาณปีพุทธศักราช 2539 มีการฝึกซ้อมดนตรีไทยจะฝึกซ้อมกันทุกวันจันทร์ – วันศุกร์ จะซ้อมอยู่ด้วยกันทั้งหมด 2 ช่วง ในเวลาช่วงแรกประมาณ 15.30 น. - 18.00 น. จะเป็นการฝึกซ้อมการไล่มือของแต่ละเครื่องมือ เพื่อให้เกิดความคล่องตัวของเครื่องนั้นๆ จนถึงเวลาประมาณ 16.30 น. ก็จะมีการซ้อมเพลงเก่าที่เรียนแล้วเพื่อเป็นการทบทวนเพราะการเรียนของวงวัดส้มเกลี้ยงนั้นไม่มีการจดบันทึก จึงจำเป็นจะต้องซ้อมให้แม่นยำทุกครั้ง พอเสร็จจากการทบทวนความรู้เดิมแล้วก็จะเริ่มมีการต่อเพลงเพิ่ม เพื่อใช้ในการทำมาหากินบ้าง เพื่อใช้เข้าศึกษาเรียนต่อบ้าง เพื่อไว้ใช้สอนในรุ่นต่อไปบ้าง เป็นต้น จนถึงสิ้นสุดถึงเวลา 18.00 น.

ครูอนันต์ชัย เมธา บอกว่าที่พักเวลา 18.00 น. แล้วค่อยเริ่มซ้อมต่อตอนเวลา 18.30 น. เพื่อเป็นการพักเครื่องดนตรีไทย และเป็นการหยุดเครื่องดนตรีไทยเพื่อการเคารพครูดนตรีไทยด้วย จึงสั่งลูกศิษย์ทุกคนว่าห้ามบรรเลงดนตรีไทยช่วงเวลา 18.00 น. – 18.30 น. และเริ่มซ้อมกันต่อในเวลา 18.30 น. - 22.00 น.

ในช่วงเวลา 18.30 น. – 22.00 น. เป็นช่วงเวลาที่วงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง จะซ้อมเพลง ที่เรียนเมื่อตอนเย็นให้แม่นยำ และจะทบทวนเพลงประเภทเพลงเรื่อง เพราะเพลงเรื่องเป็นเพลงที่มีความยาวมาก มักจะซ้อมกันในรอบเวลา 18.30 น. เป็นต้นไป

และในวันเสาร์ ถ้าไม่มีงานบวชเลขที่ไหนก็จะมีการฝึกซ้อมกันช่วงเช้าตั้งแต่เวลา 9.00 น. – 12.00 น. และช่วงบ่าย 13.00 น. - 16.00 น. และถ้าเวลาบ่ายใครไม่มีงานไปที่ไหนก็จะมีการซ้อมรอบเย็นในเวลา 19.00 น. – 21.00 น. เป็นอันว่าเสร็จสิ้นในการซ้อมเพลง

ในช่วงเวลาเช้าวันเสาร์ตั้งแต่ 9.00 น. – 12.00 น. จะต่อเพลงที่ยังคงค้างอยู่ให้จบ และทบทวนหลายๆ รอบจนจำได้ ครูอนันต์ชัย แมรา จะมีกลยุทธ์วิธีสอนที่เข้าใจง่ายและมีเทคนิคการพูดสร้างกำลังใจและให้กำลังใจอยู่เสมอ เพื่อไม่ให้ลูกศิษย์เกิดความท้อในการเรียนดนตรีไทย นอกจากนี้ ครูอนันต์ชัย แมรา ยังเปรียบเสมือนพ่อคนที่ 2 ของลูกศิษย์ที่วัดส้มเกลี้ยงทุกคนอีกด้วย เพราะเราใช้เวลาอยู่ด้วยกันมากกว่าพ่อแท้ๆ ของลูกศิษย์แต่ละคนอีก ครูไม่ใช่แค่สอนแต่ดนตรีไทย แต่ครูยังสอนวิธีการใช้ชีวิต ว่าสิ่งไหนควรปฏิบัติ และสิ่งไหนไม่ควรปฏิบัติ เพราะเราอยู่ในสังคมวัฒนธรรมไทยเราควรจะต้องรู้เรื่องขนบธรรมเนียมประเพณีของไทยด้วย นอกจากนี้แล้วครูยังจะช่วยชี้แนวทางในการดำเนินชีวิตอีกด้วย คอยเป็นที่ปรึกษาในเรื่องอื่นๆ เรื่อง

ในช่วงเวลา 13.00น. – 16.00น. จะฝึกไล่มือก่อน และหลังจากนั้นก็เริ่มทวนเพลงต่างๆ ที่เรียนมา และก็จะต่อเพลงเพิ่มอีก เพื่อให้สามารถไปบวชเลขร่วมกับวงอื่นๆ ภายนอกได้ และการฝึกซ้อมในแต่ละครั้งก็ต้องเรียนเพลงที่เป็นแบบต้นฉบับเลย บวชเลขให้เหมือนต้นฉบับทุกครั้ง แต่ถ้าไม่รู้ว่ามีเพลงนี้ใครแต่ง แต่งเมื่อไหร่ ก็จะสอบถามครูผู้ใหญ่ในแวดวงดนตรีไทย เพื่อใช้เป็นที่อ้างอิงได้ว่าเราใช้การบวชเลขแบบครูท่านนี้ จะได้ไม่มีใครว่า การเรียนของเราไม่มีแบบแผน

แต่ในยุคปัจจุบันนี้การฝึกซ้อมได้มีการเปลี่ยนแปลงไปบ้าง เนื่องจากปัญหาของบุคคลบางกลุ่มที่ไม่มีดนตรีไทยในหัวใจ ครูอนันต์ชัย แมรา จึงเปิดศาลาวัดส้มเกลี้ยงฝึกซ้อมกันทุกวันอย่างเป็นประจำ เพื่อไม่ให้มีปัญหาเรื่องเสียงดังรบกวนบุคคลกลุ่มดังกล่าว แต่การฝึกซ้อมที่ศาลาวัดส้มเกลี้ยงก็เป็นสิ่งดี เนื่องจากไม่ร้อนมาก และที่วัด พระและบุคคลที่อยู่ในวัดนั้นให้ความสนับสนุนกันเป็นอย่างดี ทำให้มีกำลังใจในการสอน และการฝึกซ้อม และการฝึกซ้อมก็มีการเปลี่ยนเวลาซ้อมเพื่อให้สะดวกกับเด็กในยุคสมัยของปัจจุบัน

ในการฝึกซ้อมของแต่ละเดือนวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงก็จะมีการทำบุญค่าน้ำ ค่าไฟ ทุกเดือน เพราะปัจจุบันเราอาศัยวัดในการฝึกซ้อมวัดเสียค่าน้ำ ค่าไฟ เราใช้น้ำวัด ไฟวัด เราก็ต้องช่วยวัด ค่าใช้จ่ายบางส่วนด้วย ซึ่งรายจ่ายที่จะทำบุญให้กับวัดทุกๆ เดือนนี้ก็เป็นเงินส่วนตัวของครูอนันต์ชัย แมรา ที่จะช่วยค่าน้ำ ค่าไฟวัด

วันจันทร์-วันศุกร์ ในช่วงเปิดเทอมจะฝึกซ้อมกันในช่วงเวลา 15.30 น. - 18.00 น. เป็นเวลาเดียวที่ใช้ฝึกซ้อม เนื่องจากเด็กๆ เรียนหนังสือมาหนักมากแล้วก็ไม่อยากจะทำให้เรียนหนักมากเกินไป จึงลดเวลาลงมา แต่ถ้าใครอยากจะซ้อมอยู่ก็ยิ่งฝึกซ้อมที่วัดได้ถึงเวลา 20.00 น.

วันเสาร์ จะฝึกซ้อมกันตั้งแต่ 13.00 น. - 18.00 น. ถ้าไม่มีงานเด็กๆ ก็จะต้องมาฝึกซ้อมในช่วงเวลาดังกล่าว เพราะวันเสาร์นี้ เป็นวันที่มีการฝึกซ้อมมากที่สุด และเป็นการฝึกซ้อมได้ดีที่สุดด้วย

แต่ถ้านักเรียนปิดเทอมก็จะฝึกซ้อมดนตรีกันตั้งแต่เวลา 13.00 น. - 18.00 น. ทุกวันยกเว้นวันอาทิตย์ เพราะในช่วงปิดเทอมนักเรียนแต่ละคนจะหยุดหมดพร้อมกัน และสามารถทำวงดนตรีให้เป็นทีมได้ เพราะการเรียนในแต่ละครั้งบางคนว่างบ้าง บางคนไม่ว่างบ้าง ทำให้การเรียนดนตรีไม่ครบทีม ช่วงเวลาปิดเทอมนี้จึงเป็นเวลาที่ดีที่สุด และเด็กจะเกิดความสามัคคีกันมากในช่วงนี้ เป็นเสมือนการละลายพฤติกรรมเด็กให้เข้าหากันได้ดีมาก

2.4 เครื่องดนตรี

วงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงเป็นวงที่สืบทอดมาตั้งแต่สมัยตาข้า ขางสี ทำให้เครื่องดนตรีไทยในสมัยของ ตาข้า ขางสี ที่เป็นผู้ก่อตั้งสืบทอดมาถึงปัจจุบันบ้างในบางส่วน โดยมีชำรุดบ้างในบางส่วน หายบ้างในบางส่วน และก็มีมีการซื้อมาเพิ่มเติมบ้าง จึงทำให้ไม่แน่ชัดว่าขึ้นไหนอยู่มาตั้งแต่สมัยของตาข้า ขางสี เพราะปัจจุบันก็เป็นรุ่นของหลานๆ แล้ว จึงทำให้ข้อมูลบางส่วนเลือนหายไป แต่เดิมคือเครื่องดนตรีไทยของตาข้า ขางสี ทั้งหมด และเมื่อตาข้า ขางสี เสียชีวิตลง เครื่องดนตรีไทยทั้งหมดตกไปอยู่กับผู้ใหญ่ผาด ปิ่นเย็น (ลูกเขย) ทั้งหมด แต่ ผู้ใหญ่ผาด ปิ่นเย็น ไม่ได้เป็นดนตรีไทย จึงมอบไว้ให้ครูสง่า ปันบุญ เป็นผู้ดูแลแทน เพราะครูสง่า ปันบุญ เป็นลูกศิษย์ของตาข้า ขางสี ด้วย

ผู้ใหญ่มพวงษ์ ปิ่นเย็น ซึ่งเป็นบุตรคนที่ 3 ของยาเปล่ง ปิ่นเย็น กับ ผู้ใหญ่ผาด ปิ่นเย็น ก็แยกตัวออกมาสร้างวงดนตรีไทยเอง ในวัดส้มเกลี้ยงเหมือนกัน ทำให้เครื่องดนตรีไทยมีการยืมกันใช้บ้างในเครื่องดนตรีบางชิ้น

นายสมพิศ ปิ่นเย็น ซึ่งเป็นบุตรคนโต ของยาเปล่ง ปิ่นเย็น กับ ผู้ใหญ่ผาด ปิ่นเย็น ก็แยกตัวออกมาสร้างวงดนตรีไทยเอง ในวัดส้มเกลี้ยงเหมือนกัน

วงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงมีรูปแบบที่เป็นลักษณะเครื่องญาติ และมีการทำมาหากินกันอยู่ด้วยกัน 2 วง จึงทำให้เรื่องของเครื่องดนตรีไทยถูกแบ่งออกได้ดังนี้

วงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง(บ้านนอก)

วงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง (บ้านนอก) มีเครื่องดนตรีที่ใช้บรรเลงประจำตามงานต่างๆ และใช้ในการฝึกซ้อมด้วยมีเครื่องดนตรีด้วยกันทั้งหมด ดังนี้

ระนาดเอก	3	วาง
ระนาดทุ้ม	3	วาง
ระนาดเอกเหล็ก	2	วาง
หงส์สา	2	วาง
ระนาดทุ้มเหล็ก	2	วาง
ซ้องวงใหญ่	2	วง
ซ้องวงเล็ก	2	วง
ปี่ใน	2	เลา
ปี่นอก	1	เลา
ปี่ชวา	2	เลา
ปี่มอญ	2	เลา
ขลุ่ยเพียงออ	2	เลา
ขลุ่ยऊ	1	เลา
ตะโพน	2	ลูก
กลองทัด	6	ลูก
กลองแขก	3	คู่
ผืนระนาดเอก	5	ผืน
ผืนระนาดทุ้ม	3	ผืน
ฉิ่ง	3	คู่
กรับ	2	คู่
ฉาบเล็ก	2	คู่
ฉาบใหญ่	2	คู่
ซ้องมอญวงใหญ่	5	วง
ซ้องมอญวงเล็ก	3	วง
ซ้องมอญที่แกะแล้วยังไม่ใส่ลูกซ้อง	2	วง
ตะโพนมอญ	2	ลูก
เปิงมางคอก	2	ชุด
ลูกเปิงมางคอก	14	ลูก
กระจำโหม่ง	2	ชุด
ลูกโหม่ง	8	ลูก

กลองฝรั่ง	2	ใบ
กลองบองโก	1	ชุด
แซ็กโซโฟน	2	ตัว
ทรอมโบน	3	ตัว
ยูโฟเนียม	2	ตัว
คลาริเน็ต	2	ตัว
ทรมเป็ต	3	ตัว

วงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง (บ้านโน)

วงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง (บ้านโน) มีเครื่องดนตรีทั้งหมดที่ใช้บรรเลงอยู่ตลอด ดังนี้

ระนาดเอก	3	ราง
ระนาดทุ้ม	4	ราง
ผืนระนาด	3	ผืน
ผืนระนาดทุ้ม	4	ผืน
ฆ้องวงใหญ่	1	วง
ฆ้องวงเล็ก	1	วง
ฆ้องมอญวงใหญ่	1+3	วง
ฆ้องมอญวงเล็ก	1+1	วง
ระนาดเอกเหล็ก	1	ราง
ระนาดทุ้มเหล็ก	1	ราง
ปี่ใน	1	เลา
ปี่มอญ	1	เลา
ขลุ่ยเพียงออ	1	เลา
ตะโพน	2	ลูก
ตะโพนมอญ	2	ลูก
เปิงมางคอก	1	วง
ลูกเปิงมาง	7	ใบ
กลองทัด	2	ลูก
กลองแขก	1	คู่
กระจับปี่	1	ชุด

ลูกโหม่ง	3	ลูก
ฉิ่ง	2	คู่
ฉาบเล็ก	2	คู่
ฉาบใหญ่	1	คู่
กรับ	2	คู่

2.5 รูปแบบเพลงที่ใช้

เพลงเป็นส่วนประกอบที่สำคัญที่สุดของการเรียนดนตรีไทย เพลงเป็นสิ่งแรก que การเรียนดนตรีไทยจะจะต้องสามารถทำได้ การเรียนเพลงในแต่ละที่ก็จะมี ความแตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับว่าครูท่านนั้นๆ ได้รับการสืบทอดมาอย่างไร และได้ถ่ายทอดออกมาอย่างไร เพราะการถ่ายทอดนั้นเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดในการทำให้ดนตรีไทยยังคงอยู่

เพลงที่ใช้ในการเรียนการสอนนั้น หลายๆ ที่มีแบบแผนในการถ่ายทอด และอีกหลายๆ ไม่มีแบบแผน ในการถ่ายทอด ขึ้นอยู่กับบริบทของการนำไปใช้ว่าใช้เพื่ออะไร และเหตุใดจึงจะต้องเรียน เพลงประเภทนี้ แต่ที่วงดนตรีไทยวัดสั้มเกลี้ยงมีแบบแผนที่แน่ชัดในการเรียนดนตรีไทย ว่าจะต้องเรียนแบบเป็นขั้นเป็นตอน จะไม่เรียนข้ามขั้น ยกเว้นบางกรณี ที่ต้องเรียนเพลงนี้ก่อนเพื่อการศึกษา เพื่อประกวด เพื่อใช้ทำงาน เป็นต้น

การเรียนดนตรีของวงดนตรีไทยวัดสั้มเกลี้ยงนี้ เป็นการเรียนแบบโบราณ เป็นแบบมุขปาฐะ คือเป็นการเรียนแบบท่องจำ ไม่นิยมจดบันทึก และเรียนเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ สามารถสร้างรายได้ และนำไปสู่การประกอบอาชีพในภายหลังได้

เพลงที่วงดนตรีไทยวัดสั้มเกลี้ยงใช้เรียนใช้สอนนั้นก็จะมีแบบแผนอยู่บ้างว่าจะเริ่มเรียนเพลงอะไรก่อนหลัง นั้นจะทำให้เป็นการสร้างพื้นฐานที่ดีให้กับนักดนตรีไทยของวงวัดสั้มเกลี้ยง เพราะการเรียนจะต้องเริ่มจากเพลงที่เป็นพื้นฐานไปหาเพลงที่เป็นขั้นสูง และนอกเหนือจากนี้ เพลงต่างๆ ที่ใช้เรียนจะต้องใช้มือเดียวกันทั้งหมด และสามารถอ้างอิงจากของกรมศิลปากรได้ด้วย นั่นคือแนวทางการปฏิบัติในเพลงพื้นฐานทั่วไปของวงดนตรีไทยวัดสั้มเกลี้ยง นอกเหนือจากนี้แล้ววงดนตรีไทยวัดสั้มเกลี้ยง ส่วนใหญ่จะได้รับการถ่ายทอดจากครูเฉลิม บัวท้วม จึงทำให้เพลงที่วงดนตรีไทยวัดสั้มเกลี้ยงนี้ ถ้าไม่บรรเลงเพลงทั่วไป ก็จะบรรเลงเพลงของครูเฉลิม บัวท้วม และครูพิริศชัย บัวท้วม เพราะในยุคสมัยครูสง่า บัณฑิต ครูเฉลิม บัวท้วม ได้นำเอาเพลงจากเสริมมิตรบรรเลง มาถ่ายทอดให้กับวงดนตรีไทยวัดสั้มเกลี้ยงเป็นจำนวนมาก และที่วงดนตรีไทยวัดสั้มเกลี้ยงนั้นก็ได้อาถ่ายทอดทางเพลงจากรุ่นสู่รุ่น และมีการจดบันทึก เพื่อให้การเรียนการสอนในแต่ละครั้งถูกต้องและเป็นไปตามการสอนของครูเฉลิม บัวท้วม ตั้งแต่ในสมัยของครูสง่า บัณฑิต

การเรียนการสอนเพลงดนตรีไทยของวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงนั้นหลังจากเรียนเพลงพื้นฐาน พิธีกรรมต่างๆ จบ จากนั้นก็จะมีเรียนเพลงดนตรีไทยทางสายของครูเฉลิม บัวทั่ง เพื่อให้เป็นเอกลักษณ์ ของวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงด้วย เพลงของครูเฉลิม บัวทั่ง นั้นมีการให้เรียนการสอนอย่างต่อเนื่องและจะต้องเรียนเพลงของครูเฉลิม บัวทั่งทุกคน และการใช้มือทุกคนจะต้องเหมือนกัน เพื่อในการบรรเลงที่เป็นวง ความสวยงาม และความไพเราะ

แบบแผนเพลงพื้นฐานทั่วไป ที่นักดนตรีไทยวงวัดส้มเกลี้ยงจะต้องเรียน ได้แก่

ประเภทเพลงใหม่โรง

เพลงชุดใหม่โรงเย็น เพลงชุดใหม่โรงเช้า เพลงชุดตระใหม่โรง ใหม่โรงไอยเรศ ใหม่โรงเทิด สธ. ใหม่โรงมหाराช เป็นต้น

ประเภทเพลงพิธีกรรมตามงานต่างๆ

เพลงวา เพลงฉิ่งพระฉันท์ เพลงลงสรวง เพลงพระเจ้าลอยภาค เพลงมหาฤกษ์ เพลงมหาชัย เพลงนางนาค เพลงกราวรำ เพลงได้

ประเภทเพลงเรื่องเพลงซ้ำ

เพลงเต่ากินผักบั้ง เพลงสี่เกลอ เพลงเต่าทอง เพลงสร้อยสน เพลงตะนาว เพลงจีนแสน เพลงกระปี่ลีลา เพลงพระรามเดินดง เพลงรำดาบ เพลงเขมรใหญ่ เป็นต้น

ประเภทเพลงเถา

ส่วนใหญ่จะเรียนทางครูเฉลิม บัวทั่ง เป็นหลัก นอกเหนือจากนี้ก็จะเรียนเพลงเถาทางต่างๆ ไปด้วยซึ่งเรียนไว้เพื่อให้สามารถนำไปใช้กับวงอื่นๆ ที่ไม่ใช่วงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงได้ ได้แก่ เพลงกล่อม นารี เพลงเหราเล่นน้ำ (ทางครูประสงค์ พิณพาทย์) เพลงหงส์ทอง (ทางครูเฉลิม บัวทั่ง) เพลงลาว ลำปางใหญ่ (ทางครูเฉลิม บัวทั่ง) เพลงมอญอ้อยอิง (ทางครูเฉลิม บัวทั่ง) เพลงเขมรพายเรือ (ทางครูเฉลิม บัวทั่ง) เพลงแขกไทร (ทางครูเฉลิม บัวทั่ง) เพลงทยอยญวน (ทางครูเฉลิม บัวทั่ง) เพลงทยอยเขมร (ทางครูเฉลิม บัวทั่ง) เพลงแขกมอญ (ทางครูเฉลิมบัวทั่ง) เป็นต้น

ประเภทเพลงดับ

เพลงดับต้นเพลงฉิ่ง เพลงดับจุล่ง เพลงดับพรหมมาศ เพลงดับวิมานพระสมุทร เป็นต้น

ประเภทเพลงลา

เพลงเต่ากินผักบุ้ง เพลงพระอาทิตย์ชิงดวง เพลงนกขมิ้น เป็นต้น

นอกเหนือจากที่กล่าวมาในข้างต้นแล้ววงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงจะมีการเรียนการสอนทางเพลงของครูเฉลิม บัวท่ง ทั้งหมด เพื่อสร้างความเป็นเอกลักษณ์ของวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง และเป็นการสืบทอดจากรุ่นของครูต่อไปด้วย วงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงจึงเป็นอีกหนึ่งวงที่มีจุดเด่นเพลงที่ใช้บรรเลง เพราะเป็นบ้านที่ใช้ทางเพลงของครูเฉลิม บัวท่ง เป็นหลักในการไปบรรเลงตามงานต่างๆ ทำให้เป็นที่รู้จักกันในหมู่นักดนตรีไทยว่าถ้าอยากจะได้เรียนดนตรีไทยทางของครูเฉลิม บัวท่ง นั้น ให้มาเรียนที่วงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง เพราะที่นี่ยังมีการเรียนที่ถูกต้องตามต้นฉบับและที่นี่ยังมีการสอนด้วยว่าเพลงแต่ละเพลงมีที่มาที่ไปอย่างไร เพื่อใช้สอนในรุ่นต่อไป และจะได้สามารถอธิบายได้ด้วย เพลงที่วงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงนั้นจะต้องเรียนนอกเหนือจากเพลงหลักๆ ข้างต้นแล้ว ก็จะมีเพลงของครูเฉลิม บัวท่ง จะต้องเรียนเพลงดังนี้

เพลงโหมโรงสรรเสริญพระจอมเกล้า 3 ชั้น

เพลงโหมโรงสรรเสริญพระจอมเกล้านี้ เกิดขึ้นเมื่อ ครูเฉลิม บัวท่ง ได้ไปสอนดนตรีไทยอยู่ ณ สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าฯ (นนทบุรี) เมื่อจะเปิดการแสดงครั้งแรกนั้น ไม่มีเพลงโหมโรงประจำคณะ ครูเฉลิม บัวท่ง จึงแต่งขึ้นใหม่ โดยยึดถือลูกช้องเพลงสรรเสริญพระบารมีเป็นหลักแล้วประดิษฐ์ลูกแทรกลงไปจนเต็ม ในขณะที่บรรเลงเพลงนี้ทั้งวง ถ้าตีฆ้องทำนองเพลงสรรเสริญพระบารมีตามไปด้วย จะเห็นได้ชัดเจนมาก กล่าวกันว่า ครูเฉลิม บัวท่ง คิดเพลงนี้ขณะนั่งรถประจำทางจากจังหวัดนนทบุรีไปยังบ้าน คุณเสริม ศาลิคุปต์ พอมาถึงห้องบันทึกเสียง ก็ต่อให้ลูกวงทันที แล้วบรรเลงด้วยวงปี่พาทย์ไม้นวม บันทึกเสียงเก็บไว้เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม พ.ศ. 2517 นั้นเอง ต่อมาจึงได้นำไปต่อให้กับวงดนตรีไทยของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าฯ (นนทบุรี) และยังคงใช้เป็นเพลงโหมโรงประจำวงมาจนทุกวันนี้

เพลงโหมโรงประสานเนรมิต 3 ชั้น

เพลงโหมโรงประสานเนรมิตเป็นเพลงที่ ครูเฉลิม บัวท่ง แต่งเมื่อ พ.ศ.2496 โดยแต่งจากเพลงตระโหมโรงเพลงหนึ่งในชุดโหมโรงเย็น แล้วใช้เพลงขยะแซยงเป็นเพลงต่อท้าย และตั้งชื่อว่า “เพลงประสานเนรมิต” เพื่อเป็นอนุสรณ์แก่พระยาประสานดุริยศัพท์ (แปลก ประสานศัพท์)

เพลงไหมโรงพืมานมาศ 3 ชั้น

เพลงไหมโรงพืมานมาศนี้ ครูเฉลิม บัวท้ง ได้แต่งขึ้น คู่กับเพลงจามจุรี 3 ชั้น โดยแต่งเสร็จในวันที่ 6 กันยายน 2518 พร้อมกันทั้งสองเพลง เพลงจามจุรี 3 ชั้นนั้น ได้มอบให้ ครูบุญชู ทองเชื้อ ไปต่อให้กับวงดนตรีไทยของคณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ส่วนเพลงไหมโรงพืมานมาศ ครู เก็บเอาไว้ที่ห้องบันทึกเสียงเสริมมิตรบรรเลง และได้บันทึกเสียงด้วยวงปี่พาทย์ไม้นวมไว้ในวันนั้นด้วย เพลงไหมโรงพืมานมาศ เป็นเพลงไหมโรงเสภาแบบสั้น สำหรับใช้บรรเลงในการแสดงที่มีเวลาจำกัด เพลงนี้มีเค้าเดิมมาจากเพลงใดเลย

เพลงนวลสุรางค์ (สินวล) เถา

เพลงนี้ในอัตรา 2 ชั้น เดิมเป็นเพลงประเภทหน้าทับสองไม้อยู่ในเรื่อง “สินวล” เป็นเพลงต้นของเพลงเรื่องสินวล และยังมีเพลงรวมอยู่ในเรื่องนี้อีก เช่น เพลงกีนนรวิ , เพลงเหมราษ เป็นต้น ต่อมากรมศิลปากรได้นำเพลงสินวล 2 ชั้น นี้มาขับร้องประกอบการแสดงในชุดที่ให้ชื่อว่า “ รำสินวล ” ตามบทร้องที่ว่า

สินวลชวนขึ้นเมื่อยามเช้า	รักเจ้าสาวสินวลหวลคิดถึง
แม้ไม่เห็นเจ้าเฝ้าคะเนิง	อยากให้งถึงวันที่รำสินวล

เพลงนี้นิยมรำกันมากในงานมงคล ต่อมาเมื่อวันที่ 19 เมษายน 2518 นายเฉลิม บัวท้ง ได้นำเพลงสินวล 2 ชั้น มาแต่งเป็น 3 ชั้น พร้อมทั้งได้ตัดลงเป็นชั้นเดียว เพื่อให้ได้ครบเป็นเพลงเถา ทั้งทางร้องและทางเครื่อง โดยมีจุดมุ่งหมายจะให้วงดนตรีไทยคณะเสริมมิตรบรรเลง บรรเลงบันทึกเสียงเพื่อออกอากาศทางสถานีวิทยุ ทั้งนี้ได้มอบให้ นายแพทย์พูนพิศ อมาตยกุล เป็นผู้แต่งเนื้อร้องขึ้นใหม่ โดยให้คงเนื้อร้อง 2 ชั้นของเดิมเอาไว้ คือ แต่ง 3 ชั้นและชั้นเดียวใหม่ ให้มีความหมายเหมาะสมกับของเดิม ในขณะที่นายเฉลิม บัวท้ง แต่งทำนองเพลงสินวล เถา นายแพทย์พูนพิศ อมาตยกุล ก็แต่งเนื้อร้องไปพร้อมๆ กัน และสามารถบันทึกเสียงเสร็จในวันนั้น โดยมี ครูบุญชู ทองเชื้อ เป็นผู้ช่วยคิดทางร้อง และร้องบันทึกเสียง ในวันที่ 19 เมษายน นั้นเอง

บทร้องเพลงนวลสุรางค์ (สินวล) เถา

3 ชั้น	โถมแฉล้มแก้มนวลยวนจิต	ยามพิศพักตราน่ารับขวัญ
	นวลละอองผ่องผุดดุจเพ็ญจันทร์	ผิวนั้นงามสนิทติดตามจริง
2 ชั้น	สินวลชวนขึ้นเมื่อยามเช้า	รักเจ้าสาวสินวลหวลคิดถึง
	แม้ไม่เห็นเจ้าเฝ้าคะเนิง	อยากให้งถึงวันที่รำสินวล

ชั้นเดียว เหวองค์อรรชรกราย รำรายผืนผืนหันหวน
งามพร้อมย่อมใจให้รัญจวน สีนวลงามสนิทจิตใจเอย
(นายแพทย์พูนพิศ อมาตยกุล ประพันธ์เพิ่มเติมจากของเก่า)

เพลงขอมใหญ่ เถา

เพลงขอมใหญ่ 2 ชั้น นับได้ว่าเป็นเพลงที่มีสำเนียงไพเราะเพลงหนึ่ง นิยมใช้เป็นเพลงร้องประกอบการแสดงโขน-ละครมาแต่โบราณ ลีลาของเพลงอ่อนช้อยน่าฟัง ครูเฉลิม บัวทอง ได้แต่ 3 ชั้น ขึ้น พร้อมทั้งตัดลงเป็นชั้นเดียวเพื่อให้ครบเป็นเถา เมื่อประมาณ พ.ศ. 2496 ทั้งทางร้องและทางเครื่องไว้สำหรับคณะเสริมมิตรบรรเลง บรรเลงบันทึกเสียงเพื่อนำออกอากาศทางสถานีวิทยุ เป็นเพลงที่มีลีลานุ่มนวล อ่อนหวาน มีสำเนียงไปทางเขมร ส่วนบทร้องนั้นได้นำมาจากบทละครเรื่องพระร่วง นับว่าเป็นเพลงที่ไพเราะอีกเพลงหนึ่ง

บทร้องเพลงขอมใหญ่ เถา

3 ชั้น	พวกขอมพร้อมพรั่งกำลังพล	เริงรณศาสตรากล้าแข็ง
	ควรเราจะคิดซ่อมกำแพง	ตบแต่งคูค่ายทั้งหลายไว้
2 ชั้น	เผื่อว่าพวกขอมยกมา	จะได้ยึดพารามันได้
	แล้วรีบส่งม้าเร็วไป	ยังกรุงสุโขทัยธานี
ชั้นเดียว	เมื่อสุโขทัยรู้ว่าขอม	มาล้อมละโว้บุรีศรี
	เห็นทีจะส่งโยธี	มาช่วยราชวงศ์ตระกูลเรา

(บทละครเรื่องพระร่วง พระราชนิพนธ์ ในรัชกาลที่ ๖)

ต่อมา ครูเฉลิม บัวทอง ได้ขอร้องให้ นายแพทย์พูนพิศ อมาตยกุล เขียนเนื้อให้ใหม่อีกบทหนึ่ง โดยให้มีความหมายแสดงความยิ่งใหญ่ของขอม และได้มอบให้คุณสุพรรณ บัวทอง ผู้เป็นบุตร ขับร้องในงานดนตรีไทยอุดมศึกษาที่สวนอัมพร เมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ. 2520 เฉพาะหน้าพระพักตร์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

3 ชั้น	อินทวรมันจอมกษัตริย์	ตรัสสั่งโกลนลำพงเรืองศรี
	จงไปคุมสุโขทัยธานี	หาที่สร้างปราสาทดาตศิลา
2 ชั้น	ไพร่พลคนไทยเร่งใช้งาน	เทพสถานทำไว้ให้ออ่า
	สมชื่อขอมจอมรัฐชาติยา	เสริมบุญญาบารมีข้านี้ไว้
ชั้นเดียว	อย่าประมาทคนไทยมิใช่ย่อย	ถึงแรงน้อยใจแกร่งแข็งข้อได้
	ขุนผาเมืองนางเสืองขุนบางไชรั	อย่าไว้ใจจระวังจะพลั้งเอย

(ดัดแปลงจากบทละคร เรื่องขุนผาเมือง ของสมภพ จันทรประภา)

เพลงเขมรพายเรือ เถา

เพลงนี้อัตรา 2 ชั้นเรียกว่า “ เขมรอมตึก ” เป็นเพลงเก่ามาแต่โบราณ ใช้ร้องโขนละครมานาน ครูเฉลิม บัวท่ง ได้นำมาแต่งเป็น 3 ชั้น พร้อมกับได้ตัดลงเป็นชั้นเดียวทั้งทางร้องและทางรับ โดยให้มีสำเนียงไปทางเขมร และได้นำออกบรรเลงเป็นครั้งแรกในการบรรเลงปีพาทย์ไม้แข็งคณะดุริยศัพท์ (วงครูเฉลิม บัวท่ง) ณ บริเวณสังคีตศาลา ในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เมื่อ พ.ศ. 2496 ปรากฏว่าเป็นที่พอใจของท่านผู้ฟังเป็นอันมากถึงขนาดต่อมาภายหลัง ครูเอื้อ สุนทรสนาน หัวหน้าวงดนตรีสากลคณะสุนทราภรณ์ ได้นำทำนองเพลงเขมรพายเรือ 3 ชั้น ไปบรรจุเป็นเนื้อเต็ม ขับร้องเป็นเพลงไทยสากล จนเป็นที่นิยมร้องเล่นกันมากในสมัยนั้น โดยให้ชื่อทางสากลว่า “ เพลงพายเรือพลอดรัก ” เพลงเขมรอมตึก 3 ชั้นและชั้นเดียวที่ครูเฉลิม บัวท่ง ได้แต่งขึ้นใหม่นี้ ครูมนตรี ตราโมท ผู้เชี่ยวชาญดนตรีไทยของกรมศิลปากรได้เปลี่ยนชื่อให้ใหม่ว่า “ เพลงเขมรพายเรือ ” เป็นเพลงสำเนียงเขมรที่ไพเราะน่าฟังเพลงหนึ่ง

บทร้องเพลงเขมรพายเรือ เถา

3 ชั้น	โอ้ว่าเจ้าประคุณทูนหัว	ข้าเจ้านึกกลัวท่านผู้ใหญ่
	เจ้าประคุณลูกขอชีวิตไว้	จะบอกความจริงใจทุกสิ่งอัน
2 ชั้น	พระร่วงนั้นไซ้รู้เหตุ	ว่าทัพมาสู่เขตเขตขันธ์
	เกรงกลัวบารมีนั้นมากครัน	จึงพลันเอาตัวรอดพ้น
ชั้นเดียว	รีบหนีเข้าป่าสู่	เจ้าประคุณกรุณาอย่าฉงน
	ละไว้ไซ้มิได้เตรียมพล	ประชาชนไม่รู้เรื่องอะไร

(บทละครพระร่วง)

เพลงลาวกระแซ เถา

เพลงลาวกระแซ 2 ชั้นของเดิมเป็นเพลงเก่าเพลงหนึ่ง อยู่ในชุด “ กราวกระแซ ” มีทำนองลีลาชวนให้ครึกครื้นอยู่ไม่น้อย ในบทเพลงตับพระลอ ตอนเสียงน้ำก็ได้บรรจุเพลงลาวกระแซไว้ด้วย ต่อมาเมื่อปี พ.ศ.2501 ครูเฉลิม บัวท่ง ได้นำเพลงลาวกระแซ 2 ชั้น มาประดิษฐ์ขึ้นเป็น 3 ชั้น พร้อมกับได้ตัดลงเป็นชั้นเดียวเพื่อให้ครบเป็นเถา ทั้งทางร้องและทางเครื่อง เพื่อให้วงดนตรีไทยคณะเสริมมิตรบรรเลง บรรเลงบันทึกเสียงนำออกเผยแพร่ทางสถานีวิทยุ เพลงลาวกระแซ เถา เป็นเพลงที่มีสำเนียงลาว มีความไพเราะอ่อนหวานน่าฟังเพลงหนึ่ง

บทร้องเพลงลาวกระแซ แก

3 ชั้น พระเสียงน้ำพลันประจักษ์กับดวงเนตร เป็นอาเพศขึ้นกับสายซลาไหล
ทรวงสะท้อนได้แต่ถอนหนุ่ย
ดงผาใหญ่ซ้อนทับไว้กับทรวง

(นายประยูร เอนกศรี)

2 ชั้น ผืนฤดีจรัสขึ้นจากท่า ผลัดภูษาเสด็จกลับพลับพลาหลวง
เมียนมิตยบุลคนทั้งปวง มิให้ล่วงรู้เรื่องเคืองวิญญูณ
ชั้นเดียว พระคิดปิดโศกวิโยคไว้ มิให้ใครวุ่นว้างคังขา
แกล้งสำรวจสรวลเล่นเจรจา ก็พี่เลี้ยงเสนาทั้งไพร่นาย

(บทละครเรื่องพระลอ พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระนราธิปประพันธ์พงศ์)

เพลงแขกเชิญเจ้า แก

เพลงนี้ในอัตรา 2 ชั้น เป็นเพลงเก่าที่มีสำเนียงแขก กรมศิลปากรได้นำมาบรรจุเนื้อร้องขึ้นใหม่แล้ว ประดิษฐ์ทำร่าเป็นระบำชุดเทพบันเทิง เป็นที่นิยมแสดงกันมากในงานมงคล เพราะเนื้อเพลงกล่าวถึง เทวดานางฟ้ามาร่ายรำอำนวยการด้วยความยินดี

ต่อมาเมื่อประมาณปี พ.ศ. 2496 ครูเฉลิม บัวทั้ง สมัยเมื่อเป็นผู้ควบคุมวงดนตรีไทยของ กรมตำรวจอยู่ ได้นำเพลงแขกเชิญเจ้า 2 ชั้น มาแต่งขยายเป็น 3 ชั้น พร้อมทั้งได้ตัดลงเป็นชั้นเดียว เพื่อให้ครบเป็นเถา ทั้งทำนองร้องและทางรับ โดยให้มีสำเนียงแขกตาม 2 ชั้นไปด้วย เพลงแขกเชิญเจ้า แก ครูเฉลิม บัวทั้ง ได้นำออกบรรเลงเป็นครั้งแรก โดยวงปี่พาทย์ไม้แข็ง “คณะศิษย์ดุริยศัพท์” (วงของครูเฉลิม บัวทั้ง) ณ สังคีตศาลา บริเวณพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เมื่อ พ.ศ.2496 และได้ นำมาให้วงดนตรีไทยคณะเสริมมิตรบรรเลง บรรเลงบันทึกเสียงเพื่อออกอากาศทางสถานีวิทยุเมื่อปี พ.ศ.2514 นับว่าเป็นเพลงสำเนียงแขกที่ไพเราะน่าฟังอีกเพลงหนึ่ง

บทร้องเพลงแขกเชิญเจ้า แก

3 ชั้น คิดพลางทางถวายเครื่องบวงสรวง บำบวงเทวราชเรื่องศรี
ขออารักษ์หลักเมืองเรื่องฤทธิ ได้ปราณีเชิญช่วยจงสมคิด
ให้ประไพสมสุขหรืนั่นมีบุตร เป็นบุรุษรูปโฉมประโลมจิต
ได้ครอบครองพระนครขจรฤทธิ ลือสะท้านทั่วทิศทั้งปวง
2 ชั้น แม้สมปรารถนาดังว่าชาน จะแต่งแก้บนบานบวงสรวง
เทียนทองชวาลาบุผาพวง พรรณนารู้ร่วงเนาวรัตน์
จะแผ่ทองเหนือเกล้าหุ้มเสาศาล เอาตาจดำทำม่านเพดาน

ชั้นเดียว	อีกทั้งธวัชราชวัตร	ชุมสายเศวตฉัตรชัชวาล
	ทั้งแพะแกะโคกระตังสิ่งระร่อย	จะปล่อยไว้ในเทวสถาน
	สมโภชน์เจ็ดทิวา ราตรีกาล	มีงานมหรสพครบครัน

(อิเหนา พระราชนิพนธ์ ร. 2)

เพลงแขกอะหัง เกา

เพลงแขกอะหัง อัตรารชั้นเดียว ประเภทหน้าทับปรบไก่ มีท่อนเดียว 4 จังหวะ เป็นเพลงที่แปลงมาจากเพลงชวาแต่โบราณ มักใช้ร้องในการแสดงละครและเพลงตับต่างๆ หลวงประดิษฐ์ไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง) ได้ปรับปรุงทำนองไว้ทางหนึ่ง

เมื่อ พ.ศ. 2474 ครูมนตรี ตราโมท ได้แต่งขยายขึ้นเป็น 2 ชั้น และ 3 ชั้นครบเป็นเพลงเกา 2 ทาง คือ ทางมโหรีและปี่พาทย์ไทย อีกทางหนึ่งสำหรับบรรเลงด้วยวงปี่พาทย์ชวา

ต่อมาครูเฉลิม บัวทอง ได้ปรับปรุงเพลงแขกอะหัง เกา ขึ้นใหม่ทั้งหมด โดยยึดหลักแขกอะหัง 2 ชั้น ของครูมนตรี ตราโมท มาแต่งเป็นสำเนียงชวา ในอัตราร 2 ชั้น แล้วได้ยืดขยายเป็นอัตราร 3 ชั้น และตัดทอนเป็นอัตรารชั้นเดียว ให้เป็นสำเนียงชวาตลอดทั้งเถา เมื่อบรรเลงรวมกันเป็นเพลงเกา จะฟังเสมือนเป็นอีกเพลงหนึ่ง ส่วนทางร้องยังคงใช้ทางร้องที่ครูมนตรี ตราโมทแต่ง เพลงแขกอะหังที่ครูเฉลิม บัวทองแต่งนี้ ท่านได้ให้ชื่อว่า “แขกอะหัง ทางชวา เกา” แต่เป็นคนละเพลงกับแขกอะหัง ทางชวา เกา ของครูมนตรี ตราโมท

บทร้องเพลงแขกอะหัง เกา

3 ชั้น	ถึงกุฎีที่นางพำนักอยู่	เห็นบานเกล็ดประตูปับมัน
	พระเทียวดูไปรอบขอบคัน	ที่นั่นสะอ้านสำราญรมย์
2 ชั้น	รุกขชาติดาษตาศาค้อม	เป็นเหล่าล้อมศาลาอาศรม
	ดอกดวงร่วงลงที่จंगกรม	กลืนกลบตลบลมพัดมา
ชั้นเดียว	ท่าทางชอบกลพันสิ่งหส์สัตว์	สงบเงียบสงัดทั้งภูผา
	ชมพลางทางเทียวเลี้ยวมา	ให้วิเวกวิญญูณย์เย็นใจ

(บทละครเรื่องอิเหนา พระนิพนธ์ในรัชกาลที่ 2)

เพลงมอญอ้อยอิง เกา

เพลงมอญอ้อยอิง ของเดิมในอัตราร 2 ชั้น เข้าใจว่าหม่อมต่วน วรวรรณ จะเป็นผู้แต่งสำหรับขับร้องในคณะปรีดาสัย ของพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระนราธิปประพันธ์พงศ์

ในสมัยที่ครูเฉลิม บัวท่ง รับราชการอยู่ในกองดุริยางค์กรมตำรวจ (สมัย พล.ต.อ.ไสว แสเนยากกร เป็นอธิบดี) ครูเฉลิม บัวท่งได้นำเพลงนี้มายึดเป็นอัตรา 3 ชั้นและชั้นเดียว จนครบเป็นเพลงเถา ทั้งได้ทำทางพิเศษสำหรับเครื่องดนตรีเดี่ยวสอดแทรกไว้ในทำนองเครื่องตลอดทั้งเถาอีกด้วย ส่วนทางร้องนั้น ครูเฉลิม บัวท่ง เป็นผู้บอกให้แก่ ครูบุญชู ทองเชื้อ เป็นคนแรก และทั้งสองได้ร่วมดัดแปลงแก้ไขจนสำเร็จเรียบร้อย เช่นที่ร้องกันในปัจจุบันนี้นับเป็นเพลงที่แพร่หลายที่สุดเพลงหนึ่ง คณะเสริมมิตรบรรเลงนำมาบันทึกเสียงเมื่อวันที่ 15 ตุลาคม พ.ศ. 2516

ต่อมา ครูเอื้อ สุนทรสนาน หัวหน้าวงดนตรีสุนทราภรณ์ ได้นำเพลงมอญอ้อยอิง 3 ชั้น ที่ครูเฉลิม บัวท่งแต่งนี้มาดัดแปลงเป็นเพลงไทยสากล ชื่อว่า “ฟ้าแดง” เป็นที่นิยมกันมาจนทุกวันนี้

บทร้องเพลงมอญอ้อยอิง เถา

3 ชั้น	อนิจจาจากไปไม่วายหมอง	น้ำตานองเหลือจะกลั้นไว้หวันไหว
	ไอ้กร่อนนอนเดียวเปลี่ยวทุกทัย	มาจากไปนานเช่นนี้พี่ไม่เคย
2 ชั้น	ไอ้พุ่มพวงดวงผกามณทาย้อย	กลืนเจ้าลอยล่องมานิจจาเอ๋ย
	ช่างหอมเหลือหอมเหมือนเนื้อทราชมะเขย	มณฑาเอ๋ยหวาดบังอรเจ้าหล่อนมา
ชั้นเดียว	ไอ้กระไรใจหายมิวายวัน	จะนอนหลับนอนเล่นฝันเห็นหน้า
	หน้าवलน้องเทียมทนแสงจันทร์รา	เมื่อเวลาเพ็ญส่องผุดผ่องเอย

(จากนิราศรักษาตัว พระนิพนธ์พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าเพ็ญพัฒนพงศ์ กรมหมื่นพิชัยมหินทรโรดม)

เพลงจระเข้หางยาว ทางสัควา เถา

เพลงนี้ ครูมนตรี ตราโมท (ผู้เชี่ยวชาญดนตรีไทยของกรมศิลปากร) เคยได้ยินผู้ใหญ่สูงอายุที่จังหวัดสมุทรสงครามร้องเพลงจระเข้หางยาว ทางสัควา ซึ่งครูมนตรี ตราโมท ยอมรับว่าเวลานั้นถ้าผู้กำกับวงไม่บอกให้รู้ว่าเป็นเพลงจระเข้หางยาวก็คงจะจน (รับไม่ถูก) เป็นแน่ แต่ถึงแม้จะรับถูกก็คงรับเป็นเพลงจระเข้หางยาวทางธรรมดา เป็นแต่หันสำเนียงเข้าหาทางสัควาหน่อยเท่านั้นเอง สำเนียงและทำนองร้องของท่านผู้นั้นได้ติดหูจิตใจของครูมนตรี ตราโมท ตลอดมา แต่เสียดายที่จำบทร้องของท่านผู้นั้นไม่ได้ ครั้นต่อมา พ.ศ. 2475 ครูมนตรี ตราโมท ได้แต่งทำนองดนตรีให้เป็นไปตามทางร้องแบบสัควาตามที่ท่านผู้ใหญ่ได้ร้องไว้ ซึ่งมีสำเนียงไปทางลานนาไทย พร้อมทั้งแต่งบทร้องขึ้นใหม่ ความหมายของเพลงเป็นการแสดงอารมณ์ที่มีความสุขและสมหวังที่สำเร็จในกิจการของตนเองด้วยความทะนงใจ

ต่อมาเมื่อวันที่ 22 กันยายน 2518 เป็นยุคที่คณะเสริมมิตรบรรเลงได้นำเพลงไทย 3 ชั้นที่ไม่เป็นเถาทำให้เกิดเป็นเถา ครูเฉลิม บัวท่ง จึงได้นำเพลงจะเข้หางยาว ทางสักรา ของครูมนตรี ตราโมท มาตัดลงเป็น 2 ชั้น และชั้นเดียวเพื่อให้ครบเป็นเถา ทั้งทางร้องและทางรับ โดยให้สำเนียงเป็นแบบสักราตาม 3 ชั้นของเดิม และเพิ่มทำนองท้ายของเพลงให้มีลีลาเหมือนจะเข้กำลังฟาดทางไปมาอีกด้วย ส่วนบทร้องนั้นคัดมาจากบทเสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน โดยมีเนื้อหากล่าวถึงจะเข้เถรกวาดออกอาละวาด ณ เมืองอ่างทอง ณ ตำบลหนึ่งทีปรากฏชื่อภายหลังว่า “บ้านจะเข้ร้อง”

บทร้อง เพลงจะเข้หางยาว ทางสักรา เถา

3 ชั้น	ไผ่ตรงลงเหนือเมืองอ่างทอง แล้วหายกลายรูปเป็นหลวงตา เศกไม้เท้าต่อหางที่กลางตัว	พอเยื้องคลองบางแมวเป็นแนวป่า ลงนั่งนิ่ภาวนาร้อยแปดที แล้วเอาบาตรสวมหัวเข้าเร็วรี
2 ชั้น	แผ่นโผนโชนผางกลางนที เขี้ยวขาวยาวออกนอกปากโง้ง โตใหญ่ตัวยาวสักแก้ววา	ก็กลายเป็นกุมภีร์มหิมา ฟาดโผงร้องเพียงเสียงฟ้าผ่า ขึ้นวิ่งร่า หลังน้ำด้วยลำพอง
ชั้นเดียว	ท่านผู้ฟังถ้วนหน้าอย่างสงสัย เพราะเถรกวาดแปลงกายร้ายคะนอง (เสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน)	เดิมจะได้ตั้งย่านเป็นบ้านช่อง จึงเรียบบ้านจะเข้ร้องแต่นั้นมา

เพลงจะเข้ขวางคลอง เถา

เมื่อคณะเสริมมิตรบรรเลงได้บันทึกเสียงเพลงจะเข้หางยาวทางสักราเถาเรียบร้อยแล้ว ครูเฉลิม บัวท่ง ได้นึกถึงเพลงที่มีชื่อว่าจะเข้ได้อีกเพลงหนึ่งคือ เพลงจะเข้ขวางคลอง สมควรที่จะนำมาแต่งเป็นเถาเพื่อให้เป็นชุดกับเพลงจะเข้หางยาว เพราะเพลงจะเข้ขวางคลองนี้เป็นเพลงที่ใช้บรรเลงอยู่ในเพลงเรื่องเดียวกัน คือ เรื่องชิงพระจันทร์ เข้าชุดกันมากับต้นเพลงจิ้งและถอยหลังเข้าคลอง ดังนั้นจึงได้นำจะเข้ขวางคลอง 2 ชั้น มาแต่งเป็น 3 ชั้นพร้อมทั้งได้ตัดลงเป็นชั้นเดียวเพื่อครบให้เป็นเถา ทั้งทางร้องและทางรับ โดยให้ท่อน 1 มีสำนวนอ่อนหวาน นุ่มนวล และสำนวนบางตอนได้ล้อเลียนสำนวนสักรา ส่วนท่อนที่ 2 ได้สอดแทรกกลล่อลูกชดเข้าไปด้วย นำมาบันทึกเสียงเมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2518 (หลังจากแต่งเพลงจะเข้หางยาวทางสักราเถา) โดยมีนายบุญชู ทองเชื้อ เป็นผู้ช่วยแต่งทำนองและเป็นผู้ขับร้องด้วย ส่วนบทร้องนั้น เมื่อ ครูเฉลิม บัวท่ง ต้องการให้เป็นเพลงชุดเดียวกันกับจะเข้หางยาว นายแพทย์พูนพิศอมมาตยกุล จึงได้แต่งบทขึ้นใหม่โดยให้มีเรื่องราวติดต่อกันไป บทร้องกล่าวถึงจะเข้เถรกวาดออกอาละวาดขวางคลอง จนชาวเรือน้อยใหญ่ไม่กล้ามาทางนั้น ความดีเด่นของบทเพลงนี้ คือ สามารถสอดแทรกชื่อเรื่องของเพลงลงในบทเพลงได้อย่างสนิทสนม

บทร้องเพลงจะเข้าขวงคลอง

3 ชั้น จะเข้าเถรวาดพิฆาตฆ่า
 ชาวเรือหวาดกลัวทั่วทุกคน
2 ชั้น จะเข้าใหญ่ขวงคลองร้องน้ำ
 หางฟาดน้ำเล่นกระเด็นกระดอน
ชั้นเดียว แต่ไหนมาเคยอยู่ครั้งปู่ย่า
 กินสัตว์กัดคนถึงบนเรือน

(นายแพทย์พูนพิศ อมาตยกุล ประพันธ์)

สองฟากทำอ่างทองสยงชน
จะล่องชลก็ขยาดไม่อาจจร
เข้าค้าคนฮือลือกระฉ่อน
เดือดร้อนไปทั่วทุกครัวเรือน
กุมภารักษานี้ไม่มีเหมือน
สะเทือนทั่วถึงอยุธยา

เพลงถอยหลังเข้าคลอง เกา

ดังที่อธิบายไว้ในเพลงจะเข้าขวงคลองแล้วว่า เพลงถอยหลังเข้าคลอง 2 ชั้น เป็นเพลงชุดเดียวกับเพลงจะเข้าขวงคลอง และเป็นเพลงที่เกิดในสมัยเดียวกันด้วย ครูเฉลิม บัวท่ง จึงได้นำเพลงถอยหลังเข้าคลอง 2 ชั้นมาแต่งเป็น 3 ชั้น พร้อมกับได้ตัดลงเป็นชั้นเดียว เพื่อให้ครบเป็นเกาทั้งทางร้องและทางเครื่อง เพื่อให้เป็นชุด 3 เพลงติดต่อกันคือ 1. จะเข้าหางยาว 2. จะเข้าขวงคลอง 3. ถอยหลังเข้าคลอง โดยแต่งเที่ยวแรกเป็นทางพื้นๆ เที่ยวหลังแต่งให้มีลูกล้อลูกขัด (หรือทางเปลี่ยนนั่นเอง) สำเร็จลงเมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2518 ส่วนบทร้องนั้น ในเมื่อผู้แต่งต้องการให้เป็นชุดเดียวกัน นายแพทย์พูนพิศ อมาตยกุล จึงได้แต่งบทร้องขึ้นใหม่ โดยให้มีเนื้อความต่อจากเพลงจะเข้าขวงคลอง ซึ่งกล่าวถึงจะเข้าเถรวาดออกอาละวาดในคลองและขวงคลอง จนเรือน้อยใหญ่ถอยหลังเข้าคลองหมด และผู้แต่งยังสามารถสอดใส่ชื่อเพลงได้อย่างสนิสนมอีก จึงทำให้เป็นบทร้องที่เหมาะสมกับเพลงขึ้นมาก

สิ่งที่ควรจะนำมากล่าวในที่นี้อีกอย่างหนึ่งคือ เพลงจะเข้าหางยาว ทางสักวา (2 ชั้นและชั้นเดียว) เพลงจะเข้าขวงคลอง เพลงถอยหลังเข้าคลอง ทั้งทำนองเครื่อง ทำนองร้องและบทร้องเกิดขึ้นในวันเดียวกัน กล่าวคือ ครูเฉลิม บัวท่ง ทำทางเครื่องและทางร้องเสร็จในวันเดียวกัน และนายแพทย์พูนพิศ อมาตยกุล ก็ได้แต่งบทร้องบันทึกเสียงภายในวันเดียวกัน ณ ห้องบันทึกเสียงเสริมมิตรบรรเลง จึงนับว่าเป็นนิมิตรอันดีอย่างหนึ่งของคณะเสริมมิตรบรรเลงที่มีผู้ทรงความสามารถมาอยู่พร้อมกัน และเพื่อเปิดศักราชใหม่ในวงการเพลงไทย ที่นักแต่งเพลงรุ่นใหม่ควรจะเอาแบบอย่างที่ว่า “ บทร้องเพลงไทยควรมีความหมายและความสัมพันธ์กับชื่อของเพลง ” เช่น เพลงนเรศวรชนช้าง บทเพลงก็เกิดพระเกียรติสมเด็จพระนเรศวรมหาราช ที่ทรงกระทำยุทธหัตถีจนมีชัยชนะต่อพระมหาอุปราชา หรือเพลงนารายณ์แปลงรูป บทเพลงกล่าวถึง องค์พระนารายณ์แปลงตัวลงมาปราบทุกข์ เป็นต้น

บทร้องเพลงถอยหลังเข้าคลอง เกา

3 ชั้น	จะเข้เถรกวาดฟาดหาง	เบรียงปรางฉาดฉานสะท้อนไหว
	ผู้คนกลัวลานทุกบ้านไป	เรือใหญ่เรือน้อยถอยเข้าคลอง
2 ชั้น	กุมภามเห็นคนขยาดยิ่งอาจหาญ	ว้ายทะยานน้ำกระเซ็นเป็นฟองฟอง
	แว้งหางกลางน้ำทำคะนอง	ลอยล่องมาหน้าดำหนักแพ
ชั้นเดียว	ปากอ้าทำทนายว้ายวน	ทำกลด่าดั่งนิงแน

(นายแพทย์พูนพิศ อมาตยกุล ประพันธ์)

เพลงกึ่งทอง (เพลงลา)

เพลงกึ่งทอง เป็นเพลงลา อัตราสองชั้น มี 2 ท่อน ครูเฉลิม บัวทั้ง ได้แต่งทำนองเพลงและทางร้อง เมื่อ พ.ศ.2526 ให้กับคณะเสริมมิตรบรรเลง ใช้บรรเลงครั้งแรก ซึ่งเป็นการประชันวงปีพาทย์ระหว่างคณะเสริมมิตรบรรเลง กับ คณะสามัคคีดนตรีไทย เดือนกุมภาพันธ์ ปี พ.ศ.2527 ในรายการดนตรีสำหรับประชาชน ณ สังคีตศาลา บริเวณพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ซึ่งในเพลงกึ่งทองนี้มีลักษณะเฉพาะ คือ มีการवादอกระหว่างการบรรเลงในท่อนที่ 2

(บทอธิบาย: คุณอนันต์ชัย เมธา)

บทขับร้อง เพลงกึ่งทอง

ท่อน 1	ได้เวลาอาลัยต้องไปจากจำใจ	พราจากเวทีนี้ไปก่อน
ท่อน 2	เหมือนวิหคผกผันชวนกันจร	กลับรังนอนเมื่ออาทิตย์อัสดง
	ดอกเอ๋ย	เจ้าดอกมณฑา
	เสียดายแก้วแววตา	ต้องจากลาเสียแล้วเอย
ท่อน 1	หมายใจไว้ว่าหากมาใหม่	สายใจคงจุนเจิมช่วยเสริมส่ง
ท่อน 2	ความเบิกบานราบรินเย็นอ้าง	ไม่นานคงได้พบประสบกัน
	ดอกเอ๋ย	เจ้าดอกมะไฟ
	ชาวคณะดนตรีไทย	ขอลาไกลแล้วเอย

(นายมานิตย์ ม่วงบุญ)

2.6 นักดนตรีที่บรรเลง

ในยุคปัจจุบันอาชีพนักดนตรีไทยเป็นอาชีพที่ไม่ค่อยยั่งยืนนักในสังคม เพราะความเชื่อในการบรรเลงดนตรีไทยเริ่มลดน้อยลง จากการประหยัดของเจ้าของงาน และเป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายกับสิ่งที่ถูกมองว่าไม่จำเป็น แต่กลับนำเงินไปเสียให้กับสิ่งที่คิดว่าสิ่งนั้นเป็นสิ่งที่สำคัญกว่า จึงทำให้

อาชีพหลักนักดนตรีไทยในยุคสมัยปัจจุบันเริ่มลดน้อยลงอย่างมาก โดยนักดนตรีไทยในปัจจุบัน จึงต้องมีอาชีพหลักเป็นอย่างอื่น และ ดนตรีไทยเป็นได้แค่อาชีพเสริม

2.6.1 อาชีพหลัก

อาชีพหลัก คือ อาชีพที่ทำอยู่เป็นกิจวัตรประจำวัน และมีเงินเข้าจากอาชีพนั้นเป็นหลัก คือมีเงินเข้ามาจากการกระทำสิ่งนั้นเป็นเงินจำนวนมาก นั้นหมายถึงอาชีพหลัก หากจะพูดถึงดนตรีไทยที่เป็นอาชีพหลัก ในยุคปัจจุบันอาจจะมีน้อยมาก เพราะการใช้จ่ายในชีวิตประจำวันมีการใช้จ่ายทุกวัน และมีการใช้จ่ายที่สูงขึ้น ถ้าเปรียบเทียบกับสมัยก่อน การใช้จ่ายค่าน้อยแต่มีมูลค่ามาก ต่างกับปัจจุบัน ค่าเงินมากแต่มีมูลค่าน้อย เพราะฉะนั้นหากจะเอาดนตรีไทยเป็นอาชีพหลักในยุคปัจจุบันคงเป็นไปได้ยาก ถ้าไม่มีเงินต้นทุนที่พ่อแม่เคยทำเอาไว้ให้ คงยากที่จะใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน แต่ก็ไม่มีเลยซะทีเดียว การที่เอาดนตรีไทยเป็นอาชีพหลักนั้น คนที่เป็นที่รู้จักในวงการดนตรีไทยกันเป็นอย่างดีและมีประสบการณ์ด้านดนตรีไทยเป็นอย่างดี จึงทำให้หลายๆ วงที่ต้องการไปร่วมในวง เพราะฉะนั้นบุคคลเหล่านี้จึงอยู่ได้และมีงานดนตรีไทยไปบรรเลงตลอดเกือบทุกวัน หรือแทบจะต้องจองกันล่วงหน้าเลยทีเดียว คงจะไม่ต่างอะไรกับการแสดงลิเก แต่ลิเกเป็นการแสดงที่มีผู้คนเห็นในเบื้องหน้า แต่นักดนตรีไทยผู้คนมักจะมองข้าม จึงทำให้รายได้ของนักดนตรีไทยสูงไม่เท่ากับอาชีพอื่นๆ

ในวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง มีนักดนตรีไทยที่ยึดเอาอาชีพนักดนตรีเป็นอาชีพหลักเช่นกัน แต่มีจำนวนไม่มากนัก พออยู่พอกิน และบางคนมีอาชีพของตัวเองอยู่แล้วแต่พอเกษียณก็มายึดเอาอาชีพนักดนตรีไทยเป็นอาชีพหลักเลย เพราะเป็นอาชีพที่ตัวเองรัก และตรงกับสายงานหลังจากการเกษียณอายุราชการ แต่การยึดเอาอาชีพนักดนตรีเป็นอาชีพหลักตั้งแต่แรก ก็จะมีติดขัดและขัดสนแต่ไม่ถึงกับไม่มีใช้ ถ้ารู้จักเก็บก็มีเงินเหลือกินเหลือใช้แบบสบายๆ แต่ถ้ามีครอบครัวคงจะต้องทำงานด้วยกันทั้งคู่ และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รายชื่อนักดนตรีไทยของวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงที่ยึดถือเป็นอาชีพหลักได้แก่

1. นายไพศาล ปันบุญ	2. นายสรยุทธ ปันบุญ
3. ครูอนันต์ชัย แมวรา	4. นายยุทธศักดิ์ วสินสมศิริ
5. นางศรีนวล ปันเย็น	6. นายธวัช สุขไช
7. นายสงกรานต์ กลิ่นกลิ่น	8. นายมนัส บัวทั้ง
9. นายบุญล สุขไช	10. จำสิบเอกไพศาล ปันบุญ
11. นายวินัย นาให้ผล	12. นายสุรินทร์ โกมนสิงห์
13. นายวัชรินทร์ นามเมือง	14. นายประชุม ไร่สมุทร

ภาพประกอบ 2 นางสาวศรินวล ปิ่นเย็น

ที่มา: อนุสิษฐ์ มูลประมุข.

เกิดวันที่ 6 กรกฎาคม 2485

ประวัติการศึกษา

- จบชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 4 จากโรงเรียนวัดสังวร

เครื่องมือเอก

ขับร้อง, จังหวะ

ประวัติด้านดนตรี

เดิมชื่อศรินวล สุขไย หลังจากแต่งงานเปลี่ยนนามสกุลเป็น ปิ่นเย็น เรียนเรียนดนตรีไทยตอนอายุประมาณ 12 ปี กับครูจ๋านง (สงัด) สุขไย (พี่ชาย) หลังจากนั้นพี่ชายได้พาไปฝากเรียนขับร้องกับครูหยด ศรีอยู่ที่บ้านบางใหญ่ เนื่องจากครูหยด ศรีอยู่ มีศักดิ์เป็นลุงเขย หลังจากนั้นก็ออกงานอยู่เป็นประจำโดยตำแหน่งคนขับร้อง และภายหลังได้เรียนการทำขวัญนาคด้วย โดยจะเป็นการทำขวัญนาคร่วมกับครูสอนอง อำแสง ทำให้มีรายได้พิเศษอีกทางหนึ่ง หลังจากนั้นได้เจอกับนายสมพิศ ปิ่นเย็น ซึ่งเป็นนักดนตรีอยู่ที่วงวัดส้มเกลี้ยง และได้มีการหามาขับร้องอยู่ที่วงวัดส้มเกลี้ยงอย่างเป็นประจำ และ

หลังจากนั้นทั้งคู่ก็ได้แต่งงานกัน และก่อตั้งวงดนตรีไทยขึ้นมาใหม่จากวัดส้มเกลี้ยง (บ้านโน) ย้ายออกมาสู่บ้านนอก เพื่อเป็นการขยายวงดนตรีไทยจากของเดิมที่ผู้ใหญ่มาก ปิ่นเย็นได้สืบไว้ตั้งแต่ในสมัยของตาข้า ขางสี อีกสาเหตุมาจากวงบ้านโนไม่ค่อยรับงานเหมือนสมัยผู้ใหญ่ผาด ปิ่นเย็นยังอยู่ จึงสร้างวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง (บ้านนอก) ขึ้นมา และเริ่มมีการรับงานในประมาณปี พ.ศ.2523 ก็ยังคงใช้นักดนตรีไทยในวัดส้มเกลี้ยง (บ้านโน) ทั้งหมด

ประวัติการทำงาน

นางศรีนวล ปิ่นเย็นเป็นนักดนตรีอาชีพ เริ่มรับงานแสดงดนตรีตั้งแต่สมัยอายุได้ 12 ปี และเริ่มรับงานมาตลอด เนื่องจากตัวเองเป็นลูกของนายเปล่ง สุขไย กับนางหึงม สุขทับ เป็นครอบครัวนักดนตรีไทยและมีวงดนตรีไทยเป็นของตนเองที่บางใหญ่ จึงเริ่มรับงานมาตั้งแต่ในสมัยเด็ก ยึดอาชีพนักดนตรีไทยมาตลอด และมีวิชาการร้องเพลงในการทำขวัญนาคอีกด้วย ทำให้มีรายได้เสริมจากเพิ่มขึ้นมากกว่าปกติ ภายหลังจากแต่งงานกับนายสมพิศ ปิ่นเย็น ได้ก่อตั้งวงดนตรีไทยขึ้นมาใหม่อีกหนึ่งวง ที่อยู่หน้าวัดส้มเกลี้ยง ก็ทำให้มีงานเล่นดนตรีไทยเข้ามาเยอะขึ้นทั้งที่รับเอง และกับวงส่งัด สุขไย เป็นเจ้าของวงด้วยทำให้อยู่ได้แบบสบายๆ สามารถส่งลูกทั้ง 3 คนเรียนจบปริญญาตรีด้วยการเล่นดนตรีไทยเป็นอาชีพได้

ผลงาน

เคยได้รับรางวัลชนะเลิศการประกวดแตงของกระทรวงวัฒนธรรม 19 เมษายน พ.ศ. 2540

ภาพประกอบ 3 นายอนันต์ชัย เมธา

ที่มา: อนุสิษฐ์ มูลประมุข.

เกิดวันที่ 17 ธันวาคม 2506

ประวัติการศึกษา

- จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ณ โรงเรียนชุมชนวัดส้มเกลี้ยง
- จบ ม.ศ.3 ณ โรงเรียนวัดนโชติศิริบุญญาคม ปัจจุบันคือ โรงเรียนเทพศิรินทร์ นนทบุรี
- จบชั้น ม.ศ.7 ณ โรงเรียนวัดน้อยใน ปัจจุบันคือ โรงเรียนที่ปังกวิทยาพัฒน์ (วัดน้อยใน)

ในพระราชอาชูปกรณ์ฯ

- จบประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.) จาก วิทยาลัยอาชีวศึกษานนบุรี สาขา

การเงินการธนาคาร

- ป.ตรี จากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาการจัดการทั่วไป

เครื่องมือเอก

ฆ้องวงใหญ่, ฆ้องวงเล็ก, ระนาดเอก, ระนาดทุ้ม, เครื่องหนัง

ประวัติการศึกษาด้านดนตรี

เมื่ออายุได้ 10 ขวบ ก็เริ่มเรียนดนตรีไทยขึ้นต้นกับครูสง่า บัณฑิต คือเริ่มเรียนเพลงไหมโรงเข้า, ไหมโรงเย็น, และเพลงพิธีการต่างๆไปเพื่อใช้ในการทำมาหากิน และอาศัยครูพักลักจำเอาตามงานต่างๆ อีกด้วย ทำให้ได้เพลงเยอะ นอกจากนี้ยังเรียนเพลงมอญพื้นฐานกับครูสง่า บัณฑิต เช่น ประจำวัด ประจำบ้าน พม่ากลาง พม่าเล็ก พม่าใหญ่ และได้ศึกษาเพลงมอญทางสายของครูเฉลิม บัวทั้งกับพี่แดง

หลังจากนั้นได้เรียนเพลงเถาเพิ่มขึ้นกับอาจารย์ วิจักข์ เย็นเปี่ยม ที่โรงเรียนวัดน้อยใน และมีเรียนเพลงเดี่ยวด้วย เช่น แขนมอญ, เป็นต้น ซึ่งเคยออกท่องวิทยุศึกษาในนามโรงเรียนวัดน้อยในด้วย นอกจากนี้ยังมีเรียนเพลงหน้าพาทย์ชั้นกลาง เช่น เพลงตระนิมิต, ตระสันนิบาต กับอาจารย์วิจักข์ เย็นเปี่ยม อีกด้วย หลังจากนั้นได้รู้จักกับอาจารย์แสวง โสวัตร ที่วัดส้มเกลี้ยงจากการชักชวนเข้ามาของคุณสมพักตร์ ปิ่นเย็น (น้องชายของ ผู้ใหญ่สมพงษ์ ปิ่นเย็น) ได้เรียนเพลงไหมโรงไอยเรศ, ไหมโรงจีนได้, เป็นต้น

หลังจากจบจากโรงเรียนวัดน้อยในได้เข้าศึกษาต่อที่อาชีวชนนบุรี ได้เรียนเพลงประเภทเพลงเถาเพิ่มขึ้นกับ ครูประสงค์ พิณพาทย์ และครูทัศนัย พิณพาทย์ ถึงจะเรียนสาขาการเงินการธนาคาร แต่ตัวเองรู้ว่าตัวเองชอบด้านดนตรีไทยมากกว่าจึงไปศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมกับครูประสงค์ พิณพาทย์ ที่บ้านของครูโป่ง อยู่ดี(แถววัดนวลนรดิษฐ์) และได้ไปพบเจอกับครูปราศรัย อยู่ดี ครูฤทธิ์ อยู่ดี และครูอนุชา พึ่งเจริญ ก็กินนอนอยู่ที่นี่ เรียนด้วยทำงานด้วย เป็นเวลาประมาณ 1ปี

จากนั้นได้เข้าไปทำงานที่ ห้องอัดเสียงเสริมมิตรบรรเลง (ในช่วงปลาย) เพราะเป็นช่วงที่คุณเสริม สารี คุปได้เสียชีวิตไปแล้ว และในช่วงนั้นได้เรียนเพลงเถาทั่วไปมากขึ้น เพราะการอัดเสียงของเสริมมิตร บรรเลงนั้นเป็นการอัดเสียงที่ไม่ซ้ำเพลงเดิม

หลังจากหมดยุคของห้องอัดเสียงเสริมมิตรบรรเลง ทำให้ครูอนันต์ชัย แม่รา ไปทำปี่พาทย์ อยู่กับครูประสงค์ พิณพาทย์ และครูอนุชา พึ่งเจริญ ที่บ้านของครูเล็ก ไม่ทราบนามสกุล วัดบางปลา จังหวัดสมุทรปราการ

จากนั้นก็กลับมาอยู่ที่วัดส้มเกลี้ยง และได้ก็มีการติดต่อให้มาบรรเลงตามงานต่างๆ ครู ประสงค์ พิณพาทย์ ก็ได้นำครูอนุชา พึ่งเจริญ เข้ามาฝากอยู่วัดส้มเกลี้ยงด้วย ทำให้ครูอนันต์ชัย แม่ รา มีความสนิทสนมกับครูอนุชา พึ่งเจริญ มาก เนื่องจากมีอายุที่ใกล้เคียงกัน

หลังจากนั้นก็กลับมาที่วัดส้มเกลี้ยงได้เรียนเพลงเดี่ยวเพิ่มขึ้นกับครูกี จันทร เช่นเดี่ยว แหยมอญ,เดี่ยวลาวแพน เดี่ยวเชิดนอก เป็นต้น ครูกี จันทร ก็พาไปรู้จักกับครูสุรินทร์ สงค์ทอง และได้ ฝากตัวเป็นลูกศิษย์ ได้เรียนเพลงเรื่อง เพลงเถา เป็นต้น

เมื่อประมาณปีพุทธศักราช 2536 ครูอนันต์ชัย แม่รา ต้องผันตัวเองมาเป็นครูผู้สอน เนื่องจากเริ่มหมดยุคที่ครูผู้ใหญ่มองต้องมาเป็นครูผู้สอนแล้วหลังจากนั้นก็สอนดนตรีไทยเรื่อยมา มีลูกศิษย์ ลูกหามากมาย

ในขณะนั้นครูเฉลิม ทองละมุล ได้มีการย้ายบ้านมาอยู่ แถวไทรน้อย ก็ทำให้ได้รู้จักกัน และได้ เรียนเพลงเดี่ยวฆ้องมอญและเทคนิคการบรรเลงฆ้องมอญ ที่เป็นทางของบ้านบางลำพู

ต่อมาในปีพุทธศักราช 2541 ครูอนันต์ชัย แม่รา และครู สุชีพ เพ็ชร คล้าย ได้เริ่มเรียนเพลง หน้าพาทย์ชั้นสูงกับครูพิริศย์ บัวทั้ง ทั้งหมด และได้เรียนเพลงหน้าพาทย์ที่มีการใช้อยู่ไม่มากนักกับ ครูสุรินทร์ สงค์ทอง เช่น เพลงตระพระอิศวร ตระพระพรหม, ตระพระแม่อุมา ตระพระศิวะประทานพร เป็นต้น

ประวัติการทำงาน

ปัจจุบันประกอบอาชีพนักดนตรีไทยเป็นหลัก และอยู่กับวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงวงดนตรี ไทยที่นี้จะยึดหลักตามแบบโบราณ ทำให้ผู้ฟังบางส่วนเข้าใจ และบางส่วนไม่เข้าใจ เพราะฉะนั้นจึงมี การปรับแนวทางการบรรเลงเล็กน้อยคือบรรเลงเพลงที่ผู้ฟังได้ยินอยู่บ่อยๆก็จะสามารถอยู่ได้ ค่าตอบแทนอยู่ที่ประมาณ 1,000-1,500บาท ต่อ 1 เวลา นอกเหนือจากนี้ยังรับงานเป็นได้เฝืองด้วย เช่นรับอังกะลุง, หน้าพาทย์, วงบัวลอย, หรือบวงสรวง เป็นต้น การรับงานต่างๆจะรับในราคาที่ไม่ค่อยสูง เพื่อยกย่องระดับวงการดนตรีไทยไม่ให้ด้อยค่า ก็จะได้รับ

- วงอังกะลุงราว 3 แผง 10,000 บาท ต่อ 1 เวลา
- วงอังกะลุงราว 4 แผง 12,000 บาท ต่อ 1 เวลา
- วงอังกะลุงราว 5 แผง 15,000 บาท ต่อ 1 เวลา
- วงบัวลอย 8,000-10,000 บาท ต่อ 1 งาน
- วงปีพาทย์มอญเครื่องคู่ 6,000 บาท ต่อ 1 เวลา
- วงปีพาทย์มอญ 3 โค้ง 7,000 บาท ต่อ 1 เวลา
- วงปีพาทย์มอญ 4 โค้ง 8,000 บาท ต่อ 1 เวลา
- วงปีพาทย์มอญ 5 โค้ง 10,000 บาท ต่อ 1 เวลา

นอกจากนี้ยังเป็นผู้ริเริ่มทำวงดนตรีไทยวงวัดส้มเกลี้ยงในการจัดทำส่งประกวด โดยอาศัยจากประสบการณ์ กับการคาดเดาแนวทางของกรรมการ แต่ก็ยึดหลักการทำวงดนตรีไทยตามของครูประสิทธิ์ ถาวร แต่แนวทางการดำเนินเพลงนั้นคิดเองทำเองกับครูอนุชา พึ่งเจริญ และให้ครูพีระศิษย์ บัวทั้ง, ครูเฉลิม ทองละมุล, ครูเสวก โสวัตร เป็นผู้ตรวจสอบก่อน เป็นต้น

ครูอนันต์ชัย แมวรา กล่าวว่า

“มีความภูมิใจอย่างมากที่ได้อยู่วงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง ผมเกิดที่นี่และโตที่นี่ ผมทำวงดนตรีไทยที่นี้ประสบผลสำเร็จมาเยอะ และผมมีความสุขทุกครั้งที่ได้เห็นผลงานของผมคือลูกศิษย์แต่ละคนมีการเจริญงอกงาม และผมจะพัฒนาดนตรีไทยของวงวัดส้มเกลี้ยงต่อไป”

ภาพประกอบ 4 จำสืบเอก ไพศาล ปันบุญ

ที่มา: อนุสิษฐ์ มูลประมุข.

เกิดวันที่ 18 กันยายน 2492

ประวัติการศึกษา

- จบชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 4 โรงเรียนชุมชนวัดส้มเกลี้ยง
- จบชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 7 โรงเรียนวัดชัยพฤกษ์มาลา
- กองดุริยางค์ทหารบก

เครื่องมือเอก

เครื่องหนังทุกชนิด, เครื่องเป่าสากลประเภททองเหลือง

ประวัติการศึกษาด้านดนตรี

เริ่มเรียนดนตรีไทยตอนอายุ 15 ปี กับครูสง่า บัณฑิตบุญ ที่วัดส้มเกลี้ยง เริ่มเรียนฆ้องวงใหญ่ ก่อน โดยเรียนเพลงโหมโรงเช้า, โหมโรงเย็น, เป็นต้น แต่ตัวเองรู้สึกชอบเครื่องหนังมากกว่าครูสง่า บัณฑิตบุญ จึงสอนเครื่องหนังให้ โดยเริ่มแรกเรียนตะโพนก่อน แต่ในขณะที่วัดส้มเกลี้ยงนั้นก็เรียนการเป่าแตรไปด้วย แตรที่ใช้เป่าประจำคือบาริโตน แต่ก็สามารถเป่าแตรอื่นๆได้อีกหลายชนิด เช่น ทรัมเบ็ต ยูโฟเนียม เป็นต้น หลังจากนั้นอายุได้ 20 ปีจึงใช้การเป่าแตรที่ได้เรียนจากครูสง่า บัณฑิตบุญ มานี้ สอบเข้ากองดุริยางค์ ทหารบก เครื่องมือเอกเฟรนช์ฮอร์น รับราชการอยู่ที่กองดุริยางค์ทหารบกก็ได้เรียนเครื่องเป่ากับครูเกิด สอนปทุม(หัวหน้าวง) ในขณะที่อยู่กองดุริยางค์นั้นก็ยังรับงานการบรรเลงดนตรีที่วัดส้มเกลี้ยงอยู่ด้วย และภายหลังได้ออกจากกองดุริยางค์ตอนอายุประมาณ 40กว่าๆ เนื่องจากถูกย้ายให้ไปอยู่ที่จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นเวลา 3 ปี จึงเห็นว่าไกลบ้าน จึงลาออกจากราชการ กลับมาอยู่ที่วัดส้มเกลี้ยง และรับงานการบรรเลงดนตรีอย่างเดียว

ประวัติการทำงาน

เริ่มรับงานตั้งแต่อายุ 15 ปี โดยเริ่มตีจังหวะก่อน และค่อยๆพัฒนาตนเองไปบรรเลงเครื่องหนัง และได้ยึดเอาเครื่องหนังเป็นประจำในภายหลัง เมื่อ 40กว่าปีที่แล้วที่เริ่มรับงานได้ค่าตัวอยู่ที่ 5 บาทต่อ 1 เวลา ปัจจุบันได้ค่าตัวอยู่ที่ 500-1,500 บาท ต่อ 1 เวลา ในอดีตเคยรับราชการแต่ในปัจจุบันก็รับงานแสดงดนตรีอย่างเดียวมา 30 กว่าปีแล้ว ก็อยู่ได้สบายๆ สามารถส่งลูกเรียนจบปริญญาตรีได้ด้วย และยังมีเหลือกินเหลือเก็บนิดหน่อย จากการเอาอาชีพนักดนตรีเป็นอาชีพหลักอาชีพเดียว ปัจจุบันรับงานอยู่หลายวง เช่น วงวัดส้มเกลี้ยง, วงบ้านพาทย์โกศล, วงลุงออก วัดแก้ว, วงครูสังัด สุขไย เป็นต้น

ภาพประกอบ 5 นายวินัย นาให้ผล

ที่มา: อนุสิษฐ์ มูลประมุข.

เกิดวันที่ 11 ตุลาคม พ.ศ.2499

ประวัติการศึกษา

- จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากโรงเรียนฉิมพลี

เครื่องมือเอก

ฆ้องวงใหญ่, ระนาด, ปัจจุบัน ขั้บร้อง

ประวัติการศึกษาด้านดนตรี

เรียนจบชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 4 ก็เริ่มเรียนดนตรีไทยกับครูสง่า บั้ญญ ในตอนนั้นอายุ ได้ประมาณ 12 ปีโดยเรียนเพลงโหมโรงเช้า โหมโรงเย็น เพลงเถา เพลงเรื่อง เป็นต้น เครื่องมือชิ้นแรกที่เริ่มเรียนคือฆ้องวงใหญ่ พอถึงอายุประมาณ 20 กว่าๆ ก็ได้เริ่มหัดร้องเพลง กับครูสง่า บั้ญญ และได้หัดเป่าแตรกับครูสง่า บั้ญญด้วย ครูสง่า บั้ญญเป็นผู้ที่มีความสามารถรอบด้าน ได้เครื่องดนตรีไทยทุกประเภท จะดีด สี ตี เป่า ครูสง่า บั้ญญได้หมด แม้กระทั่งขั้บร้องก็สามารถร้องได้และร้องได้เพราะด้วย การฝึกซ้อมในสมัยนั้นจะซ้อมกันตั้งแต่ 9.00-11.00น. แล้วพักเพียงรับประทานอาหารเช้าและเริ่มซ้อมครั้งต่อไปเวลา 14.00-16.00น. แล้วพักอีกครั้ง และรอบสุดท้ายจะซ้อมตอนประมาณ 19.00-21.00น. จะซ้อมกันเยอะมาก เพราะเด็กๆส่วนใหญ่มักจะกินนอนอยู่ที่บ้านวัดส้มเกลี้ยงเลยทำให้มีเวลา

ซ่อมไปอยู่ตลอด ในสมัยครูสง่า บัณฑิต เคยประกวดแตงกวาบ้านและได้รับรางวัลชนะเลิศของ
จังหวัดนนทบุรี เป็นการสร้างชื่อเสียงให้กับวัดวัดสัมเกลียงด้วย ผมเป็นคนเป่าแซ็กโซโฟน

ประวัติการทำงาน

ปัจจุบันมีอาชีพนักดนตรีไทยเป็นอาชีพหลัก เริ่มออกงานครั้งแรกได้เงินอยู่ที่ 8 บาท และ
ค่อยๆพัฒนาขึ้นมาในปัจจุบันก็ได้เวลาละ 400-500 บาท สามารถอยู่ได้และมีเงินเก็บด้วย แต่งานใน
ปัจจุบันอาจจะน้อยกว่าในอดีตแต่ก็ยังสามารถอยู่ได้เพราะถ้ารู้จักเก็บก็ไม่ต้องสนเรื่องการใช้จ่าย
ปัจจุบันผมยังมีเครื่องดนตรีไทยที่ซื้อมาจากน้ำพักน้ำแรงจากการเล่นดนตรีไทยได้และปัจจุบันผมก็รับ
เองบ้าง ให้วงอื่นๆได้เช่าเครื่องบ้าง ในครอบครัวให้การสนับสนุนด้านดนตรีไทยเป็นอย่างดี และยัง
ถ่ายทอดเพลงที่เรียนมาให้ลูกไว้ด้วย

ภาพประกอบ 6 นายสุรินทร์ โกมลสิงห์

ที่มา: อนุสิษฐ์ มูลประมุข.

เกิดวันที่ 9 ธันวาคม 2501

ประวัติการศึกษา

- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-4 เรียนที่โรงเรียนวัดทองศาลางาม
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-7 เรียนที่โรงเรียนวัดนาคปรก
- ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรียนที่โรงเรียนวัดนวลนรดิษฐ์

เครื่องมือเอก

รอบตัวทุกเครื่องมือดนตรีไทย

ประวัติการศึกษาด้านดนตรี

เริ่มเรียนดนตรีไทยตอนอายุ 7 ขวบ เรียนกับครูวาศี พุ่มทองสุก ครูสะอาด พุ่มทองสุก และครูสมาน ทองสุโชติ ที่บ้านครูหรั่ง พุ่มทองสุก แถวๆประตูน้ำ ซึ่งบ้านผมอยู่ติดกับบ้านของครู ปัจจุบันเป็นคนระนาดทุ้มประจำให้กับป้อม กลองปราบ ผมโตมาด้วยกัน ซึ่งถ้าพูดถึงเรื่องของประชันวงแล้ว ผมผ่านมาก่อนข้างเยอะ และตัวเองนั้นมีความรู้ความสามารถในด้านดนตรีไทยรอบด้าน สามารถบรรเลงได้ทุกเครื่องมือในวงปี่พาทย์ จึงมีผู้หาไปบรรเลงในหลายๆวง หนึ่งในนั้นมีวงวัดส้มเกลี้ยงด้วย ผมมีความสัมพันธ์กับวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงมานาน ตั้งแต่สมัยครูประสงค์ พิณพาทย์ เป็นผู้ชักชวนให้เข้ามาอยู่ที่วงวัดส้มเกลี้ยง ในสมัยยุคของครูประสงค์ พิณพาทย์ จากความสนิทกับครูโป่ง อยู่ดี ซึ่งเป็นลุงแท้ๆของผม

เมื่อประมาณปีพ.ศ. 2534 ตัวเองนั้นได้รับการชักชวนจากครูอนุชา พึ่งเจริญ ให้มาบรรเลงฆ้องวงเล็กและร่วมฝึกซ้อมในการไปบรรเลงตามงานต่างๆ ให้กับวงวัดส้มเกลี้ยง หลังจากนั้นก็รับงานให้มาบรรเลงอยู่ที่วงวัดส้มเกลี้ยงเป็นประจำ

ประวัติการทำงาน

มีอาชีพนักดนตรีไทยเป็นอาชีพหลัก เริ่มรับงานดนตรีไทยตั้งแต่อายุ 10 ขวบ ปัจจุบันอายุ 58 ปี ก็รับงานบรรเลงดนตรีไทยอยู่ตลอด เป็นอาชีพที่สามารถอยู่ได้ อาจจะมีไม่มาก แต่ไม่เคยขาดสน ได้รับค่าตอบแทนอยู่ที่เวลาละ 500 บาท ในหนึ่งเดือนก็จะมีรายได้อยู่ประมาณ 8,500-10,000บาท ซึ่งตัวเองมีบุตรทั้งหมด 2 คนก็ยังสามารถส่งลูกเรียนหนังสือได้ตามปกติ

ภาพประกอบ 7 นายวัชรินทร์ นามเมือง

ที่มา: อนุสิทธิ มุลประมุข.

เกิดวันที่ 26 เมษายน พ.ศ.2509

ประวัติการศึกษา

จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนวัดน้อยใน ปัจจุบันเป็นโรงเรียนที่ปังกรวิทยาพัฒน์ (วัดน้อยใน) ในพระราชานุเคราะห์ จากนั้นได้เข้าศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา เรียนได้จนจบปีที่ 2 แต่เนื่องด้วยตัวเองไม่อยากจะศึกษาต่อจึงออกมาทำงานเพื่อหารายได้เลี้ยงดูตัวเอง

เครื่องมือเอก

ระนาดทุ้ม แต่สามารถบรรเลงได้รอบดวง ทั้งในวงปี่พาทย์ไทยและมอญ และยังสามารถเป่าปี่, ขับร้อง, เป่าแซกโซโฟน, ทรัมเบต, ทรอมโบน, และ คลาริเน็ต ได้อีกด้วย

ประวัติการศึกษาด้านดนตรี

เริ่มเรียนดนตรีไทยตอนอายุ 9 ปีกับครูกาหลง ฟุ้งทองคำ ที่บ้านของครูกาหลงที่อำเภอบางใหญ่ เวลาไปเรียนก็จะให้บิดาขับเรือเครื่องไปส่ง หลังจากนั้นก็ได้เรียนเพิ่มเติมกับครูเล็ก เกตุตา หรือนกเล็ก ทหารเรือ และได้เรียนกับครู จรูญ นามเมือง อีกด้วยซึ่งมีศักดิ์เป็นอา

ประวัติการทำงาน

เริ่มมีการรับงานของวงวัดส้มเกลี้ยงทั้งวงบ้านใน และบ้านนอก เมื่อตอนสมัยอายุประมาณ 15-16 ปี คือสามารถบรรเลงได้ตามงานต่างๆ ได้แล้ว เนื่องจากตัวเองเกิดอยู่ด้านในละแวกวัดส้มเกลี้ยง จึงมีการจ้างไปบรรเลงในงานต่างๆ กับวงส้มเกลี้ยงด้วย

โดยนายวัชรินทร์ นามเมือง มีอาชีพหลักก็คืออาชีพนักดนตรีไทย และมีอาชีพรับจ้างทั่วไป เป็นอาชีพเสริม และการที่ยึดเอาอาชีพนักดนตรีไทยเป็นอาชีพหลักนั้น ทำให้นายวัชรินทร์ นามเมือง เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการบรรเลงดนตรีไทยเป็นอย่างดี

ปัจจุบันมีการรับงานอยู่ในหลายๆ วง เนื่องจากยึดเป็นอาชีพหลักจึงทำให้งานบรรเลงมีอย่าง ไม่ขาดสาย วงที่นายวัชรินทร์ นามเมืองไปบรรเลงนอกจากวงส้มเกลี้ยงที่บรรเลงประจำๆ แล้ว ยังมีวง ครูถวิล อำเภอบางใหญ่ วงดอกกล้วยณ์ โกมลาลินธุ์, วงครูออก วัดแก้ว, วงศรีสุพรรณ, วงพิภพ หลาน ครูศร, วงของสุชีพ เพ็ชรคล้าย, และยังมีอีกหลายๆ วง เป็นต้น

เนื่องจากนายวัชรินทร์ นามเมือง เป็นผู้ที่บรรเลงดนตรีไทยได้ทุกตำแหน่งในวงปี่พาทย์ จึงทำให้ได้ไฝในแต่ละวงสามารถหางานได้ตลอดเวลา เพราะสามารถบรรเลงได้หลายๆ ตำแหน่ง จึงทำให้ไม่ต้องกังวลในการหางาน และนายวัชรินทร์ นามเมือง เป็นผู้ที่ยึดบรรเลงระนาดทุ้มได้ไพเราะ จึงทำให้มีผู้หาไปบรรเลงอยู่ตลอดเวลา จากประสบการณ์ที่สะสมมาตั้งแต่สมัย 9 ปีจนปัจจุบันอายุ 51 ปี เป็นสิ่งที่บอกรับได้ว่า อาชีพนักดนตรีไทยที่นายวัชรินทร์ นามเมืองนั้น ได้ยึดเอาเป็นอาชีพหลักนั้นสามารถอยู่ได้ มีเงินเก็บนิตหน้อยและสามารถส่งลูกเรียนจนจบอย่างสบายๆ

ค่าตอบแทนในยุคปัจจุบันที่รับอยู่ มีตั้งแต่ 250 - 1,500 บาท ต่อ 1 เวลา ในหนึ่งสัปดาห์จะมีงานประมาณ 2-3 งาน นั้นหมายถึง 4-6 เวลาที่จะได้รับค่าตอบแทน เพราะเวลาที่มีการหางานก็จะหาเป็น 2 เวลาติดใน 1 งาน เฉลี่ยใน 1 เดือนก็จะมีรายรับประมาณ 8,000 - 12,000 บาท จากการบรรเลงดนตรีไทย

เคยเป็นครูสอนดนตรีไทยระดับมัธยมศึกษา อยู่ที่โรงเรียน ปานะพันธุ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ฯ (ลาดพร้าว)

ภาพประกอบ 8 นายประชุม ไร้สมุทร

ที่มา: อนุสิษฐ์ มูลประมุข.

เกิดวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2509

ประวัติการศึกษา

จบชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 7 จากโรงเรียนวัดใหม่ผดุงเขต

เครื่องมือเอก

เครื่องหนัง, หลังจากนั้นจึงผันตัวเองไปเป่าปี่

ประวัติทางด้านดนตรี

หลังจากจบประถมศึกษาชั้นปีที่ 7 โรงเรียนวัดใหม่ผดุงเขต ได้เริ่มจับมือเรียนดนตรีไทยกับครูเฉลิม บัวท่ง และเรียนกับครูเฉลิม บัวท่งที่บ้าน แถวสวนใหญ่ เริ่มเรียนเพลงไหมโรงเช้า, ไหมโรงเย็น, และกินนอนอยู่ที่นั่นเลย ทำให้ไปงานต่างๆได้สะดวก หลังจากนั้นเริ่มเรียนเครื่องหนังกับครูเฉลิม บัวท่งเพิ่มเติม แต่ด้วยความที่เป็นเด็กในสมัยนั้น และที่วงของครูเฉลิม บัวท่งขาดคนเป่าปี่ ครูจึงจับให้หัดเป่าปี่ และเรียนเพิ่มเติมกับครูจำลอง แดงวิสุทธ์, ครูกาหลง ฟุ้งทองคำ เป็นต้น

ผมมาสู่วงวัดส้มเกลี้ยงตั้งแต่สมัยของครูสง่า ปันบุญ จากการติดตามพ่อมางานในสมัยก่อน เนื่องจากคุณพ่อพิศ ไร้สมุทร มีการรับงานอยู่กับวงวัดส้มเกลี้ยงมานานแล้ว หลังจากนั้นก็ได้รู้จักกับครูอนันต์ชัย แมวรา และได้รับการบรรเลงอยู่ด้วยกันตลอด

ประวัติการทำงาน

เริ่มรับงานดนตรีไทยตั้งแต่สมัยอายุ 11 ขวบ สมัยก่อนงานเยอะกว่านี้มาก มีงานเกือบจะทุกวัน แต่ในยุคปัจจุบันงานน้อยลง แต่ก็ยังคงสามารถอยู่ได้ มีเงินใช้สอยอยู่เรื่อยๆ รวมกับตัวเองเป็นคนเป่าปี่จึงมีผู้ต้องการให้ไปบรรเลงอยู่หลายวง และค่าตัวจะอยู่ที่ 700-1,500 บาทต่อ 1 เวลา ในหนึ่งสัปดาห์ก็จะมียานอยู่ประมาณ 3-4งาน จะมีรายได้อยู่ประมาณ 8,000- 15,000 บาท ก็จะมีรับงานอยู่ด้วยกันหลายวง เช่นวงวัดส้มเกลี้ยง แก้วฟ้า จรัสศรีศิลป์ เป็นต้น

ภาพประกอบ 9 ผู้ใหญ่ธวัชณ์ สุขไย

ที่มา: อนุสิษฐ์ มูลประมุข.

เกิดวันที่ 22 มีนาคม 2503

ประวัติการศึกษา

- จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดสังวร
- จบชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 5 โรงเรียนบางใหญ่ (ปัจจุบันคือโรงเรียนเตรียมอุดมพัฒนาการ บางใหญ่)

เครื่องมือเอก

ระนาดเอก, ช้องวงใหญ่

ประวัติทางด้านดนตรี

เริ่มเรียนดนตรีไทยตั้งแต่จำความได้เลย โดยเรียนกับพ่อ(ครูสงัด สุขไย) เป็นคนแรก และเป็นครูคนเดียวที่เรียน ครูสงัด สุขไย เป็นบุคคลอีกหนึ่งคนที่มีความสามารถรอบด้านในเรื่องของดนตรีไทย เรียนตั้งแต่เพลงโหมโรงเช้า โหมโรงเย็น เพลงเรื่อง เพลงเถา เพลงเดี่ยว ขับร้อง และแตรด้วย ทุกเครื่องมือที่มีอยู่ในวงปี่พาทย์สามารถบรรเลงได้ทั้งหมด ครูสงัด สุขไย สอนให้ต้องเล่นได้ทุกเครื่องมือ

ประวัติการทำงาน

เริ่มออกงานตั้งแต่จำความได้เลย เนื่องจากพ่อ(ครูสงัด สุขไย) ได้พาออกงานตั้งแต่เด็กๆ และเริ่มทำงานด้านดนตรีไทยมาตลอด ภายหลังจากที่ครูสงัด สุขไย เสียชีวิต ผมก็เป็นผู้ดูแลวงปี่พาทย์ทั้งหมด รับงาน และจัดการทุกอย่างเองหมด และใช้ลูกศิษย์ชุดเดิมจากชุดของครูสงัด สุขไย และเหมือนกับที่พ่อเคยทำทั้งหมด ปัจจุบันก็รับงานอยู่ตลอด สัปดาห์ละประมาณ 2-3งาน ก็อยู่ได้และนอกจากนี้ยังเข้ามาสู่วงวัดส้มเกลี้ยงด้วย เนื่องจากป่าศรีนวล ปิ่นเย็น มีศักดิ์เป็นอาแท้ ทำให้มีการจ้างมาเล่นงานอยู่ตลอดเวลา และลูกวงที่เคยเรียนดนตรีกับพ่อ ก็ได้มาเล่นด้วย เป็นการสร้างงานให้กับวงที่บ้านด้วย เดิมทีพ่อสร้างเครื่องมอญไว้ให้อยู่ 3 โคง แต่ปัจจุบันก็มีการเพิ่มเข้ามามากขึ้นเป็น 10 โคง นอกจากนี้วงที่บ้านยังมีการให้เข้าเครื่องดนตรีอีก ซึ่งเป็นการสร้างรายได้ได้อีกทางหนึ่ง นอกจากนี้ก็ยังมีการดัดนักดนตรีจากวัดส้มเกลี้ยงไปร่วมงานอีกด้วย

ภาพประกอบ 10 นายมนัส บัวทั้ง

ที่มา: อนุสิษฐ์ มูลประมุข.

เกิดวันที่ 23 ตุลาคม พ.ศ.2500

ประวัติการศึกษา

- จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดปรางหลวง
- จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดพิบูลเงิน

เครื่องมือเอก

เครื่องหนัง, ซ้องวงใหญ่, ทรัมเป็ต

ประวัติทางด้านดนตรี

เริ่มเรียนดนตรีตั้งแต่อายุประมาณ 10 ขวบ เรียนครั้งแรกกับครูสงัด สุขไย และเป็นครูคนเดียวที่สอนมา โดยเรียนเครื่องดนตรีชิ้นแรกก็คือ ระนาดทุ้ม ต่อใหม่โรงเช้า, ใหม่โรงเย็น เป็นต้น แต่พอครูสงัดให้ลองไปเรียนตะโพน คราวนี้ก็เลิกเรียนระนาดทุ้มเลย หันไปเรียนตะโพนและเครื่องหนังประเภทอื่นอย่างเดียว และได้หัดเป่าแตรด้วย เพราะต้องใช้ในการประกอบอาชีพครูสงัด สุขไยจึงสอนให้ ปัจจุบันรับงานอยู่ประมาณที่นามสกุล “บัวทั้ง” เหมือนครูเฉลิม บัวทั้งนั้น ปู่บอกว่าเป็นญาติกัน พ่อของปู่เป็นปี่น้องของพ่อของครูเฉลิม บัวทั้ง

ประวัติการทำงาน

เริ่มออกงานดนตรีตั้งแต่อายุชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เพราะเริ่มจากตีจังหวะตามงานก่อน แล้วค่อยๆพัฒนาไปเล่นซ้องวงใหญ่ และในปัจจุบันหันมาเล่นเครื่องหนังมากกว่า จากความชอบส่วนตัวด้วย และรู้สึกว่าการเล่นเครื่องดนตรีประเภทนี้ถนัดที่สุด รับงานแสดงดนตรีตั้งแต่อายุประมาณ 10 ปี จนถึงอายุ 35 ปีเริ่มมีอาชีพหลักคือลูกจ้างประจำอยู่ที่โรงแรมแอมบัสเดอร์ แต่ช่วงเวลาที่ทำงานที่โรงแรมนั้นเป็นช่วงเวลาตั้งแต่ 22.00-8.00น. จึงทำให้ไม่มีผลกระทบต่อการเล่นดนตรี จากที่ดนตรีเป็นอาชีพหลัก กลับไปเป็นอาชีพเสริม แต่ก็รับงานได้ตามปกติ เนื่องจากเวลาที่ไม่ตรงกัน ในปัจจุบันจะมีค่าตอบแทนอยู่ที่ 400-500 บาทต่อ 1 เวลาทำให้ไม่ขัดสนในการใช้จ่าย ได้เงินมาในแต่ละงานจะมีส่วนหนึ่งที่เก็บ และอีกส่วนที่ใช้ ทำให้พอมีเหลือเก็บอยู่เป็นประจำ และการใช้จ่ายในชีวิตประจำวันก็จะเอาเงินเดือนจากของโรงแรมไปใช้จ่าย นอกจากนี้ยังรับงานอยู่ด้วยกัน 2-3 วงและหนึ่งในนั้นก็วงวัดส้มเกลี้ยง เข้ามาได้จากการที่ตัวเองเป็นลูกศิษย์ของครูสงัด สุขไย ซึ่งเป็นพี่ชายแท้ๆของป้าศรีนวล สุขไย (ปัจจุบันใช้นามสกุล “ปิ่นเย็น”) ทำให้ไปมาอยู่กับวงวัดส้มเกลี้ยงอยู่ตลอด เวลา ในหนึ่งเดือนก็จะมียาได้จากการเล่นดนตรีอยู่ที่ประมาณ 8,000-10,000 บาท

ภาพประกอบ 11 นายพนมกร บัณฑิต

ที่มา: อนุสิษฐ์ มูลประมุข.

เกิดวันที่ 9 มิถุนายน 2519

ประวัติการศึกษา

- จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนฉิมพลี
- จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนวิทยาลัยนาฏศิลป์ สาขากองทัพ

เครื่องมือเอก

เครื่องหนัง, ฆ้องวงใหญ่, ระนาดเอก, เป็นต้น

ประวัติด้านดนตรี

เริ่มเรียนดนตรีไทยตั้งแต่อายุ 10 ขวบ โดยเริ่มเรียนดนตรีไทยกับครูสง่า บัณฑิตเป็นคนแรก หลังจากนั้นก็มาเรียนกับครูอนันต์ชัย แมวรา เรียนเพลงโหมโรงเย็น, โหมโรงเช้า, และเพลงมอญต่างๆ เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ หลังจากนั้นได้เข้าศึกษาต่อที่โรงเรียนวิทยาลัยนาฏศิลป์ ได้เรียนกับครูดนตรีไทยอีกหลายท่านที่สอนอยู่ที่วิทยาลัยนาฏศิลป์ได้แก่ครูวีระชาติ สังขมาน ครูอุณ ฤทธิชา ครูสุรพงษ์ บุญหลวง และที่วิทยาลัยนาฏศิลป์นี้เองทำให้ได้เจอกับเพื่อนชื่อนายขวัญชัย วันเสื่อ นายนันทกิจ ทวนประเสริฐ นายบุญชัย อุทัยธรรม ซึ่งทั้ง 3 คนนี้เป็นเพื่อนที่เรียนมาจากบ้านของขุนอิน โตสง่า ก็ได้

ชักชวนกันไปอยู่ที่บ้านขุนอินดรงค์ ไตสง่า ไปกินนอนอยู่ที่นั่นเป็นเวลานานแต่ก็ยังคงแวะเวียนเข้ามาที่วงวัดส้มเกลี้ยงด้วย

ประวัติการทำงาน

ปัจจุบันประกอบอาชีพนักดนตรีไทยเป็นอาชีพหลัก โดยปัจจุบันเล่นดนตรีประจำอยู่ที่โรงเปียร์เยอรมันตะวันตก พระราม 3 ซีววงฟองน้ำ กับอาจารย์บรูส แกลสตัน และนอกจากนี้ยังมียานเล่นดนตรีไทยร่วมสมัยกับวงเพชรจรัสแสงด้วย และในปัจจุบันก็ยังคงมีการรับงานทั้งวงวัดส้มเกลี้ยงและของวงขุนอินดรงค์ ไตสง่า ด้วย ทำให้มีรายได้จากการเล่นดนตรีไทยทั้ง 2 ทาง

ภาพประกอบ 12 นายนวเดช หนูจ้อย

ที่มา: อนุสิษฐ์ มูลประมุข.

เกิดวันที่ 30 พฤษภาคม 2521

ประวัติการศึกษา

- จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนวัดเวตวันธรรมवास(เชิงหวาย)
- จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนวิทยาลัยนาฏศิลป์ สาขารุงเทพ
- จบ ก.ศ.น. จากคลอง 6

เครื่องมือเอก

เครื่องหนัง,percussion ดนตรีสากล,เป็นต้น

ประวัติด้านดนตรี

เริ่มเรียนดนตรีไทยกับปู่สุวรรณ หนูจ้อย ตั้งแต่อายุประมาณ 6 ขวบ โดยคุณปู่สุวรรณ หนูจ้อยมีวงดนตรีไทยอยู่ที่บางซื่อน ได้เรียนเพลงโหมโรงเช้า, โหมโรงเย็น, เพลงอาหนู, เพลงพระราชมณเฑียร, และเพลงสร้อยสน เป็นต้น หลังจากนั้นได้ศึกษาต่อที่โรงเรียนวิทยาลัยนาฏศิลป์ก็ได้เรียนดนตรีไทยกับครูอีกมากมายเช่น ครูวีระชาติ สังขมาน, ครูอุ่ง ฤทธิชา, ครูสุรพงษ์ บุญหลวง เป็นต้น หลังจากนั้นได้เลือกเรียนปีในกับครูธีระศักดิ์ น้อยนิลย์และครูจักรยาทร ไหลสกุล ในระดับชั้นม.2 หลังจากนั้นได้รู้จักกับนายพนมกร บันบุญ ก็ได้เข้ามาอยู่ที่ดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง ได้เรียนเครื่องหนังกับครูอนันต์ชัยเมธา โดยมากินนอนอยู่ที่นี้ตั้งแต่.1จนจบชั้นม.3 หลังจากนั้นก็ได้รู้จักกับนายขวัญชัย วันเสือ, นายเนนทกิจ ทวนประเสริฐ, นายบุญชัย อุทัยธรรม ก็มีการชักชวนกันไปอยู่ที่บ้านของขุนอินณรงค์ โตสง่า และได้เรียนเครื่องหนังกับขุนอินโดยให้จับคู่กับนายสิงห์ชัย ไกรสิงห์สม เคยประชันงานแรกกับวงสมนึกศรประพันธ์ ที่วัดบางปลาหมอ โดยงานนั้นตีเปิงมางคอก

ประวัติด้านการทำงาน

เริ่มรับงานบรรเลงดนตรีไทยตั้งแต่สมัยอายุได้ประมาณ 6 ขวบหลังจากนั้นก็รับงานเรื่อยๆมาจนได้มาอยู่บ้านของขุนอินณรงค์ โตสง่า ก็ให้มาเล่นดนตรีไทยผสมกับดนตรีสากลซึ้งวง บอยไทย หลังจากนั้นตงงาน ขุนอินจึงได้นำไปฝากให้เล่นดนตรีกับนายเทวัญ ทรัพย์แสนยากร และได้ร่วมวงกับวงเทวัญในเวลแจ๊ส และในปัจจุบันเป็นนักดนตรีอาชีพอยู่ที่โรงเปียร์เยอรมันตะวันแดง พระราม 3 โดยเล่นอยู่กับวงฟองน้ำกับอาจารย์บรูส แกลสตัน สามารถเล่นได้ทั้งเครื่องดนตรีไทยและเครื่องดนตรีสากล

ภาพประกอบ 13 นายสงกรานต์ กลิ่นกลิ่น

ที่มา: อนุสิษฐ์ มูลประมุข.

เกิดวันที่ 13 เมษายน 2520

ประวัติการศึกษา

เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนชุมชนวัดส้มเกลี้ยง หลังจากนั้นได้เข้าศึกษาต่อที่โรงเรียนมัธยมวัดดุสิตาราม จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และได้ย้ายไปศึกษาต่อที่โรงเรียนเทคโนโลยีภาคตะวันออก จังหวัดชลบุรี จบประกาศนียบัตรวิชาชีพ

เครื่องมือเอก

เครื่องหนังทั้งหมด และกลองฝรั่ง กลองบรองโก เป็นต้น

ประวัติการศึกษาด้านดนตรี

เริ่มจับมือเรียนดนตรีไทยกับครูสง่า บัณฑิต แต่เรียนดนตรีครั้งแรกกับครูบุญเลิศ และ ครู อัญชลี ที่โรงเรียนชุมชนวัดส้มเกลี้ยง หลังจากจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แล้วก็ห่างหายจากการบรรเลงดนตรีไทยไป 3 ปี หลังจากนั้นได้เข้าศึกษาต่อระดับ ปวช. ที่โรงเรียนเทคโนโลยีภาคตะวันออก จังหวัดชลบุรี และได้ไปอาศัยอยู่กับลุงจำลอง แดงวิสุทธ์ (บัง) ซึ่งมีฐานะเป็นลุงแท้ๆ ก็ได้เริ่มเรียนดนตรีไทยอีกครั้งกับลุงจำลอง แดงวิสุทธ์ โดยลุงจำลอง แดงวิสุทธ์ ได้สอนหน้าทับกลองต่างๆ ให้เยอะแยะมากมาย หลังจากนั้นนายสงกรานต์ กลิ่นกลิ่น ได้สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ จบ

จบแล้ว ได้ย้ายกลับเข้ามาอยู่ที่กรุงเทพ มารับงานที่วงดนตรีไทยวงวัดส้มเกลี้ยง และได้รู้จักกับนายพนมกร บัณฑิต ได้มีการชักชวนกันไปทำงานบรรเลงดนตรีไทยอยู่กับวงของ ณรงค์ฤทธิ์ โตสง่า(ขุนอิน) โดยเป็นคนเครื่องหนังอยู่ที่นั่นประมาณ 10 ปี หลังจากนั้นได้กลับมาอยู่ที่วงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงโดยรับงานบรรเลงดนตรีไทยตลอดและได้กินนอนอยู่ที่นั่นทำหน้าที่เป็นเสมือนผู้ดูแลเครื่องดนตรีไทยของที่นี่ด้วย

ประวัติการทำงาน

นายสงกรานต์ กลิ่นกลิ่น มีอาชีพดนตรีไทยเป็นหลัก ปัจจุบันรับงานอยู่วงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงเป็นหลัก และวงอื่นๆบ้าง เช่น วงขุนอิน วงวัช สุขไย เป็นต้น สามารถมีรายได้อยู่ได้จากการรับงานต่างๆ ในการรับงานจะได้ราคาเวลาละ 400 บาท ใน 1 เดือนจะมีการรับงานอยู่ประมาณ 10-20 เวลา ก็จะมีรายได้ประมาณ 5,000 – 10,000 ต่อเดือน นอกเหนือจากนี้แล้วยังมีอาชีพเสริมในการรับจ้างขับรดด้วย ทำให้เพียงพอต่อการใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน และพอมีเหลือเก็บนิดหน่อยด้วย

ภาพประกอบ 14 นายอนุกุล สุขไย

ที่มา: อนุสิษฐ์ มูลประมุข.

เกิดวันที่ 21 พฤษภาคม 2532

ประวัติการศึกษา

- จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนวัดอุบลวนาราม
- จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จากโรงเรียนวัดอุบลวนาราม

เครื่องมือเอก

เครื่องหนัง, ระนาดเอก, ระนาดทุ้ม, ซ้องวงใหญ่, ซ้องวงเล็ก,

ประวัติการศึกษาด้านดนตรี

เริ่มเรียนดนตรีครั้งแรกตอนอายุประมาณ 7 ขวบ โดยเริ่มเรียนกับครูพนม สุขไชย(พ่อ) ที่บ้าน ต่อเพลงโหมโรงเย็น, โหมโรงเช้า, เพลงเรื่องพระรามเดินดง, เพลงเรื่องสรี้อยสน, เพลงไม้ค้ำงา, เพลงหงส์ทองเถา, เพลงกล่อมมนารีเถา, เป็นต้น โดยเริ่มเรียนซ้องวงใหญ่ก่อน หลังจากจบโหมโรง พ่อก็จับมาให้ตีระนาดเอก แต่เวลาออกงานด้วยความที่เป็นเด็กมีความชอบส่วนตัวในเครื่องดนตรีประเภทเครื่องหนัง จึงหันไปตีปี่มโหรีมางคอก ด้วยความสนุกด้วย จากนั้นก็เริ่มเรียนแต่เครื่องหนังอย่างเดียว โดยเรียนกลองแขกกับปู่เลิศ ที่บางใหญ่ มาอยู่ที่วัดส้มเกลี้ยงจากการที่วัดส้มเกลี้ยงเคยไปช่วยงานพ่อพนม สุขไชยตอนเสียชีวิต ก็เลยเข้ามาช่วยงานคินบ้าง ให้กับวัดส้มเกลี้ยง แต่พอเข้ามาอยู่ที่วัดส้มเกลี้ยงแล้วรู้สึกอึดอัด อยู่แล้วมีความสุขจึงเริ่มมาอยู่ที่วัดส้มเกลี้ยงเลย เริ่มเข้ามาสู่วงวัดส้มเกลี้ยงตอนประมาณปี พ.ศ.2554 และงานของวงวัดส้มเกลี้ยงนี้ก็มีอยู่ตลอด ทำให้มีรายได้ไม่ขาด

ประวัติการทำงาน

ปัจจุบันมีอาชีพนักดนตรีเป็นอาชีพหลัก เดิมทีมีวงดนตรีไทยประจำอยู่ที่วัดบางค้อ(ครูชด) ซึ่งครูชดก็เป็นลูกศิษย์ของตาข้า ขางสี แต่ในปัจจุบันก็มีการรับงานอยู่หลายวง จึงทำให้สามารถอยู่ได้อย่างสบายและตัวเองนั้นก็มีอาชีพเสริมคือขายต้นไม้ด้วยแต่นั้นก็จะไปแค่ครั้งคราว ในปัจจุบันก็มีค่าตัวอยู่ที่ 300-500 บาท ต่อ 1 เวลา

2.6.2 นักดนตรีอาชีพเสริม

อาชีพเสริม คือ อาชีพที่เพิ่มจากอาชีพประจำที่มีอยู่แล้ว เพื่อจะเพิ่มช่องทางการทำเงิน หรือเพิ่มรายได้ ให้มากยิ่งขึ้น หรือให้เพียงพอต่อการดำรงชีวิต จึงต้องหาช่องทางการทำเงินเพิ่ม อาชีพเสริมจึงเป็นอาชีพที่ใครหลายๆ คนในยุคปัจจุบันต้องการทำ เพื่อเพิ่มรายได้จากอาชีพหลักที่ทำเป็นประจำอยู่แล้ว

นักดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงก็มีการยึดเอาอาชีพนักดนตรีเป็นอาชีพเสริมอยู่ไม่น้อยเนื่องจากในยุคสมัยปัจจุบันอาชีพนักดนตรีไทยไม่มั่นคงเหมือนกับในสมัยก่อน และการเอาอาชีพนักดนตรีเป็นหลัก

นั้นหลายคนมองว่าเป็นอาชีพที่ไม่มั่นคง จึงมีอาชีพหลักโดยการเป็นครู-อาจารย์ตามสถาบันต่างๆ เป็นตำรวจ เป็นทหารอยู่กับกองดุริยางค์ หรือทำงานประเภทอื่นไปเลยและมีอาชีพเสริมคือ การเล่นดนตรีไทยในงานต่างๆ นักดนตรีไทยวงวัดส้มเกลี้ยงที่มีการเอาอาชีพนักดนตรีไทยเป็นอาชีพเสริม มีรายชื่อ ดังนี้

1. นายพุดผิพร ปิ่นเย็น	2. นายสมพร ปิ่นเย็น
3. นายฐากร วัฒนากุล	4. นายสิทธิ ปันบุญ
5. นายสมประสงค์ แดงวิสุทธิ	6. นายอนุสิทธิ์ มูลประมุข
7. นางสาวธมนวรรณ อยู่ดี	8. นายธนพล สินธุ์ไชย
9. นายกวีศักดิ์ แจ้งโสภา	10. นายสุรเกียรติ์ สุอังคะวาทีน
11. นายกิตติธัช ยิ้มถื่น	12. นายบุญญพัฒน์ อยู่ดี
13. นางสาวคัมเกล้า ศิริวาจา	14. นายครองไทย อยู่ดี
15. เด็กหญิงสุพิมนต์ แมวรา	

ภาพประกอบ 15 นายพุดผิพร ปิ่นเย็น

ที่มา: อนุสิทธิ์ มูลประมุข.

เกิดวันที่ 28 ธันวาคม 2510

ประวัติการศึกษา

- จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนวัดสังวร
- จบชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 จากโรงเรียนเขมาภิรตาราม
- จบ ป.ตรี จากมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา คณะครุศาสตร์ เอกดนตรีไทย

เครื่องมือเอก

ระนาดเอก, ระนาดทุ้ม, ครอบด้าน

ประวัติด้านดนตรี

เริ่มเรียนดนตรีไทยตั้งแต่อายุ 5 ขวบ เนื่องจากบ้านเป็นวงดนตรีไทย เพราะเป็นบุตรของนายสมพิศ ปิ่นเย็น กับนางศรีนวล ปิ่นเย็น เรียนครั้งแรกกับลุงจ๋านง(สงัด) สุขไย โดยเรียนเพลงไหมโรงเช้า, ไหมโรงเย็น, เพลงเรือ เพลงเถา, เป็นต้นหลักจากนั้นก็เรียนดนตรีไทยที่มหาวิทยาลัยบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กับ ครูสงัด ภูเขาทอง, ครูเดช คงอิม, อนันต์ สบฤทธิ์

ประวัติการทำงาน

ปัจจุบันทำงานอยู่ที่ไฟฟ้านครหลวง ทำมา 25 ปีแล้ว และได้นำเอาดนตรีไทยที่เรียนมานั้นเป็นอาชีพเสริม เพื่อหารายได้พิเศษ และเป็นการช่วยเหลือวงดนตรีไทยของวัดส้มเกลี้ยงด้วย โดยจะรับงานอยู่ด้วยกัน 3-4 วง แต่หลักๆเลยจะอยู่วงวัดส้มเกลี้ยง และจะไปวงของลุงสงัด สุขไย บ้าง วงของเพื่อนบ้าง ปัจจุบันสามารถอยู่ได้มีเงินเหลือกินเหลือเก็บนิดหน่อยจากการเล่นดนตรีไทย

ภาพประกอบ 16 นายสมพร ปิ่นเย็น

ที่มา: อนุสิษฐ์ มูลประมุข.

เกิดวันที่ 11 กันยายน 2519

ประวัติการศึกษา

- จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนชุมชนวัดส้มเกลี้ยง
- จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนวัดน้อยใน
- จบ ปวช. สาขาการตลาด จากวิทยาลัยเทคโนโลยีพณิชยการราชดำเนิน
- จบป.ตรี สาขาการจัดการบริหารธุรกิจ จากมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

เครื่องมือเอก

ฆ้องวงเล็ก, ฆ้องวงใหญ่, ระนาดเอก, ระนาดทุ้ม, เครื่องหนัง, เป็นต้น

ประวัติด้านดนตรี

เริ่มเรียนดนตรีไทยตอนประมาณ 8 ขวบ โดยเริ่มเรียนดนตรีกับครูสง่า บ้านบุญเนื่องจากมีศักดิ์เป็นปู่ของตัวเอง โดยเริ่มเรียนตั้งแต่โหมโรงเย็น, โหมโรงเช้า, เพลงพิธีกรรม, เพลงเรื่องต่างๆ, เพลงมอญบ้าง เป็นต้น แต่เนื่องจากตัวเอื่อนั้นเป็นบุตรของผู้ใหญ่สมพงษ์ ปิ่นเย็น เวลาที่บ้านมีงานตัวเองก็จะได้ไปงานเล่นดนตรีประจำ ทำให้เพลงมอญที่บรรเลงตามงานนั้น ไม่ค่อยได้เรียนแต่อาศัยครูพักลักจำ จำสามารถบรรเลงได้และใช้ในการประกอบอาชีพ ภายหลังจากครูสง่าเสียชีวิตลงก็ได้เรียนดนตรีเพิ่มเติมกับครูอนันต์ชัย แมวรา โดยเริ่มเรียนฆ้องวงใหญ่ เป็นเครื่องมือแรก ภายหลังก็มีเรียนระนาดเอกด้วย และสุดท้ายต้องไปตีฆ้องวงเล็ก เนื่องจากในสมัยนั้นขาดคนที่ตีฆ้องวงเล็กและนายสมพร ปิ่นเย็น ตีฆ้องวงเล็กคล่องที่สุดจึงถูกเลือกและตีฆ้องวงเล็กตลอดมา หลังจากนั้นตัวเองได้ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1 – 3 ก็ได้เรียนดนตรีเพิ่มเติมกับครูวิจักข์ เย็นเปี่ยมที่โรงเรียนวัดน้อยใน หลังจากจบชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 ก็ได้ศึกษาต่อที่วิทยาลัยเทคโนโลยีพณิชยการราชดำเนินในระดับปวช. ก็ได้เรียนดนตรีกับครูสายันต์ และในการศึกษาในระดับชั้นปวช. นี้ก็ได้พบกับนายฐากร วัฒนากุล ซึ่งเป็นเพื่อนรุ่นเดียวกัน ก็จึงชักชวนเข้ามาอยู่อาศัยกินนอนที่วงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง ซึ่งในขณะนั้นผู้ใหญ่สมพงษ์ ปิ่นเย็นก็ยังรับงานอยู่ตามปกติทำให้นายฐากร วัฒนากุลนั้นรับงานของวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงอยู่เป็นประจำ

ภายหลังจากที่ผู้ใหญ่สมพงษ์ ปิ่นเย็น ได้บวชเป็นพระสงฆ์ ณวัดส้มเกลี้ยงทำให้นายสมพร ปิ่นเย็นซึ่งเป็นบุตร ก็ขึ้นมาบริหารจัดการต่อได้มีการพัฒนาซ่อมแซมเครื่องดนตรีและซื้อเครื่องดนตรีไทยบางชิ้นเพิ่มเข้ามาสู่วงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง(บ้านใน)ด้วย เพราะเครื่องดนตรีไทยตกทอดมาสู่นายสมพร ปิ่นเย็น เป็นเครื่องดนตรีตั้งแต่สมัยของตาข้า ขวงสี ซึ่งเดิมที่มีแค่เครื่องไทย 1 ชุด และวงปี่พาทย์

มอญเครื่องคู่ 1 ชุด และเนื่องจากเครื่องดนตรีบางชิ้นเป็นเครื่องดนตรีไทยที่เก่าแก่มากมาตั้งแต่สมัยของตาข้า ซางสี ก็จะมีชำรุดเสียหายบ้าง

ปัจจุบันนายสมพร ปิ่นเย็น ได้รับงานตามปกติซึ่งจะมีงานต่างๆ เข้ามาเกือบทุก เสาร์-อาทิตย์ ไม่ว่าจะเป็นงานบวช, งานแห่ناق, งานขึ้นบ้านใหม่, งานศพ เป็นต้น ทำให้สร้างรายได้เข้ามาสู่นักดนตรีไทยในวงวัดส้มเกลี้ยงอย่างเป็นประจำ

ประวัติด้านการทำงาน

ปัจจุบันประกอบอาชีพเป็น อยู่ที่โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า โดยจะทำงานตั้งแต่วันจันทร์ – วันศุกร์ และจะได้หยุดทุกเสาร์และอาทิตย์ ซึ่งนั่นก็หมายความว่าในวันเสาร์และอาทิตย์วงวัดส้มเกลี้ยง (บ้านใน) จะรับงานบวชได้สบายๆ แต่ในวันจันทร์ – วันศุกร์ ถ้าไม่ใช่งานของพวกเขาทั้งนั้นก็จะไม่รับเลย เพราะตัวเองไม่ค่อยได้มีเวลารับงานตลอด

ภาพประกอบ 17 นายสุากร วัฒนากุล

ที่มา: อนุสิทธิ์ มูลประมุข.

เกิดวันที่ 29 ธันวาคม 2517

ประวัติการศึกษา

จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนวัดปรางสาททอง หลังจากนั้นได้เข้ามาเรียนที่โรงเรียนกรรมวิจิตรศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 แล้วย้ายมาอยู่ที่กรุงเทพฯ มาศึกษาต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่โรงเรียนวัดน้อยในปัจจุบันคือ โรงเรียนที่ปรางวิทยาพัฒนา (วัดน้อยใน) ในพระราชาชูปัทมภักฯ หลังจากจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้ศึกษาต่อในระดับปวช.และปวส. ที่พาณิชยการราชดำเนิน สาขา การตลาด หลังจากนั้นได้เข้าศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา สาขา การจัดการ ศิลปศาสตรบัณฑิต

เครื่องมือเอก

ฆ้องวงใหญ่, ระนาดเอก, ฆ้องวงเล็ก, ระนาดทุ้ม, และเครื่องหนังทั้งหมด นอกจากนี้ยังสามารถเป่าทรมเปิด ทรอมโบน ทูบา ยูโฟเนียมด้วย

ประวัติด้านดนตรี

เริ่มเรียนดนตรีไทยประมาณ 8-9 ขวบ กับครูเฉลิม วัฒนากุล(เป็นตา) ที่จังหวัดสุพรรณบุรีซึ่งที่บ้านของตาเป็นวงปี่พาทย์ และมีวงรับงาน ก็เริ่มออกบรรเลงตามงานต่างๆกับตาและยังรับงานกับวงเพื่อนๆที่อยู่จังหวัดสุพรรณบุรีด้วย พออายุได้ประมาณ 15 ปีได้ย้ายเข้ามาศึกษาต่อที่โรงเรียนวัดน้อยในปัจจุบันคือ โรงเรียนที่ปรางวิทยาพัฒนา (วัดน้อยใน) ในพระราชาชูปัทมภักฯ ในระดับชั้น ม.3ได้เรียนดนตรีไทยกับอาจารย์วิจักข์ เย็นเปี่ยม และได้รู้จักกับนายสมพร ปิ่นเย็น ซึ่งเป็นเพื่อนรุ่นเดียวกัน ซึ่งทั้งคู่เป็นนักดนตรีไทยประจำโรงเรียนวัดน้อยในและมีความสนิทกันมาก จึงได้มีการชักชวนกันเข้ามาอยู่ที่วงวัดส้มเกลี้ยง โดยมาบรรเลงตามงานต่างๆ กับวงผู้ใหญ่ปิ่นเย็นก่อน และได้เรียนเพิ่มเติมกับครูอนันต์ชัยเมธรา, ครูเฉลิม(เปี้ยก) ทองละมุล, ครูอนุชา พึ่งเจริญ ครูสุชีพ เพชรคล้าย, ครูสุรินทร์ สงค์ทอง และครูพีรศิษฐ์ บัวทั้ง ที่วัดส้มเกลี้ยงด้วย เรียนดนตรีไทยที่วงวัดส้มเกลี้ยงเยอะมากทั้งเพลงในพิธีการ เพลงไทย เพลงมอญ เพลงตับ เพลงเถา เพลงหน้าพาทย์ เพลงเดี่ยว เป็นต้น ในสมัยที่เรียนอยู่พาณิชยการราชดำเนินนั้น ครูสืบศักดิ์ ชูวงศ์ ได้พาไปเรียนเครื่องหนังกับครูบุญช่วย แสงอนันต์ ด้วย จึงทำให้มีความสามารถในการบรรเลงเครื่องหนังด้วย

ประวัติการทำงาน

หลังจากเรียนจบอายุประมาณ 25 ปี ก็มาทำงานเป็นครูสอนชมรมดนตรีไทยที่พาณิชยการราชดำเนินอยู่ 6 ปี หลังจากนั้นเป็นเป็นครูสอนดนตรีไทยที่โรงเรียนช่างตาครูสศึกษา สอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 และ ม.1—3 จนถึงปัจจุบัน และมีอาชีพหลักคือเป็นครูสอนดนตรี เวลาว่างก็หาอาชีพเสริมโดยการรับงานบรรเลงดนตรีกับวงวัดส้มเกลี้ยงและอื่นๆอีกมากมาย เช่น บ้านพาทย์

โกศล, วงตาดี พรานนก เป็นต้น ใน 1 เดือนก็จะมีรายรับจากการบรรเลงดนตรีไทยเพิ่มมาอีกประมาณ 4,000-5,000 บาท ทำให้ไม่มีปัญหาเรื่องค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน

ภาพประกอบ 18 นายสิทธิ ปั่นบุญ

ที่มา: อนุสิษฐ์ มูลประมุข.

เกิดวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2525

ประวัติการศึกษา

- จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนฉิมพลี
- จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนวัดน้อยใน
- จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนวิทยาลัยนาฏศิลป์ สาขารุงเทพ
- จบชั้น ปวส. จากโรงเรียนวิทยาลัยนาฏศิลป์ สาขารุงเทพ
- จบปริญญาตรีจากสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ สาขาศิลปศึกษา เอกดนตรีไทย

เครื่องมือเอก

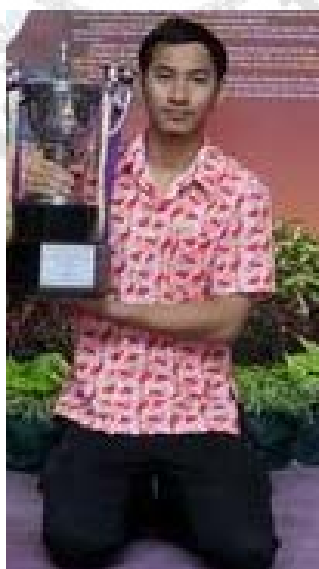
ระนาดทุ้ม, ระนาดเอก, เครื่องหนัง

ประวัติด้านดนตรี

เริ่มเรียนดนตรีไทยตั้งแต่อายุประมาณ 10 ขวบกับครูบุศกุล หลวงสุนทรที่โรงเรียนจิมพลี หลังจากนั้นก็เริ่มเรียนดนตรีไทยอย่างจริงจังกับครูอนันต์ชัย แมระ ที่วัดส้มเกลี้ยง และได้เข้าไปศึกษาต่อที่โรงเรียนวัดน้อยใน ก็ได้เริ่มดนตรีไทยกับครูวิจักข์ เย็นเปี่ยม และได้เข้าศึกษาต่อโรงเรียนวิทยาลัยนาฏศิลป์ ก็ได้เรียนเพิ่มเติมกับครูดนตรีไทยอีกหลายท่านได้แก่ ครูวีระชาติ สังขมาน, ครูกิตติ อาถผล, ครูทองยศ แก้วดี, ครูมนตรี เปรมปรีดา, ครูไกรฤทธิ กันเรือง, สหวัฒน์ ปลื้มปรีชา, ครูธีระพล น้อยนิตย์, ครูสมาน น้อยนิตย์, ครูธีระศักดิ์ น้อยนิตย์, ครูจิรัตน์ อาจนรงค์ เป็นต้น ปัจจุบันก็มีการรับงานการแสดงดนตรีไทยอยู่เป็นประจำ นอกจากนี้ยังเป็นบุคคลที่รวบรวมผลงานของวงดนตรีไทยวงวัดส้มเกลี้ยงอีกด้วยโดยแรกเริ่มนั้นไม่ได้มีจุดประสงค์เพื่อรวบรวมผลงานแต่รวบรวมเพื่อไว้เป็นผลงานของตัวเอง แต่ภายหลังเริ่มเยอะขึ้นๆ ก็มีครูหลายๆท่านนำผลงานที่ตัวเองได้ทำไว้บ้าง ผลงานครูเฉลิม บัวทั้งบ้าง ผลงานครูประสงค์ พิณพาทย์บ้าง มาฝากไว้จนทำให้ต้องเป็นผู้ที่รวบรวมของวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงไปด้วย

ประวัติด้านการทำงาน

ปัจจุบันเป็นครูประจำอยู่ที่โรงเรียนราชินี นอกเหนือจากเวลาที่ทำงานแล้วก็ยังมีการรับงานต่างๆกับวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงเช่น งานบวช งานศพ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีงานตีกลองวงบัวลอยอยู่เป็นประจำ ซึ่งได้เอาอาชีพนักดนตรีไทยเป็นอาชีพเสริม และอาชีพเสริมนี้ยังพอมีเงินส่งให้พ่อและแม่ใช้ได้อีกด้วย

ภาพประกอบ 19 นายอนุสิทธิ์ มูลประมุข

ที่มา: อนุสิทธิ์ มูลประมุข.

เกิดวันที่ 17 กรกฎาคม 2531

ประวัติการศึกษา

- จบชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 6 จากโรงเรียนชุมชนวัดส้มเกลี้ยง
- จบชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 จากโรงเรียนเทพศิรินทร์ นนทบุรี
- จบปริญญาตรี จากมหาวิทยาลัยมหิดล คณะดุริยางคศิลป์ แขนงดนตรีไทยและดนตรี

ตะวันออก

- จบประกาศนียบัตรวิชาชีพครู จากมหาวิทยาลัยราชภัฏ

เครื่องมือเอก

ฆ้องวงใหญ่, ฆ้องวงเล็ก, ระนาดเอก, ระนาดทุ้ม, เครื่องหนัง

ประวัติด้านดนตรี

เริ่มเรียนดนตรีไทยตอนอายุ 10 ปี โดยเริ่มจับมือเรียนดนตรีไทยกับครูกาหลง ฟุ้งทองคำ ที่วงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง(บ้านนอก) และได้เริ่มเรียนดนตรีไทยกับครูอนันต์ชัย เมธา โดยเริ่มเรียนตั้งแต่เพลงโหมโรงเย็น, โหมโรงเช้า, เพลงพิธีกรรมต่างๆ, เพลงเรื่อง, เพลงเถา, เพลงเดี่ยว เป็นต้น นอกจากนี้ยังเรียนฆ้องมอญใหญ่เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพด้วย ในขณะที่เรียนดนตรีไทยที่วงวัดส้มเกลี้ยงนั้นก็มีครูดนตรีไทยมากมายเข้ามาสอนเพิ่มเติมเช่น ครูพิริศชัย บัวท่ง, ครูสุชีพ เพ็ชรคล้าย, ครูอนุชา ฟุ้งเจริญ, ครูกี จันทศร, ครูเฉลิม ทองละมุล, เป็นต้น โดยจะแวะเวียนเข้ามาสอนให้ โดยเริ่มออกงานครั้งแรกตั้งแต่อายุ 10 ปี และรับงานบรรเลงดนตรีไทยอยู่เป็นประจำ

ผลงานด้านการประกวด

- ได้รับรางวัลรองชนะเลิศอันดับที่ 2 การประกวดดนตรีไทยงานประลองเพลง ประเลงมโหรี ปีพ.ศ.2547
- ได้รับรางวัลชนะเลิศเหรียญทองระดับจังหวัดนนทบุรี การประกวดดนตรีไทยงานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ครั้งที่ 49 พ.ศ.2544
- ได้รับรางวัลเหรียญทองแดงระดับภาคกลางและภาคตะวันออกการประกวดดนตรีไทยงานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ครั้งที่ 49 พ.ศ.2544
- ได้รับรางวัลรองชนะเลิศอันดับที่ 1 การประกวดดนตรีไทยแห่งชาติ ครั้งที่ 4

ประวัติการทำงาน

ปัจจุบันรับราชการอยู่ที่โรงเรียนทวิธาภิเศก โดยเอาอาชีพนักดนตรีไทยเป็นอาชีพเสริม นอกเหนือจากเวลาจากงานราชการ และยังรับงานดนตรีไทยต่างๆอยู่เสมอ เพื่อพัฒนาตนเองและยังได้นำนักเรียนที่โรงเรียนทวิธาภิเศกหัดให้ออกงานดนตรีไทยต่างๆเพื่อเป็นรายได้กับนักเรียนในการช่วยเหลือครอบครัวด้านการเงินอีกด้วย ปัจจุบันก็สามารถบริหารการใช้จ่ายได้เป็นอย่างดี และยังมีเหลือเก็บบ้าง

ภาพประกอบ 20 นายสมประสงค์ แดงวิสุทธิ

ที่มา: อนุสิทธิ์ มูลประมุข.

เกิดวันที่ 21 พฤษภาคม 2530

ประวัติการศึกษา

- จบชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 6 จากโรงเรียนชุมชนวัดส้มเกลี้ยง
- จบมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 จากโรงเรียนเทพศิรินทร์ นนทบุรี
- จบ ปวช. จากวิทยาลัยเทคนิคสมุทรสาครอาชีวะภาคกลาง 6 สาขาช่างไฟฟ้ากำลัง
- จบ ปวส. จากราชมงคลสุวรรณภูมิ วิทยาเขตนนทบุรี สาขาไฟฟ้าแมกคาทรอนิกส์

- จบปริญญาตรี จากมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สาขาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม

เครื่องมือเอก

ฆ้องวงเล็ก, ฆ้องวงใหญ่, ระนาดเอก, ระนาดทุ้ม, ทรัมเป็ต, เป็นต้น

ประวัติด้านดนตรี

เริ่มเรียนดนตรีไทยตอนประถมศึกษาระดับชั้นปีที่ 2 ที่โรงเรียนวัดสัมเกลียง เรียนกับครูสง่า บัณฑิตบุญ เครื่องมือแรกที่เริ่มเรียนคือ ซอด้วง หลังจากนั้นได้เข้าไปเรียนที่บ้านของครูสง่า บัณฑิตบุญ หลังจากนั้นเริ่มเอาจริงจังทางด้านดนตรีตอนอยู่ชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 4 เพราะได้เริ่มเรียนดนตรีที่วัดสัมเกลียง(บ้านนอก) ก็เปลี่ยนเครื่องมือมาตีฆ้องวงใหญ่ ครูคนแรกคือ ครูวัชรินทร์ นามเมือง เริ่มเรียนเพลงมอญก่อน เพราะต้องใช้ในการทำมาหากิน หลังจากนั้นประมาณ 1 ปี ได้เริ่มเรียนดนตรีกับครูอนันต์ชัย แมรา เพลงใหม่โรงเช้า, ใหม่โรงเย็น, เพลงเรื่อง, เพลงเถา, เพลงมอญ, เป็นต้น นอกจากครูอนันต์ชัย แมราที่สอนเป็นหลักแล้ว ก็ยังได้เรียนกับครูพิริศชัย บัวทั้ง, ครูอนุชา พึ่งเจริญ, ครูสุชีพ เพ็ชรคล้าย, ครูกี จันทรร เป็นต้น หลังจากนั้นจบชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 ได้ย้ายไปเรียนที่จังหวัดสมุทรสาครทำให้ขาดการเรียนดนตรีไทยจากวงวัดสัมเกลียงไป แต่ได้ไปเรียนดนตรีเพิ่มที่บางปิ้ง วง จ. ธรรม ได้เรียนแตรมากขึ้น เพราะต้องใช้ทำมาหากินที่วงโน้น หลังจากจบชั้น ปวช. ได้กลับมาอยู่ที่วงวัดสัมเกลียงอีกครั้ง ในตำแหน่งระนาดเอก แต่ภายหลังได้เริ่มประกวดก็ย้ายมาตำแหน่งฆ้องวงเล็ก เนื่องจากตำแหน่งอื่นมีผู้บรรเลงอยู่แล้ว และได้เรียนเพลงเดี่ยวฆ้องวงเล็กกับครูเฉลิม ทองละมุล มากมาย เช่น เพลงเดี่ยวแขกมอญ, ทอยเดี่ยว เป็นต้น

ผลงานด้านการประกวด

- เคยผ่านเข้ารอบการประกวดเชิดเทรต ครั้งที่ 5 ณ มหาวิทยาลัยมหิดลระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เดี่ยวฆ้องวงใหญ่ เพลงพญาโศก 3 ชั้น
- เคยชนะเลิศการประกวดเดี่ยวระนาดเอก ณ วัดบางบอน ของหน่วยงานกรุงเทพมหานคร
- เคยได้รับรางวัลรองชนะเลิศอันดับที่ 2 ในการเดี่ยวระนาดเอก ณ ที่ว่าการจังหวัดกรุงเทพมหานคร ของหน่วยงานกรุงเทพมหานคร

ประวัติการทำงาน

ปัจจุบันมีอาชีพหลักคือลูกจ้างประจำอยู่ที่สำนักงานปราบปรามและป้องกันการทุจริตแห่งชาติ สำนักงาน ปปช. และงานทางด้านดนตรีไทยนั้นเป็นเสมือนอาชีพเสริม ซึ่งปัจจุบันนี้อยู่ได้

เนื่องจากมีรายได้หลักแล้วในช่วงเสาร์-อาทิตย์ ก็ทำงานพิเศษคือเล่นดนตรี และเงินที่ได้จากการบรรเลงดนตรีนี้ก็นำมาใช้ในชีวิตประจำวัน และรายได้หลักก็ถูกนำไปใช้จ่ายในเรื่องของผ่อนชำระ และยังมีเงินพอเหลือเก็บบ้างนิดหน่อยด้วย ปัจจุบันได้รายได้จากการเล่นดนตรีอยู่ที่ 4,000-5,000 บาทต่อเดือน

ภาพประกอบ 21 นายธนพล สิ้นธุไชย

ที่มา: อนุสิษฐ์ มูลประมุข.

เกิดวันที่ 28 กันยายน 2535

ประวัติการศึกษา

- จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนชุมชนวัดส้มเกลี้ยง
- จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนเทพศิรินทร์ นนทบุรี
- จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนเตรียมอุดม
- ปัจจุบันกำลังศึกษาอยู่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะครุศาสตร์ เอกดนตรีไทย

เครื่องมือเอก

ระนาดทุ้ม, ซ้องวงใหญ่, ซ้องวงเล็ก เป็นต้น

ประวัติด้านดนตรี

เริ่มเรียนดนตรีตั้งแต่อายุได้ 7 ขวบ โดยเรียนกับครูอนันต์ชัย แมวรา สาเหตุที่เรียนดนตรีที่วงวัดส้มเกลี้ยงนั้น เพราะตัวเองเกิดที่นี่ ครูอนันต์ชัย แมวราได้สอนเพลงประเภทโหมโรงเย็น, โหมโรงเช้า, เพลงพิธีกรรม, เพลงเถา เพลงเดี่ยว และก็เรียนเพลงมอญด้วยเพื่อใช้ในการประกอบเป็นอาชีพเสริม

ด้านการประกวด

1. เดี่ยวระนาดทุ้ม เพลงสุรินทร์ราหู(เถา) ผ่านเข้ารอบชิงชนะเลิศการประกวดดนตรีไทยระดับประถมศึกษา รายการเชิดเทรต ของมหาวิทยาลัยมหิดล
2. ได้รับรางวัลชมเชยการเดี่ยวระนาดทุ้ม เพลงแขกมอญ 3 ชั้น รายการ ประลองเพลงประเลงมโหรี ครั้งที่ 22 ของกรมกิจการเด็กและเยาวชน (ดย.) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ร่วมกับ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)
3. ได้รับรางวัลชนะเลิศการเดี่ยวระนาดทุ้ม เพลงสุรินทร์ราหู 3 ชั้น รายการ ประลองเพลงประเลงมโหรี ครั้งที่ 23 ของกรมกิจการเด็กและเยาวชน (ดย.) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ร่วมกับ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)
4. ได้รับรางวัลชนะเลิศการเดี่ยวฆ้องวงเล็ก เพลงพญาโคก 3 ชั้น รายการ การประกวดดนตรีไทยแห่งชาติ ครั้งที่ 4 จัดโดยมูลนิธิราชสกุลอามาตย์ร่วมกับ บ้านดนตรีไทยศรีผ่อง

ประวัติการทำงาน

เริ่มรับงานกับวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงตั้งแต่อายุได้ประมาณ 9 ขวบ ก็ทำงานเล่นดนตรีมาโดยตลอด ปัจจุบันกำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 5 จึงใช้ดนตรีไทยเป็นอาชีพเสริม และสามารถหารายได้ช่วยเหลือตัวเองในการจ่ายต่างๆในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี

ภาพประกอบ 22 นางสาวธมนวรรณ อยู่ดี

ที่มา: อนุสิทธิ์ มูลประมุข.

เกิดวันที่วันที่ 20 กรกฎาคม พ.ศ.2535

ประวัติการศึกษา

- จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนวัดพิบูล
- จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนศึกษานารี
- จบปริญญาตรี จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะครุศาสตร์ สาขาดนตรีศึกษา เอก

ดนตรีไทย

เครื่องมือเอก

ระนาดเอก, ซับร้อง, ระนาดทุ้ม, ซ้องวงใหญ่

ประวัติด้านดนตรี

เริ่มเรียนดนตรีตั้งแต่อายุ 7 ขวบโดยเริ่มเรียนดนตรีกับนายฤทธิ อยู่ดี(บิดา) หลังจากนั้นได้เรียนกับครูอนุชา พึ่งเจริญ และเริ่มเข้ามาสู่วงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงจากการประกวดวงปีพาทย์ไม่แข่ง ซึ่งถ้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ของสำนักงานกองกลางสังกัดกรุงเทพมหานครและกระทรวงวัฒนธรรม จึงทำให้ได้เข้ามาสู่วงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง และหลังจากนั้นก็เข้ามาอยู่ที่วัดส้มเกลี้ยงและสร้างชื่อให้กับวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงอีกมากมายหลายครั้ง

ประวัติด้านการทำงาน

ปัจจุบันกำลังศึกษาปริญญาโท ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะครุศาสตร์ เอกดนตรีศึกษา และได้รับงานดนตรีไทยที่วงวัดส้มเกลี้ยงเป็นประจำ สามารถสร้างรายได้พิเศษให้แก่ตัวเองในการใช้จ่ายเรื่องการเรียนรู้ได้อย่างสบาย และสามารถมีเงินพอเหลือเก็บนิดหน่อยด้วย

ภาพประกอบ 23 นายวิโรจน์ กรุดอ่ำ

ที่มา: อนุสิทธิ์ มูลประมุข.

เกิดวันที่ 12 สิงหาคม พ.ศ.2504

ประวัติการศึกษา

- จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากโรงเรียนวัดพระเงิน
- จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 จากโรงเรียนวัดท่า
- จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนบางใหญ่ (ปัจจุบันเปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนเตรียมอุดมพัฒนาการ บางใหญ่)

เครื่องมือเอก

ขับร้อง, เปียโน, เป้มอญ, ส้องวงใหญ่, แซกโซโฟน, คลาริเน็ต เป็นต้น

ประวัติด้านดนตรี

หลังจากจบชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 ก็เริ่มเล่นดนตรีสากลกับเพื่อนที่เรียนในมัธยมด้วยกัน ก่อน มีการออกงานรับงานต่างๆด้วย เป็นช่วงวัยที่กำลังสนุกอยู่ และเริ่มเรียนดนตรีไทยตอนอายุได้ 26 ปี โดยเริ่มเรียนกับครูสงัด สุขไย และครูศรีนวล ปิ่นเย็น ก่อน แต่การที่เริ่มเรียนดนตรีไทยซ้ำทำให้ครูสงัด สุขไย สอนร้องเพลงให้เลย ก็ได้เรียนร้องเพลงไทยเดิมกับครูสงัด สุขไย ครูก็สอนเพลงหงส์ทองกับเพลงจันทน์กัน 2 เพลงไว้ให้ออกงานได้เลย ในช่วงนี้ก็เก็บเกี่ยวประสบการณ์ ร้องเพลงได้มากขึ้น พออายุได้ 30 ปี ก็ใช้ความสามารถพิเศษในด้านนี้สอบเข้ากองดุริยางค์ ทหารอากาศ และได้เรียนร้องเพิ่มเติมกับครูจรรยา อเนกศรี และครูสินเต็ม ศรีวงศ์ษา เป็นต้น นอกจากนี้ยังเรียนโดยอาศัยการพูดคุยกับครูท่านอื่นๆอีกมากมาย และมาประยุกต์ใช้ให้เป็นการร้องในสไตล์ของตัวเอง นอกจากนี้ยังมีความสามารถในการเป่าปี่อีกด้วย เนื่องจากได้แต่งงานกับนางลัดดา สุขไย ซึ่งเป็นลูกสาวของครูสงัด สุขไยและภรรยาเป็นครอบครัวนักดนตรีไทยอยู่แล้ว เวลาตามงานมักจะหากคนเป่าปี่ ตัวเองก็เลยหัดเป่าปี่จากการสอนของครูสมพงษ์ ภูสอน โดยเริ่มเรียนในสมัยตอนที่อยู่ในกองดุริยางค์ ทหารอากาศ

ประวัติการทำงาน

เรียนร้องเพลงได้ 2 เพลงก็เริ่มออกงานแสดงดนตรีไทยตอนอายุ 26 ปี ตำแหน่งเป็นคนร้องกับคนจังหวะก่อน ปัจจุบันรับราชการอยู่ที่กองดุริยางค์ ทหารอากาศ แต่ก็ยังรับงานที่บ้านอยู่ทั้งวงของครูสงัด สุขไย และวงวัดส้มเกลี้ยง ที่เข้ามาสู่วงวัดส้มเกลี้ยงเพราะนางศรีนวล ปิ่นเย็น มีศักดิ์เป็นอา และเวลาคนขาดก็มีการเรียกใช้อยู่เป็นประจำ มีงานหลักคือรับราชการ และมีงานเสริมจากการเล่นดนตรีไทยก็สามารถอยู่ได้สบายๆจันทร์-ศุกร์ทำงานราชการ เสาร์-อาทิตย์ รับงานแสดงดนตรีไทย มีเหลือเก็บด้วยและยังสามารถส่งลูกเรียนปริญญาตรีได้แบบสบายๆ

ภาพประกอบ 24 นายกวีศักดิ์ แจ่มใสภา

ที่มา: อนุสิษฐ์ มูลประมุข.

เกิดวันที่ 17 กรกฎาคม 2537

ประวัติการศึกษา

เรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสตรีนันทบุรี หลังจากนั้นได้ไปศึกษาต่อที่โรงเรียนวิทยาลัยเทคโนโลยีตั้งตรงจิตรพณิชยการปัจจุบันกำลังศึกษาอยู่ที่ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ คณะศึกษาศาสตร์ วิชาเอกดนตรีไทย ชั้นปี 2

เครื่องเอก

ฆ้องวงใหญ่, ฆ้องวงเล็ก, ระนาดเอก, ระนาดทุ้ม, และสามารถเป่าแซกโซโฟน, คลาริเน็ตได้

ประวัติด้านดนตรี

เริ่มเรียนดนตรีไทยตั้งแต่ 10 ปี กับครูทรงโรจน์ แสงมาลา ที่โรงเรียนสตรีนันท บางใหญ่ หลังจากจบจากชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้เข้าศึกษาต่อในระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ที่โรงเรียนวิทยาลัยเทคโนโลยีตั้งตรงจิตรพณิชยการ และได้เรียนเพิ่มเติมจากครูตี วัดเชิงหวายและได้ชักนำให้ผมให้เข้ามาเรียนเพิ่มเติมที่วงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง เพราะครูตี วัดเชิงหวาย เห็นว่าผมมีความสนใจในทางด้านดนตรีไทย และการเข้ามาอยู่ที่วงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงนี้ยังเป็นวงดนตรีไทยที่อยู่ไม่ไกล

จากที่บ้านของผม ไปมาสะดวก จึงตัดสินใจเข้ามาเรียนดนตรีไทยที่วัดส้มเกลี้ยงกับ ครูอนันต์ชัย แม่เราก็ได้เริ่มเรียนเพลงโหมโรงเช้า โหมโรงเย็น โหม่ทั้งหมดและเพลงพิธีที่ใช้ในการประกอบอาชีพตามงานต่างๆ เช่น เพลงมหาฤกษ์ เพลงมหาชัย ลงทรง กราวรำ เป็นต้น นอกจากนี้ยังเรียนเพลงประเภทเพลงเถา เพลงเรื่อง เพลงตับ เพลงเดี่ยว เป็นต้น เริ่มรับงานการแสดงดนตรีไทยกับวงดนตรีวัดส้มเกลี้ยงตอนอายุ 17 ปี เริ่มรับงานได้ 3 ปีแล้ว โดยค่าตอบแทนจะอยู่ที่ 350-400 บาทต่อ 1 เวลา นอกจากนี้ยังรับงานแสดงดนตรีกับวงของเพื่อนๆ อีกด้วย การฝึกซ้อมของวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง เป็นการฝึกซ้อมที่สนุก เป็นกันเองมาก และทำให้อยากมาเรียนในทุกๆ ครั้ง ที่นี้มีครูที่ใจดี สอนแบบไม่คิดเงิน และยังได้เงินกับการเรียน นอกจากนี้ยังมีเพื่อนๆ พี่ๆ ที่รุ่นราวคราวเดียวกัน จึงทำให้เป็นการเรียนดนตรีไทยที่สนุกมาก

ประวัติการทำงาน

นายกิตติศักดิ์ แจ่มใสภา มีอาชีพหลักคือเป็นนักศึกษา และมีอาชีพเสริมโดยการบรรเลงดนตรีตามงานต่างๆ ในหนึ่งเดือนจะมีการรับงานทุกสัปดาห์ เสาร์ และ อาทิตย์ เนื่องจากวันจันทร์ – ศุกร์ ติดเรียน จึงไม่สามารถรับงานแสดงดนตรีได้ และจะได้ค่าตอบแทนอยู่ที่ 350 – 400 บาท ต่อ 1 เวลา ค่าตอบแทนนี้เป็นส่วนสำคัญในการลดค่าใช้จ่ายที่พ่อแม่ให้ไปเรียนหนังสือได้เลย และยังพอมีเงินเหลือเก็บอีกนิดหน่อยด้วย ใน 1 เดือน ก็จะมีเงินเก็บประมาณ 3,000 บาทต่อเดือน

ภาพประกอบ 25 นายกิตติศักดิ์ ยิ้มถิ่น

ที่มา: อนุสิษฐ์ มูลประมุข.

เกิดวันที่ 21 มีนาคม 2540

ประวัติการศึกษา

เรียนที่โรงเรียนชาญรัตนวิทยา จนจบชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 6 และได้ศึกษาต่อในโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย นครปฐม จนจบชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 และหลังจากนั้นสอบความสามารถพิเศษเข้าศึกษาต่อที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะครุศาสตร์ สาขาดนตรีศึกษาปัจจุบันกำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 2

เครื่องเอก

ฆ้องวงเล็ก, ฆ้องวงใหญ่, ระนาดเอก, ระนาดทุ้ม, และเครื่องหนังทุกประเภท

ประวัติด้านดนตรี

เริ่มเข้าสู่ดนตรีไทยโดยการจับมือกับครูสอน แดงอำและได้เริ่มเรียนเพลงไหมโรงเย็น, โหมโรงเช้า กับผ.ญ.สมพงษ์ ปิ่นเย็น(เป็นคุณตา) และ สมพร ปิ่นเย็น(น้า) พออายุครบ 9 ขวบ น้ำก็ได้พามาฝากให้กับครูอนันต์ชัย แมวรา และได้เรียนเพลงไหมโรงเช้า, โหมโรงเย็น, เพลงในพิธี, เพลงมอญ, เพลงเรือ เพลงเดี่ยว เป็นต้น หลังจากนั้น ก็เข้าสู่การประกวดดนตรีไทยอีกมากมาย เช่น

- ได้รับรางวัลชมเชยการประกวดเดี่ยวฆ้องวงเล็กของบ้านศรีฟ่อง(มูลนิธิอาภากร)
- ได้รับรางวัลชนะเลิศเหรียญทองการประกวดเดี่ยวฆ้องวงใหญ่งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ครั้งที่ 62 ระดับเขตพื้นที่การศึกษา
- ได้รับรางวัลชนะเลิศเหรียญทองการประกวดเดี่ยวฆ้องวงใหญ่งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ครั้งที่ 62 ระดับภาคกลางและภาคตะวันออก ณ จังหวัดระยอง
- ได้รับรางวัลรองชนะเลิศอันดับที่ 1 เหรียญทองการประกวดเดี่ยวฆ้องวงใหญ่งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ครั้งที่ 62 ระดับประเทศ ณ เมืองทองธานี

หลังจากนั้นก็ได้ศึกษาเพิ่มเติมกับครูชัชวาล วทสุจิต ที่โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย นครปฐม อีกด้วย

ประวัติการทำงาน

ปัจจุบันกำลังศึกษาอยู่ จึงมีอาชีพหลักคือเรียนหนังสือ แต่ก็มีอาชีพเสริมโดยการเล่นดนตรีไทยตามงานต่างๆ ในแต่ละเดือน ก็จะได้ไปงานบรรเลงดนตรีไทยประมาณ 2 ครั้ง เนื่องจากกำลังศึกษาอยู่จะต้องไปทำงานที่มหาวิทยาลัยอยู่บ่อยๆ จึงทำให้ไม่ค่อยมีเวลาว่างในการรับงานบรรเลงต่างๆ แต่การไปงานในแต่ละครั้งก็ทำให้การใช้ว่างประหยัดไปเยอะมากและยังได้ค่าตอบแทนที่สูง จะ

ได้ค่าตอบแทนอยู่ที่ประมาณ 400-500 บาทต่อ 1 เวลา จึงทำให้แบ่งเบาภาระของครอบครัวในการใช้จ่ายไปได้มาก และยังมีเงินเหลือเก็บซื้อของในสิ่งที่ตัวเองต้องการได้อีกด้วย

ภาพประกอบ 26 นายนพดล แผลงรัตน์

ที่มา: อนุสิษฐ์ มูลประมุข.

เกิดวันที่ 19 ธันวาคม 2539

ประวัติการศึกษา

- จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์
- จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนเทศบาลปากพนัง
- จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จากโรงเรียนเทศบาลปากพนัง
- จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากวิทยาลัยนาฏศิลป์ นครศรีธรรมราช
- จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากวิทยาลัยนาฏศิลป์ นครศรีธรรมราช
- ปัจจุบันกำลังศึกษาอยู่ที่ชั้นปีที่ 2 ที่สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

เครื่องเอก

ระนาดเอก, ซ้องวงเล็ก, เป็นต้น

ประวัติด้านดนตรี

เริ่มเรียนดนตรีตอนอายุประมาณ 8 ขวบ โดยการจับมือกับครูเฉลิม ทองละมุล และได้เริ่มเรียนกับครูเฉลิม ทองละมุลในการเรียนเพลงสาธุการ ภายหลังก็ได้เลิกเล่นดนตรีไทยไปช่วงหนึ่ง เนื่องจากได้กลับไปศึกษาต่อที่บ้านที่จังหวัด นครศรีธรรมราช แต่ในขณะที่อยู่ที่จังหวัดนครศรีธรรมราช นั้น ได้ทบทวนดนตรีนิดหน่อยเพื่อใช้สอบเข้าวิทยาลัยนาฏศิลป์ นครศรีธรรมราช และได้ศึกษาในวิทยาลัยจนจบ และย้ายกลับเข้ามาอยู่ที่กรุงเทพอีกครั้ง และได้เข้ามาเรียนดนตรีไทยที่วัดส้มเกลี้ยง จากการที่แม่ได้นำฝาก เพราะรู้ว่าครูเฉลิม ทองละมุลสอนที่นี่ด้วย โดยฝากตัวเป็นลูกศิษย์ครูอนันต์ชัย แมวรา ได้เรียนเพลงโหมโรง, เพลงเถา, เพลงเรือ เพลงมอญและเพลงเดี่ยว เป็นต้น

ผลงานด้านการประกวด

- ได้รับรางวัลชมเชย การเดี่ยวฆ้องวงเล็ก รายการ"ประลองเพลงประเลงมโหรี" ปี พ.ศ.

2557

ประวัติการทำงาน

ปัจจุบันกำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 2 สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ และได้รับงานแสดงดนตรีที่วัดส้มเกลี้ยงที่เดี่ยวเป็นการหารายได้พิเศษได้ดีมาก ช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายของผู้ปกครองได้เยอะ ใน 1 เดือนก็จะได้รับรายได้อยู่ที่ประมาณ 2,000-3,000 บาท ซึ่งช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายในการศึกษาเล่าเรียน

ภาพประกอบ 27 นายชนาภัทร แซ่ฉั่ว

ที่มา: อนุสิทธิ์ มูลประมุข.

เกิดวันที่ 12 ตุลาคม 2541

ประวัติการศึกษา

- จบการศึกษารับประณมปีที่ 6 โรงเรียนวันนาคณินิมร
- ปัจจุบันกำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนทวิธาภิเศก

เครื่องมือเอก

ระนาดเอก, ระนาดทุ้ม, ซ้องวงใหญ่, ซ้องวงเล็ก

ประวัติการศึกษาด้านดนตรี

เริ่มเรียนดนตรีไทยตอนอายุได้ 9 ขวบ กับครูอิทธิภัทร สังสอน ที่โรงเรียนวัดนาคณินิมิต เพลงที่เรียนก็จะเป็นเพลง 2 ชั้น เช่น แซกต๋อยหม้อ, เขมรไทรโยค, ลาวเสียงเทียน, ลาวดวงเดือน เป็นต้น หลังจากนั้นได้เข้าศึกษาต่อที่โรงเรียนทวิธาภิเศกในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้เรียนดนตรีกับครูปราศรัย อยู่ดี และครูอนุสิษฐ์ มูลประมุข ก็ได้เรียนเพลงโหมโรงเช้า, โหมโรงเย็น, เพลงเรือ, เพลงเถา เพลงเดี่ยว เป็นต้น หลังจากนั้นก็มีการเล่นประกวดในหลายเวทีได้แก่

- ได้รับรางวัลชนะเลิศเหรียญทองการประกวดเดี่ยวระนาดเอก ระดับชั้นม.ต้น งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ครั้งที่ 62 ระดับเขตพื้นที่การศึกษา
- ได้รับรางวัลชนะเลิศเหรียญทองการประกวดเดี่ยวระนาดเอก ระดับชั้นม.ต้น งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ครั้งที่ 62 ระดับเขตภาคกลางและภาคตะวันออก ณ จังหวัดระยอง
- ได้รับรางวัลรองชนะเลิศอันดับ 1 เหรียญทองการประกวดเดี่ยวระนาดเอก ระดับชั้นม.ต้น งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ครั้งที่ 62 ระดับประเทศ ณ เมืองทองธานี
- ได้รับรางวัลชนะเลิศเหรียญทองการประกวดเดี่ยวระนาดเอก ระดับชั้นม.ต้น งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ครั้งที่ 63 ระดับเขตพื้นที่การศึกษา
- ได้รับรางวัลรองชนะเลิศอันดับที่ 3 เหรียญทองการประกวดเดี่ยวระนาดเอก ระดับชั้นม.ต้น งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ครั้งที่ 63 ระดับภาคกลางและภาคตะวันออก ณ จังหวัดสมุทรสาคร
- ได้รับรางวัลชนะเลิศเหรียญทองการประกวดเดี่ยวระนาดเอก ระดับชั้นม.ต้น งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ครั้งที่ 65 ระดับเขตพื้นที่การศึกษา
- ได้รับรางวัลรองชนะเลิศอันดับที่ 3 เหรียญทองการประกวดเดี่ยวระนาดเอก ระดับชั้นม.ต้น งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ครั้งที่ 65 ระดับภาคกลางและภาคตะวันออก

เข้ามาสู่วงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงจากการมาฝึกซ้อมที่บ้านของครูอนุสิษฐ์ มูลประมุข ซึ่งบ้านของครูนั้นอยู่ที่วัดส้มเกลี้ยงอยู่แล้ว หลังจากนั้นประมาณปี พ.ศ. 2556 ครูอนุสิษฐ์ มูลประมุข ก็นำมา

ฝากเรียนดนตรีไทยเพิ่มเติมกับครูอนันต์ชัย แมราก็ทำให้ได้รู้จักเพื่อนๆที่เรียนดนตรีไทยด้วยกันและได้เรียนเพลงเถา, เพลงเรือ, เพลงมอญ เพิ่มมากขึ้น และยังได้เกียรติให้เป็นคนระนาดเอกประจำวงวัดส้มเกลี้ยงในรุ่นเล็ก หลังจากนั้นก็เริ่มรับงานบรรเลงดนตรีไทยในงานต่างๆกับวงวัดส้มเกลี้ยง

ประวัติการทำงาน

ปัจจุบันกำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทำให้งานบรรเลงดนตรีนั้นเป็นอาชีพเสริมในการแบ่งเบาค่าใช้จ่ายในครอบครัว และทำให้ช่วย แม่ประหยัด ค่าใช้จ่ายไปได้มากผมมาอยู่ที่นี่ผมได้ประสบการณ์ ด้านดนตรีที่ดี ได้ความรู้ที่ดี ได้เพื่อนที่ดี ได้ครูที่ดี ผมอยู่กับวงวัดส้มเกลี้ยงเหมือนอยู่คนในครอบครัว ผมมีความสุขมาก และดีใจที่เป็นส่วนหนึ่งของวงดนตรีวงวัดส้มเกลี้ยง

ภาพประกอบ 28 นายครองไทย อยู่ดี

ที่มา: อนุสิษฐ์ มูลประมุข.

เกิดวันที่ 27 ตุลาคม 2542

ประวัติการศึกษา

- จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่โรงเรียนวัดทองประดิษฐาราม จังหวัด สุพรรณบุรี
- กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนทวีธาภิเศก

เครื่องมือเอก

ระนาดทุ้ม, ระนาดเอก

ประวัติการศึกษาด้านดนตรี

เริ่มเรียนดนตรีไทยตอนอายุ 8 ขวบกับคุณพ่อฤทธิ อยู่ดี ได้เรียนเพลงไหมโรงเช้า โหมโรงเย็น หลังจากนั้นได้เข้าศึกษาต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษา ที่โรงเรียนทวีธาภิเศก ได้เรียนดนตรีไทยกับครู ปราศรัย อยู่ดี และครูอนุศิษฐ์ มูลประมุข ก็ได้เรียนเพลงประเภทเพลงเถา, เพลงเรื่อง, เข้ามาสู่วงดนตรี ไทยวัดส้มเกลี้ยงจากการที่คุณพ่อฤทธิ อยู่ดีและพี่ธมนวรรณ อยู่ดีเป็นผู้นำมาฝากให้เรียนดนตรีไทยกับ ครูอนันต์ชัย แมวรา ก็ได้เรียนเพลงมอญเพิ่มเติม และสอนเทคนิคการจับไม้ระนาด เคยมีผลงานการ ประกวดดังนี้

- ได้รับรางวัลชนะเลิศเหรียญทองการประกวดเดี่ยวระนาดทุ้ม ระดับชั้นม.ประถม งาน ศิลปหัตถกรรมนักเรียน ครั้งที่ 60 ระดับเขตพื้นที่การศึกษา
- ได้รับรางวัลเหรียญทองการประกวดเดี่ยวระนาดทุ้ม ระดับชั้นม.ประถม งาน ศิลปหัตถกรรมนักเรียน ครั้งที่ 60 ระดับเขตภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียง
- ได้รับรางวัลชนะเลิศเหรียญทองการประกวดเดี่ยวระนาดทุ้ม ระดับชั้นม.ประถม งาน ศิลปหัตถกรรมนักเรียน ครั้งที่ 61 ระดับเขตพื้นที่การศึกษา
- ได้รับรางวัลเหรียญทองการประกวดเดี่ยวระนาดทุ้ม ระดับชั้นม.ประถม งาน ศิลปหัตถกรรมนักเรียน ครั้งที่ 61 ระดับเขตภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียง
- ได้รับรางวัลชนะเลิศเหรียญทองการประกวดเดี่ยวระนาดทุ้ม ระดับชั้นม.ต้น งาน ศิลปหัตถกรรมนักเรียน ครั้งที่ 62 ระดับเขตพื้นที่การศึกษา
- ได้รับรางวัลชนะเลิศเหรียญทองการประกวดเดี่ยวระนาดทุ้ม ระดับชั้นม.ต้น งาน ศิลปหัตถกรรมนักเรียน ครั้งที่ 62 ระดับภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียง
- ได้รับรางวัลรองชนะเลิศเหรียญทองการประกวดเดี่ยวระนาดทุ้ม ระดับชั้นม.ต้น งาน ศิลปหัตถกรรมนักเรียน ครั้งที่ 64 ระดับเขตพื้นที่การศึกษา
- ได้รับรางวัลชนะเลิศเหรียญทองการประกวดเดี่ยวระนาดทุ้ม ระดับชั้นม.ปลาย งาน ศิลปหัตถกรรมนักเรียน ครั้งที่ 65 ระดับเขตพื้นที่การศึกษา
- ได้รับรางวัลเหรียญทองการประกวดเดี่ยวระนาดทุ้ม ระดับชั้นม.ปลาย งาน ศิลปหัตถกรรมนักเรียน ครั้งที่ 65 ระดับภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียง

ประวัติการทำงาน

ปัจจุบันกำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ก็มีรายได้พิเศษจากการบรรเลงดนตรีไทยกับวง ดนตรีวัดส้มเกลี้ยง สามารถช่วยเหลือตัวเองและครอบครัวได้ แต่อนาคตก็จะสืบสานด้านดนตรีไทย

ต่อไป หากพูดถึงวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงคงต้องนึกถึงครอบครัว เพราะอยู่แล้วเป็นกันเอง มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันอยู่ตลอด

ภาพประกอบ 29 ด.ญ.สุพิมน์ แมรา

ที่มา: อนุสิษฐ์ มูลประมุข.

เกิดวันที่ 15 พฤศจิกายน 2545

ประวัติการศึกษา

- จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ณ โรงเรียนชาญรัตนวิทยา
- ปัจจุบันกำลังศึกษาอยู่ชั้น ม.2 ที่วิทยาลัยนาฏศิลป์ สาขา ศาลายา

เครื่องมือเอก

ฆ้องวงใหญ่, ฆ้องวงเล็ก, ระนาดเอก, ระนาดทุ้ม

ประวัติการศึกษาด้านดนตรี

ได้รับมือเรียนดนตรีไทยกับครูสอน อ่ำแสง และเริ่มเรียนดนตรีไทยตั้งแต่อายุประมาณ 10 ขวบ เรียนกับครูนันทชัย แมรา(พ่อ) ได้เรียนเพลงโหมโรงเช้า, โหมโรงเย็น, เพลงในพิธี, เพลงเรื่อง, เป็นต้น

ประวัติการทำงาน

ปัจจุบันกำลังศึกษาอยู่ทำให้การเล่นดนตรีไทยเป็นเสมือนอาชีพเสริมที่หารายได้พิเศษ ในการช่วยเหลือผู้ปกครอง ในเรื่อง รายจ่ายรายวันที่น่าไปกินที่โรงเรียน ก็จะมีเงินตรงนี้เวลาทำกิจกรรมที่ตรงเรียนที่ไม่ต้องทำให้ผู้ปกครองเดือดร้อน ซึ่งในช่วงปิดเทอมก็จะมีกรับงานด้านดนตรีมากขึ้น ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้นจากปกติจะรับเฉพาะวันเสาร์- อาทิตย์ ใน 1 เวลา ก็จะได้ค่าตอบแทนอยู่ที่ 200-350 บาทต่อเดือนก็จะมีรายรับอยู่ที่ประมาณ 1,500-2,000 บาท

ภาพประกอบ 30 น.ส.คุ่มเกล้า ศิริวาจา

ที่มา: อนุสิษฐ์ มูลประมุข.

เกิดวันที่ 6 ธันวาคม 2542

ด้านการศึกษา

- จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนนิลประพันธ์
- จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนตรีมิตรเซนต์ปีเตอร์
- จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากวิทยาลัยนาฏศิลป์ สาขาศาลายา
- ปัจจุบันกำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 วิทยาลัยนาฏศิลป์ สาขาศาลายา

เครื่องมือเอก

ฆ้องวงใหญ่, ฆ้องวงเล็ก, ระนาดเอก, ระนาดทุ้ม

ประวัติด้านดนตรี

เริ่มเรียนดนตรีไทยตั้งแต่อายุ 6 ขวบที่โรงเรียนนิลประพันธ์กับครูเมธา จันทร์แก้ว โดยเริ่มเรียนซิมเป็นอันดับแรก ก็จะเรียนเพลงเกร็ดๆประเภท 2 ชั้น หลังจากนั้นได้ย้ายไปเรียนที่โรงเรียนตรีมิตร เชนตีปเตอร์ และได้เรียนระนาดเอกกับครูอนุกุล จิตรอรุณ หลังจากนั้นก็ปรึกษากันว่าอยากจะเรียนดนตรีต่อที่วิทยาลัยนาฏศิลป์ครูอนุกุล จิตรอรุณ ก็ได้นำตัวมาฝากเรียนดนตรีกับครูอนันต์ชัย แมรา ที่วัดส้มเกลี้ยง และได้เรียนเพลงประเภทโหมโรง, เพลงพื้กรรม, เพลงเรื่อง, เพลงเถา, และเพลงเดี่ยว เป็นต้น ปัจจุบันก็มีประสบการณ์การเล่นดนตรีไทยนอกจากเรียนเพลงไทยแล้วก็ได้เรียนเพลงมอญด้วย เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพนักดนตรีต่อไป

ประวัติด้านการทำงาน

โดยเริ่มรับงานดนตรีไทยตั้งแต่อายุได้ 12 ปี และอาชีพนักดนตรีไทยเป็นอาชีพเสริม โดยปัจจุบันกำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และใช้วิชาดนตรีไทยที่เรียนมาในการหารายได้เสริมพิเศษ ปัจจุบันมีรายได้พิเศษต่อเดือนอยู่ที่ 3,000-4,000 บาท ซึ่งสามารถช่วยลดค่าใช้จ่ายของผู้ปกครองได้เป็นอย่างดี

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง ต.บางคูเวียง อ.บางกรวย จ.นนทบุรี ได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้าวิจัยดังนี้

1. ศึกษาประวัติความเป็นมาของวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง ต.บางคูเวียง อ.บางกรวย จ.นนทบุรี
2. การบริหารจัดการของวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง

สรุปผลการวิจัย

1. ประวัติความเป็นมาของวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง

1.1 ศึกษาสภาพชุมชนวัดส้มเกลี้ยงตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

วัดส้มเกลี้ยงในปัจจุบันนั้น ก่อสร้างขึ้นในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นเดิมมีชื่อว่า “วัดสังฆเดช” และได้เปลี่ยนชื่อมาเป็น “วัดส้มเกลี้ยง” เหตุเพราะบริเวณวัดในสมัยนั้นส่วนใหญ่มีการทำสวนทำไร่ และปลูกต้นส้มเกลี้ยงเป็นอาชีพเพื่อการค้าขาย หลังจากนั้นก็เริ่มมีการเปลี่ยนแปลงพัฒนาเมื่อมีถนนรถตัดผ่าน ทำให้มีการไปมาหาสู่ที่สะดวกขึ้นจึงทำให้มีบุคคลจากที่อื่นเข้ามาสร้างรกรากอยู่ที่บริเวณวัดส้มเกลี้ยงมากขึ้น และคนพื้นที่เดิมก็เข้าไปทำงานในเมือง จึงทำให้อาชีพทำสวนทำไร่ ทำนา เริ่มลดหายไป และภายหลังเริ่มมีศูนย์การค้าเกิดขึ้นในบริเวณไม่ไกลจากวัดส้มเกลี้ยงนัก ยิ่งทำให้ความเจริญเข้ามาสู่วัดส้มเกลี้ยงมากยิ่งขึ้น แต่อย่างไรก็ตามความเป็นอยู่ในลักษณะแบบเครือญาติของคนในชุมชนวัดส้มเกลี้ยงก็ยังคงมีความรัก ความเมตตา ความเอื้อเฟื้อ ความโอบอ้อมอารีให้แก่กันอยู่เสมอ แม้จะมีการเข้ามาอยู่ใหม่ หรือย้ายออกไปจากบริเวณวัดส้มเกลี้ยงก็ตาม

วงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงเป็นวงที่มีการเรียนการสอนอยู่เป็นประจำตั้งแต่ในสมัยอดีตเป็นต้นมา และเป็นที่รู้จักในเรื่องของการรับงานบรรเลงดนตรีต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น งานโกนผมไฟ งานโกนจุก งานบวช งานขึ้นบ้านใหม่ งานบรรเลงประกอบการแสดง หรือแม้กระทั่งงานศพ เป็นต้น จึงทำให้ผู้ปกครองที่อยู่กันในระยะนี้ส่งลูกหลานเข้ามาเรียนดนตรีไทยเพื่อเป็นการหารายได้พิเศษและเป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์หลังจากเลิกเรียน

การส่งลูกหลานเข้ามาเรียนดนตรีไทยนั้นเป็นการหารายได้ช่วยแบ่งเบาภาระของพ่อแม่ ในสมัยก่อนวัดส้มเกลี้ยงจึงมีศาลาที่ใช้เฉพาะการแสดง เช่น การแสดงโขน ลิเก เป็นต้น แต่ปัจจุบันศาลาดังกล่าวก็มีสภาพไม่สามารถใช้งานได้ไปตามกาลเวลา การแสดงโขนหรือลิเกในสมัยก่อนก็จะหา

มาเฉพาะโซนหรือลิเกเท่านั้น และจะมาหาวงดนตรีที่ป้าพาทย์ที่หลังหรือใช้วงดนตรีที่ประจำอยู่วัดนั้น จึงทำให้ชุมชนวัดส้มเกลี้ยงเป็นชุมชนที่มีการสนับสนุนด้านดนตรีไทยมานาน

1.2 การก่อตั้งวงส้มเกลี้ยง

ในสมัยก่อนละแวกนี้ยังมีวงป้าพาทย์ที่เป็นที่รู้จักกันดีอยู่หลายวงเช่น วงของครูสกล แก้วเพ็ญกาศ วงของครูหยด ศรีอยู่ สองวงนี้ตั้งอยู่ย่านบางใหญ่ วงของครูเฉลิม บัวทั้ง ที่อยู่ในย่านคลองอ้อม อ.บางใหญ่ และมีวงเล็กๆ อย่างเช่น วงป้าพาทย์วัดส้มเกลี้ยงที่รวมอยู่ในย่านบางคูเวียงอีกด้วย

สำนักดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง เป็นสำนักดนตรีไทยที่ตั้งอยู่ ณ วัดส้มเกลี้ยง ต.บางคูเวียง อ.บางกรวย จ.นนทบุรี ซึ่งได้ก่อตั้งมาเมื่อประมาณปี พ.ศ.2424 โดย ครูชำ ขางสี จากศึกษาวิชาการเรียนดนตรีไทยมาจากครูปั้น บัวทั้ง ซึ่งมีอาชีพเป็นนักดนตรีอยู่สังกัดในวังพระองค์เจ้าเพ็ญพัฒนพงศ์ กรมหมื่นพิชัยมหินทโรดม โดยในยุคของครูชำ ขางสี มีลูกศิษย์มากมายเช่น ครูชด ดีเหียงครูดี (ไม่ทราบนามสกุล)ครูวัด (ไม่ทราบนามสกุล)ครูเจียม (ไม่ทราบนามสกุล)ครูพลู (ไม่ทราบนามสกุล)ครูสี (ไม่ทราบนามสกุล)ครูฟุ้ง (ไม่ทราบนามสกุล)ครูจำลอง (บัง) แดงวิสุทธิครูสง่า บัณฑิตครูช่วย บัณฑิตและครูศิริ ชมสุดา เป็นต้น

ตาชำ ขางสีได้เรียนดนตรีไทยมาจากตาปั้นบัวทั้ง โดยตาปั้น บัวทั้ง มีวงดนตรีไทยวงใหญ่ที่มีสมาชิกเยอะ และเป็นเหมือนคนคบดีคือผู้ที่มีฐานะค่อนข้างดีในยุคสมัยนั้น โดยตั้งวงดนตรีไทยอยู่ที่วัดบางศรีราษฎร์ ตาชำ ขาสี ก็มีการรับงานกับตาปั้น บัวทั้งอยู่บ่อยครั้ง และได้เรียนดนตรีไทยจากตาปั้น บัวทั้งด้วย

ภายหลังจากที่ตาชำ ขางสีได้เสียชีวิตลงก็ได้มอบเครื่องดนตรีไทยทั้งหมดให้กับคุณย่าเปล่ง ปิ่นเย็น ซึ่งคุณย่าเปล่งปิ่นเย็นนั้นได้แต่งงานกับผู้ใหญ่ผาด ปิ่นเย็น ก็ทำให้ผู้ใหญ่ผาด ปิ่นเย็นเป็นผู้ดูแลวงดนตรีไทยทั้งหมด ทั้งเรื่องรับงาน และการบริหารจัดการวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง แต่ผู้ใหญ่ผาด ปิ่นเย็นนั้นไม่เป็นดนตรีไทยจึงให้ลูกพี่ลูกน้องก็คือครูสง่า บัณฑิตมาเป็นครูสอนดนตรีไทยเนื่องจากครูสง่า บัณฑิต เป็นลูกศิษย์ตาชำ ขาสี

เมื่อครูสง่า บัณฑิตมาเป็นครูผู้สอนดนตรีไทยแทนตาชำ ขาสีและได้เป็นผู้ดูแลในเรื่องของการรับงานด้วย เนื่องจากครูสง่า บัณฑิตภายหลังได้มีการสร้างวงดนตรีไทยขึ้นเอง แต่ก็ยังคงใช้นักดนตรีไทยจากของผู้ใหญ่ผาด ปิ่นเย็น สาเหตุที่ครูสง่า บัณฑิตมีการสร้างวงดนตรีไทยขึ้นมาใหม่ไม่ใช่เพราะว่ามีเรื่องกับผู้ใหญ่ผาด ปิ่นเย็น แต่เป็นการสร้างวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงให้มีวงดนตรีไทยที่ขนาดใหญ่ขึ้น เพราะที่สุดแล้วนักดนตรีที่บรรเลงก็เป็นชุดเดียวกับชุดที่ผู้ใหญ่ผาด ปิ่นเย็นใช้อยู่เป็นประจำ

ครูสง่า บัณฑิต เป็นครูผู้สอนต่อจากตาข้า ช้างสี ในยุคสมัยนี้เป็นยุคที่มีความเจริญเข้ามาสู่วงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงเป็นอย่างมาก ในเรื่องของการเดินทาง ทั้งทางบก และทางน้ำ จึงทำให้มีบุคคลภายนอกเข้ามาสู่วงดนตรีวัดส้มเกลี้ยงเป็นอย่างมาก ในยุคสมัยของครูสง่า บัณฑิตจึงมีลูกศิษย์เยอะมาก จากลูกศิษย์ที่อยู่ละแวกวัดส้มเกลี้ยงและลูกศิษย์ที่เข้ามาจากภายนอกที่เรียนกับครูท่านอื่นมาอยู่แล้วและมาเรียนเพิ่มเติมกับครูสง่า บัณฑิต

ในยุคสมัยนี้เองมีการเข้ามาอยู่กินนอนในวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงเยอะมาก เช่น ครูเฉลิม บัวทอง ครูประสงค์ พิณพาทย์ ครูนิกร จันทศร ครูเสวก ไสวตร และอีกหลายๆ ท่าน จากผลงานที่ลูกศิษย์ของครูสง่า บัณฑิต ออกไปทำงานที่ห้องอัดเสริมมิตรบรรเลงบ้าง ศึกษาต่อที่วิทยาลัยนาฏศิลป์บ้าง หรือกองดุริยางค์บ้าง เป็นต้น จึงทำให้มีการชักชวนเพื่อนพ้องกันมาอยู่ที่วงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง วงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงมีเรียนการสอนเพลงที่ใช้อัดเสียงจากห้องอัดเสียงเสริมมิตรบรรเลงจำนวนมาก เพราะครูเฉลิม บัวทองได้เข้ามาสอนที่วงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงด้วยและได้นำพาครูประสงค์ พิณพาทย์ และอีกหลายๆ คนเข้ามาสู่วงดนตรีไทยวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง เพราะฉะนั้นนอกเหนือจากเพลงที่ใช้บรรเลงทั่วไปที่จะต้องบรรเลงได้ตามงานพิธีกรรมแล้วก็ต้องเรียนเพลงที่ครูเฉลิม บัวทอง และเพลงที่ครูประสงค์ พิณพาทย์ แต่งด้วย นั่นทำให้วงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงมีการเรียนการสอนดนตรีไทยสายบ้านครูเฉลิม บัวทอง อีกทั้งยังมีการเรียนการสอนสายของครูประสงค์ พิณพาทย์อีกด้วย

หลังจากที่ครูสง่า บัณฑิตเสียชีวิตลง ก็ได้ครูอนันต์ชัย แมรา เป็นผู้ดูแลและทำการเรียนการสอนต่อจากครูสง่า บัณฑิต ในยุคสมัยนี้เป็นยุคสมัยที่มีการเรียนการสอนต่างจากในสมัยอดีตคือไม่มีการเรียนการสอนที่อยู่แบบกินนอนที่วัดส้มเกลี้ยง แต่เด็กๆ ที่มาเรียนดนตรีในยุคสมัยนี้ก็จะจะเป็นเด็กๆ ที่อยู่กันรอบๆ บริเวณวัดส้มเกลี้ยง เริ่มจากความชอบส่วนบุคคลบ้าง พ่อแม่ให้เรียนบ้าง ต้องการหาเงินช่วยเหลือตัวเองบ้าง หรือมีเชื้อสายเป็นดนตรีไทยอยู่แล้วบ้าง

ครูอนันต์ชัย แมรา ก็ยังคงทำการสอนแบบที่เคยได้เรียนมาจากครูสง่า บัณฑิต อยู่ และยังคงยึดสายการบรรเลงของครูเฉลิม บัวทอง และครูประสงค์ พิณพาทย์ต่อ เนื่องจากตัวเขื่อนั้นเกิดที่วัดส้มเกลี้ยง และได้เรียนดนตรีกับทั้งครูสง่า บัณฑิต ครูเฉลิม บัวทอง และครูประสงค์ พิณพาทย์ ด้วย และยังคงเรียนดนตรีไทยกับครูดนตรีไทยท่านอื่นอีกมากมาย

ปัจจุบันครูอนันต์ชัย แมรา ก็ยังคงเป็นครูผู้สอนและผู้ปรับวงของวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงอยู่ และเป็นผู้ผลักดันในการทำวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงเข้าประกวดในการประกวดรายการต่างๆ ด้วย

1.3 การถ่ายทอดและการสืบทอด

ตาข้า ช้างสี ได้เรียนดนตรีไทยมาจากครูปั้น บัวทอง ซึ่งเป็นบิดาครูเฉลิม บัวทอง และเป็นนักดนตรีอยู่สังกัดในวังพระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าเพ็ญพัฒนพงศ์ กรมหมื่นพิทยมหินทรโธม

หรือ วังของพระองค์เพ็ญหลังจากปีพุทธศักราช 2424 ตาข้า ขางสีก่อตั้งวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงราวปี พุทธศักราช 2470 หลังจากการก่อตั้งวงดนตรีไทยเสร็จสิ้น ครูเฉลิม บัวทั้งก็เริ่มเข้ามามีบทบาทกับวง ดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงจากการติดต่อการทำงาน แต่ในสมัยนั้นครูเฉลิม บัวทั้ง ยังเด็กอยู่โดยเข้ามากับการ หางานของตาปั้น บัวทั้ง ผู้เป็นพ่อ ในสมัยครู ข้า ข้างสี มีลูกศิษย์มากมาย เช่น ครูชด(ไม่ทราบ นามสกุล)ครูดี(ไม่ทราบนามสกุล)ครูวัด(ไม่ทราบนามสกุล)ครูเจียก(ไม่ทราบนามสกุล)ครูพลู(ไม่ทราบ นามสกุล) ครูสี(ไม่ทราบนามสกุล)ครูพั่ง(ไม่ทราบนามสกุล)ครูจำลอง(บั้ง) แดงวิสุทธิครูสง่า บัณฑิตครู ช่วย บัณฑิตครูศิริ ชมสุดาครูเฉลิม บัวทั้ง เป็นต้น

ซึ่งหลังจากที่ตาข้า ขางสี เสียชีวิตลงก็ได้ครูสง่า บัณฑิต มาเป็นครูสอนดนตรีไทยอยู่ ที่วงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงแทน ในสมัยนั้นครูสง่า บัณฑิต เป็นผู้ขับเคลื่อนของวงวัดส้มเกลี้ยง ได้มีการ ฝึกซ้อมดนตรีกันอย่างหนักแบบเอาจริงเอาจัง เพื่อพัฒนาศักยภาพนักดนตรีไทยวงวัดส้มเกลี้ยง

นายอนันต์ชัย แมรา เป็นบุคคลในยุคนปัจจุบันที่เป็นผู้ขับเคลื่อนวงดนตรีไทยวัดส้ม เกลี้ยงต่อจากยุคของครูสง่า บัณฑิต หลังจากเสียชีวิตลง

1.4 เกียรติประวัติและผลงานในอดีต

1.4.1 การประชันวง

การประชันวงของวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงนั้น ส่วนใหญ่จะเป็นการประชัน ตามงานวัด และจะไม่มีการแจ้งเตือนล่วงหน้างานนี้จะมีการบรรเลง 2 วง เพราะฉะนั้นวงดนตรีไทย วัดส้มเกลี้ยงก็จะมีเตรียมพร้อมอยู่เสมอ ถ้าเกิดสถานการณ์ดังกล่าวก็จะสามารถประชันได้เลย วิธีการประชันของวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงจะมีวิธีการประชัน และวิธีการแก้เพลงคือ

1) เริ่มจากดูสำเนียงเพลงนั้นๆ บ้าง เช่น ถ้าอีกวบรรเลงเพลงสำเนียงเขมร วง วัดส้มเกลี้ยงก็จะบรรเลงเพลงสำเนียงเขมร ถ้าอีกวบรรเลงเพลงสำเนียงพม่า วงวัดส้มเกลี้ยงก็จะ บรรเลงเพลงสำเนียงพม่า เป็นต้น

2) แก้เพลงโดยใช้ชื่อเพลงที่มันคล้องจองกันบ้าง เช่น ถ้าอีกวบรรเลงเพลงใบ้ คลั่ง วงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงก็จะบรรเลงเพลงบังใบ เป็นต้น

3) ถ้ามีการประชันเพลงประเภทเดี่ยวเครื่องดนตรี วงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงก็ สามารถประชันได้ทันทีเพราะเด็กๆ ที่วงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงนั้น เรียนเพลงประเภทเดี่ยวด้วย ที่เรียน เพราะต้องป้องกันไว้ ไม่ใช่ไว้รังแกหรือข่มเหงใคร วิธีการแก้เพลงเดี่ยวก็จะทำได้อยู่ 2 วิธีที่วงดนตรีไทย วัดส้มเกลี้ยงใช้คือ 1. แก้เพลงเดี่ยวเพลงเดียวกับอีกวเดี่ยวเลย 2. แก้โดยเดี่ยวเพลงที่มีจังหวะหน้าทับ มากกว่า และค่อยๆ ขยับขึ้นไปจนถึงเดี่ยวกราวโนและทยอยเดี่ยว เป็นต้น

1.4.2 รางวัลที่ได้รับ

เริ่มมีการประกวดมากในสมัยของครูอนันต์ชัย แมระ เพราะในสมัยนี้เป็นสมัยปัจจุบันที่มีเวทีให้แสดงออกด้านดนตรีไทยมากมายและการประกวดดนตรีไทยในสมัยนี้นั้น มีการประกวดทั้งในรูปแบบเดี่ยวเครื่องมือน และในรูปแบบของการประกวดวงดนตรีไทย ทำให้มีการส่งดนตรีไทยเข้าประกวดเยอะแยะมากมายหลายรายการ และได้รางวัลกลับเข้ามาสู่วงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงมากมาย แต่การประกวดดนตรีไทยในแต่ละครั้งวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงก็จะใช้ชื่อในการประกวดที่ต่างกันออกไป โดยบางครั้งจะใช้ชื่อของสถาบันนั้นๆ ของเด็กๆ ในการประกวดเพื่อเข้าสู่การประกวดอย่างถูกต้องตามกฎหมาย เช่น ส่งในนามโรงเรียนเทพศิรินทร์ นนทบุรี ส่งในนามโรงเรียนทิวธาภิเศก เป็นต้น บางครั้งจะใช้ชื่อตามผู้สนับสนุนในการประกวดนั้น เช่น ส่งในนามเทศบาลปลายบาง เป็นต้น บางครั้งจะใช้ชื่อของครูนั้นๆ ที่เข้ามาขอให้นางไปบรรเลงตามงานต่างๆ เช่น วงพิระศิษย์ ก็ส่งในนามของครูพิระศิษย์ บัวทั้ง วงทองละมุล ก็ส่งในนามของครูเฉลิม ทองละมุล วงเพชรคล้าย ก็ส่งในนามครูสุชีพ เพชรคล้าย วงพิงเจริญ ก็ส่งในนามครูอนุชา พิงเจริญ เป็นต้น หรือบางครั้งส่งตามการรวมตัวของลูกศิษย์ของครูเช่น วงหลานศิษย์ครูประสงค์ ก็เป็นการร่วมตัวของหลานๆ ที่เป็นลูกศิษย์ของครูประสงค์ พิณพาทย์ เป็นต้น

การประกวดในแต่ละครั้งนั้นเป็นการหาเวทีให้เด็กๆ ที่เรียนดนตรีไทยวงวัดส้มเกลี้ยงได้มีที่แสดงออกโดยทุกการประกวดนั้นครูอนันต์ชัย แมระ จะเป็นผู้ควบคุมทั้งหมด และเป็นผู้ปรับวงด้วย แต่การควบคุมและปรับวงของครูอนันต์ชัย แมระ จะมีการศึกษาข้อมูลของการประกวดนั้นๆ ทุกครั้ง เพื่อเป็นแนวทางในการประกวดและศึกษาการบรรเลงว่ากติกาให้มีวิธีการบรรเลงอย่างไรทุกครั้ง เพื่อเวลาประกวดจะได้เป็นไปตามกติกาการประกวดอย่างถูกต้อง

2. การบริหารจัดการของวงดนตรีวัดส้มเกลี้ยง

2.1 การรับงาน

การรับงานของวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงก็จะมีมารับงานอยู่ด้วยกันหลากหลายประเภท ตั้งแต่ งานโกนจุก งานอุปสมบท งานขึ้นบ้านใหม่ งานแห่แถว งานศพ เป็นต้น งานในแต่ละประเภทก็จะมีราคาที่แตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับว่าเจ้าภาพต้องการให้นางดนตรีชนิดใดเข้าไปบรรเลง และขึ้นอยู่กับว่าระยะทางใกล้หรือระยะทางไกลด้วย เพราะจะต้องมีค่าน้ำมันในการเดินทางด้วย การรับงานของวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงนั้นในปัจจุบันถูกแบ่งเป็น 2 วง คือ 1.วงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง(บ้านนอก) 2.วงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง(บ้านใน) โดยทั้ง 2 วงนี้เป็นพี่น้องกัน แต่ราคาการรับงานของทั้ง 2 วงนี้จะไม่เท่ากัน คือวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง(บ้านใน) จะมีราคาการรับงานที่สูงกว่าวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง(บ้านนอก) เนื่องจากวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง(บ้านใน) นั้น จะใช้ผู้บรรเลงที่เป็น

ผู้ใหญ่บรรเลงเครื่องดนตรีหลัก และจะใช้เด็กๆ บรรเลงเครื่องประกอบจังหวะ ซึ่งทำให้ราคาการรับงานของวงมีราคาที่สูงกว่าวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง(บ้านนอก)

2.2 การรับศิษย์

การรับศิษย์ของวงส้มเกลี้ยงนั้นยังคงใช้รูปแบบการรับศิษย์แบบโบราณ คือใครจะมาเป็นศิษย์จะต้องผ่านงานไหว้ครู และทำการฝากตัวเป็นศิษย์หรือนักดนตรีไทยเรียกว่า “การจับมือ” การจับมือนั้น บางครั้งอาจจะต้องมีผู้ที่เป็นญาติผู้ใหญ่พามาฝากหรือบอกกล่าวไว้ก่อนที่จะนำตัวเด็กนั้นๆ มาไหว้ครูหรือจับมือ และในการรับศิษย์นั้นจะต้องผ่านพิธีกรรมการไหว้ครูเสียก่อน โดยพิธีกรรมการไหว้ครูของวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงนั้น จะมีการไหว้ครูประจำปีในวันพฤหัสบดี และจะไหว้ครูในช่วงของการเข้าพรรษา เพราะในช่วงเวลานี้เป็นช่วงที่งานบวชจะมีน้อยมากและให้ผู้ที่เป็นลูกศิษย์ทั้งหลายได้มีการกลับมาสักการะครู-อาจารย์ ในพิธีกรรมการไหว้ครูก็จะต้องมี ชันก้านล ดอกไม้ ภูบเทียน ผ้าขาวบาง เงิน 12 บาท เหล้า บุหรี่ เป็นต้น หลังจากนั้นผ่านไป 1 สัปดาห์ก็จะเริ่มมาเรียนดนตรีไทย จะมีการเรียนการสอนในวันพฤหัสบดีเป็นวันแรก เพราะถือว่าวันนี้เป็นวันครู วงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงนั้นจะมีแบบแผนในการเรียนเพลงที่สืบทอดมาตั้งแต่สมัยโบราณ คือ เด็กทุกคนจะต้องได้เพลงชุดใหม่โรงเรียน เพลงชุดใหม่โรงเช้า เพลงประกอบพิธีกรรมต่างๆ เพลงเรื่อง-ช้า เป็นต้น และหลังจากที่ได้เด็กๆ เรียนดนตรีไทยและเรียนเพลงใหม่โรงเรียน และ โหมโรงเช้าจบแล้ว ในงานไหว้ครูปีต่อมาเด็กๆ ทุกคนก็ต้องผ่านการไหว้ครูอีกครั้งและต้องนำหัวหมู 1 หัวเพิ่มเข้ามาจากปีแรก เพราะเด็กๆ ที่เรียนเพลงใหม่โรงจบแล้ว เด็กๆ ทุกคนจะต้องจับมืออีกครั้งเพื่อเรียนเพลง “ตระ” แต่ถ้าเด็กคนไหนเรียนมาจากที่อื่นหรือเล่นดนตรีไทยเป็นอยู่แล้ว การที่จะเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงนั้นก็ต้องมีผู้นำพามาฝากตัวเพื่อเรียนดนตรีไทย อาจจะเป็นนักดนตรีไทยด้วยกันที่อยู่ในวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง พามาสมัคร หรือเป็นญาติผู้ใหญ่ที่ครูอนันต์ชัย แมวรา ให้การเคารพนับถือพามาสมัครก็ได้

2.3 การฝึกซ้อม

การฝึกซ้อมของวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงนั้นก็จะมีการฝึกซ้อมที่เป็นระบบ ในสมัยอดีตจะใช้การฝึกซ้อมที่วงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง(บ้านนอก) เป็นที่ฝึกซ้อมดนตรีไทยทั้งหมด แต่ในปัจจุบันก็จะใช้ศาลาวัดส้มเกลี้ยงเป็นการฝึกซ้อม เนื่องจากตักปัญหาของบุคคลบางกลุ่มที่ไม่ชอบเสียงดนตรีไทย โดยจะมีเวลาในการซ้อม การไล่มือ และการต่อเพลง ที่เป็นเวลา คือในวันจันทร์-ศุกร์ ในช่วงเด็กๆ เปิดเทอม ก็จะมีการไล่มือ และทบทวนเพลงเก่าๆ ที่เรียนไปแล้วตั้งแต่ในเวลา 15.00 – 18.00 น. และหลังจาก 18.30 น. เป็นต้นไปก็จะมี การต่อเพลงใหม่ๆ หรือต่อเพลงที่ยังค้างอยู่จากครั้งที่แล้ว และในวันเสาร์ ถ้าเด็กๆ มีงานเล่นดนตรีไทยก็จะปล่อยให้ไปเล่นดนตรีไทยเพื่อเป็นการสร้างรายได้ให้แก่เด็ก แต่ถ้าไม่มีการเล่นดนตรีไทยที่ไหน ก็จะมีการฝึกซ้อมดนตรีไทยเป็นช่วงๆ โดยเริ่มตั้งแต่เวลา 9.00-12.00 น. เป็นการฝึกซ้อมเพลงเก่าๆ ให้คล่อง เพื่อในการเรียนเพลงใหม่ๆ จะได้ไม่ลืมเพลงของ

เก่าและก็จะใช้เวลานี้ในการพูดคุยเรื่องการใช้ชีวิตแนวทางการดำเนินชีวิตของแต่ละบุคคล และพูดถึงเรื่องของบทเพลง เรื่องที่มาที่ไปของบทเพลงนั้นๆ ที่เรียน เรื่องการนำเพลงนั้นๆ ไปใช้ในงานต่างๆ และยังพูดถึงการใช้เพลงแทนกันในงานต่างๆ ในเวลา 13.00-18.00 น. จะเป็นการฝึกไล่มือเพื่อให้เกิดความคล่องตัว เกิดทักษะในการปฏิบัติเครื่องมือเอก และยังใช้ช่วงเวลานี้ในการต่อเพลงใหม่ๆ ด้วย

แต่ถ้าในช่วงเด็กๆ ปิดเทอม ก็จะใช้เวลาฝึกซ้อมเวลาเดียวคือใช้ในช่วงเวลา 13.00-18.00 น. เพราะเป็นช่วงเวลาที่ไม่ว่างและไม่เย็นมาก เด็กๆ จะได้พักผ่อนอย่างเต็มที่ก่อนออกมาฝึกซ้อม และในช่วงเวลานี้ก็จะรวมทุกอย่างอยู่ในนั้นคือ ฝึกไล่มือ ทวนเพลงของเก่า และต่อเพลงใหม่ เป็นต้น

2.4 เครื่องดนตรี

จากการสืบทอดมาตั้งแต่ในยุคมัยของตาข้า ขางสี ที่ได้เริ่มมีการก่อตั้งวงดนตรีไทย วัดส้มเกลี้ยงเกิดขึ้น ในสมัยนั้นจะมีเครื่องดนตรีไทยเครื่องดนตรีไทยอยู่ไม่มากนัก โดยจะมีเครื่องไทย 1 ชุด และเครื่องมอญเครื่องคู่ 1 ชุด เท่านั้น และจะใช้เครื่องดนตรีแค่ 2 ชุดนี้ในการประกอบอาชีพตลอดมา ภายหลังจากตาข้า ขางสี เสียชีวิตลง เครื่องดนตรีไทยทั้งหมดจึงตกเป็นของผู้ใหญ่ผาด ปิ่นเย็น ซึ่งมีฐานะเป็นลูกเขย และได้มีการพัฒนาขึ้นมาเป็นลำดับโดยได้สร้างเครื่องดนตรีเพิ่มเติม และในขณะนั้นครูสง่า ปันบุญ มีฐานะเป็นลูกพี่ลูกน้องกับผู้ใหญ่ผาด ปันบุญ และเป็นครูผู้สอนนักดนตรีไทยวงวัดส้มเกลี้ยงในขณะนั้นก็ได้สร้างเครื่องดนตรีไทยเพิ่มขึ้นอีก และมีการรับงานด้วย สาเหตุที่สร้างขึ้นไม่ใช่ว่ามีเรื่องบาดหมางกับผู้ใหญ่ผาด ปิ่นเย็น แต่เป็นกลยุทธ์ในการขยายวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงให้มีขนาดใหญ่ขึ้น ซึ่งนักดนตรีไทยที่ใช้บรรเลงก็ยังคงเป็นนักดนตรีไทยชุดเดิม ชุดเดียวกับชุดที่ผู้ใหญ่ผาด ปิ่นเย็น ใช้ในการบรรเลงอยู่ ภายหลังจากที่ผู้ใหญ่ผาด ปิ่นเย็น เสียชีวิตลง เครื่องทั้งหมดจึงตกเป็นของผู้ใหญ่สมพงษ์ ปิ่นเย็น ซึ่งเป็นบุตรคนที่ 3 ของผู้ใหญ่ผาด ปันบุญ วงของผู้ใหญ่สมพงษ์ ปิ่นเย็นจึงชื่อว่าวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง(บ้านใน) และได้ใช้ในการประกอบอาชีพสืบต่อมา แต่ในสมัยนั้นผู้ใหญ่สมพงษ์ ปิ่นเย็น งานเริ่มน้อยลงต่อมาน้องชายคนที่ 3 ก็คือนายสมพิศ ปิ่นเย็น จึงได้สร้างเครื่องดนตรีไทยบ้างในราวปี พ.ศ.2529 เพราะเห็นว่าจะได้ขยายการรับงานให้มากขึ้น จึงก่อตั้งวงดนตรีไทยวงวัดส้มเกลี้ยง(บ้านนอก) และยังคงใช้นักดนตรีไทยชุดเดียวกับที่ผู้ใหญ่สมพงษ์ ปิ่นเย็น ใช้ประกอบอาชีพนักดนตรี โดยวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง(บ้านนอก) ได้เริ่มสร้างเครื่องดนตรีไทยใหม่ทั้งหมด ก็จะมีระนาดเอก 3 ราง, ระนาดทุ้ม 3 ราง, ฆ้องระนาดเอก 5 ฆ้อง, ระนาดทุ้ม 3 ฆ้อง, ระนาดเอกเหล็ก 2 ราง, ระนาดทุ้มเหล็ก 2 ราง, รางระนาดแบบหงส์สา 2 ราง, ฆ้องวงใหญ่ 2 วง, ฆ้องวงเล็ก 2 วง, ตะโพน 2 ลูก, ฆ้องมอญวงใหญ่ 5 วง, ฆ้องมอญวงเล็ก 3 วง, เปิงมางคอก 2 ชุด, กระຈังหม่อง 2 ชุด, กลองทัด 6 ลูก, กลองแขก 3 คู่, ฉิ่ง 3 คู่, กรับ 2 คู่, ฉาบเล็ก 2 คู่, ฉาบใหญ่ 2 คู่ ตะโพนมอญ 2 ลูก ตะโพนมอญ 2 ลูก, เป็นต้น ทุกชิ้นสร้างขึ้นใหม่ในประมาณปี พ.ศ. 2529 ทั้งหมด และในปัจจุบันก็มีเครื่องดนตรีบาง

ขึ้นพังบ้าง ชำรุดบ้าง หายบ้าง และก็ไม่มีซื้อเข้ามาใหม่บ้าง ทำให้จำนวนของเครื่องดนตรีไทยในปัจจุบันมีมากขึ้นกว่าเดิมเล็กน้อย

2.5 รูปแบบเพลงที่ใช้

รูปแบบเพลงที่วงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงใช้บรรเลงอยู่เป็นประจำ ก็จะมีการแบ่งการเรียนไว้เป็น 2 ส่วนคือ ส่วนที่ 1 จะต้องเรียนเพลงทั่วไป เช่น เพลงโหมโรงเย็น, โหมโรงเช้า, ลงทรง, พระเจ้าลอยเถา, กราวรา, เพลงเรื่องเพลงช้า, เพลงเถา, เพลงตับ เป็นต้น เพื่อที่จะใช้บรรเลงร่วมวงกับวงอื่นๆได้และเพลงพื้นฐานทั้งหมดที่ไว้ใช้สำหรับการประกอบอาชีพ และใช้มือการบรรเลงทั้งหมดโดยอ้างอิงจาก วิทยาลัยนาฏศิลป์ และส่วนที่ 2 จะเป็นการเรียนเพลงสายของบ้านส้มเกลี้ยงก็คือ สายของ ครูเฉลิม บัวทั่ง และ ครูประสงค์ พิณพาทย์ เพราะครูทั้ง 2 คนนี้เป็นผู้ที่เข้ามาทำให่วงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงมีความสามารถในการบรรเลงดนตรีไทยมากขึ้น และเป็นผู้ที่ทำให้นักดนตรีไทยวงวัดส้มเกลี้ยงมีชื่อเสียงทั้งการประชันในอดีต และการประกวดในปัจจุบัน เพลงทั้งหมดที่ครูเฉลิม บัวทั่งแต่ง เด็กๆทุกคนในวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงจะต้องได้เรียน อาจจะบรรเลงได้ไม่ทุกเพลง แต่ทุกคนที่อยู่วงวัดส้มเกลี้ยงถ้ารวมกันก็จะได้ทุกเพลงของครูเฉลิม บัวทั่ง เนื่องจากเรียนไปแล้วอาจจะมีลืมบ้าง ไม่ได้ใช้บ้าง แต่ถ้ามีการซ้อมรวมตัวกันก็จะสามารถบรรเลงได้ รูปแบบเพลงของครูเฉลิม บัวทั่ง จึงเป็นเพลงที่ใช้บรรเลงเฉพาะที่วงวัดส้มเกลี้ยงรวมตัวกันเพื่อใช้บรรเลงตามงานต่างๆ

2.6 นักดนตรีที่ใช้บรรเลง

นักดนตรีที่วงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงใช้บรรเลงในยุคสมัยของตาข้า ขางสี เป็นนักดนตรีไทยที่มีอาชีพหลักคือทำสวน ทำไร่ ทำนา และใช้ดนตรีไทยเป็นอาชีพเสริม จึงทำให้นักดนตรีไทยในยุคสมัยนี้มีจำนวนอยู่ไม่มากนัก แต่พอถึงในสมัยของครูสง่า บัณฑิต เป็นยุคสมัยที่มีงานแสดงดนตรีไทยเยอะมาก ทำให้นักดนตรีไทยหลายคนยึดเอาอาชีพนักดนตรีเป็นอาชีพหลักแทนการทำสวน ทำไร่ ทำนา เป็นต้น และในยุคสมัยของครูสง่า บัณฑิต นี้ เป็นยุคสมัยที่มีนักดนตรีเยอะมาก เพราะการออกงานของครูสง่า บัณฑิต ในยุคสมัยนั้นมียานเกือบทุกวัน เด็กๆหลายคนจึงสนใจในอาชีพนักดนตรีเนื่องจากรายได้ดี และเป็นอาชีพที่ตัวเองรัก แต่พอถึงยุคปัจจุบันเป็นยุคของครูอนันต์ชัย แมว เป็นยุคที่มีความเจริญมากทางด้านวัตถุ การคมนาคมสะดวกสบาย และมีทางเลือกในสายอาชีพมากมาย จึงทำให้อาชีพนักดนตรีที่เคยยึดเป็นอาชีพหลัก กลับมาเป็นอาชีพเสริมและหาอาชีพหลักอย่างอื่นแทนสาเหตุเกิดจากในยุคสมัยปัจจุบันนี้วงดนตรีไทยมีการก่อตั้งวงเกิดขึ้นมากมาย และมีการตัดราคากันบ้าง จึงทำให้นักดนตรีไทยมีรายได้น้อยลงจนต้องหันไปประกอบอาชีพอื่นแทนและใช้อาชีพนักดนตรีเป็นอาชีพเสริม

2.6.1 อาชีพหลัก

นักดนตรีไทยวงวัดส้มเกลี้ยงที่ยึดเอาอาชีพนักดนตรีเป็นอาชีพหลัก ในปัจจุบันนี้น้อยมาก ส่วนใหญ่ที่จะเป็นนักดนตรีไทยที่ยึดเอาเป็นอาชีพหลัก ก็จะเป็นนักดนตรีไทยที่สืบมาตั้งแต่ในสมัยของครูสง่า ปันบุญ และตัวเองเริ่มมีอายุมากขึ้นก็จะยึดเอาอาชีพนักดนตรีเป็นอาชีพหลัก เพราะอาชีพนักดนตรีไทยสามารถบรรเลงได้อย่างไม่มีวันเกษียณอายุ และเป็นอาชีพที่ตัวเองรักจึงสามารถบรรเลงอยู่ได้อย่างมีความสุข ซึ่งปัจจุบันนี้งานบรรเลงอาจจะน้อยกว่าเมื่อตอนยุคของครูสง่า ปันบุญ แต่ก็สามารถหาเงินมาใช้จ่ายได้อย่างไม่ขาดสน พอมิเหลือกินเหลือเก็บอยู่นิดหน่อย และยังมีเงินเหลือจนสามารถส่งลูกจนจบปริญญาตรีได้อย่างสบายๆ

2.6.2 อาชีพเสริม

นักดนตรีไทยวงวัดส้มเกลี้ยงที่ยึดเอาอาชีพนักดนตรีเป็นอาชีพเสริม ในปัจจุบันนี้มีจำนวนอยู่ไม่น้อยเนื่องจากยุคสมัยที่เปลี่ยนไป การจ้างงานต่าง ๆ น้อยลงกว่าในยุคสมัยของครูสง่า ปันบุญ และเกิดวงดนตรีไทยใหม่ๆ ขึ้นเยอะมาก ทำให้ไปทำให้เด็กๆ ที่เรียนดนตรีไทยในยุคปัจจุบันเอาอาชีพนักดนตรีเป็นอาชีพเสริม และมีอาชีพหลักโดยประกอบอาชีพอื่นๆ เช่น ข้าราชการ, พนักงานราชการ, รัฐวิสาหกิจ, พนักงานบริษัท, ลูกจ้างประจำ, พนักงานธนาคาร, ค้าขาย เป็นต้น การที่มีการยึดอาชีพนักดนตรีเป็นอาชีพเสริมนั้นเป็นสิ่งที่ดี เพราะนอกเหนือจากงานประจำที่ทำอยู่แล้ว อาชีพเสริมถือเป็นสิ่งสำคัญในยุคปัจจุบันเป็นอย่างมาก เพราะปัจจุบันมีช่องทางการประกอบอาชีพอื่นๆ เยอะแยะมากมาย การที่ยึดเอาอาชีพนักดนตรีไทยเป็นอาชีพเสริมนั้นนอกจากจะเป็นการสร้างรายได้เสริมให้กับตัวเองแล้ว ยังเป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรมของชาติอีกด้วย และการเปิดประเทศเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ย่อมเป็นสิ่งที่ดีในการประกาศในชาติอื่นว่าประเทศไทยของเราก็คมีดนตรีไทยทั้งดงามและไม่เป็นรองใคร

อภิปรายผล

ดนตรีเป็นศิลปะที่บอกถึงความเจริญรุ่งเรืองในยุคสมัยต่างๆ ทุกชาติทุกกลุ่มชนย่อมมีดนตรีเป็นของตัวเอง โดยตัวดนตรีนั้นจะมีความแตกต่างกันออกไป ซึ่งอยู่กับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่แตกต่างกัน สภาพแวดล้อม สภาพภูมิอากาศ ภาษา อีกทั้งดนตรีนั้นยังมีสิ่งที่เรียกว่าวัฒนธรรมร่วม ซึ่งทำให้ดนตรีในหลายๆ พื้นที่มีความคล้ายคลึงกัน เนื่องจากการติดต่อกัน การเข้ามาหรือเข้าไปสัมผัสวัฒนธรรมอื่นๆ ทำให้เกิดการรับเอาวัฒนธรรมที่เห็นว่าดีจากภายนอกเข้ามาประยุกต์หรือปรับใช้ให้เข้าวัฒนธรรมของตน

ดนตรีไทยก็เป็นศิลปะเป็นวัฒนธรรมของไทยที่มีมาอย่างยาวนาน ก่อนที่คนทีเล่นดนตรีไทยนี้จะเรียกตัวเองว่าคนไทย การเรียนการสอนดนตรีไทยของคนไทยในอดีตนั้นจะมีระเบียบแบบแผน

ชนบประเพณีที่ยึดถือกันมา วงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษานี้ก็เช่นกันเริ่มตั้งแต่การ กับศิษย์ ยังคงใช้รูปแบบการรับศิษย์แบบโบราณ คือใครจะมาเป็นศิษย์จะต้องผ่านงานไหว้ครู และทำ การฝากตัวเป็นศิษย์หรือนักดนตรีไทยเรียกว่า “การจับมือ” การจับมือนั้น บางครั้งอาจจะต้องมีผู้ที่เป็น ญาติผู้ใหญ่พามาฝากหรือบอกกล่าวไว้ก่อนที่จะนำตัวเด็กนั้นๆ มาไหว้ครูหรือจับมือ และในการรับศิษย์ นั้นจะต้องผ่านพิธีกรรมการไหว้ครูเสียก่อน โดยพิธีกรรมการไหว้ครูของวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงนั้น จะ มีการไหว้ครูประจำปีในวันพฤหัสบดี ในพิธีกรรมการไหว้ครูก็จะต้องมี ชนกำนล ดอกไม้ ธูปเทียน ผ้า ขาวบาง เงิน 12 บาท เหล้า บุหรี่ เป็นต้น

ดังกล่าวข้างต้นนี้ในเรื่องการเรียนการสอนสมัยโบราณก็ตรงกับที่ มนตรี ตราโมท (2530: 55) ได้กล่าวไว้ว่า การเริ่มเรียนจะเริ่มเรียนกันในวันพฤหัสบดีเพราะถือว่าวันพฤหัสบดีเป็นวันครู ผู้ที่จะเรียน ดนตรีจะต้องหาดอกไม้ธูปเทียนมาเคารพครูเป็นการฝากตัวเข้าศึกษา ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าการเรียนการ สอนของวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงยังคงยึดชนบเดิมตามโบราณประเพณี

จากการศึกษาวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง ต.บางคูเวียง อ.บางกรวย จ.นนทบุรี พบว่ามีความ สอดคล้องกับงานวิจัยของพรณิกา แซ่ลี (2555: 120) ได้ทำวิจัยเรื่องการศึกษาปีพหุยมอญในอำเภอ บางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี พบว่า การรับศิษย์ รับตั้งแต่อายุ 5 ปีขึ้นไป โดยในปัจจุบันนอกจากลูกศิษย์ จะต้องสมัครใจมาขอเรียนด้วยตนเองแล้ว จะต้องเป็นผู้ปกครองพามาด้วย เพื่อผู้ปกครองจะได้รับลูกของ ตนได้มาเรียนดนตรีที่บ้านครู และลูกศิษย์จะต้องเข้าพิธีไหว้ครู สิ่งที่ต้องเตรียมมาไหว้ครูคือ ชน ผ้าขาว ดอกไม้/พวงมาลัย ธูป เทียน กำนล 6 บาท หรือ 12 บาท ซึ่งทุกวงจะกระทำพิธีในวันพฤหัสบดีหรือวัน อาทิตย์เท่านั้น

งานวิจัยเรื่องการศึกษาวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง ต.บางคูเวียง อ.บางกรวย จ.นนทบุรี ทำให้ ทราบถึงประวัติความเป็นมาอันยาวนานของวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงตั้งแต่ในสมัยรัชกาลที่ 4 จนถึง ปัจจุบันนี้วงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงก็ยังคงรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีของโบราณมา ตั้งแต่ กระบวนการรับศิษย์ การต่อเพลง การฝึกซ้อม นอกจากนี้ยังทำให้ทราบถึงความสามารถและศักยภาพ ของนักดนตรีวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงที่มีความรักที่จะรักษาวัฒนธรรมไทยทางด้านดนตรีไทยนี้เป็น อย่างดี แล้วพร้อมที่จะถ่ายทอดและสืบทอดบทเพลงอันคุณค่านี้สืบไป

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง ต.บางคูเวียง อ.บางกรวย จ.นนทบุรี ผู้วิจัยได้ ดำเนินการศึกษาประวัติความเป็นมาของวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยงและการบริหารจัดการของวงดนตรี ไทยวัดส้มเกลี้ยง เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาวงการดนตรีไทยต่อไป การศึกษาของผู้วิจัยนี้เป็น

การศึกษาในเบื้องต้นยังมีรายละเอียดในการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลอีกหลายด้านที่ควรจะทำการศึกษาวิจัยต่อไป เช่น

- การศึกษาการเรียนดนตรีไทยที่วงดนตรีวัดสัมเกลียง ต.บางคูเวียง อ.บางกรวย จ.นนทบุรี
- การศึกษาการปรับวงของวงดนตรีไทยวัดสัมเกลียง ต.บางคูเวียง อ.บางกรวย จ.นนทบุรี
- การศึกษาวิเคราะห์ทางเพลงสายครูเฉลิม บัวทั้ง

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กฤษฎางค์ ไวยนันท์. (2548). **การสืบทอดวงปีพาทย์ในลุ่มน้ำลพบุรี**. วิทยานิพนธ์ ศป.ม. (มานุษยดุริยางควิทยา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- คณิเทพ ตฤมตินาค. (2551). **การดำรงอยู่ของวงปีพาทย์ในสังคมเมืองตามแนวทางปรากฏการณ์วิทยา**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (ดนตรี). นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- เจนจิรา เบญจพงศ์. (2555). **ดนตรีอุษาคเนย์**. กรุงเทพฯ: เรือนแก้วการพิมพ์.
- เฉลิมศักดิ์ พิกุลศรี. (2539). **ที่ระลึกงานดนตรีไทยอุดมศึกษาครั้งที่ 27**. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- . (2542). **สังคตินิยมว่าด้วยดนตรีไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- บรรเลง ศิลปบรรเลง. (2546). **หนังสือที่ระลึกในงานพระราชทานเพลิงศพนางมหาเทพกษัตรสมุห**.
- ปัญญา รุ่งเรือง. (2546). **ประวัติการดนตรีไทย**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- พรธิดา แซ่ลี (2555). **การศึกษาปีพาทย์มอญในอำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี**. วิทยานิพนธ์ ศป.ม. (มานุษยดุริยางควิทยา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พิชชาณัฐ ตูจินดา. (2533). **การถ่ายทอดความรู้ของวงปีพาทย์บ้านใหม่ทางกระเบน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (ดุริยางค์ไทย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- พูนพิศ อมาตยกุล. (2533, 14 มีนาคม). การประชันปีพาทย์หน้าพระที่นั่งวังลดาว์ลย์ พ.ศ.2473 . **สยามรัฐ**. หน้า 13.
- มนตรี ตราโมท. (2530). **วงดนตรีไทยและการบรรเลงดนตรีไทย**. กรุงเทพฯ: แจ๊สเสทการพิมพ์.
- มานพ ถนอมศรี; และคนอื่นๆ. (2546). **ทิพย์วาทีคีตศิลป์=Divine music**. กรุงเทพฯ: พิษณุเศ พิริน ตั้ง เต็นเตอร์.
- สงบศึก ธรรมวิหาร. (2540). **ดุริยางค์ไทย**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุพจน์ ยุคลธรรวศ์. (2558). **มรดกอารยธรรมโลก**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สุรพล สุวรรณ. (2549). **ดนตรีไทยในวัฒนธรรม**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อานันท์ นาคคง; และอัมภาวุธ สาคริก. (2547). **หลวงประดิษฐไพเราะ (ศร ศิลปะบรรเลง) มหาดุริยกลีลุ่มเจ้าพระยาแห่งอุษาคเนย์**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: มติชน.

ภาคผนวก

สภาพชุมชนวัดส้มเกลี้ยงตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

ภาพสะพานเก่าด้านหลังวัดส้มเกลี้ยง
ด้านซ้ายเป็นฝั่งวัดส้มเกลี้ยง ด้านขวาเป็นฝั่งบ้านครูสง่า ปันบุญ

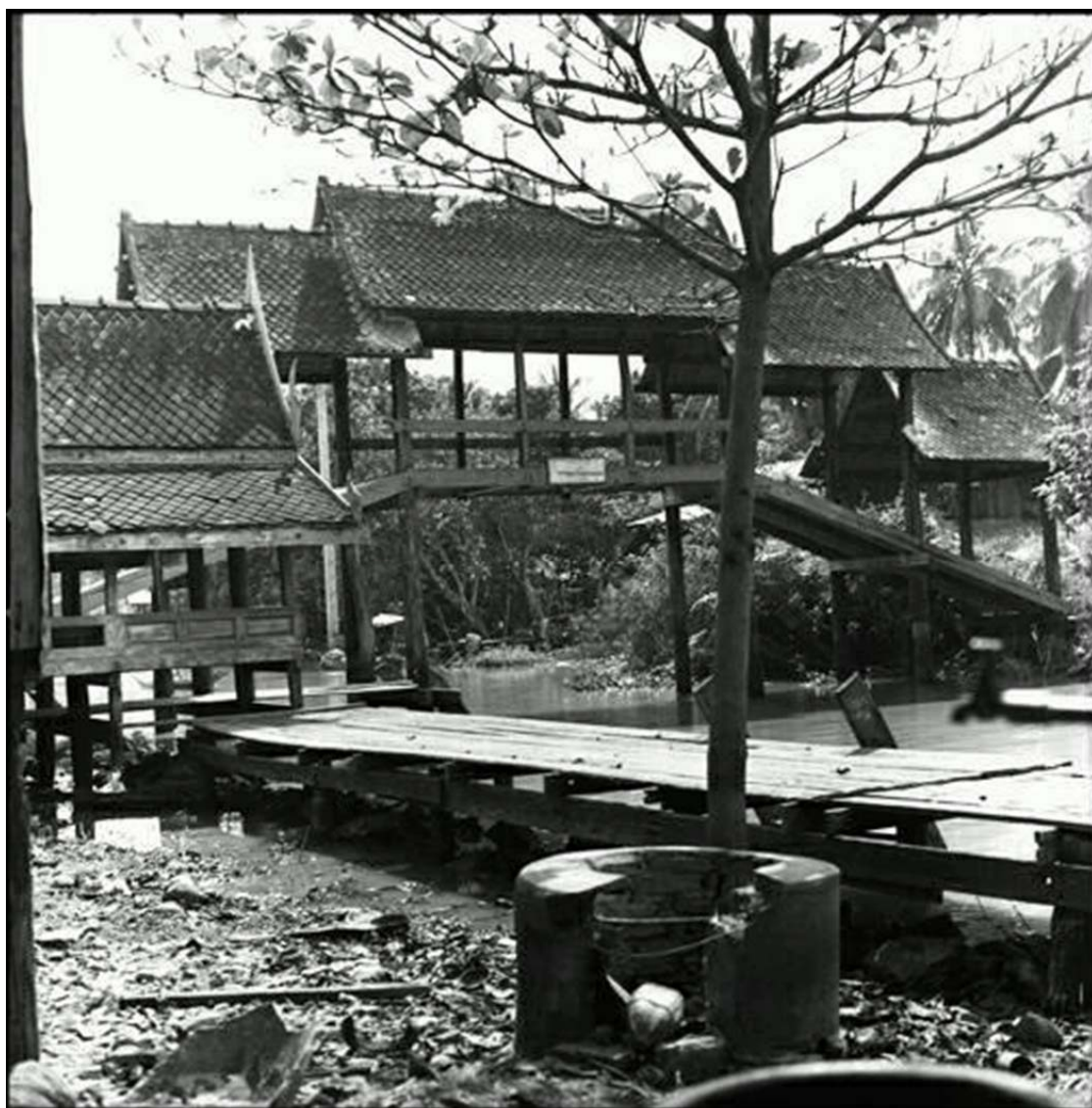
ภาพศาลากลางน้ำ ซึ่งด้านหลังของศาลานี้เป็นศาลาโรงลิเก

ภาพในอดีตด้านหลังทางด้านซ้ายของภาพคือโรงลิเกของวัดสัมเกลียง

ภาพศาลาใหญ่วัดสัมเกลียงในสมัยปัจจุบันที่สร้างแทนที่ศาลาโรงลิเก

ภาพสะพานไม้หน้าวัดส้มเกลี้ยง

ภาพสะพานไม้หน้าวัดส้มเกลี้ยง ที่บูรณะใหม่ปีพ.ศ.2552

ภาพศาลาวัดส้มเกลี้ยงในสมัยปัจจุบัน ที่สร้างแทนที่ศาลาโรงลิเกในอดีต

ภาพวิหารของวัดส้มเกลี้ยงที่สร้างมาตั้งแต่ในสมัยต้นรัตนโกสินทร์ แต่บูรณะขึ้นใหม่ในปี พ.ศ.2558

การก่อตั้งวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง

ภาพยายไปล์ ชางสี ภรรยาตาฆ่า ชางสี และเป็นภรรยา ตาวิง ช้างแก้ว

การถ่ายทอดและการสืบทอด

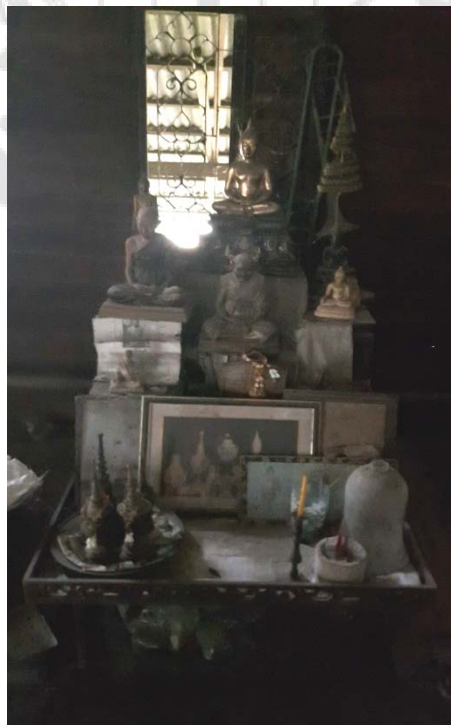

ภาพนายสง่า ปันบุญ ซึ่งเป็นครูผู้สอนใน ยุคที่ 2 ของวงดนตรีไทยวัดสัมเกลียง

ภาพจากห้องอัดเสริมมิตร

มีรายชื่อตั้งนี้โดยเริ่มจากซ้ายไปขวา : นายยรรยง แดงกุล, นางช่อนกลิ่น ทองเชื้อ, สุกัญญา ทับพร, นายสุรัชย์ แดงกุล, นางนิตยา แดงกุล, นายจำลอง(บั้ง) แดงวิสุทธิ, ครูประสงค์ พิณพาทย์, ครูเฉลิม บัวทั้ง, ครูสุชีพ เพ็ชรคล้าย, นายทวีศักดิ์ ปันบุญ, นายสมพร แวมณี

ภาพวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง(บ้านโน) สถานที่ไหว้ครู ในสมัยของผู้ใหญ่ผาด ปิ่นเย็น

ภาพด้านซ้ายคือบ้านของครูสง่า ปันบุญ และด้านขวาคือบ้านของผู้ใหญ่ผาด ปิ่นเย็น โดยมีคลอง
บางคูเวียงอยู่ระหว่างทั้ง 2 บ้าน

เกียรติประวัติและผลงาน

ภาพรับมอบรางวัลชนะเลิศการประกวดมหกรรมดนตรีไทยเทิดพระเกียรติ
รายชื่อนักดนตรีจากซ้ายไปขวา: จ.อ.กฤษดา จวนเจริญ, นายชานนท์ นกออน, นายเสน่ห์ เพ็ชรพิม
พา, นายสมประสงค์ แดงวิสุทธิ, นายฐากร วัฒนากุล, น.ส.ธนมวรรณ อยู่ดี, น.ส.นาถนภา ช่อชั้น,
นายอนุสิทธิ์ มูลประมุข, นายธนพล สินธุ์ไชย, นายสมพร ปิ่นเย็น, นายสิทธิ ปันบุญ

ภาพการประกวดวงปี่พาทย์มอญ ซึ่งถ้วยรางวัลของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรม
ราชกุมารี ปี พ.ศ.2556

ภาพบรรเลงงานจุฬาวาทิต ที่เรือนไทยจุฬา

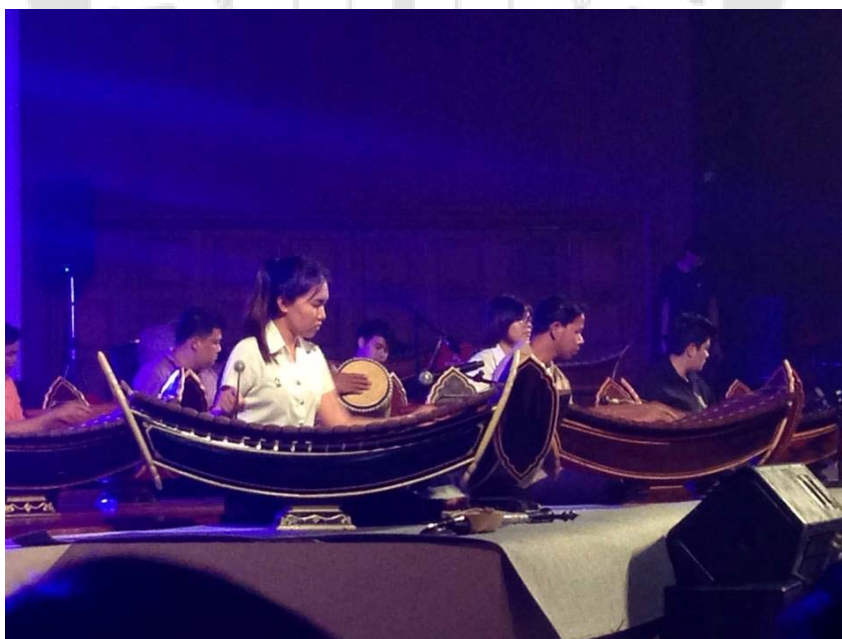
รายชื่อนักดนตรีไทย: นายฐากร วัฒนากุล(ตะโพน), จ.อ.กฤษดา จวนเจริญ(ปี่ใน), น.ส.ธมนวรรณ อยู่ดี(ระนาดเอก) นายทรงพล เลิศกอบกุล(ฆ้องวงใหญ่), นายสมพร ปิ่นเย็น(ฉิ่ง), นายบวร ไตรย์ วาสน์(ฆ้องวงเล็ก), นายรัชพล สุขดี(ระนาดทุ้ม), นายสิทธิ ปันบุญ(กรับ), นายสงกรานต์ กลิ่นกลิ่น (ฉาบเล็ก), นายสุพจน์ ชำคำ(กลองทัด)

ภาพงาน 100 ปีอังเกตุกรังสยาม ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรจน์
วันที่ 14 สิงหาคม 2551

ภาพการบรรเลงโซว์ งานสนามประชันหรรษาประไพไทยดนตรี ณ เมืองทองธานี
มีรายชื่อนักดนตรีดังนี้
นายฐากร วัฒนากุล(กลองสองหน้า), น.ส.ธมนวรรณ อยู่ดี(ระนาดเอก), นายสิทธิ ปันบุญ(ฉิ่ง)

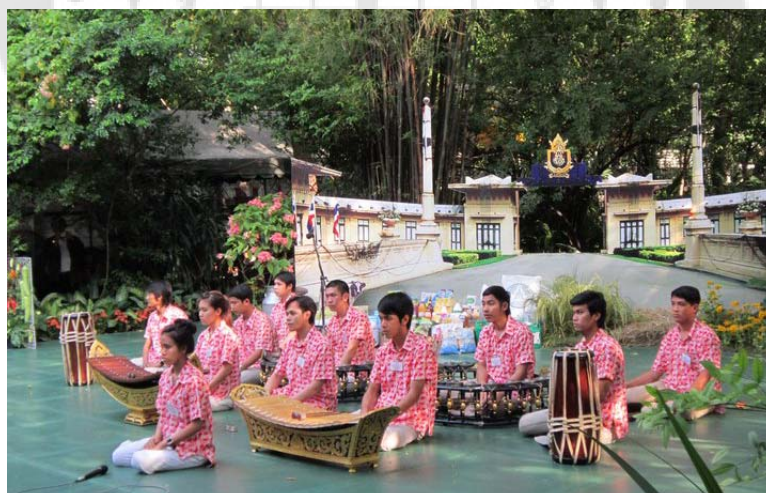
ภาพ น.ส.ธมนวรรณ อยู่ดี บรรเลงเดี่ยวระนาดเอก 2 ราง เพลงอาหนู งานกองทัพไทย
ณ ศูนย์วัฒนธรรม วันที่ 10 สิงหาคม 2556

ภาพรางวัลชนะเลิศการประกวดวงปีพาทย์ไม่แข่ง ระดับประชาชนทั่วไป วงพีรศิษย์
เพลง ถวายพระพร และ เพลงจระเข้หางยาว 3 ชั้น มีรายชื่อผู้ชนะเลิศดังนี้ แถวบน: จ.อ.กฤษดา
จวนเจริญ, นายสมประสงค์ แดงวิสุทธิ, นายฐากร วัฒนากุล, นายอนันต์ชัย แมรา, นายอนุสิทธิ์ มุล
ประมุข, น.ส.ชนมวรรณ อยู่ดี, นายสิทธิ ปันบุญ แถวล่าง: นายฐิติพล ดงเรืองศรี, นายทรงพล เลิศ
กอบกุล, นายธนพล สินธุ์ไชย, น.ส.ปรีชญา คุณิวนากานต์, น.ส.วันดี สุขนวม

ภาพนายอนันต์ชัย แมระ ถือก้วยพระราชทาน
การประกวดวงดนตรีไทย ดนตรีพื้นบ้าน และได้รับรางวัลชนะเลิศการประกวดวงปี่พาทย์ไม้แข็ง ซึ่ง
ถ้วยรางวัลของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ปี พ.ศ.2554

ภาพวงปี่พาทย์ไม้แข็ง วงหลานศิษย์ครูประสงค์
บรรเลงหน้าพระที่นั่งสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
ณ ตำหนักปลายเนิน วันที่ 10 พฤษภาคม 2554

มีรายชื่อนักดนตรีดังนี้ นายอนุกุล จิตรอรุณ(กลองแขกตัวผู้), จ.อ.กฤษดา จวนเจริญ(ปี่ใน), นายทรงพล เลิศกอบกุล(ฉาบเล็ก) น.ส.สมนวรรณ อยู่ดี(ระนาดเอก), นายรัชชานนท์ ยิ้มระยับ(ฆ้องวงใหญ่), นายสิทธิ ปันบุญ(ฉิ่ง), น.ส.นาถนภา ช่อชั้น(ขั้บร้อง), นายธนพล สินธุ์ไชย(ระนาดทุ้ม), นายอนุสิทธิ์ มุลประมุข(ฆ้องวงเล็ก), นายประจักษ์ จิตรอรุณ(กลองแขกตัวเมีย), จ.อ.จักรกฤษ จวนเจริญ(กรับ)

ภาพถ่ายรางวัลชนะเลิศการประกวดวงปีพาทย์ไม่แข็ง
ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ภาพโล่รางวัลชนะเลิศการประกวดแตง

ภาพเกียรติบัตรรางวัลการประกวดดนตรีไทยของนายสมพร ปิ่นเย็น

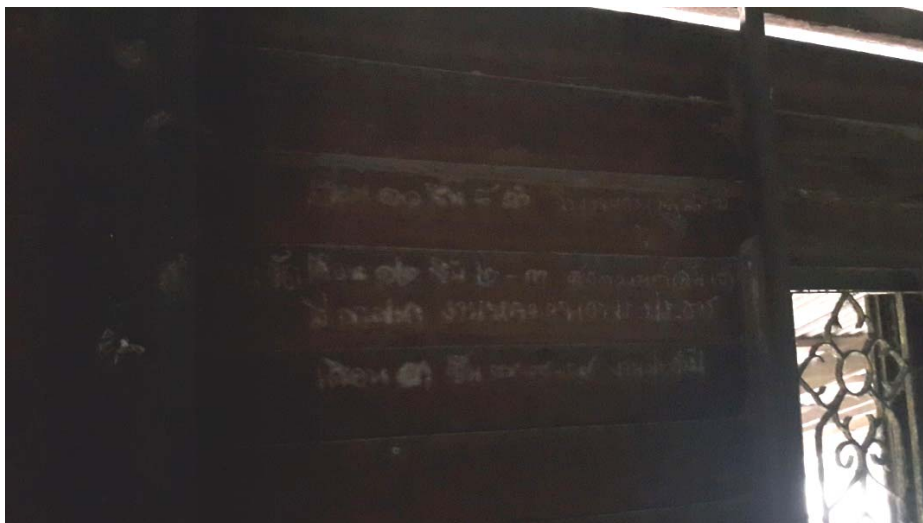

ภาพเหรียญรางวัลเหรียญเงิน การประกวดเซ็กเทรต ครั้งที่ 5 ของมหาวิทยาลัยมหิดล
ของนายสมพร ปิ่นเย็น

ภาพเกียรติบัตรรางวัลการประกวดดนตรีไทยของนายสรยุทธ ปันบุญ

การรับงาน

ภาพการเขียนตารางงานของวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง ในสมัยของผู้ใหญ่ผาด ปิ่นเย็นถ่ายที่บ้านของผู้ใหญ่ผาด ปิ่นเย็น

ภาพผู้ใหญ่สมพงษ์ ปิ่นเย็น ตีระนาดเอก, นายศิริ ชมสุดา ตีฆ้องวงใหญ่

ภาพแห่งานบวช นายวินัย นาให้ผล เป่าทรมเปิด

ภาพการรับงานดนตรีไทยในสมัยของครูสง่า ปั่นบุญ

ภาพการปฏิบัติงานของวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง (บ้านใน)

ภาพการปฏิบัติงานของวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง (บ้านนอก)

ภาพวงวัดส้มเกลี้ยง(บ้านไผ่) บรรเลงงานศพยายเปล่ง ปิ่นเย็น(ซางสี)

ภาพการบรรเลงโซ่ของวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง งานมทกรรม "ของดีบ้านฉัน" ไปบรรเลงในฐานะศิษย์ ครูเฉลิม บัวท่ง

ภาพงานแสดงดนตรีในสวน ณ สวนรมณีนาถ วันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2551
 รายชื่อนักดนตรี: นายพนมกร ปันบุญ(ตะโพน), จ.อ.กฤษดา จวนเจริญ(ปี่ใน), น.ส.ธมนวรรณ อยู่ดี
 (ระนาดเอก) นายอนุสิทธิ์ มูลประมุข(ฉาบเล็ก) นายทรงพล เลิศกอบกุล(ฆ้องวงใหญ่), น.ส.ดวงนภา
 ฟุ้งทองคำ(ฉิ่ง), นายฐิติพล ดงเรืองศรี(กรับ), นายบวร ไตรยวาศน์(ฆ้องวงเล็ก), นายรัชพล สุขดี
 (ระนาดทุ้ม), นายสุพจน์ ขำคำ(เปิงมางคอก)

ภาพงานพระราชทานเพลิงพระศพ
 สมเด็จพระนางเจ้าพระพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์
 ณ วัดแจ้งเจริญ จ.ราชบุรี

ภาพการบรรเลงดนตรีไทยวงวัดส้มเกลี้ยง ณ เรือนไทยจุฬา ครั้งที่ 88

ภาพบรรเลงงานไหว้ครูที่มหาวิทยาลัยบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ในงานมีทั้งหมด 8 วงได้บรรเลงเป็นวง
ที่ 7 โดยบรรเลงเพลง ตะลุ่มโปงเถา และ เพลงเชิดจีนออกเดี่ยวแขกประเทศ 3 ชั้น รอบวง
ใช้ชื่อว่า “ศิษย์ทองละมุล”

ภาพวงดนตรีไทยวัดสัมเกลียงบรรเลงงานไหว้ครู ณ วัดพิบูลเงิน
บรรเลงเพลงไหมโรงประสานเนมิตร, เพลงเหราเถา(ทางวอลล์), เพลงทยอยเขมร(ทางครูเฉลิม บัว
ทั้ง), เตียวพญาโศกรอบวงมีรายชื่อนักดนตรีดังนี้ จ.อ.กฤษดา จวนเจริญ(ปี่ใน), น.ส.ชนมวรรณ อยู่ดี,
(ระนาดเอก), นายอนุสิทธิ์ มูลประมุข(ฆ้องวงใหญ่), นายฐากร วัฒนากุล(กลองสองหน้า), นาย
ณรงค์ แก้วอ่อน(ขับร้อง) นักกิตตอรัช ยิ้มถิ่น(ฆ้องวงเล็ก), นายชนพล สินธุ์ไชย(ระนาดทุ้ม)

ภาพการรับงานบรรเลงของวงบัวลอย

ภาพการรับงานบรรเลงอังกะลุงราว ของวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง

การรับศิษย์

ภาพการบรรเลงดนตรีไทยงานไหว้ครูของวงดนตรีไทยวัดสัมเกลียง(บ้านใน)

ภาพการเตรียมงานไหว้ครูของวงดนตรีไทยวัดสัมเกลียง(บ้านนอก)

ภาพงานไหว้ครูดนตรีไทย วงวัดส้มเกลี้ยง(บ้านนอก)
มีรายชื่อนักดนตรีดังนี้ นายสุระเกียรติ สุอังคะวาทิน(จิ้ง), นายสิทธิ ปันบุญ(กลองสองหน้า),
นายสุเมธ ทรัพย์รังสี (ระนาดเอก), น.ส.คุ้มเกล้า วาจา(กรับ), นายกวีศักดิ์ แจ้งโสภา(ฆ้องวงใหญ่),
นายกิตติธัช ยิ้มถิ่น(ฆ้องวงเล็ก), นายบุญญพัฒน์ อยู่ดี (ระนาดทุ้ม)

ภาพบรรยากาศงานไหว้ครู ขณะตอนบรรเลงถวายมือ

การฝึกซ้อม

ภาพสถานที่วงดนตรีไทยวัดสัมเกลียง(บ้านใน) เมื่อในสมัยอดีต เคยเป็นสถานที่ฝึกซ้อมดนตรี และเป็นที่พักนอนของนักดนตรีไทยวงวัดสัมเกลียง

ภาพเครื่องดนตรีไทยเก่า ตั้งแต่ในสมัยของผู้ใหญ่ผาด ปิ่นเย็น ถ่ายที่บ้านของผู้ใหญ่ผาด ปิ่นเย็น ซึ่งเป็นเรือนนอนที่นักดนตรีฝึกหัดดนตรีไทยและกินนอนอยู่ที่นี่

ภาพวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง(บ้านใน) หรือบ้านของผู้ใหญ่ผาด ปิ่นเย็น
ที่เป็นโรงฝึกซ้อมเมื่อในสมัยอดีต

ภาพโรงฝึกซ้อมดนตรีไทยของวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง(บ้านนอก)

ภาพการฝึกซ้อมของวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง(บ้านนอก)

ภาพศาลาวัดส้มเกลี้ยงที่ใช้สำหรับฝึกซ้อมวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง

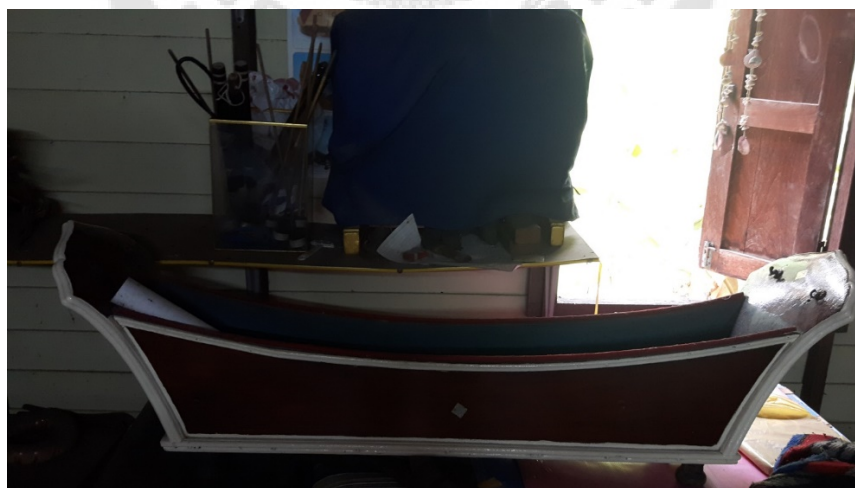

ภาพการฝึกซ้อมดนตรีไทยของวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง ณ ศาลาวัดส้มเกลี้ยง

เครื่องดนตรี

ภาพถ่ายวงดนตรีไทยวัดสัมเกลียง(บ้านโน) ตรงตะหมูบูชากับตะโพนมอญ

ภาพรางระนาดทุ้มที่ใช้ทำงานและฝึกซ้อม ของวงดนตรีไทยวัดสัมเกลียง (บ้านโน) ในสมัยของผู้ใหญ่ผาด ปิ่นเย็น แต่ปัจจุบันนายสมพร ปิ่นเย็นใช้ในการฝึกซ้อมของวงดนตรีไทยวัดสัมเกลียง (บ้านโน)

ภาพรางระนาดเอกเหล็ก ของวงดนตรีไทยวัดสัมเกลียง(บ้านโน) ตั้งแต่ในสมัยของผู้ใหญ่ผาด ปิ่น
เย็นปัจจุบันนายสมพร ปิ่นเย็น เป็นผู้ดูแลและซ่อมแซม

ภาพลูกระนาดเอกเหล็ก ของวงดนตรีไทยวัดสัมเกลียง(บ้านโน) ตั้งแต่ในสมัยของผู้ใหญ่ผาด ปิ่นเย็น
ปัจจุบันนายสมพร ปิ่นเย็น เป็นผู้ดูแลและซ่อมแซม

ภาพกล่องทัด 1 คู่ ของวงดนตรีไทยวัดสัมเกลียง(บ้านโน) ในสมัยปัจจุบัน

ภาพเครื่องดนตรีไทยวงวัดสัมเกลียง(บ้านโน) เครื่องมอญและเครื่องไทย

ภาพเครื่องดนตรีไทยของครูสง่า ปันบุญ

ภาพเครื่องดนตรีไทยของครูสง่า ปันบุญ

ภาพเครื่องดนตรีไทยของครูสง่า ปันบุญ

ภาพเครื่องดนตรีไทยของครูสง่า ปันบุญ

ภาพเครื่องดนตรีไทยของครูสง่า ปันบุญ

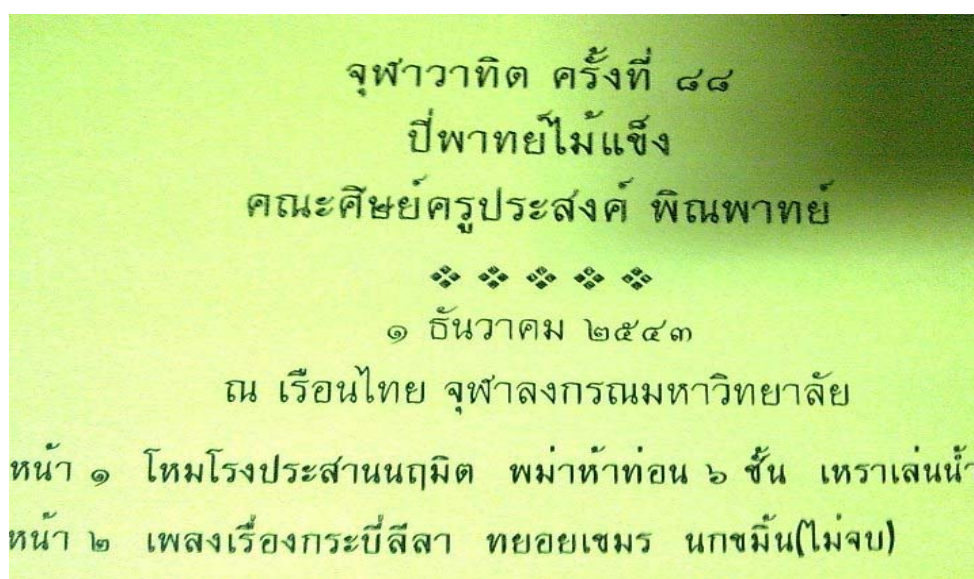
ภาพเครื่องดนตรีไทยของครูสง่า ปันบุญ

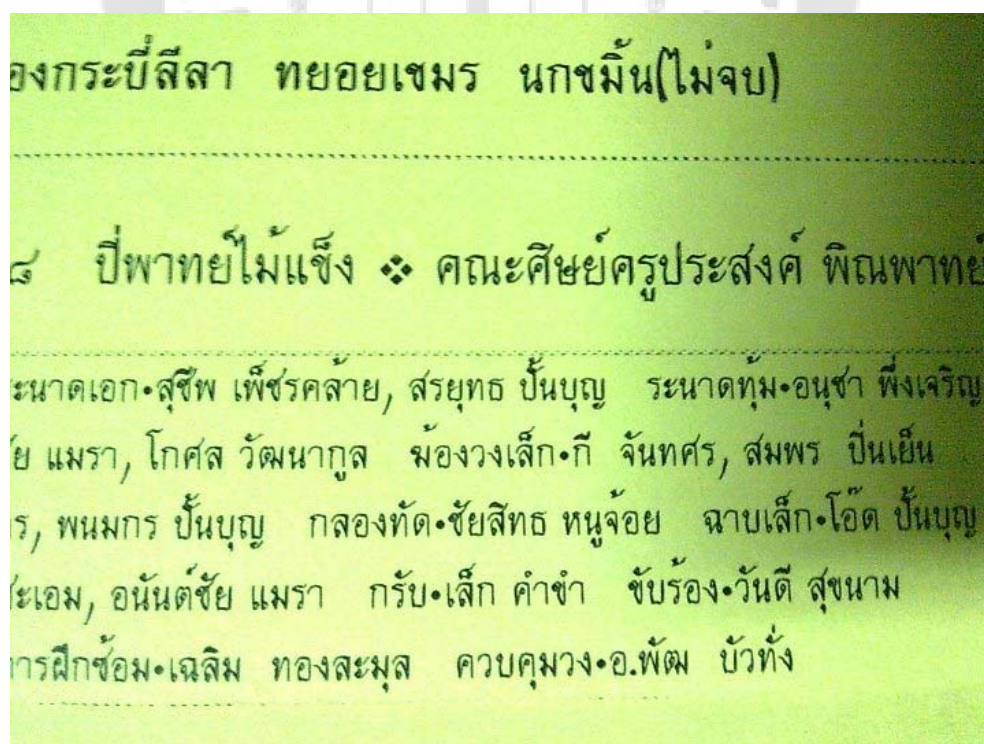
ภาพเครื่องดนตรีของวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง(บ้านนอก)

รูปแบบเพลงที่ใช้

ภาพรายการการบรรเลงดนตรีไทยงานจุฬาวาทิต ครั้งที่ 88 โดยเพลงที่วงดนตรีไทยวัดสัมเกลียงได้นำไปบรรเลงนั้น จะเป็นเพลงที่ครูเฉลิม บัวทั้งแต่ง

รายชื่อนักดนตรีไทยที่บรรเลงงานจุฬาวาทิต ครั้งที่ 88

นักดนตรี

ภาพวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง ไปช่วยงานงานบุญรณรงค์ แก้วอ่อน ที่วัดเกาะเทพศักดิ์ จ.สมุทรสงคราม

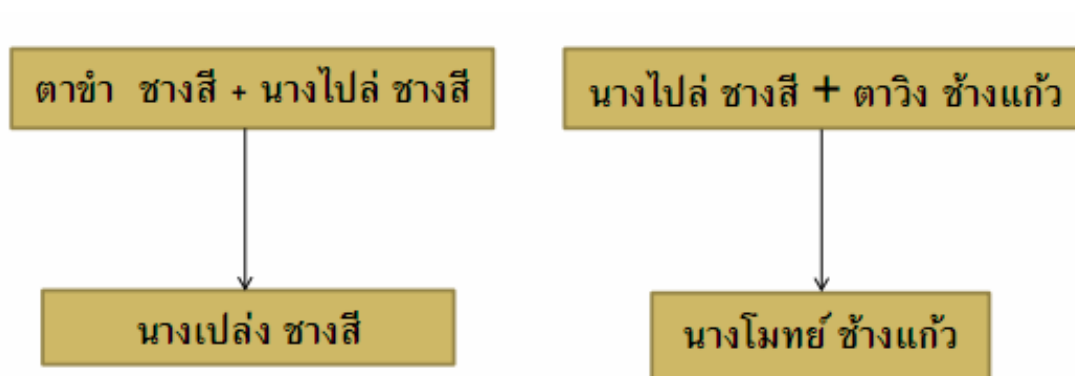

ภาพวงดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง ไปช่วยงานงานครูณรงค์ แก้วอ่อน ที่วัดเกาะเทพศักดิ์ จ.สมุทรสงคราม

สายตระกูล ชางสีและ ช้างแก้ว

สายของผู้ใหญ่ผาด ปิ่นเย็น กับนางเป่ง ปิ่นเย็น

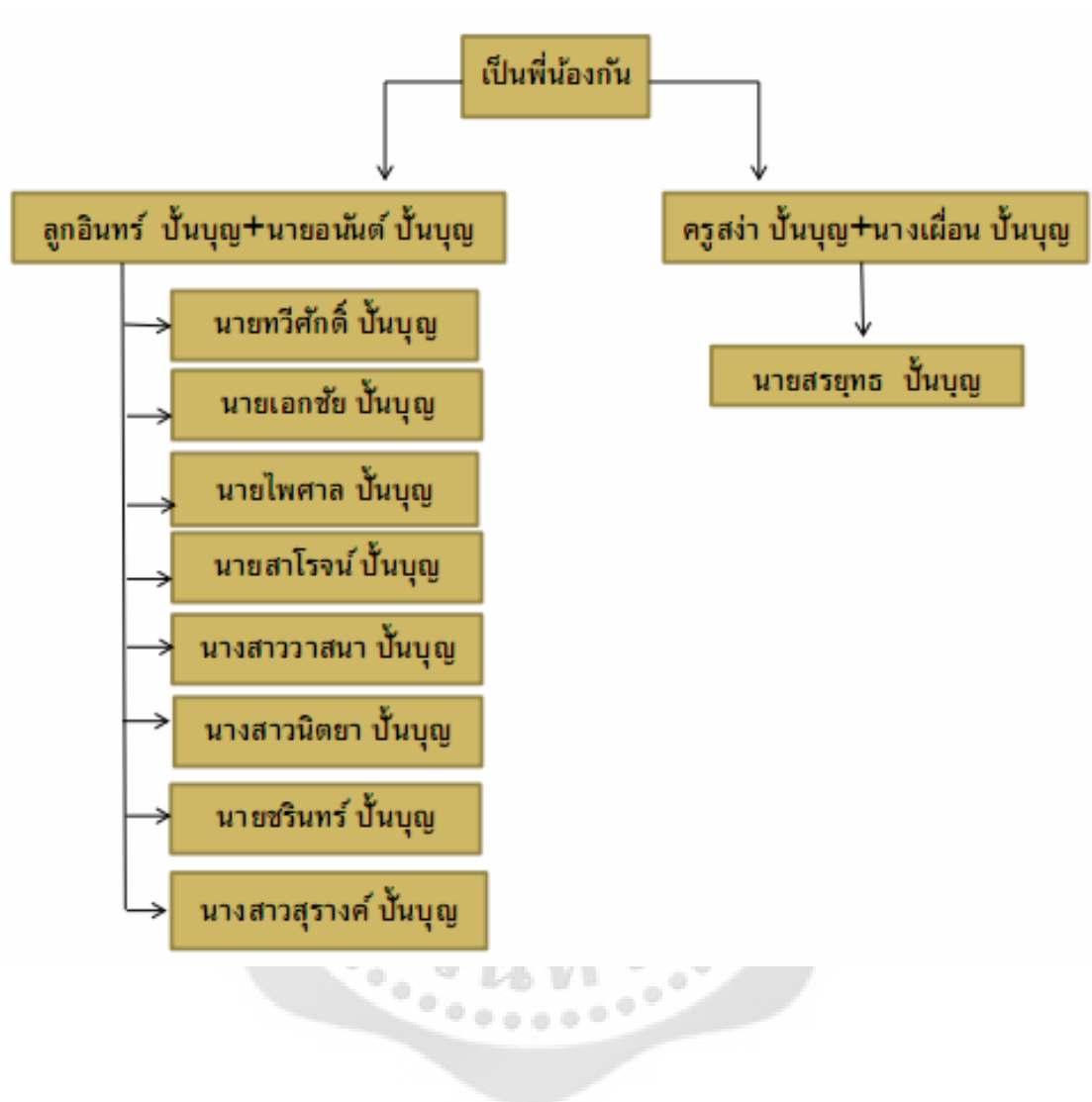
สายพี่น้องของนามสกุล ปิ่นเย็น พูน ปิ่นเย็น กับ โถม ปิ่นเย็น

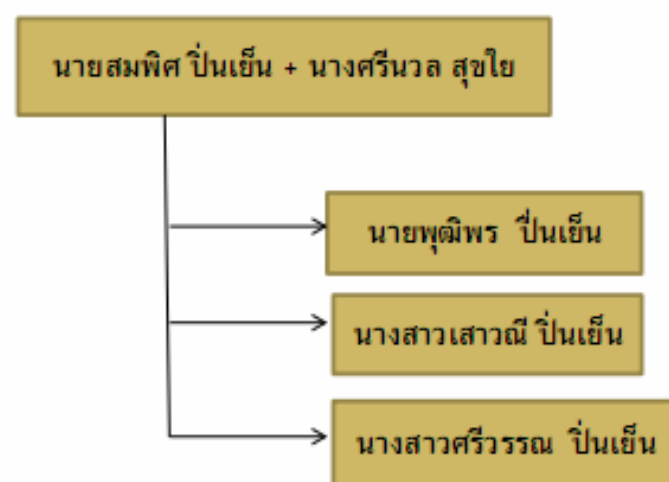
ตระกูลปิ่นเย็น มีนายพูน ปิ่นเย็น กับนางเนื่อง ปิ่นเย็น มีลูกด้วยกัน 3 คน คือ นางผัน ปิ่นเย็น, นางผิน ปิ่นเย็น, และผู้ใหญ่ผาด ปิ่นเย็น

ตระกูลปันบุญ นายอยู่ ปันบุญ กับนางโถม ปิ่นเย็น มีลูกด้วยกัน 2 คน คือ นายอนันต์ ปันบุญ, ครูสง่า ปันบุญซึ่งทั้ง 2 ตระกูลนั้น เป็นลูกพี่ลูกน้องกัน เพราะนายพูน ปิ่นเย็น กับ นางโถม ปิ่นเย็น เป็นพี่น้องกัน

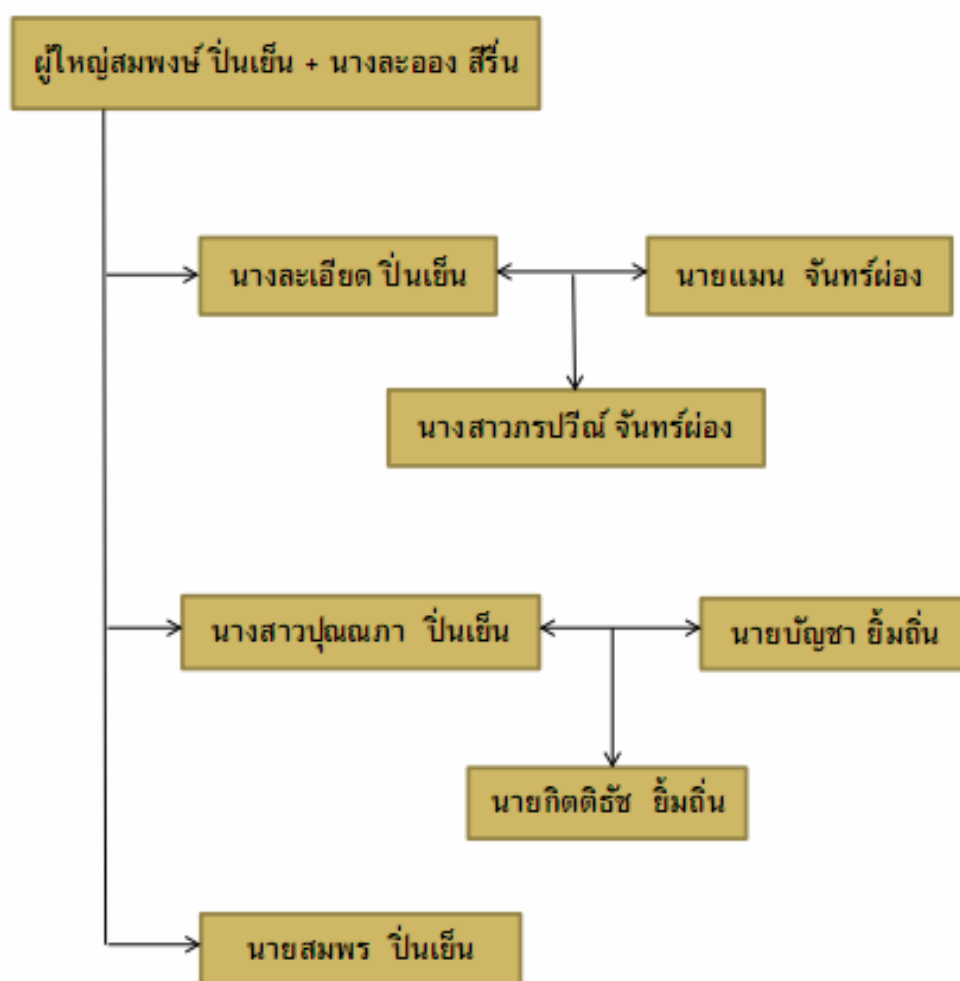
สายตระกูลปั้นบุญ

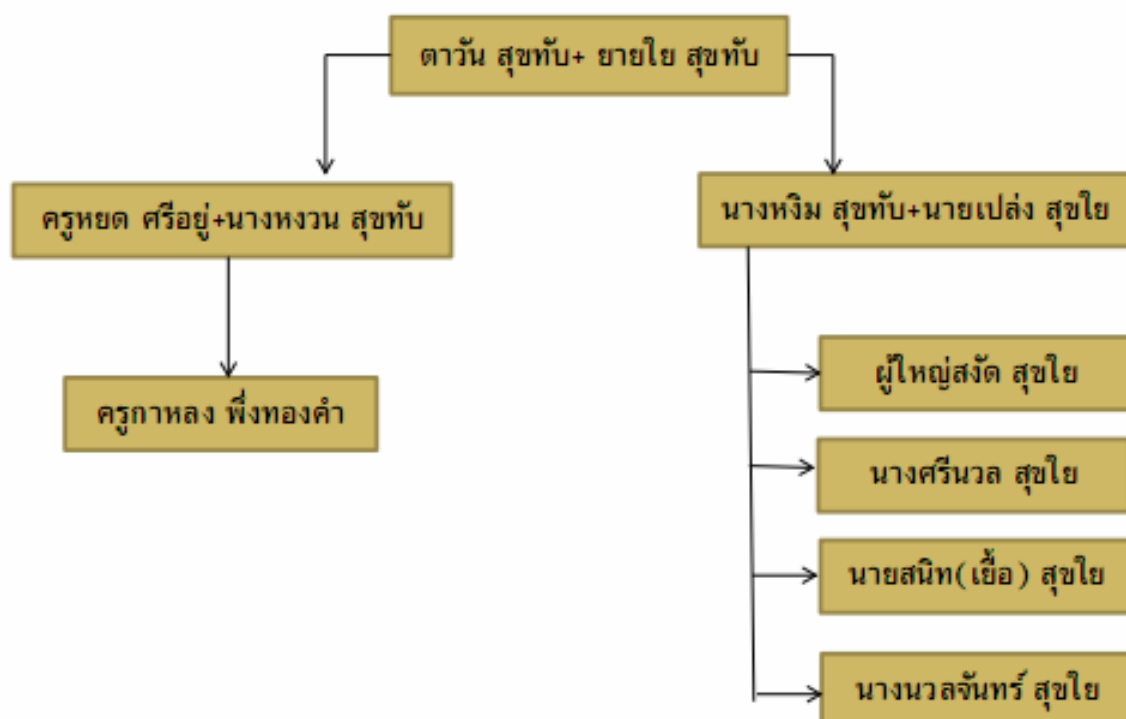
ตระกูลของวงศ์ดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง (บ้านนอก)

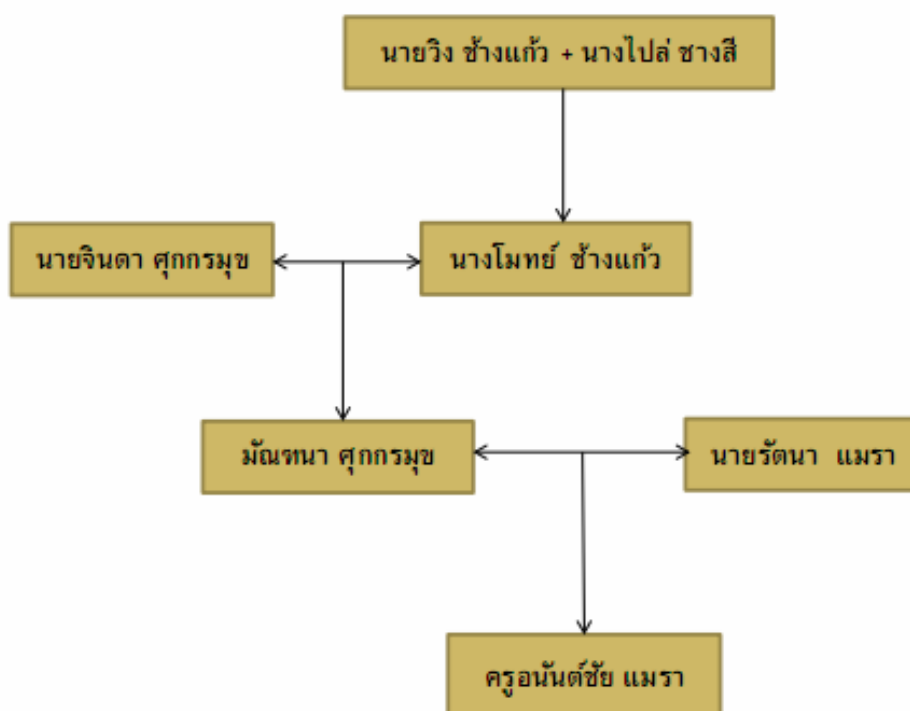
ตระกูลของวงศ์ดนตรีไทยวัดส้มเกลี้ยง (บ้านใน)

สายตระกูลของป้าศรีนวล ปิ่นเย็น

สายตระกูลของนายอนันต์ชัย แมรา

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นายอนุสิทธิ์ มูลประมุข
วันเดือนปีเกิด	17 กรกฎาคม พ.ศ.2531
สถานที่เกิด	จังหวัดนนทบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	49/2 หมู่ 2 ถนน กาญจนภิเษก ต.บางคูเวียง อ.บางกรวย จ.นนทบุรี 11132

ประวัติการศึกษา

พ.ศ.2542	สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา จาก จากโรงเรียนชุมชนวัดส้มเกลี้ยง จังหวัดนนทบุรี
พ.ศ. 2546	สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จาก จากโรงเรียนเทพศิรินทร์ นนทบุรี
พ.ศ. 2550	สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จาก โรงเรียนเทพศิรินทร์ นนทบุรี
พ.ศ. 2554	สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี คณะดุริยางคศิลป์ แขนงดนตรีไทย และดนตรีตะวันตก จาก มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. 2558	สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู จาก มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์
พ.ศ. 2559	สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขามานุษยดุริยางควิทยา จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ